

RIG VEDA - MAṆḌALA 10

10.1 (827). To Agni from Trita Āptya triṣṭubh

- 1a. ágre bṛhān uśásā uṛdhvó asthān nirjaganvān tāmāso jyótiṣāgāt |
1c. agnír bhānúnā rúsatā s<u>ānga á jātó víśvā sádmān<i> aprāḥ ||
2a. sá jātó gárbho asi ródas<ī>yor ágne cāruv víbhṛta óṣadhīṣu |
2c. citráḥ síśuḥ pári támāms<i> aktūn prá mātṛbhyo ádhi kánikradat gāḥ ||
3a. víṣṇur itthá paramám asya vidvān jātó bṛhān abhí páti ṛtíyam |
3c. āsá yád asya páyo ákrata svām sácataso abh<i> arcant<i> átra ||
4a. áta u tvā pitubhṛto jánitrīr annāvídham práti carant<i> ánnaiḥ |
4c. tá īm práty eṣi púnar anyárūpā ási tvām vikṣú mānuṣīṣu hótā ||
5a. hótāraṃ citráratham adhvarásya yajñásya-yajñasya ketúm rúsantam |
5c. prátyardhim devásya-devasya mahnā śriyá t<ú> agním átithim jánānām ||
6a. sá tú vástrān<i> ádha péśanāni vásāno agnír nābhā pṛthivyāḥ |
6c. aruśó jātāḥ padá ūlāyāḥ puróhito rājan yakṣīhá devān ||
7a. á hí dyāvāpṛthiví agna ubhé sádā putró ná mātārā tatántha |
7c. prá yāh<i> ách<a> <u>śató yaviṣṭh<a> <á>th<a> á vaha sahasyehá devān ||

10.2 (828). To Agni from Trita Āptya triṣṭubh

- 1a. pipṛihí devām úsató yaviṣṭha vidvām ṛtūmṛ ṛtupate yajehá |
1c. yé daív<i>yā ṛtvíjas tébhir agne t<u>vām hótṛṇām as<i> áyajiṣṭhaḥ ||
2a. véṣi hotráṃ utá potráṃ jánānām mandhātāsi draviṇodá ṛtāvā |
2c. svāhā vayám kṛṇāvāmā havīṃṣi devó devān yajat<u> agnír árhan ||
3a. á devānām ápi pánthām aganma yác chaknāvāma tát ánu právoḥhum |
3c. agnír vidvān sá yajāt séd u hótā só adhvarān sá ṛtūn kalpayāti ||
4a. yád vo vayám pramināma vratāni vidúṣāṃ devā áviduṣṭarāsaḥ |
4c. agníṣ tát víśvam á pṛṇāti vidvān yébhīr devām ṛtúbhiḥ kalpáyāti ||
5a. yát pákatrá mánasā dīnádakṣā ná yajñásya manvaté márt<i>yāsaḥ |
5c. agníṣ tát dhótā kratuvíd vijānān yájiṣṭho devām ṛtuśó yajāti ||
6a. víśveṣāṃ h<i> adhvarāṇām ánikam citráṃ ketúm jánitā tvā jajāna |
6c. sá á yajasva nṛvátīr ánu kṣā spārhá íṣaḥ kṣumátīr víśvájanyāḥ ||
7a. yām tvā dyāvāpṛthiví yām t<u>vāpas tváṣṭā yām tvā sujānimā jajāna |
7c. pánthām ánu pravidvān pitryāṇam dyumád agne samidhānó ví bhāhi ||

.H:Aṣṭaka VII.5.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.ZZ.-

.H:

10.3 (829). To Agni from Trita Āptya
triṣṭubh

- 1a. inó rājann · aratiḥ sámiddho raúdro dáksāya suṣumāṁ adarśi |
1c. cikíd ví bhāti bhāsā bṛhatā <á>siknīm eti rúsatīm apājan ||
2a. kṛṣṇām yád énīm abhí várpasā bhúj janáyan yóṣām bṛhatāḥ pitúr jām |
2c. úrdhvám bhānūm sūr<i>yasya stabhāyán divó vásubhir aratír ví bhāti ||
3a. bhadró bhadráyā sácamāna āgāt svásāraṁ jāró abh<i> eti paścāt |
3c. supraketaír dyúbhir agnír vitíṣṭhan rúśadbhir várṇpair abhí rāmám asthāt ||
4a. asyá yāmāso bṛható ná vagnūn índhānā agnéḥ sakh<i>yuḥ śivásya |
4c. ídyasya víṣṇo bṛhatāḥ s<u>āso bhāmāso yāman aktávaś cikitre ||
5a. svanā ná yásya bhāmāsaḥ pávante rócāmānasya bṛhatāḥ sudívaḥ |
5c. jyéṣṭhebhír yás téjiṣṭhaiḥ krīlumádbhir várṣiṣṭhebhír bhānúbhir náksati dyām ||
6a. asyá śúśmāso dadṛśānāpaver jéhamānasya svanayan niyúdbhiḥ |
6c. pratnébhir yó rúśadbhir devátamo ví rébhadbhir aratír bhāti víbhvā ||
7a. sá ā vakṣi máhi na ā ca satsi divásprṭhivyór aratír yuvatyóḥ |
7c. agníḥ sutúkaḥ sutúkebhír ásvai rábhasvadbhī rábhasvām éhá gamyāḥ ||

10.4 (829). To Agni from Trita Āptya
triṣṭubh

- 1a. prá te yakṣi prá ta iyarmi mánma bhúvo yáthā vánd<i>yo no háveṣu |
1c. dhánvann iva prapā asi tvám agna iyakṣáve pūrāve pratna rājan ||
2a. yām tvā jánāso abhí saṁcāranti gāva uṣṇám iva vrajám yaviṣṭha |
2c. dūtó devānām asi márt<i>yānām antár mahāmś carasi rocanéna ||
3a. śísuṁ ná tvā jén<i>yam vardháyantī mātā bibharti sacanasyāmānā |
3c. dhānor ádhi pravātā yāsi háryañ jígīṣase paśúr ivāvasṛṣṭaḥ ||
4a. mūrā amūra ná vayām cikitvo mahitvám agne t<u>vám aṅgá vitse |
4c. śáye vavriś cárati jihváyādán rerihyáte yuvatīm viśpátīḥ sán ||
5a. kúcij jāyate sánayāsu návyo váne tasthau palitó dhūmáketuḥ |
5c. asnātāpo vṛṣabhó ná prá veti sácetaso yám praṇáyanta mártāḥ ||
6a. tanūtyájeva táskarā vanargū raśānābhir daśábhir abhy àdhītām |
6c. iyām te agne návyasī manīṣā yukṣvā rátham ná śucáyadbhir áṅgaiḥ ||
7a. bráhma ca te jātavedo námaś c<a> <i>yām ca gīḥ sádám íd várdhanī bhūt |
7c. rákṣā ṇo agne tánayāni toká rákṣotá nas tan<ú>vo áprayuchan ||

10.5 (831). To Agni from Trita Āptya
triṣṭubh

- 1a. ékaḥ samudró dharúṇo rayīṅām asmád dhṛdó bhūrijanmā ví caṣṭe |
 1c. síśakt<i> údhār niṅ<i>yór upásthā útsasya mádhya níhitam padám véḥ ||
 2a. samānām nīlām vṛṣaṇo vásānāḥ sám jagmire mahiṣā árvatībhiḥ |
 2c. ṛtásya padám kaváyo ní pānti gúhā námāni dadhire párāṇi ||
 3a. ṛtāyīnī māyīnī sám dadhāte mitvá síśuṃ jajñatur vardháyantī |
 3c. víśvasya nābhiṃ cárato dhruvásya kavés cit tántum mánasā viyántaḥ ||
 4a. ṛtásya hí vartanáyaḥ sújātam íšo vājāya pradívaḥ sácante |
 4c. adhīvāsám ródasī vāvasāné ghr̥taír ánnair vāvṛdhāte mádhūnām ||

.H:Aṣṭaka VII.5.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10. VII.5.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

- 5a. saptá svásṛr áruṣṛr vāvasānó vidvān mádhva új jabhārā dṛśé kám |
 5c. antár yeme antárikṣe purājá ichán vavrím avidat pūṣaṇásya ||
 6a. saptá maryádāḥ kaváyas tataksus tāsām ékām íd abh<i> amhuró gāt |
 6c. āyór ha skambhá upamásya nīlé pathām visargé dharúṇeṣu tasthau ||
 7a. ásac ca sác ca paramé v<i>oman dáksasya jánmann áditer upásthe |
 7c. agnír ha naḥ prathamajá ṛtásya pūrva áyuni vṛṣabhás ca dhenúḥ ||

10.6 (832). To Agni from Trita Āptya
 triṣṭubh

- 1a. ayám sá yásya sármann ávobhir agnér édhatē jaritá <a>bhíṣtau |
 1c. jyéṣṭhebhír yó bhānúbhir ṛṣūṅām par<i>éti párivīto vibhāvā ||
 2a. yó bhānúbhir vibhāvā vibhāt<i> agnír devébhír ṛtāvā <á>jasraḥ |
 2c. ā yó vivāya sakhyā sákhibhyo <á>parihvṛto átyo ná sáptiḥ ||
 3a. íše yó víśvasyā devávīter íše víśvāyur uṣáso v<i>uṣtau |
 3c. ā yásmin maná havīmṣ<i> agnāv áriṣṭaratha skabhnāti śūṣaiḥ ||
 4a. śūṣébhír vṛdhó juṣāṇó arkaír devām áchā raghupátvā jigāti |
 4c. mandró hótā sá juh<ú>vā yájiṣṭhaḥ sámmitlo agnír ā jigharti devān ||
 5a. tám usrām índraṃ ná réjamānam agníṃ gīrbhír námobhir ā kṛṇudhvam |
 5c. ā yám víprāso matíbhír gr̥ṇānti jātávedasam juh<ú>vam sahānām ||
 6a. sám yásmin vísvā vásūni jagmúr vāje n<á> <á>svāḥ sáptivanta évaiḥ |
 6c. asmé útír índravātataṃ arvacínā agna ā kṛṇuṣva ||
 7a. ádhā h<i> agne mahná niśádyā sadyó jajñānó háv<i>yo babhútha |
 7c. tám te devāso ánu kētam āyann ádhāvardhanta prathamāsa ūmāḥ ||

10.7 (833). To Agni from Trita Āptya
 triṣṭubh

- 1a. suastí no divó agne pṛthivyá viśváyur dhehi yajáthāya deva |
 1c. sácemahi táva dasma praketaír uruṣyá ṇa urúbhir deva śáṃsaiḥ ||
 2a. imá agne matáyas túbhya° jātá góbhīr áśvair abhí gṛṇanti rádhaḥ |
 2c. yadā te mártō ánu bhógam ānad váso dádhāno matíbhiḥ sujāta ||
 3a. agnīm manye pitáram agnīm āpím agnīm bhrátaraṃ sádam ít sákhāyam |
 3c. agnér ánīkam bṛhatáḥ saparyam diví śukráṃ yajatám sūr<i>yasya ||
 4a. sidhrá agne dhíyo asmé sánutrīr yám tráyase dáma á nítayahotā |
 4c. ṛtāvā sá rohídaśvaḥ purukṣúr dyúbhir asmā áhabhir vāmám astu ||
 5a. dyúbhir hitám mitráṃ iva prayógam pratnám ṛtvíjam adhvarásya jārám |
 5c. bāhúbhyām agnīm āyávo 'jananta vikṣú hótāraṃ n<i> asādayanta ||
 6a. svayám yajasva diví deva devān kím te pákaḥ kṛnavad ápracetaḥ |
 6c. yáthāyaja ṛtúbhir deva devān evá yajasva tan<ú>vaṃ sujāta ||
 7a. bhāvā no agne <a>vitótá gopá bhāvā vayaskṛd utá no vayodhāḥ |
 7c. rāsvā ca naḥ sumaho havyádātiṃ trāsvotá nas tan<ú>vo áprayuchan ||

.H:Aṣṭaka VII.6.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

10.8 (834). To Agni (1-6), Indra, (7-9) from Trisiras Tvāṣṭra
 triṣṭubh

- 1a. prá ketúnā bṛhatā yāt<i> agnír ā ródasī vṛṣabhó roravīti |
 1c. divás cid ántāṃ upamāṃ úd ānaḥ apām upásthe mahiśó vavardha ||
 2a. mumóda gárbho vṛṣabháḥ kakúdmān asremá vatsáḥ sīmivāṃ arāvīt |
 2c. sá devátāt<i> údyatāni kṛṇvān svéṣu kṣáyēṣu prathamó jigāti ||
 3a. ā yó mūrdhānam pit<a>rór árabdha n<i> adhvaré dadhire sūro árṇaḥ |
 3c. ásyā pátmann áruṣīr ásvabudhnā ṛtásya yónau tan<ú>vo juṣanta ||
 4a. uṣá-uṣo hí vaso ágram eṣi t<u>vám yamáyor abhavo vibhāvā |
 4c. ṛtāya saptá dadhiṣe padāni janáyan mitráṃ tan<ú>ve s<u>áyai ||
 5a. bhúvas cákṣur mahá ṛtásya gopá bhúvo váruṇo yád ṛtāya véṣi |
 5c. bhúvo apām nāpāj jātavedo bhúvo dūtó yásya havyám jújoṣaḥ ||
 6a. bhúvo yajñásya rájasaś ca netá yátrā niyúdbhiḥ sácasa śivábhiḥ |
 6c. diví mūrdhānaṃ dadhiṣe s<u>arśám jihvām agne cakṛṣe havyavāham ||
 7a. asyá tritáḥ krátunā vavré antár ichán dhītím pitúr évaiḥ párasya |
 7c. sacasyāmānaḥ pit<a>rór upásthe jāmí bruvāṇá áyudhāni veti ||
 8a. sá pítr<i>yān<i> áyudhāni vidvān índreṣita āpt<i>yó abhy áyudhyat |
 8c. trisīrśānaṃ saptáraśmim jaghanvān tvāṣṭrásya cin níḥ sasrje tritó gāḥ ||
 9a. bhūríd índra udínakṣantam ójo <a>vābhinat sátpatir mányamānam |
 9c. tvāṣṭrásya cid viśvárūpasya gónām ācakrāṇás trīṇi śīrśá párā vark ||

10.9 (835). To the Waters from Triśiras Tvāṣṭra or Sindhudvīpa Āmbarīṣa
gāyatrī. 5 vardhamānā. 7 pratiṣṭhā. 8 9 anuṣṭubh

- 1a. āpo hí ṣṭhā mayobhúvas tā na ūrjé dadhātana |
- 1c. mahé rāṇāya cákṣase ||
- 2a. yó vaḥ śívátamo rásas tásya bhājayatehá naḥ |
- 2c. uśatír iva mātáraḥ ||
- 3a. tásmā áraṃ gamāma vo yásya kṣáyāya jínvatha |
- 3c. āpo janáyathā ca naḥ ||
- 4a. śám no devír abhíṣṭaya āpo bhavantu pītáye |
- 4c. śám yór abhí sravantu naḥ ||
- 5a. íśānā vár<i>yāñāṃ kṣáyantís carṣañīnām |
- 5c. apó yācāmi bheṣajám ||
- 6a. apsú me sómo abravíd antár víśvāni bheṣajá |
- 6c. agníṃ ca víśváśambhuvam ||
- 7a. āpaḥ pṛñítá bheṣajám várūtham tan<ú>ve máma |
- 7c. j<i>yók ca sūr<i>yam dṛśé ||
- 8a. idám āpaḥ prá vahata yát kíṃ ca duritám máyi |
- 8c. yád vāhám abhidudróha yád vā śepá utānṛtam ||
- 9a. āpo adyānv acāriṣam rásena sám agasmahi |
- 9c. páyasvān agna á gahi tám mā sám srja várcasā ||

.H:Aṣṭaka VII.6.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

10.10 (836). Dialogue of Yama (1 3 5-7 11 13) with Yama Vaivasvata
(2 4 8-10 12 14), and Yamī (2 4 8-10) with Yamī Vaivasvatī (1 3 5-7 11 13)
triṣṭubh

- 1a. ó cit sákhāyam sakh<i>yá vavrtyām tirāḥ purú cid arṇavám jaganvān |
- 1c. pitúr nāpātam á dadhīta vedhá ádhi kṣámi pratarám dídh<i>yānaḥ ||
- 2a. ná te sákhā sakh<i>yám vaṣ<i> etát sálakṣmā yád víṣurūpā bhávati |
- 2c. mahás putráso ásurasya vīrā divó dhartāra urviyá pári khyan ||
- 3a. usánti ghā té amítāsa etád ékasya cit tyajásam márt<i>yasya |
- 3c. ní te máno mánasi dhāy<i> asmé jányuḥ pátis tan<ú>vam á viviśyāḥ ||
- 4a. ná yát purá cakṛmá kád dha nūnám ṛtá vādanto ánṛtam rapema |
- 4c. gandharvó aps<ú> ap<i>yā ca yóṣā sá no nābhiḥ paramám jāmi tán nau ||
- 5a. gárbhe nú nau janitá dámpatī kar devás tvāṣṭā savitā víśvárūpaḥ |
- 5c. nákir asya prá minanti vratāni véda nāv asyá pṛthiví utá dyaúḥ ||
- 6a. kó asyá veda prathamásy<a> <á>hnaḥ ká ṛm dadarśa ká ihá prá vocat |
- 6c. bṛhán mitrásya váruṇasya dhāma kád u brava āhano víc<i>yā nṛn ||

- 7a. yamáśya mā yam<i>yam káma ágan samāné yónau sahaśéy<i>yāya |
7c. jāyéva pátye tan<ú>vaṃ riricyāṃ ví cid vṛheva ráth<i>yeva cakrá ||
8a. ná tiṣṭhanti ná ní miśant<i>eté devānāṃ spáśa ihá yé cáranti |
8c. anyéna mád āhano yāhi túyaṃ téna ví vṛha ráth<i>yeva cakrá ||
9a. rátrībhīr asmā áhabhīr daśasyet sūryasya cákṣur múhur ún mimīyāt |
9c. divā pṛthivyā mithunā sábandhū yamír yamáśya bibhryād ájāmi ||
10a. á ghā tá gachān úttará yugāni yátra jāmayāḥ kṛṇāvann ájāmi |
10c. úpa barbhī vṛṣabhāya bāhúm anyám ichasva subhage pátim mát ||
11a. kím bhrátāśad yád anāthám bhāvāti kím u svāsā yán níṛṭtir nigáchāt |
11c. kāmamūtā bah<ú>etád rapāmi tan<ú>vā me tan<ú>vaṃ sám pipṛgdhi ||
12a. ná vā u te tan<ú>vā tan<ú>vaṃ sám papṛcyāṃ pāpām āhur yāḥ svāsāraṃ nigáchāt |
12c. anyéna mát pramúdaḥ kalpayasva ná te bhrátā subhage vaṣt<i>etát ||
13a. bató batāsi yama naívá te máno hṛdayaṃ cāvidāma |
13c. anyā kīla tvám kakṣ<i>yeva yuktám pári ṣvajāte líbujeva vṛkṣám ||
14a. anyám ū śú tvám yam<i>anyá u tvám pári ṣvajāte líbujeva vṛkṣám |
14c. tásya vā tvám mána ichā sá vā táv<a> <á>dhā kṛṇuṣva saṃvídaṃ súbhadrām ||

10.11 (837). To Agni from Havirdhāna Āngī
jagatī. 7 9 triṣṭubh

- 1a. vṛṣā vṛṣṇe duduhe dóhasā divāḥ páyāṃsi yahvó áditer ádābh<i>yah |
1c. víśvaṃ sá veda váruṇo yáthā dhiyā sá yajñíyo yajatu yajñíyāṃ ṛtún ||
2a. rápad gandharvīr áp<i>yā ca yóśañā nadásya nádé pári pātu me mánah |
2c. iṣṭásya mádhye áditir ní dhātu no bhrátā no jyēṣṭhāḥ prathamó ví vocati ||
3a. só cin nú bhadrā kṣumátī yásasvat<ī> uṣā uvāsa mánave s<ú>varvatī |
3c. yád im uśántam uśatám ánu krátum agníṃ hótāraṃ vidáthāya jíjanan ||
4a. ádha tyám drapsám vibh<ú>vaṃ vicakṣañám vír ābharad iṣitáḥ śyenó adhvaré |
4c. yádī víśo vṛṇáte dasmám ār<i>yā agníṃ hótāram ádha dhír ajāyata ||
5a. sádāsi raṇvó yāvaseva púśyate hótrābhīr agne mánuṣaḥ s<u>adhvaráh |
5c. víprasya vā yác chaśamāná ukth<i>yam vājaṃ sasavám upayāsi bhūribhīḥ ||

.H:Aṣṭaka VII.6.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

- 6a. úd īraya pitārā jarā á bhágam íyakṣati haryató hṛttá iṣyati |
6c. vívakti váhniḥ s<u>apasyáte makhás taviśyáte áśuro vépate matí ||
7a. yás te agne sumatím márto ákṣat sáhasaḥ sūno áti sá prá ṣṛṇve |
7c. íśaṃ dádhāno váhamāno ásvair á sá dyumám ámavān bhūṣati dyún ||
8a. yád agna eṣā sámitir bhāvāti deví devéṣu yajatá yajatra |
8c. rátnā ca yád vibhájāsi svadhāvo bhágám no átra vásumantaṃ vītāt ||
9a. śrudhī no agne sádane sadhásthe yukṣvā rátham amṛtasya dravitnúm |
9c. á no vaha ródasī deváputre mákir devānām ápa bhūr ihá syāḥ ||

10.12 (838). To Agni from the two sacrificial chariots
triṣṭubh

- 1a. dyāvā ha kṣāmā prathamé ṛtén<a> <a>bhiśrāvé bhavataḥ satyavācā |
1c. devó yán mártān yajáthāya kṛṇvān sídad dhótā prat<i>án svám ásuṃ yán ||
2a. devó devān · paribhūr ṛténa váhā no havayám prathamás cikitvān |
2c. dhūmáketuḥ samídhā bhāṛjiko mandró hótā nítyo vācā yájīyān ||
3a. svāvṛg devásy<a> <a>mṛtaṃ yádī gór áto jātāso dhārayanta urvī |
3c. víśve devā ánu tát te yájur gur duhé yád éni div<i>yám ghr̥tám vāḥ ||
4a. árcāmi vāṃ vārdhāyāpo ghr̥tasnū dyāvābhūmī śṛṇutám rodasī me |
4c. áhā yád dyāvo <á>sunītim áyan mádhvā no átra pitārā śísītām ||
5a. kíṃ svin no rájā jagṛhe kád asy<a> <á>ti vratám cakṛmā kó ví veda |
5c. mitrás cid dhí śmā juhurāṇo devāñ chlóko ná yātām ápi vājo ásti ||
6a. durmánt<u> átr<a> <a>mṛtasya náma sálakṣmā yád víṣurūpā bhāvāti |
6c. yamásya yó manávate sumánt<u> ágne tám ṛṣva pāh<i> áprayuchan ||
7a. yásmin devā vidáthe mādáyante vivásvataḥ sádane dhāráyante |
7c. sūrye jyótir ádadhur mās<i> aktūn pári dyotanīm carato ájasrā ||
8a. yásmin devā mánmani saṃcárant<i> apīc<i>ye ná vayám asya vidma |
8c. mitró no átr<a> <á>ditir ánāgān savitā devó váruṇāya vocat ||
9a. śrudhī no agne sádane sadhásthe yukṣvā rátham amṛtasya dravitnūm |
9c. á no vaha ródasī deváputre mákir devānām ápa bhūr ihá syāḥ ||

10.13 (839). To Agni from the two sacrificial chariots, or Vivasvat Āditya
triṣṭubh. 5 jagatī

- 1a. yujé vām bráhma pūrv<i>yám námobhir ví ślókā etu path<i>yeva sūrēḥ |
1c. śṛṇvāntu víśve amṛtasya putrá á yé dhāmāni div<i>yāni tasthúḥ ||
2a. yamé iva yátamāne yád áitam prá vām bharan mánuṣā devayántaḥ |
2c. á sīdatam svám ulokám vídāne s<u>āsasthé bhavatam índave naḥ ||
3a. páñca padāni rupó ánv arohaṃ cātuṣpadīm án<u> emi vraténa |
3c. akṣāreṇa práti mima etām ṛtásya nábhāv ádhi sám punāmi ||
4a. devébh<i>yāḥ kám avṛṇīta mṛtyúm prajāyai kám amṛtaṃ návṛṇīta |
4c. bṛhaspátim yajñám akr̥ṇvatá <ṛ>ṣim priyám yamás tan<ú>vam prārirecīt ||
5a. saptá kṣaranti śísave marútvate pitré putrásō ápy avīvatann ṛtām |
5c. ubhé íd asy<a> <u>bháyasya rájata ubhé yatete ubháyasya puṣyataḥ ||

.H:Aṣṭaka VII.6.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

10.14 (840). To Yama (1-5 13-16), the língoktadevatāḥ (6), the same or the Pitarāḥ (7-9), the two Sārameya dogs (10-12) from Yama Vaivasvata triṣṭubh. 13 14 16 anuṣṭubh. 15 bṛhatī

- 1a. pareyivāṃsam praváto mahír ánu bahúbhyaḥ pánthām anupaspaśānám |
 1c. vaivasvatám saṃgámanam jānānām yamám rájānam havíṣā duvasya ||
 2a. yamó no gātúm prathamó viveda naíṣā gávyūtir ápabhartavá u |
 2c. yátrā naḥ púrve pitáraḥ pareyúr enā jajñānāḥ path<i>yā ánu svāḥ ||
 3a. mātālī kavyaír yamó ángirobhir bḥhaspátir řkvabhir vāvṛdhānāḥ |
 3c. yámś ca devá vāvṛdhúr yé ca deván svāhā <a>nyé svadháyānyé madanti ||
 4a. imám yama prastarám á hí síd<a> <a>ngirobhiḥ pitṛbhiḥ saṃvidānāḥ |
 4c. á tvā mántrāḥ kavíśastá vahant<u> enā rájan havíṣā mādayasva ||
 5a. ángirobhir á gahi yajñíyebhir yáma vairūpaír ihá mādayasva |
 5c. vívasvantam huve yáḥ pitá te <a>smín yajñé barhíś<i> á niśádyā ||
 6a. ángiraso naḥ pitáro návagvā átharvāṇo bhṛgavaḥ som<i>yāsaḥ |
 6c. téṣam vayám sumataú yajñíyānām ápi bhadré saumanasé <i>yāma ||
 7a. préhi préhi pathíbhiḥ pūrv<i>yébhir yátrā naḥ púrve pitáraḥ pareyúḥ |
 7c. ubhá rájānā svadháyā mādantā yamám paśyāsi váruṇam ca devám ||
 8a. sám gachasva pitṛbhiḥ sám yamén<a> <i>ṣṭāpūrténa paramé v<i>oman |
 8c. hitváyāvadyám púnar ástam éhi sám gachasva tan<ú>vā suvárcāḥ ||
 9a. ápeta vīta ví ca sarpatáto <a>smá etám pitáro lokám akran |
 9c. áhobhir adbhír aktúbhir v<i>aktam yamó dadāt<i> avasānam asmai ||
 10a. áti drava sārameyaú ś<u>vānau caturakṣau śabálu sādhnā pathá |
 10c. áthā pitṛn suvidátrām úpehi yaména yé sadhamádam mādanti ||
 11a. yaú te ś<u>vānau yama rakṣitárau caturakṣau pathirákṣī nṛcákṣasau |
 11c. tábh<i>yām enam pári dehi rájan svastí cāsmā anamívám ca dhehi ||
 12a. urūnasāv asutṛpā udumbalau yamásya dūtaú carato jānām ánu |
 12c. táv asmábhyam drśáye sūr<i>yāya púnar dátām ásum adyéhá bhadram ||
 13a. yamáya sómam sunuta yamáya juhutā havíḥ |
 13c. yamám ha yajñó gachat<i> agnídūto áramkṛtaḥ ||
 14a. yamáya ghr̥távad dhavír juhóta prá ca tiṣṭhata |
 14c. sá no devéś<u> á yamad dīrghám áyuh prá jīvāse ||
 15a. yamáya mádhumattamam rájñe havýam juhótana |
 15c. idám náma řṣibhyaḥ pūrvajébh<i>yāḥ pūrvébhyaḥ pathikṛdbh<i>yāḥ ||
 16a. tríkadrakebhiḥ patati śál urvír ékam íd bṛhát |
 16c. triṣṭúb gāyatrí chándāṃsi sárva tá yamá áhitā ||

.H:Aṣṭaka VII.6.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

10.15 (841). To the Pitarah from Śaṅkha Yamāyana
triṣṭubh. 11 jagatī

- 1a. úd īratām ávara út párasa ún madhyamāḥ pitáraḥ som<i>yásaḥ |
1c. ásuṃ yá īyúr avṛká ṛtajñás té no <a>vantu pitáro háveṣu ||
2a. idám pitṛbhyo námo ast<u> adyá yé pūrvāso yá úparāsa īyúḥ |
2c. yé pārthive rájas<i> á níṣattā yé vā nūnám suvrjānāsu vikṣú ||
3a. āhám pitṛṇ suvidátrāṃ avitsi nápātam ca vikrámaṇam ca víṣṇoḥ |
3c. barhiśádo yé svadháyā sutásya bhájanta pitvās tá ihāgamiṣṭhāḥ ||
4a. bárhiśadaḥ pitara út<i> arvág imá vo havýá cakṛmā juśádhvam |
4c. tá á gat<a> <á>vasā sám̐tamen<a> <á>thā naḥ sám̐ yór arapó dadhāta ||
5a. úpahūtāḥ pitáraḥ som<i>yāso barhiṣ<i>yeṣu nidhíṣu priyéṣu |
5c. tá á gamantu tá ihá śruvant<u> ádhi bruvantu té <a>vant<u> asmán ||
6a. ācyā jánu dakṣiṇató niśády<a> <i>mám yajñám abhí gṛṇīta víśve |
6c. má hiṃsiṣṭa pitarah kēna cin no yád va āgaḥ puruṣátā kárāma ||
7a. āsīnāso aruṇīnām upásthe rayīm dhatta dāsúṣe márt<i>yāya |
7c. putrébh<i>yah pitaras tásya vásvaḥ prá yachata tá ihórjaṃ dadhāta ||
8a. yé naḥ pūrve pitáraḥ som<i>yāso <a>nūhiré somapīthám vásiṣṭhāḥ |
8c. tébhir yamāḥ sam̐rarāṇó havīm̐s<i> usánn usádbhiḥ pratikāmám attu ||
9a. yé tātṛṣúr devatrā jéhamānā hotrāvída stómataṣṭāso arkaīḥ |
9c. āgne yāhi suvidátrebhir arvān̐ satyaīḥ kavyaīḥ pitṛbhir gharmasádbhiḥ ||
10a. yé satyāso havirádo haviṣpá índreṇa devaīḥ sarátham̐ dádhanāḥ |
10c. āgne yāhi sahasraṃ devavandaīḥ páraīḥ pūrvaiḥ pitṛbhir gharmasádbhiḥ ||
11a. ágniṣvāttāḥ pitara éhá gachata sádaḥ-sadaḥ sadata supraṇītayah |
11c. attā havīm̐si práyatāni barhiṣ<i> áthā rayīm sáravīram̐ dadhātana ||
12a. t<u>vám agna īlitó jātavedo <á>vāḍ dhavyāni surabhīni kṛtvī |
12c. prádaḥ pitṛbhyah svadháyā té akṣann̐ addhí tvám̐ deva práyatā havīm̐si ||
13a. yé c<a> <i>há pitáro yé ca néhá yām̐s ca vidmá yām̐ u ca ná pravidmá |
13c. t<u>vám̐ vettha yáti té jātavedaḥ svadhábhīr yajñám̐ súkṛtam̐ juśasva ||
14a. yé agnidagdhá yé ánagnidagdhā mádhya divāḥ svadháyā mādáyante |
14c. tébhiḥ svarāḥ| ásunītim̐ etám̐ yathávaśám̐ tan<ú>vam̐ kalpayasva ||

10.16 (842). To Agni from Damana Yamāyana
triṣṭubh. 11-14 anuṣṭubh

- 1a. maīnam agne ví daho mābhí śoco māsya tvácam̐ cikṣipo má śarīram |
1c. yadā śṛtām̐ kṛṇávo jātavedo <á>them enam prá hiṇutāt pitṛbhyah ||
2a. śṛtām̐ yadā kárasī jātavedo <á>them enam pári dattāt pitṛbhyah |
2c. yadā gáchāt<i> ásunītim̐ etám̐ áthā devānām̐ vaśanír bhavāti ||
3a. sūryam̐ cákṣur gachatu vátam̐ ātmá d<i>yām̐ ca gacha pṛthivīm̐ ca dhármanā |
3c. apó vā gacha yádi tátra te hitám̐ óśadhīṣu práti tiṣṭhā śarīraiḥ ||
4a. ajó bhāgás tápasā tám̐ tapasva tám̐ te śocís tapatu tám̐ te arcīḥ |
4c. yás te śivás tan<ú>vo jātavedas tábhir vahainam̐ sukṛtam̐ ulokám ||
5a. áva sria púnar agne pitṛbhyo yás ta āhutaś cárati svadhábhīh |

- 5c. áyur vásāna úpa vetu śéśaḥ sám gachatām tan<ú>vā jātavedaḥ ||
 6a. yát te kṛṣṇáḥ śakuná ātutóda pipiláḥ sarpá utá vā śvāpadaḥ |
 6c. agníḥ tād víśvād agadám kṛṇotu sómaś ca yó brāhmaṇāṃ āvivéśa ||

.H:Aṣṭaka VII.6.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

- 7a. agnér várma pári góbhīr vyayasva sám prórṇuṣva pívasā médasā ca |
 7c. nét tvā dhr̥ṣṇúr hárasā járhr̥ṣāno dadhr̥g vidhaksyán par<i>an̄kháyāte ||
 8a. imám agne camasám má ví jihvaraḥ priyó devánām utá som<i>yánām |
 8c. eśá yás camasó devapānas tásmin devá amṛtā mādayante ||
 9a. kravyādam agním prá hiṇomi dūrám yamárājño gachatu ripravāhāḥ |
 9c. ihaíváyám ítaro jātávedā devébhyo havyám vahatu prajānán ||
 10a. yó agníḥ kravyāt pravivéśa vo gṛhám imám páśyann ítaram jātávedasam |
 10c. tám harāmi pitṛyajñāya devám sá gharmám invāt paramé sadhásthe ||
 11a. yó agníḥ kravyavāhanaḥ pitṛn yáḥsad ṛtāvṛdhaḥ |
 11c. préd u havyāni vocati devébhyaś ca pitṛbhya ā ||
 12a. usántas tvā ní dhīmah<i> usántaḥ sám idhīmahi |
 12c. usānn usatá ā vaha pitṛn havíse áttave ||
 13a. yám tvám agne samádahas tám u nír vāpayā púnaḥ |
 13c. kiyāmb<u> átra rohatu pākadūrvā v<i>alkasā ||
 14a. śítike śítikāvati hlādike hlādikāvati |
 14c. maṇḍúk<i>yā sú sám gama imám s<ú> agním harṣaya ||

10.17 (843). To Saranyū (1-2), Pūṣan (3-6), Sarasvatī (7-9), the Waters (10-14), the Waters or Soma (11-13)

triṣṭubh. 14 anuṣṭubh. 13. anuṣṭubh or purastādbṛhatī

- 1a. tvāṣṭā duhitré vahatúm kṛṇot<i> <i>tīdam vísvam bhúvanam sám eti |
 1c. yamásya mātā par<i>uhyámānā mahó jāyá vívasvato nanāśa ||
 2a. ápāgūhann amṛtām márt<i>yebhyaḥ kṛtvī sávarṇām adadur vívasvate |
 2c. utáśvínāv abharad yát tād áśīd ájahād u dvā mithunā saranyūḥ ||
 3a. pūṣā tvetás cyāvayatu prá vidvān ánaṣṭapaśur bhúvanasya gopāḥ |
 3c. sá tvaitébhyaḥ pári dadat pitṛbhyo <a>gnír devébhyaḥ suvidatṛiyebhyaḥ ||
 4a. áyur víśvāyuḥ pári pāsati tvā pūṣā tvā pātu prápathe purástāt |
 4c. yátrāsate sukṛto yátra té yayús tátra tvā devāḥ savitá dadhātu ||
 5a. pūśemá āśā ánu veda sárvaḥ só asmāṃ ábhayatamena neṣat |
 5c. s<u>astidā āghṛṇiḥ sárvaivīro <á>prayuchan purá etu prajānán ||
 6a. prápathe pathám ajanīṣṭa pūṣā prápathe divāḥ prápathe pṛthivyāḥ |
 6c. ubhé abhí priyátame sadhásthe á ca párā ca carati prajānán ||
 7a. sárasvatīm devayánto havante sárasvatīm adhvaré tāyámāne |
 7c. sárasvatīm sukṛto ahvayanta sárasvatī dāśúse vār<i>yam dāt ||

- 8a. sárasvati yá sarátham yáyátha svadhábhiri devi pitṛbhir mádanṭi |
8c. āsádyāsmín barhíṣi mādayasv<a> <a>namīvā íṣa á dheh<i> asmé ||
9a. sárasvatīm yám pitáro hávante dakṣiṇā yajñám abhinákṣamāṇāḥ |
9c. sahasr<a><a>rghám iló átra bhāgám rāyás póṣam yájamāneṣu dhehi ||
10a. āpo asmán mātáraḥ śundhayantu ghr̥téna no ghr̥tap<ú>vaḥ punantu |
10c. vísvam hí riprám praváhanti devír úd íd ābhyaḥ súcir á pūtá emi ||
11a. drapsás caskanda prathamām ánu dyūn imám ca yónim ánu yás ca púrvaḥ |
11c. samánam yónim ánu samcárantaḥ drapsám juhomi<i> ánu saptá hótrāḥ ||
12a. yás te drapsá skándati yás te aṃsúr bāhúcyuto dhiṣāṇāyā upástḥat |
12c. adhvaryór vā pári vā yáḥ pavitrāt tám te juhomi mánasā váṣatkr̥tam ||
13a. yás te drapsá skannó yás te aṃsúr avás ca yáḥ parāḥ srucá |
13c. ayám devó bṛhaspátih sám tám siñcatu rádhase ||
14a. páyasvatír oṣadhayaḥ páyasvan māmakám vácaḥ |
14c. apám páyasvad ít páyas téna mā sahá śundhata ||

.H:Aṣṭaka VII.6.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

10.18 (844). To Death (1-4), Dhātṛ (5), Tvaṣṭṛ (6), the oblations made to the Pitarah (7-13), the oblation made to the Pitarah or Prajāpati (14) from Saṃkusuka Yāmāyana

triṣṭubh. 11 prastārapan̄kti. 13 jagatī. 14 anuṣṭubh

- 1a. páram mṛtyo ánu párehi pántham yás te s<u>vá ítaro devayānāt |
1c. cákṣuṣmate śṛṇvaté te bravīmi má naḥ prajám rīriṣo móta vīrān ||
2a. mṛtyóḥ padam yopáyanto yád aíta drághīya áyuh pratarám dádhānāḥ |
2c. āpyāyamānāḥ prajáyā dhánena śuddhāḥ pūtá bhavata yajñiyāsaḥ ||
3a. imé jīvā ví mṛtaír āvavṛtrann ābhūd bhadrá deváhūtir no adyá |
3c. prāñco agāma mṛtāye hāsāya drághīya áyuh pratarám dádhānāḥ ||
4a. imám jīvébhyah paridhīm dadhāmi maíṣam nú gād áparo ártham etám |
4c. śatám jīvantu śarádaḥ purūcír antár mṛtyúm dadhatām párvatena ||
5a. yáthāhān<i> anupūrvám bhāvanti yátha <r>táva r̥túbhir yánti sādhu |
5c. yáthā ná pūrvam áparo jáhāt<i> evá dhātar áyūṃṣi kalpayaiṣam ||
6a. á rohatāyur jarāsam vṛṇānā anupūrvám yátamānā yāti ṣṭhá |
6c. ihá tváṣṭā sujānimā sajóṣā dīrghám áyuh karati jīváse vaḥ ||
7a. imá nārīr avidhavāḥ supátnīr āñjanena sarpíṣā sám viśantu |
7c. anaśrávo <a>namīvāḥ surátnā á rohantu jánayo yónim ágre ||
8a. úd īrṣva nār<i> abhí jīvalokám gatāsum etám úpa śeṣa éhi |
8c. hastagrābhāsya didhiṣós távedám pátyur janitvám abhí sám babhūtha ||
9a. dhánur hástād ādádāno mṛtāsy<a> <a>smé kṣatrāya várcase bálāya |
9c. átraivá tvám ihá vayám suvīrā vísvā spṛdho abhímātūr jayema ||

- 10a. úpa sarpa mātáram bhúmim etám urúvyácasam pṛthivīm suśévām |
 10c. úṛṇamradā yuvatír dákṣiṇāvata eśā tvā pātu níṛṭter upástḥāt ||
 11a. úc chvañcasva pṛthivi má ní bādhatāḥ sūpāyanāsmāi bhava sūpavañcanā |
 11c. mātā putráṃ yáthā sicā <a>bhy ènam bhūma ūṛṇuhi ||
 12a. ucchváñcamānā pṛthiví sú tiṣṭhatu sahásram míta úpa hí śráyantām |
 12c. té gṛhāso gṛḥtaścúto bhavantu víśvāhāsmāi śaraṇāḥ sant<u> átra ||
 13a. út te stabhnāmi pṛthivīm t<u>vát pár<i> <i>mám logám nidádhan mó ahám riṣam |
 13c. etám sthūṇām pitáro dhārayantu te <á>trā yamáḥ sádanā te minotu ||
 14a. pratícīne mām áhan<i> <i>ṣvāḥ paṇám ivá dadhuḥ |
 14c. pratícīm jagrabhā vácam ásvaṃ raśanáyā yathā ||

10.19 (845). To the Waters or to the Cows (1a 2-7), Agni and Soma
 (1b) from Mathita Yāmāyana or Bhrgu Vāruṇi or Cyavana Bhārgava
 anuṣṭubh. 6 gāyatrī

- 1a. ní vartadhvam mānu gāt<a> <a>smán siṣakta revatīḥ |
 1c. ágnīṣomā punarvasū asmé dhārayataṃ rayím ||
 2a. púnar enā ní vartaya púnar enā n<i> á kuru |
 2c. índra eṇā ní yachat<u> agnír enā upājatu ||
 3a. púnar etā ní vartantām asmín puṣyantu gópatau |
 3c. ihaívāgne ní dhāray<a> <i>há tiṣṭhatu yá rayīḥ ||
 4a. yán niyānaṃ n<i>áyanam samjñānaṃ yát parāyaṇam |
 4c. āvartanaṃ nivartanaṃ yó gopā ápi tám huve ||
 5a. yá udānaḥ v<i>áyanam yá udānaḥ parāyaṇam |
 5c. āvartanaṃ nivartanaṃ ápi gopā ní vartatām ||

.H:Aṣṭaka VII.7.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

- 6a. á nivarta ní vartaya púnar na indra gā dehi |
 6c. jīvābhir bhunajāmahai ||
 7a. pári vo víśvāto dadha ūrjá gṛtēna páyasā |
 7c. yé devāḥ ké ca yajñíyās té rayyā sám sṛjantu naḥ ||
 8a. á nivartana vartaya ní nivartana vartaya |
 8c. bhūmyāś cātasraḥ pradísas tábhya enā ní vartaya ||

10.20 (846). To Agni from Vimada Aindra or Prājāpatya or also Vasukṛt Vāsukra
 gāyatrī. 1 ekapadāvirāj or a single pāda for peace. 2 anuṣṭubh. 9
 virāj. 10 triṣṭubh

- 1a. bhadráṃ no ápi vātaya mánaḥ ||

- 2a. agnīm īle bhujām yáviṣṭhaṃ śāsā mitráṃ durdhárītum |
 2c. yásya dhárman svàr éniḥ saparyánti mātúr údhaḥ ||
 3a. yám āsā kṛpánīlam bhāsāketuṃ vardháyanti |
 3c. bhrājate śr<á><y><i>ñidan ||
 4a. aryó viśám gātúr eti prá yád ānaḍ divó ántān |
 4c. kavír abhrám dí<i>yānaḥ ||
 5a. juṣád dhavyā mānuṣasy<a> <ū>rdhvás tasthāv řbhvā yajñé |
 5c. minván sádma purá eti ||
 6a. sá hí kṣémo havír yajñāḥ śruṣṭíd asya gātúr eti |
 6c. agnīm devā vāsīmantaṃ ||
 7a. yajñāsāhaṃ dúva iṣe <a>gnīm púrvasya sévasya |
 7c. ádreḥ sūnúm āyúm āhuḥ ||
 8a. náro yé ké c<a> <a>smád ā vísvét té vāmá ā s<i>yuh |
 8c. agnīm havíṣā vārdhantaḥ ||
 9a. kṛṣṇāḥ śvetó <a>ruśó yāmo asya bradhná řjrá utá sóṇo yásasvān |
 9c. híraṇyarūpaṃ jánitā jajāna ||
 10a. evā te agne vimadó mañśám ūrjo napād amṛtebhiḥ sajóśāḥ |
 10c. gíra ā vakṣat sumatír iyāná íṣam ūrjaṃ suksítim vísvam ābhāḥ ||

10.21 (847). To Agni from Vimada Aindra or Prājāpatya or also Vasukṛt Vāsukra
 āstārapaṅkti

- 1a. ā <a>gnīm ná svāvṛktibhir hótāraṃ tvā vṛñīmahe |
 1c. yajñāya stīrñābarhiṣe ví vo máde
 1e. śírám p<a>v<ā>kásociṣaṃ vívakṣase ||
 2a. t<u>vām u té s<u>ābhúvaḥ śumbhánt<i> áśvarādhasaḥ |
 2c. véti tvām upasécanī ví vo máda
 2e. řjítir agna āhutir vívakṣase ||
 3a. t<u>vé dharmāṇa āsate juhúbhiḥ siñcatír iva |
 3c. kṛṣṇá rūpāñ<i> árjunā ví vo máde
 3e. vísvā ádhi śríyo dhiṣe vívakṣase ||
 4a. yám agne mányase rayím sáhasāvann amart<i>ya |
 4c. tám ā no vājasātaye ví vo máde
 4e. yajñéṣu citráṃ ā bharā vívakṣase ||
 5a. agnír jātó átharvaṇā vidád vísvāni kāv<i>yā |
 5c. bhúvad dūtó vivásvato ví vo máde
 5e. priyó yamásyā kām<i>yo vívakṣase ||

.H:Aṣṭaka VII.7.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

- 6a. t<u>vām yajñéṣ<u> īlate <á>gne prayat<i> adhvaré |

- 6c. t<u>váṃ vásūni kām<i>yā ví vo máde
 6e. víśvā dadhāsi dāśúṣe vívakṣase ||
 7a. t<u>váṃ yajñés<u> ṛtvíjaṃ cārum agne ní ṣedire |
 7c. ghr̥tápratīkam mánuṣo ví vo máde
 7e. śukráṃ cétīṣṭham akṣábhīr vívakṣase ||
 8a. ágne śukrēṇa śociś<ā> <u>rú prathayase bṛhát |
 8c. abhīkrāndan vṛṣāyase ví vo máde
 8e. gárbhaṃ dadhāsi jāmiśu vívakṣase ||

10.22 (848). To Indra from Vimada Aindra or Prājāpatya or also Vasukṛt Vāsukra purastādbṛhatī. 5 7 9 anuṣṭubh. 15 triṣṭubh

- 1a. kúha śrutá índ<a>raḥ kásmin adyá jáne mitró ná śrūyate |
 1c. řṣīṇāṃ vā yāḥ kṣáye gúhā vā cárkrṣe girá ||
 2a. ihá śrutá índ<a>ro asmé adyá stáve vajr<í> řcīśamaḥ |
 2c. mitró ná yó jáneṣ<u> á yáśaś cakré ásām<i> á ||
 3a. mahó yás pátīḥ śávaso ásāmy á mahó nṛmṇásya tūtujiḥ |
 3c. bhartá vájrasya dhr̥ṣṇóḥ pitá putráṃ iva priyám ||
 4a. yujāno áśvā vātasya dhúnī devó devásya vajrivaḥ |
 4c. syántā pathá virúkmatā sr̥jāná stoṣ<i> ádhvanaḥ ||
 5a. t<u>váṃ tyá cid vātasyás<u>vágā řjrá tmánā váhadhyai |
 5c. yáyor devó ná márt<i>yo yantá nákir vidáy<i>yah ||
 6a. ádha gmánt<ā> <u>śánā pṛchate vāṃ kádarthā na á gṛhám |
 6c. á jagmathuḥ parākád divás ca gmás ca márt<i>yam ||
 7a. á na ind<a>ra pṛkṣase <a>smākam bráhm<a> <ú>dyatam |
 7c. tát tvā yācāmahe <á>vaḥ śúṣṇaṃ yád dhánn ámānuṣam ||
 8a. akarmā dásyur abhí no amantúr anyávrato ámānuṣaḥ |
 8c. t<u>váṃ tásy<a> <a>mitrahan vādhar dāsásya dambhaya ||
 9a. t<u>váṃ na · ind<a>ra śūra śúrain utá tvótāso barhāṇā |
 9c. purutrá te ví pūrtáyo návanta kṣoṇáyo yathā ||
 10a. t<u>váṃ tán vṛtrahátye codayo nṛṇ kárpāṇé śūra vajrivaḥ |
 10c. gúhā yádī kavīnāṃ viśāṃ nákṣatraśavasām ||
 11a. makṣū tá ta ind<a>ra dānāpnasa ākṣāṇé śūra vajrivaḥ |
 11c. yád dha śúṣṇasya dambháyo jātám víśvaṃ sayávabhiḥ ||
 12a. mákudhr<í>ag ind<a>ra śūra vásvīr asmé bhūvann abhíṣṭayaḥ |
 12c. vayám-vayaṃ ta ásām sumné s<i>yāma vajrivaḥ ||
 13a. asmé tá ta ind<a>ra santu satyá <á>himsantīr upasṛśaḥ |
 13c. vidyāma yásām bhújo dhenūnāṃ ná vajrivaḥ ||
 14a. ahastá yád apádi várdhata kṣāḥ śácībhīr ved<i>yānām |
 14c. śúṣṇam pári pradakṣiṇíd víśváyave ní śíśnathaḥ ||
 15a. píba-pibéd ind<a>ra śūra sómam má řiṣaṇyo vasavāna vásuḥ sán |
 15c. utá trāyasva gṛṇató maghóno mahás ca rāyó revátas kṛdhī naḥ ||

.H:Aṣṭaka VII.7.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

10.23 (849). To Indra from Vimada Aindra or Prājāpatya or also Vasukṛt Vāsukra (4-6), Indra Marutvat (7-9), the All-gods (10-12), Pūṣan (13-15), Water (16-23a), Agni (23b 24) from Medhātithi Kāṇva jagatī. 1 7 triṣṭubh. 5 abhisāriṇī

- 1a. yājāmaha índ<a>raṃ vājradakṣiṇaṃ hārīṇāṃ rath<i>yaṃ vívratānām |
- 1c. prá śmās<a>ru dódhuvad ūrdhváthā bhūd ví sēnābhir dáyamāno ví rādhasā ||
- 2a. hārī n<ú> asya yā váne vidé vás<u> índro maghaír maghávā vṛtrahā bhuvat |
- 2c. ṛbhúr vāja ṛbhukṣāḥ patyate śávo <a>va kṣṇaumi dāsasya nāma cit ||
- 3a. yadā vājraṃ híraṇyam íd áthā ráthaṃ hārī yám asya váhato ví sūrībhiḥ |
- 3c. ā tiṣṭhati · maghávā sánaśruta índro vājasya dīrghásravasas pátiḥ ||
- 4a. só cin nú vṛṣṭír yūth<i>yā s<u>vá sácāṃ índraḥ śmáśrūṇi háritābhí pruşṇute |
- 4c. áva veti sukṣáyam suté mádh<u> <ú>d íd dhūnoti vāto yáthā vānam ||
- 5a. yó vācā vívāco mṛdhrāvācaḥ purú sahásrā <a>śivā jaghāna |
- 5c. tát-tad íd asya paúms<i>yaṃ gṛṇīmasi pitéva yás táviṣīm vāvṛdhé śávaḥ ||
- 6a. stómaṃ ta indra vimadā ajījanann ápūrv<i>yam purutámaṃ sudánave |
- 6c. vidmā h<i> asya bhójanam inásya yád ā paśúm ná gopāḥ karāmahe ||
- 7a. mākīr na enā sakh<i>yā ví yauṣus táva c<a> <i>ndra vimadásya ca <r>ṣeḥ |
- 7c. vidmā hí te prámatim deva jāmivád asmé te santu sakh<i>yā śivāni ||

10.24 (850). To Indra (1-3), the Aśvins (4-6) from Vimada Aindra or Prājāpatya or perhaps Vasukṛt Vāsukra āstārapaṅkti. 4-6 anuṣṭubh

- 1a. índra sómam imám piba mádhumantaṃ camú sutám |
- 1c. asmé rayīm ní dhāraya ví vo máde
- 1e. sahasrīṇam purūvaso vívakṣase ||
- 2a. t<u>vām yajñébhīr ukthair úpa havyébhīr īmahe |
- 2c. śácīpate śacīnām ví vo máde
- 2e. śréṣṭhaṃ no dhehi vār<i>yam vívakṣase ||
- 3a. yás pátir vār<i>yānām ási radhrásya coditá |
- 3c. índra stotīṇām avitá ví vo máde
- 3e. dviśó naḥ pāh<i> āmhaso vívakṣase ||
- 4a. yuvām śakrā māyāvínā samīcí nír amanthatam |
- 4c. vimadéna yád īlitá nāsatyā níramanthatam ||
- 5a. víśve devā akrpanta samīcyór niṣpátant<i>yoh |
- 5c. nāsatyāv abruvan devāḥ púnar ā vahatād íti ||

- 6a. mádhuman me paráyaṇam mádhumat púnar áyanam |
6c. tá no devā devátayā yuvám mádhumatas kṛtam ||

.H:Aṣṭaka VII.7.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

10.25 (851). To Soma from Vimada Aindra or Prājāpatya or also Vasukṛt
Vāsukra
āstārapaṅkti

- 1a. bhadraṃ no āpi vātaya máno dákṣam utá krátum |
1c. ádhā te sakhyé ándhaso ví vo máde
1e. ráṇan gāvo ná yāvase vívakṣase ||
2a. hṛdispṛśas ta āsate víśveṣu soma dhāmasu |
2c. ádhā kāmā imé máma ví vo máde
2e. ví tiṣṭhante vasūyávo vívakṣase ||
3a. utá vratāni soma te prāhám mināmi pāk<i>yā |
3c. ádhā pitéva sūnāve ví vo máde
3e. m<ṛ>lā no abhí cid vadhād vívakṣase ||
4a. sám u prá yanti dhítayaḥ sárgāso <a>vatāṃ iva |
4c. krátum naḥ soma jīvāse ví vo máde
4e. dhāráyā camasāṃ iva vívakṣase ||
5a. táva tyé soma śáktibhir níkāmāso v<i> ṛṇvire |
5c. gr̥tsasya dhírās tavāso ví vo máde
5e. vrajám gómantam ásvínaṃ vívakṣase ||
6a. paśúm naḥ soma rakṣasi purutrā víṣṭhitam jágat |
6c. samākṛṇoṣi jīvāse ví vo máde
6e. vísvā sampáśyan bhúvanā vívakṣase ||
7a. t<u>vám naḥ soma vísváto gopā ádābh<i>yo bhava |
7c. sédha rájann ápa srídho ví vo máde
7e. má no duḥśám̐sa īsatā vívakṣase ||
8a. t<u>vám naḥ soma sukrátur vayodhéyāya jāgr̥hi |
8c. kṣetravítaro mánuṣo ví vo máde
8e. druho naḥ pāh<i> áṃhaso vívakṣase ||
9a. t<u>vám no vṛtrahantam<a> <i>ndrasyendo śiváḥ sákhā |
9c. yát sīm hāvante samithé ví vo máde
9e. yúdhyanānās tokásātau vívakṣase ||
10a. ayám gha sá turó máda índrasya vardhata priyáḥ |
10c. ayám kakṣívato mahó ví vo máde
10e. matím víprasya vardhayad vívakṣase ||
11a. ayám víprāya dāsúṣe vājāṃ iyarti gómataḥ |

11c. ayám saptábhya á váraṃ ví vo máde
11e. prándhám śronám ca tāriṣad vívakṣase ||

.H:Aṣṭaka VII.7.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

10.26 (852). To Pūṣan from Vimada Aindra or Prājāpatya or also Vasukṛt
Vāsukra

anuṣṭubh. 1 4 uṣṇih

- 1a. prá h<i> áchā manīṣā spārhā yānti niyútaḥ |
1c. prá dasrā niyúdrathaḥ pūṣā aviṣṭu máhinaḥ ||
2a. yásya tyán mahitvám vātāp<i>yam ayám jánaḥ |
2c. vípra á vaṃsad dhītíbhīś cíketa suṣṭutīnām ||
3a. sá veda suṣṭutīnām índur ná pūṣā vṛṣā |
3c. abhí psúraḥ pruṣāyati vrajám na á pruṣāyati ||
4a. maṃsīmáhi tvā vayám asmākam deva pūṣan |
4c. matīnām ca sādhanam víprānām c<a> ādhavám ||
5a. prá<i>ardhir yajñānām ásvahayó ráthānām |
5c. řiṣiḥ sá yó mánurhito víprasya yāvayatsakháḥ ||
6a. ādhīṣamāñāyāḥ pátiḥ śucāyās ca śucāsya ca |
6c. vāsovāyó <á>vīnām á vāsāmsi mármṛjat ||
7a. inó vājānām pátir ináḥ puṣṭīnām sákhā |
7c. prá śmáśru haryató dūdhod ví vṛthā yó ádābh<i>yah ||
8a. á te ráthasya pūṣann ájá dhúraṃ vavṛtyuḥ |
8c. vísvasy<a> <a>rthínaḥ sákhā sanojá ánapacyutaḥ ||
9a. asmākam ūrjá rátham pūṣā aviṣṭu máhinaḥ |
9c. bhúvad vājānām vṛdhā imám naḥ śṛṇavad dhávam ||

10.27 (853). To Indra from Vasukra Aindra

triṣṭubh

- 1a. ásat sú me jaritaḥ sábhivegó yát sunvaté yájamānāya śíkṣam |
1c. ánāśīrdām ahám asmi prahantā satyadhṛtaṃ vṛjināyāntam ābhúm ||
2a. yádíd ahám yudháye saṃnáyān<i> ádevayūn tan<ú>vā śúsujānān |
2c. amā te túmraṃ vṛṣabhám pacāni tīvrām sutám pañcadaśám ní řiñcam ||
3a. nāhám tám veda yá íti brávit<i> ádevayūn samáraṇe jaghanván |
3c. yadvákhyat samáranam řghāvad ád íd dha me vṛṣabhā prá bruvanti ||
4a. yád ájñāteṣu vṛjāneṣ<u> āsam víśve sató maghāvāno ma āsan |
4c. jināmi vét kṣéma á sántam ābhúm prá tám kṣiñām párvate pādagrīhya ||

- 5a. ná vā u máṃ vṛjāne vārayante ná párvatāso yád ahám manasyé |
 5c. máma svanāt kṛdhukárṇo bhayāta evéd ánu dyūn kirāṇaḥ sám ejāt ||
 6a. dárśan n<ú> átra śṛtapāṃ anindrān bāhukśadaḥ śárave pátyamānān |
 6c. ghṛṣuṃ vā · yé ninidúḥ sákhāyam ádhy ū n<ú> eṣu paváyo vavṛtyuḥ ||
 7a. ábhūr <u> aúksīr v<i> u áyur ānaḍ dárśan nú púrvo áparo nú darśat |
 7c. d<u>vé paváste pári tám ná bhūto yó asyá pāré rájaso vivéṣa ||
 8a. gāvo yávam práyutā aryó akṣan tá apaśyaṃ sahágoṣás cárantīḥ |
 8c. hávā íd aryó abhítāḥ sám āyan kíyad āsu svápatís chandayāte ||

.H:Aṣṭaka VII.7.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

- 9a. sám yád váyaṃ yavasādo jánānām ahám yavāda ur<u>ájre antáh |
 9c. átrā yuktó <a>vasātāram ichād átho áyuktaṃ yunajad vavanvān ||
 10a. átréd u me maṃsase satyám uktám dvipác ca yác cátuṣpāt saṃsrjāni |
 10c. strībhír yó átra vṛṣaṇam pṛtanyád áyuddho asya ví bhajāni védāḥ ||
 11a. yásyānaksā duhitā jāt<u> ása kás tám vidvāṃ abhí manyāte andhām |
 11c. kataró mením práti tám mucāte yá īṃ váhāte yá īṃ vā vareyāt ||
 12a. kíyatī yóṣā maryató vadhūyóḥ páripṛitā pányasā vār<i>yeṇa |
 12c. bhadrá vadhūr bhavati yát supésāḥ svayám sá mitráṃ vanute jáne cit ||
 13a. pattó jagāra prat<i>āñcam atti śīrṣṇá śíraḥ práti dadhau várūtham |
 13c. áśīna ūrdhvām upási kṣiṇāti n<i>āññ uttānām án<u> eti bhūmim ||
 14a. bṛhānn achāyó apalāsó árvā tasthaú mātá víṣito atti gárbhaḥ |
 14c. anyásyā vatsám rihatí mimāya káyā bhuvá ní dadhe dhenúr údhaḥ ||
 15a. saptá virāso adharád úd āyann aṣṭóttarāttāt sám ajagmíran té |
 15c. náva paścātāt sthivimánta āyan dása prák sānu ví tirant<i> áśnaḥ ||
 16a. daśānām ékaṃ kapilám samānām tám hinvanti krátave pār<i>yāya |
 16c. gárbham mātá súdhitam vakśāñās<u> ávenantam tuśáyantī bibharti ||
 17a. pívānam meśám apacanta vīrá n<i>uptā akśá ánu dīvá āsan |
 17c. d<u>vá dhānum bṛhatīm aps<ú> antáh pavítravantā carataḥ punántā ||
 18a. ví krośānāso víṣ<u>añca āyan pácāti némo nahí pákṣad ardháh |
 18c. ayám me deváh savitá tát āha dr<ú>anna íd vanavat sarpírannaḥ ||
 19a. apaśyaṃ grāmam váhamānam ārád acakráyā svadháyā vártamānam |
 19c. síśakt<i> aryáh prá yugá jánānām sadyáh síśná pramināno návīyan ||
 20a. etaú me gāvau pramarásya yuktaú mó sú prá sedhír múhur ín mamandhi |
 20c. āpaś cid asya ví naśant<i> ártham súraś ca marká úparo babhūvān ||
 21a. ayám yó vájraḥ purudhá vívṛtto <a>váḥ sūryasya bṛhatáh púrīṣāt |
 21c. śráva íd enā paró anyád asti tát avyathí jarimāṇas taranti ||
 22a. vṛkṣé-vṛkṣe níyatā mīmayad gaús táto váyaḥ prá patān pūruśadaḥ |
 22c. áthedám vísvam bhúvanam bhayāta índrāya sunvād řṣaye ca síkṣat ||
 23a. devānām māne prathamá atīṣṭhan kṛntátrād eṣām úparā úd āyan |
 23c. tráyas tapanti pṛthivím anūpá d<u>vá bṛbūkaṃ vahataḥ púrīṣam ||
 24a. sá te iivātur utá tásva viddhi má smaitádré ápa gūhah samarvé |

24c. āvīḥ s<ú>vaḥ kṛṇṭé gūhate busám sá pādúr asya nirṇījo ná mucyate ||

10.28 (854). To Indra (1 3-5 7 9 11), Vasukra (2 6 8 10 12)
from Vasukra's wife (1), Indra (2 6 8 10 12), Vasukra (3-5 7 9 11)
triṣṭubh

- 1a. víśvo h<i> anyó arír ājagāma māméd áha śvásuro ná jagāma |
1c. jakṣīyād dhānā utá sómam papīyāt s<ú>āsītaḥ púnar ástam jagāyāt ||
2a. sá róruvad vṛṣabhás tigmáśṛṅgo vārṣman tasthau várimann ā pṛthivyáḥ |
2c. víśveṣ<u> enam vṛjāneṣu pāmi yó me kukṣí sutásomaḥ pṛṇāti ||
3a. ádriṇā te mandína indra túyān sunvánti sómān píbasī tvám eṣām |
3c. pácanti te vṛṣabhám átsi tésām pṛkṣeṇa yān maghavan hūyámānaḥ ||
4a. idám sú me jaritar ā cikiddhi pratīpām śāpam nad<i>yo vahanti |
4c. lopāsáḥ siṃhám prat<i>āncam atsāḥ kroṣṭā varāhám nír atakta kákṣāt ||
5a. kathā ta etád ahám ā ciketaṃ gr̥tsasya pákas taváso manīṣām |
5c. t<u>vám no vidvám ṛtuthā ví voco yám árdham te maghavan kṣem<i>yá dhūḥ ||
6a. evá hí mām tavásaṃ vardháyanti divás cin me bṛhatá úttará dhūḥ |
6c. purú sahásrā ní śísāmi sākám ásatrúṃ hí mā jánitā jajāna ||

.H:Aṣṭaka VII.7.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

- 7a. evá hí mām tavásaṃ jajñúr ugrám kárman-karman vṛṣaṇam indra deváḥ |
7c. vádhiṃ vṛtrám vájreṇa mandasāno <á>pa vrajám mahiná dāsúṣe vam ||
8a. devāsa āyan paraśūṃr abibhran vānā vṛścānto abhí viḍbhír āyan |
8c. ní sudr<ú>vaṃ dádható vaksānāsu yátrā kṛpītam ánu tád dahanti ||
9a. śásáḥ kṣurám prat<i>āncam jagār<a> <á>driṃ logéna v<i> abhedam ārāt |
9c. bṛhántam cid ṛhaté randhayāni váyad vatsó vṛṣabhám súśuvānaḥ ||
10a. suparṇá itthá nakhám ā siṣāy<a> <á>varuddhaḥ paripádam ná siṃháh |
10c. niruddhás cin mahiśas tarṣ<i>yāvān godhā tásmā ayátham karṣad etát ||
11a. tébhyo godhā ayátham karṣad etád yé brahmānaḥ pratipīyant<i> ánnaiḥ |
11c. simá ukṣṇó <a>vasṛṣṭām adanti svayám bálāni tan<ú>vaḥ śṛṇānāḥ ||
12a. eté sámībhiḥ suśāmī abhūvan yé hinviré tan<ú>vaḥ sóma ukthaíḥ |
12c. nṛvád vádann úpa no māhi vājān diví śrávo dadhiṣe náma vīrāḥ ||

10.29 (855). To Indra from Vasukra Aindra
triṣṭubh

- 1a. váne ná vā yó n<i> adhāyi cākāñ chúcir vām stómo bhuraṇāv ajīgaḥ |
1c. yásyéd índraḥ purudíneṣu hótā nṛṇām nár<i>yo nṛtamaḥ kṣapāvān ||
2a. prá te asyá uśásah práparasyā nṛtaú s<i>yāma nṛtamasya nṛṇām |

- 2c. ánu triśókaḥ śatám ávahan nṛṇ kútsena rátho yó ásat sasavān ||
 3a. kás te máda ind<a>ra ránt<i>yo bhūd dúro gíro abh<i> ugró ví dhāva |
 3c. kád vāho arvāg úpa mā manīṣā á tvā śakyām upamám rádho ánnaiḥ ||
 4a. kád u dyumnám indra t<u>vāvato nṛṇ káyā dhiyā karase kán na āgan |
 4c. mitró ná satyá urugāya bhr̥tyā áne samasya yád ásan manīṣāḥ ||
 5a. pr<á> <ī>raya sūro ártham ná pāram yé asya kāmam janidhā iva gmán |
 5c. gíraś ca yé te tuvijāta pūrvī nára indra pratiśíkṣant<i> ánnaiḥ ||
 6a. māt̥re nú te sūmite indra pūrvī dyaúr majmánā pṛthivī kāv<i>yena |
 6c. várāya te ghr̥távantaḥ sutásah svādman bhavantu pītāye mádhūni ||
 7a. á mádhvo asmā asicann ámatram índrāya pūrṇam sá hí satyárādhāḥ |
 7c. sá vāvṛdhe várimann á pṛthivyā abhí krátvā nár<i>yaḥ paúms<i>yaiś ca ||
 8a. v<i> ānaḥ índraḥ pṛtanāḥ s<u>ójā ásmāi yatante sakh<i>yāya pūrvīḥ |
 8c. á smā rátham ná pṛtanāsu tiṣṭha yám bhadrāya sumat<i>° codáyāse ||

10.30 (856). To the Waters, or their grandson from Kabaṣa Ailuṣa
 triṣṭubh

- 1a. prá devatrā bráhmaṇe gātúr et<u> apó áchā mánaso ná práyukti |
 1c. mahím mitrásya váruṇasya dhāsím pṛthujráyase rīradhā suvr̥ktím ||
 2a. ádhvaryavo havīsmanto hí bhūt<á> <á>ch<a> <a>pá itośatīr usantaḥ |
 2c. áva yás cáṣṭe aruṇāḥ suparṇás tám áśyadhvam ūrmím adyā suhastāḥ ||
 3a. ádhvaryavo <a>pá itā samudrám apām nápātam havīṣā yajadhvam |
 3c. sá vo dadad ūrmím adyā súpūtam tásmāi sómam mádhumantam sunota ||
 4a. yó anidhmó dídayad aps<ú> antár yám víprāsa īlate adhvaréṣu |
 4c. ápām napān mádhumatīr apó dā yābhir índro vāvṛdhé vīr<i>yāya ||
 5a. yābhiḥ sómo módate hársate ca kalyāñbhir yuvatībhir ná máryaḥ |
 5c. tá adhvaryo apó áchā párehi yád āsiñcā ośadhībhiḥ punītāt ||
 6a. evéd yūne yuvatāyo namanta yád īm usánn usatīr ét<i> ácha |
 6c. sám jānate mánasā sám cikitre <a>dhvaryávo dhiśañāpās ca devīḥ ||

.H:Aṣṭaka VII.7.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

- 7a. yó vo vṛtābhyo ákr̥nod ulokám yó vo mahyā abhísaster ámuñcat |
 7c. tásmā índrāya mádhumantam ūrmím devamādanam prá hiṇotanāpaḥ ||
 8a. prásmāi hinota mádhumantam ūrmím gár̥bho yó vaḥ sindhavo mádhva útsaḥ |
 8c. ghr̥tápṛṣṭham īd<i>yam adhvaréṣ<u> āpo revatīḥ śṛṇutā hávam me ||
 9a. tám sindhavo matsarám indrapānam ūrmím prá heta yá ubhé íyarti |
 9c. madacyútam auśánam nabhojám pári tritántum vicárantam útsam ||
 10a. āvár̥tatīr ádha nú dvidhārā goṣuyúdhō ná niyavám cárantīḥ |
 10c. řṣe jānitrīr bhúvanasya pátnīr apó vandasva savṛdhaḥ sáyoniḥ ||
 11a. hinótā no adhvarám devayajyā hinóta bráhma sanāye dhánānam |

- 11c. ṛtásya yóge ví ṣ<i>yadhvam údhaḥ śruṣṭívárīr bhūtanāsmábhyaṃ āpaḥ ||
 12a. āpo revatīḥ kṣáyathā hí vásvaḥ krátuṃ ca bhadráṃ bibhr̥thámṛtaṃ ca |
 12c. rāyás ca sthā s<u>apatyásya pátnīḥ sárasvatī tát gr̥naté váyo dhāt ||
 13a. práti yád āpo ádṛśram āyatīr ghṛtám páyāṃsi bíbhraṭīr mádhūni |
 13c. adhvarýúbhīr mánasā saṃvidānā́ índrāya sómaṃ súsutam bhárantīḥ ||
 14a. émā́ agman revátīr jīvádhanā́ ádhvaryavaḥ sādáyatā sakhāyaḥ |
 14c. ní barhíṣi dhattana som<i>yāso <a>pām náprā saṃvidānása enāḥ ||
 15a. āgmann āpa usatīr barhír édám̄ n<i> adhvaré asadan devayántīḥ |
 15c. ádhvaryavaḥ sunuténdrāya sómam̄ ábhūd u vaḥ suśákā devayajyá ||

10.31 (857). To the Visve Devāḥ from Kavaṣa Ailuṣa
 triṣṭubh

- 1a. ā no devānām úpa vetu śámso víśvebhis turaír ávase yájatrah |
 1c. tébhir vayám̄ suśakhāyo bhavema táranto víśvā duritá s<i>yāma ||
 2a. pári cin márto dráviṇam mamanyād ṛtásya pathá námasá vivāset |
 2c. utá svéna krátunā sám vadeta śréyāṃsam dákṣam mánasā jagrbhyāt ||
 3a. ádhāyi dhītīr ásasrgram áṃśās̄ tūrhé ná dasmám̄ úpa yant<i> úmāḥ |
 3c. abh<i> ānaśma suvitásya sūśám̄ návedaso amṛtānām abhūma ||
 4a. nítyas cākanyāt svápatir dāmūnā́ yásmā u devāḥ savitá jajāna |
 4c. bhágo vā góbhīr aryamém̄ anajyāt só asmai cáruś chadayad utá syāt ||
 5a. iyám̄ sá bhūyā usásām̄ iva kṣá́ yád dha kṣumántaḥ śávasā samāyan |
 5c. asyá stutīm̄ jaritúr bhíkṣamānā́ ā naḥ śagmāsa úpa yantu vājāḥ ||
 6a. asyéđ eṣá sumatīḥ paprathān<a> <á>bhavat · pūrv<i>yá bhūmanā́ gauḥ |
 6c. asyá sánílā́ ásurasya yónau samāná́ ā bháraṇe bíbhramānāḥ ||
 7a. kíṃ svid vānaṃ ká u sá vṛkṣá́ āsa yáto dyāvāpṛthiví niṣtatakṣúḥ |
 7c. samtasthāné ajáre itáūtī́ áhāni pūrvīr usáso jaranta ||
 8a. náitāvad enā́ paró anyád ast<i> ukṣá́ sá dyāvāpṛthiví bibharti |
 8c. tvácam pavíttram̄ kṛṇuta svadhā́vān̄ yád īm̄ sūryam̄ ná haríto váhanti ||
 9a. stegó ná kṣám̄ át<i> eti pṛthvīm̄ míham̄ ná vāto ví ha vāti bhūma |
 9c. mitró yátra váruṇo ajyámāno <a>gnír váne ná v<i> ásrṣṭa sókam ||
 10a. starīr yát sūta sadyó ajyámānā́ vyáthir avyathīḥ kṛṇuta svágopā |
 10c. putró yát pūrvāḥ pit<a>rór jániṣṭa sam<i>yám̄ gauṛ jagāra yád dha pṛchān ||
 11a. utá kánvam̄ nr̥śadaḥ putráṃ āhur̄ utá śyāvó dhánam̄ ádatta vājī |
 11c. prá kṛṣṇā́ya rúsad apinvatódhar̄ ṛtám̄ átra nákir asmā́ apīpet ||

.H:Aṣṭaka VII.7.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

10.32 (858). To Indra from Kavaṣa Ailuṣa

1-5 jagatī. 6-9 triṣṭubh

- 1a. prá sú gmántā dhiyasānāsya sakṣāṇi varébhīr varāṁ abhī sú prasīdataḥ |
1c. asmākam índra ubháyaṃ jujoṣati yát som<i>yásy<a> <a><á>ndhaso búbodhati ||
2a. ví <i>ndra yāsi div<i>yāni rocanā ví pářthivāni rájasā puruṣtuta |
2c. yé tvā váhanti múhur adhvarāṁ úpa té sú vanvantu vagvanāṁ arādhāsaḥ ||
3a. tád ín me chantsad vápuṣo vápuṣtaram putró yáj jánam pit<a>rór adhīyati |
3c. jāyā pátiṃ vahati vagnúnā sumát puṃsá íd bhadró vahatúḥ páriṣkřtaḥ ||
4a. tád ít sadhásthā abhī cāru dīdhaya gāvo yác chāsan vahatúṃ ná dhenávaḥ |
4c. mātā yán mántur yūthāsya pūrv<i>yā <a>bhī vānāsya saptādhātur íj jánaḥ ||
5a. prá vo <a>chā ririce devayúṣ padám éko rudrébhīr yāti turváṇiḥ |
5c. jarā vā yéṣ<u> amṛteṣu dāvāne pári va úmebh<i>yah siñcatā mádhu ||
6a. nidhīyāmānam ápagūlham apsú prá me devānāṃ vratapā uvāca |
6c. índro vidvāṁ ánu hí tvā cacákṣa ténāhām agne ánuśiṣṭa āgām ||
7a. ákṣetravit kṣetravidāṃ h<i> aprāṭ sá prá eti kṣetravidānuśiṣṭaḥ |
7c. etád vai bhadrām anuśāsānasy<a> <u>tá srutīm vindat<i> añjasīnām ||
8a. adyéđ u práñīđ ámamān imāhā <a>pīvřto adhayan mātúr údhaḥ |
8c. ém enam āpa jarimā yúvānam áheḷan vásuḥ sumānā babhūva ||
9a. etāni bhadrā kalaśa kriyāma kúruśravaṇa dādato maghāni |
9c. dāná íd vo maghavānaḥ só ast<u> ayāṃ ca sómo hřdí yám bíbharmi ||

10.33 (859). To the Viśve Devās (1), Indra (2 3). A dānastuti of Kuruśravaṇa, descendant of Trasadasyu (4 5). To Upamaśravas Mitrātithiputra (6 9) from Kavaṣa Ailuṣa
triṣṭubh. 2 bṛhatī. 3 satobṛhatī. 4-9 gāyatrī

- 1a. prá mā yuyujre prayújo jánānāṃ váhāmi sma pūṣāṇam ántareṇa |
1c. víśve devāso ádha mām arakṣan duḥśāsūr āgād íti ghóṣa āsīt ||
2a. sám mā tapant<i> abhītaḥ sapátnīr iva pársavaḥ |
2c. ní bādhate ámatir nagnátā jásur vér ná vevīyate matīḥ ||
3a. múṣo ná śiśná v<i> adanti mādth<i>ya stotāraṃ te śatakřato |
3c. sakṛt sú no maghavān índra m<ř>lay<a> <a><á>dhā pitéva no bhava ||
4a. kuruśravaṇam āvṛṇi rájānaṃ trāsadasyavam |
4c. māmhiṣṭhaṃ vāghātām řṣiḥ ||
5a. yāsya mā haríto ráthe tistró váhanti sādhuýā |
5c. stávai sahásradakṣiṇe ||
6a. yāsya prásvādaso gíra upamáśravasaḥ pitúḥ |
6c. kṣétraṃ ná raṇvám ūcúṣe ||
7a. ádhi putropamáśravo nāpān mitrātithēr ihi |
7c. pitúṣ ṭe asmi vanditā ||
8a. yád řīyāmítānām utá vā márt<i>yānām |
8c. jīved ín maghāvā máma ||
9a. ná devānām áti vratāṃ śatātmā caná jīvati |

9c. táthā yujā ví vāvṛte ||

.H:Aṣṭaka VII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

10.34 (860). Praise of rustic life and censure of a gambler from
Kavaṣa Ailuṣa or Akṣa Maujavat
triṣṭubh. 7 jagatī

- 1a. prāvepā mā bṛható mādayanti pravātejā íriṇe vāvṛtānāḥ |
1c. sómasyeva maujavatásya bhakṣó vibhídako jágrvir máhyam achān ||
2a. ná mā mimetha ná jihīla eṣā śivā sákhibhya utá máhyam āsīt |
2c. akṣásyāhám ekaparásya hetór ánuvratām ápa jāyām arodham ||
3a. dvēṣṭi śvaśrúr ápa jāyā ruṇaddhi ná nāthitó vindate marḍitāram |
3c. ásvasyeva járato vásn<i>yasya nāhám vindāmi kitavásya bhógam ||
4a. anyé jāyām pári mṛśant<i> asya yásyāgrdhad védane vāj<í> akṣáh |
4c. pitā mātā bhrátara enam āhur ná jānīmo náyatā baddhám etám ||
5a. yád ādídhye ná daviśān<i> ebhiḥ parāyádbhyo <á>va hīye sákhibhyaḥ |
5c. n<i>uptāś ca babhrávo vácam ákrataṁ émíd eṣāṁ niṣkṛtām jārinīva ||
6a. sabhám eti kitaváh pṛchámāno jeṣyámīti tan<ú>vā súśujānaḥ |
6c. akṣāso asya ví tiranti kāmam pratidívne dádhata ā kṛtāni ||
7a. akṣāsa íd ankuśino nitodíno níkrítvānas tápanās tāpayiṣṇávaḥ |
7c. kumārādeṣṇā jáyataḥ punarháno mádhvā sámpṛktāḥ kitavásya barháṇā ||
8a. tripañcásáh kṛīlati vrāta eṣāṁ devá iva savitā satyádharma |
8c. ugrásya cin manyáve ná namante rájā cid ebhyo náma ít kṛṇoti ||
9a. nīcā vartanta upári sphurant<i> ahastāso hástavantaṁ sahante |
9c. divyā ángārā íriṇe n<i>uptāḥ śítāḥ sánto hṛdayaṁ nír dahanti ||
10a. jāyā tapyate kitavásya hīnā mātā putrásya cárataḥ k<ú>va svit |
10c. ṛṇāvā bíbhyad dhānam ichámāno <a>nyéṣāṁ ástam úpa náktam eti ||
11a. stríyaṁ dṛṣtváya kitavám tatāp<a> <a>nyéṣāṁ jāyām súkṛtaṁ ca yónim |
11c. pūrvāhñé áśvān yuyujé hí babhrún só agnér ánte vṛśalāḥ papāda ||
12a. yó vaḥ senānír maható gaṇásya rájā vrátasya prathamó babhúva |
12c. tásmāi kṛṇomi ná dhānā ruṇadhmi dásāhám prácīs tād ṛtām vadāmi ||
13a. akṣaír mā dīvyāḥ kṛśīm ít kṛśasva vitté ramasva bahú mányamānaḥ |
13c. tátra gāvāḥ kitava tátra jāyā tán me ví caṣṭe savitāyám aryāḥ ||
14a. mitráṁ kṛṇudhvaṁ khálu m<ṛ>látā no má no ghoréṇa caratābhí dhrṣnú |
14c. ní vo nú manyúr viśatām árātir anyó babhrūṇām prásitau n<ú> astu ||

10.35 (861). To the Viśve Devās from Luṣa Dhāṇāka
jagatī. 13 14 triṣṭubh

- 1a. ábudhram u tyá índravanto agnáyo jyótir bháranta uśáso v<i>uṣṭiṣu |
 1c. mahí dyāvāpṛthiví cetatām ápo <a>dyá devánām áva á vṛṇīmahe ||
 2a. diváspṛthivyór áva á vṛṇīmahe mātṛñ síndhūn párvatāñ charyaṇávataḥ |
 2c. anāgāstvām sūryam uśásam īmahe bhadrām sómaḥ svānó° adyá kṛṇotu naḥ ||
 3a. dyāvā no adyá pṛthiví ánāgaso mahí trāyetām suvitāya mātārā |
 3c. uśá uchánt<i> ápa bādhatām aghām s<u>ast<i> agníṃ samidhānām īmahe ||
 4a. iyām na usrā prathamā sudev<i>yam revát saníbhyo revátī v<i>uchatu |
 4c. āré manyúm durvidátrasya dhīmahi s<u>ast<i> agníṃ samidhānām īmahe ||
 5a. prá yāḥ sísrata sūr<i>yasya raśmíbhir jyótir bhárantīr uśáso v<i>uṣṭiṣu |
 5c. bhadrá no adyá śrāvase v<i>uchata s<u>ast<i> agníṃ samidhānām īmahe ||
 6a. anamīvá uśása á carantu na úd agnáyo jihatām jyótiṣā bṛhát |
 6c. áyukṣātām aśvínā tūtujim rátham s<u>ast<i> agníṃ samidhānām īmahe ||

.H:Aṣṭaka VII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

- 7a. śréṣṭham no adyá savitar váreṇ<i>yam bhāgām á suva sá hí ratnadhā ási |
 7c. rāyó jánitṛīm dhiṣāṇām úpa bruve s<u>ast<i> agníṃ samidhānām īmahe ||
 8a. pípartu mā tát ṛtasya pravācanaṃ devánām yán manuṣ<i>yā ámanmahi |
 8c. vísvā íd usrā spāl úd eti sūr<i>yah s<u>ast<i> agníṃ samidhānām īmahe ||
 9a. adveśó adyá barhíṣa stárīmaṇi grāvṇām yóge mánmanaḥ sādha īmahe |
 9c. ādityānām sármaṇi sthā bhuranyasi s<u>ast<i> agníṃ samidhānām īmahe ||
 10a. á no barhíḥ sadhamāde bṛhád diví devāñ ṛle sādáyā saptá hótṛñ |
 10c. índram mitráṃ váruṇam sātáye bhāgam s<u>ast<i> agníṃ samidhānām īmahe ||
 11a. tá ādityā á gatā sarvátātaye vṛdhé no yajñám avatā sajośasaḥ |
 11c. bṛhaspátim pūśānam aśvínā bhāgam s<u>ast<i> agníṃ samidhānām īmahe ||
 12a. tán no devā yachata supravācanaṃ chardír ādityāḥ subhāram nṛpāy<i>yam |
 12c. pásve tokāya tánayāya jīvāse s<u>ast<i> agníṃ samidhānām īmahe ||
 13a. víśve adyá marúto víśva ūtí víśve bhavant<u> agnáyaḥ sámiddhāḥ |
 13c. víśve no devā ávasá gamantu víśvam astu dráviṇam vājo asmé ||
 14a. yām devāso <á>vatha vājasātau yām trāyadhve yām píṛthāt<i> āmhaḥ |
 14c. yó vo gopīthé ná bhayásya véda té syāma devāvītaye turāsaḥ ||

10.36 (862). To the Víśve Devās from Luṣa Dhāṇāka

from Kaṇva Ghaura

jagatī. 13 14 triṣṭubh

- 1a. uśásānāktā bṛhatī supésasā dyāvākṣāmā váruṇo mitró aryamā |
 1c. índram huve marútaḥ párvatām apá ādityān dyāvāpṛthiví apāḥ s<u>vaḥ ||
 2a. d<i>yaús ca naḥ pṛthiví ca prácetasa ṛtāvārī rakṣatām āmhaso riṣāḥ |
 2c. mā durvidátrā nírṛtir na īsata tát devánām ávo adyá vṛṇīmahe ||

- 3a. vísvasmān no áditih pāt<u> áṃhaso mātā mitrásya váruṇasya revátaḥ |
 3c. s<ú>varvaj jyótir avrkám naśimahi tād devānām ávo adyā vṛṇīmahe ||
 4a. grāvā vādann ápa rákṣāṃsi sedhatu duṣvāpn<i>yam níṛṛtiṃ vísvam atrīṇam |
 4c. ādityām sárma marútām aśīmahi tād devānām ávo adyā vṛṇīmahe ||
 5a. éndro barhīḥ sídatu pínvatām ílā bṛhaspátih sāmabhir ṛkvó arcatu |
 5c. supraketām jīvāse mánma dhīmahi tād devānām ávo adyā vṛṇīmahe ||
 6a. divispṛśam yajñám asmākam aśvinā jīrádhvaram kṛṇutam sumnám iṣṭáye |
 6c. prācīnaraśmim āhutam ghr̥tēna tād devānām ávo adyā vṛṇīmahe ||
 7a. úpa hvaye suhávam márutam gaṇám p<a>v<ā>kám ṛśvām sakh<i>yāya śambhúvam |
 7c. rāyás póṣam sauśravasāya dhīmahi tād devānām ávo adyā vṛṇīmahe ||
 8a. apām péruṃ jīvādhyam bharāmahe devāv<i>yam suhávam adhvaraśríyam |
 8c. suraśmīm sómam indriyām yamīmahi tād devānām ávo adyā vṛṇīmahe ||
 9a. sanéma tát susanítā sanítvabhir vayām jīvā jīváputrā ánāgasah |
 9c. brahmadvíšo vísvag éno bharerata tād devānām ávo adyā vṛṇīmahe ||
 10a. yé sthā mánor yajñíyās té śṛṇotana yád vo devā ímahe tād dadātana |
 10c. jaítam krátum rayimád vīrávad yásas tād devānām ávo adyā vṛṇīmahe ||
 11a. mahád adyā mahatām á vṛṇīmahe <á>vo devānām bṛhatām anarvāṇām |
 11c. yáthā vásu vīrájatam násāmahai tād devānām ávo adyā vṛṇīmahe ||
 12a. mahó agnéḥ samidhānāsya sármaṇ<i> ánāgā mitré váruṇe s<u>astáye |
 12c. śréṣṭhe s<i>yāma savitúḥ sávīmani tād devānām ávo adyā vṛṇīmahe ||
 13a. yé savitúḥ satyāsavasya víśve mitrásya vraté váruṇasya devāḥ |
 13c. té saúbhagam vīrávad gómad ápno dádhātana dráviṇam citrám asmé ||
 14a. savitā paścātāt savitā purástāt savitóttarāttāt savitādharrāttāt |
 14c. savitā naḥ suvatu sarvátātiṃ savitā no rāsataṃ dīrghám áyuh ||

.H:Aṣṭaka VII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

10.37 (863). To Sūrya from Abhitapas Saurya
 jagatī. 10 triṣṭubh

- 1a. námo mitrásya váruṇasya cákṣase mahó devāya tād ṛtām saparyata |
 1c. dūredíṣe devājātāya ketáve divás putráya sūr<i>yāya śamsata ||
 2a. sá mā satyóktiḥ pári pátu vísváto dyāvā ca yátra tatánann áhāni ca |
 2c. vísvam anyán ní visate yád éjati vísvāhāpo vísvāhód eti sūr<i>yah ||
 3a. ná te ádevaḥ pradívo ní vāsate yád etaśébbih patarái ratharyási |
 3c. prācīnam anyád ánu vartate rája úd anyéna jyótiṣā yāsi sūr<i>ya ||
 4a. yéna sūrya jyótiṣā bādhasse támo jágac ca vísvam udiyārṣi bhānúnā |
 4c. ténāsmád vísvām ánirām ánāhutim ápāmīvām ápa duṣvāpn<i>yam suva ||
 5a. vísvasya hí préṣito rákṣasi vratám áhe|ayann uccárasī svadhā ánu |
 5c. yád adyā tvā sūry<a> <u>pabrāvāmahai tám no devā ánu maṃsīrata krátum ||

- 6a. tám no dyāvāpṛthivī tán na āpa índraḥ śṛṇvantu marúto hávaṃ vácaḥ |
6c. má śúne bhūma sūr<i>yasya saṃdṛśi bhadrāṃ jīvanto jaraṇām aśīmahi ||
7a. viśvāhā tvā sumānasaḥ sucákṣasaḥ prajāvanto anamīvá ánāgasah |
7c. udyántaṃ tvā mitramaho divé-dive j<i>yóg jīvāḥ práti paśyema sūr<i>ya ||
8a. máhi jyótir bíbhrataṃ tvā vicakṣaṇa bhāsvantaṃ cákṣuṣe-cakṣuṣe máyaḥ |
8c. āróhantaṃ bṛhatāḥ pájasas pári vayāṃ jīvāḥ práti paśyema sūr<i>ya ||
9a. yásya te víśvā bhúvanāni ketúnā prá cérate ní ca viśánte aktúbhiḥ |
9c. anāgāstvēna harikeśa sūr<i>y<a> <á>hnāhnā no vásyasā-vasyasód ihi ||
10a. sám no bhava cákṣasā sám no áhnā sám bhānúnā sám himā sám ghr̥ṇēna |
10c. yáthā sám ádhvañ chám ásad duroṇé tát sūr<i>ya dráviṇaṃ dhehi citráṃ ||
11a. asmākaṃ devā ubháya jánmane sárma yachata dvipáde cátuṣpade |
11c. adát píbad ūrjáyamānam áśitaṃ tád asmé sám yór arapó dadhātana ||
12a. yád vo devās cakṛmá jihváyā gurú mánaso vā práyutī devahélanam |
12c. árāvā yó no abhí duchunāyáte tásmin tát éno vasavo ní dhetana ||

10.38 (864). To Indra from Indra Muṣkavat
jagatī

- 1a. asmín na indra pṛtsutaú yásasvati símīvati krándasi práva sātáye |
1c. yátra góṣātā dhṛṣitéṣu khādíṣu vísvak pátanti didyávo nṛṣāh<i>ye ||
2a. sá naḥ kṣumántaṃ sádane v<i> ūrṇuhi góarṇasaṃ rayím indra śravāy<i>yam |
2c. s<i>yáma te jáyataḥ śakra medíno yáthā vayám uśmási tát vaso kṛdhi ||
3a. yó no dása ār<i>yo vā puruṣtut<a> <á>deva indra yudháye ciketati |
3c. asmābhiṣ te suśáhāḥ santu śátravas tváyā vayāṃ tán vanuyāma saṃgamé ||
4a. yó dabhrébhír háv<i>yo yás ca bhúribhir yó abhíke varivovín nṛṣāh<i>ye |
4c. tám vikhādé sásnim adyá śrutāṃ náram arvāñcam índram ávase karāmahe ||
5a. svavíjaṃ hí tvām ahám indra śúśráv<a> <a>nānudám vṛṣabha radhracódanam |
5c. prá muñcasva pári kútsād ihā gahi kím u tvāvān muṣkáyor baddhá āsate ||

.H:Aṣṭaka VII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

10.39 (865). To the Ásvins from Ghoṣā Kākṣivati
jagatī. 10 11 triṣṭubh

- 1a. yó vām párijmā suvíd aśvinā rátho doṣām uśāso háv<i>yo havímatā |
1c. śásvattamāsas tám u vām idám vayám pitúr ná náma suhávaṃ havāmahe ||
2a. codáyataṃ sūnítāḥ pínvataṃ dhíya út púramdhír irayataṃ tát uśmasi |
2c. yaśásam bhāgāṃ kṛṇutaṃ no aśvinā sómaṃ ná cārum maghávatsu nas kṛtam ||
3a. amājúraś cid bhavatho yuvám bhāgo <a>nāsós cid avitārāpamásya cit |

- 3c. andhásya cin nāsat<i>yā krśásya cid yuvám íd āhur bhiṣájā rutásya cit ||
4a. yuvám cyávānaṃ sanáyaṃ yáthā rátham púnar yúvānaṃ caráthāya takṣathuḥ |
4c. níṣ taugr<i>yám ūhathur adbh<i>yás pári víśvét tá vāṃ sávaneṣu pravác<i>yā ||
5a. purāṇā vāṃ vīr<i>yā prá bravá jáne <á>tho hāsathur bhiṣájā mayobhúvā |
5c. tá vāṃ nú návyāv ávase karāmahe <a>yám nāsatyā śrād arír yáthā dádhat ||
6a. iyám vām ahve śrṇutám me aśvinā putráyeva pitārā máhya° śikṣatam |
6c. ánāpir ájñā asajāt<i>yámatih purá tásyā abhísaster áva sṛtam ||
7a. yuvám ráthena vimadāya śundhyúvaṃ n<i> ūhathuḥ purumitrásya yóṣaṇām |
7c. yuvám hávaṃ vadhrimatyā agachataṃ yuvám súṣuṭim cakrathuḥ púramdhaye ||
8a. yuvám víprasya jaraṇām upeyúṣaḥ púnaḥ kalér akrṇutaṃ yúvad váyaḥ |
8c. yuvám vándanam řsyadád úd ūpathur yuvám sadyó viśpálām étave kṛthaḥ ||
9a. yuvám ha rebháṃ vṛṣaṇā gúhā hitám úd airayatam mamṛvāṃsam aśvinā |
9c. yuvám řbīsam utá taptám átraya ómanvantaṃ cakrathuḥ saptávadhraye ||
10a. yuvám śvetám pedáve <a>śvinás<u>vaṃ navábhír vājair navatí ca vājínam |
10c. car<i>yam dadathur drāvayásakham bhágaṃ ná nṛbhyo háv<i>yam mayobhúvam ||
11a. ná táṃ rájanāv adite kútaś caná námho aśnoti duritám nákir bhayám |
11c. yám aśvinā suhavā rudravartanī purorathám kṛṇutháḥ pátn<i>yā sahá ||
12a. á téna yātam mánaso jávīyasā rátham yám vām řbhávaś cakrúr aśvinā |
12c. yásya yóge duhitá jáyate divá ubhé áhanī sudíne vivásvataḥ ||
13a. tá vartír yātaṃ jayúṣā ví párvatam ápinvataṃ śayáve dhenúm aśvinā |
13c. vṛkasya cid vártikām antár ās<i>yād yuvám śácībhir grasitám amuñcatam ||
14a. etám vām stómam aśvināv akarm<a> <á>takṣāma · bhṛgavo ná rátham |
14c. n<i> amṛkṣāma yóṣaṇām ná márye nítyam ná sūnūm tánayam dádhanāḥ ||

10.40 (866). To the Aśvins from Ghoṣā Kākṣivati

jagatī

- 1a. rátham yántaṃ kúha kó ha vāṃ narā práti dyumántaṃ suvitāya bhūṣati |
1c. prāteryāvāṇaṃ vibh<ú>vaṃ visé-vise vástor-vastor váhamānaṃ dhiyá śámi ||
2a. kúha svid doṣá kúha vástor aśvinā kúhābhipitvám karataḥ kúhoṣatuḥ |
2c. kó vāṃ śayutrā vidháveva deváram máryam ná yóṣā kṛṇute sadhásta á ||
3a. prátár jarethe jaraṇéva kápayā vástor-vastor yajatá gachatho gṛhám |
3c. kásya dhvasrá bhavathaḥ kásya vā narā rájaputréva sávanāva gachathaḥ ||
4a. yuvám mṛgéva vāraṇā mṛgaṇyávo doṣá vástor havíṣā ní hvayāmahe |
4c. yuvám hótrām řtuthá júhvate nar<ā> <i>ṣam jánāya vahathaḥ śubhas patī ||
5a. yuvám ha ghoṣā pár<i> aśvinā yatí rájña ūce duhitá pṛché vāṃ narā |
5c. bhūtám me áhna utá bhūtam aktáve <á>śvāvate rathíne śaktam árvate ||
6a. yuvám kaví řthaḥ pár<i> aśvinā rátham víso ná kútso jaritúr naśāyathaḥ |
6c. yuvór ha mákṣā pár<i> aśvinā mádh<u> āsá bharata niṣkṛtám ná yóṣaṇā ||
7a. yuvám ha bhujuúm yuvám aśvinā vásaṃ yuvám śiñjāram uśánām úpārathuḥ |
7c. yuvó rárāvā pári sakhyám āsate yuvór ahám ávasā sumnám á cake ||
8a. yuvám ha krśám yuvám aśvinā śayúm yuvám vidhántaṃ vidhávām uruṣyathaḥ |
8c. yuvám sanībhya stanáyantam aśvinā <á>pa vrajám ūrṇuthaḥ sapt<á>ās<i>yam ||

.H:Aṣṭaka VII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

- 9a. jāniṣṭa yōṣā patáyat kanīnakó ví cāruhan vīrúdhō dāmsánā ánu |
9c. ásmāi rīyante nivanéva síndhavo <a>smā áhne bhavati tát patitvanám ||
10a. jīvám rudanti ví mayante adhvaré dīrghám ánu prásitim dīdhiyur nárah |
10c. vāmám pitṛbhyo yá idám sameriré máyah pátibhyo jánayah pariṣváje ||
11a. ná tásya vidma tát u śú prá vocata yúvā ha yád yuvatyáḥ kṣéti yóniṣu |
11c. priyósriyasya vṛṣabhásya retíno grhám gamem<a> <a>śvinā tát uśmasi ||
12a. ā vām agan sumatír vājinīvasū n<i> aśvinā hr̥tsú kāmā ayamsata |
12c. ábhūtam gopā mithunā śubhas patī priyā aryamṇó dūr<i>yāṁ aśimahi ||
13a. tá mandasānā mánuṣo duroṇā ā dhattám rayim̐ sahāvīram̐ vacasyáve |
13c. kṛtám tīrthám suprapāṇám śubhas patī sthāṇúm patheṣṭhám ápa durmatim̐ hatam ||
14a. k<u>va svid adyá katamās<u> aśvinā vikṣú dasrá mādayete śubhas pátī |
14c. ká im̐ ní yeme katamásya jagmatur víprasya vā yájamānasya vā grhám ||

10.41 (867). To the Aśvins from Suhastya Ghaṣeya
jagatī

- 1a. samānám u tyám puruhūtám ukth<i>yam̐ rátham̐ tricakráṁ sávanā gánigmatam |
1c. párijmānam̐ vidath<i>yam̐ suvr̥ktibhir̐ vayám v<i>uṣṭā uṣáso havāmahe ||
2a. prātaryújam̐ nāsatyā <a>dhi tiṣṭhathah̐ prātaryāvāṇam̐ madhuvāhanam̐ rátham |
2c. víso yéna gáchatho yájvarīr narā kīrés cid yajñám hótṛmantam̐ aśvinā ||
3a. adhvaryúm̐ vā mádhupāṇim̐ suhást<i>yam̐ agnídham̐ vā dhṛtádaḥṣam̐ dāmūnasam |
3c. víprasya vā yát sávanāni gáchatho <a>ta ā yātam̐ madhupéyam̐ aśvinā ||

10.42 (868). To Indra from Kṛṣṇa Āṅgīrasa
triṣṭubh

- 1a. ásteva sú pratarám̐ lāyam̐ ásyann̐ bhūṣann̐ iva prá bharā stómam̐ asmai |
1c. vācā viprās tarata vācam̐ aryó ní rāmaya jaritaḥ sóma índram ||
2a. dóhena gám̐ úpa śikṣā sákhāyam̐ prá bodhaya jaritar̐ jārám̐ índram |
2c. kósam̐ ná pūrṇám̐ vásunā n<i>ṛṣtam̐ ā cyāvaya maghadéyāya sūram̐ ||
3a. kím̐ aṅgá tvā maghavan̐ bhojám̐ āhuḥ̐ śiśihí mā śiśayám̐ tvā śṛṇomi |
3c. ápnasvatī máma dhír̐ astu śakra vasuvídam̐ bhágam̐ indrá bharā nah̐ ||
4a. t<u>vām̐ jánā mamasatyés<u> indra sam̐tasthānā ví hvayante samiké |
4c. átrā yújam̐ kṛṇute yó havíṣmān̐ násunvatā sakh<i>yám̐ vaṣṭi sūrah̐ ||
5a. dhānam̐ ná syandrám̐ bahulám̐ yó asmai tīvrān̐ sómāṁ̐ āsunóti práyasvān |
5c. tásmāi sátrūn̐ sutúkān̐ prátár̐ áhno ní s<u>áṣṭṛān̐ yuváti hānti vṛtrám̐ ||
6a. yásmin̐ vayám̐ dadhimā́ śamsam̐ índre yáḥ̐ śiśráya maghāvā kāmam̐ asmé |

- 6c. ā́rác cit sán bhayatām asya śátrur n<i> asmai dyumná ján<i>yā namantām ||
7a. ā́rác chátrum ápa bādhasva dūrám ugró yáḥ sámbaḥ puruhūta téna |
7c. asmé dhehi yávamad gómad indra kṛdhí dhíyaṃ jaritré vájaratnām ||
8a. prá yám antár vṛṣasavāso ágman tīvrāḥ sómā bahulántāsa índram |
8c. náha dāmānam maghāvā ní yaṃsan ní sunvaté vahati bhūri vāmám ||
9a. utá prahām atidívyā jayāti kṛtām yác chvaghñí vicinóti kálé |
9c. yó devákāmo ná dhánā ruṇaddhi sám ít táṃ rāyá sṛjati svadhāvān ||
10a. góbhiṣ ṭarem<a> <á>matim durévāṃ yávena kṣúdham puruhūta víśvām |
10c. vayāṃ rájabhiḥ prathamá dhánān<i> asmákēna vrjánēnā jayema ||
11a. bṛhaspátir naḥ pári pátu paścād utóttarasmād ádharād aghāyóḥ |
11c. índraḥ purástād utá madhyató naḥ sákhā sákhibhyo várivaḥ kṛṇotu ||

.H:Aṣṭaka VII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

10.43 (869). To Indra from Kṛṣṇa Āṅgīrasa
jagatī. 10 11 triṣṭubh

- 1a. áchā ma índram matáyaḥ s<u>varvídaḥ sadhrícīr víśvā usátīr anūṣata |
1c. pári ṣvajante jánayo yáthā pátim máryaṃ ná śundhyúm maghāvānam útáye ||
2a. ná ghā t<u>vadríg ápa veti me mánas t<u>vé ít kāmam puruhūta śísraya |
2c. rájēva dasma ní ṣadó 'dhi barhíṣ<i> asmín sú sóme <a>vapānam astu te ||
3a. viśūvīd índro ámater utá kṣudháḥ sá íd rāyó maghāvā vásva ísate |
3c. tásyéd imé pravaṇé saptá síndhavo váyo vardhanti vṛṣabhásya śuśmīṇaḥ ||
4a. váyo ná vṛkṣám supalásám ásan sómāsa índram mandínaś camūśadaḥ |
4c. praíṣām ánikaṃ śávasā dávidyutad vidát s<ú>var mánave jyótir ā́r<i>yam ||
5a. kṛtām ná śvaghñí ví cinoti dévane saṃvargam yán maghāvā sūr<i>yam jáyat |
5c. ná tát te anyó ánu vīr<i>yam śakan ná purāṇó maghavan nóta nūtanah ||
6a. vísaṃ-vísaṃ maghāvā páry aśāyata jánānāṃ dhénā avacákaśad víṣā |
6c. yásyāha śakráḥ sávaneṣu rányati sá tīvraíḥ sómaiḥ sahate pṛtanyatáḥ ||
7a. ā́po ná síndhum abhí yát samákṣaran sómāsa índram kul<i>yá iva hradám |
7c. várdhanti víprā máho asya sádane yávam ná vṛṣtír div<i>yéna dánunā ||
8a. víṣā ná kruddháḥ patayad rájass<u> á yó aryápatnīr ákṛṇod imá apáḥ |
8c. sá sunvaté maghāvā jírādānave <á>vindaj jyótir mánave havíṣmate ||
9a. új jāyatām paraśúr jyótiṣā sahá bhūyá ṛtásya sudúghā purānavát |
9c. ví rocatām aruśó bhánúnā súciḥ s<ú>var ná śukráṃ śusucīta sátpatiḥ ||
10a. góbhiṣ ṭarem<a> <á>matim durévāṃ yávena kṣúdham puruhūta víśvām |
10c. vayāṃ rájabhiḥ prathamá dhánān<i> asmákēna vrjánēnā jayema ||
11a. bṛhaspátir naḥ pári pátu paścād utóttarasmād ádharād aghāyóḥ |
11c. índraḥ purástād utá madhyató naḥ sákhā sákhibhyo várivaḥ kṛṇotu ||

10.44 (870). To Indra from Kṛṣṇa Āṅgīrasa
jagatī. 1-3 10 11 triṣṭubh

- 1a. ā yāt<u> índraḥ svápatir mādāya yó dhármaṇā tūtujānás túviṣmān |
1c. pratvaksāṇó áti víśvā sáhāms<i> apāréṇa mahatá vṛṣṇ<i>yena ||
2a. suṣṭhāmā ráthaḥ suyāmā hári te mimyákṣa vājro nṛpate gábhastau |
2c. śíbhaṃ rájan supáthā yāh<i> arvāñ várdhāma te papúṣo vṛṣṇ<i>yāni ||
3a. éndravāho nṛpátiṃ vājrabāhum ugrám ugrásas taviṣása enam |
3c. prátvakṣasam vṛṣabhám satyásuṣmam ém asmatrá sadhamádo vahantu ||
4a. evá pátiṃ droṇasācam sácetasam ūrjá skambhám dharúṇa á vṛṣāyase |
4c. ójaḥ kṛṣva sám gr̥bhāya t<u>vé áp<i> áso yáthā kenipánām inó vṛdhé ||
5a. gámann asmé vásūn<i> á hí sámśiṣam s<u>ásíṣam bháram á yāhi somínaḥ |
5c. tvám íśiṣe sásmin ā satsi barhíṣ<i> anādhṛṣyá táva pátrāni dhármaṇā ||
6a. pṛthak prāyan prathamā deváhūtayo <á>kṛṇvata śravas<i>yāni duṣṭará |
6c. ná yé śékúr yajñíyām nāvam ārúham īrmaívá té n<i> aviśanta képayah ||
7a. evaívāpāg ápare santu dūḍh<i>yó <á>śvā yésām duryúja āyuyujré |
7c. itthá yé prág úpare sánti dāvāne purúṇi yátra vayúnāni bhójanā ||
8a. giríṃr ájrān réjamānāñ adhārayad d<i>yaúḥ krandaḥ antárikṣāni kopayat |
8c. samīcīné dhiśāṇe ví śkabhāyati vṛṣṇaḥ pítvā máda ukthāni śamsati ||
9a. imám bibharmi súkṛtam te ankušám yénārujāsi maghavañ chaphārujaḥ |
9c. asmín sú te sāvane ast<u> ok<i>yam sutá iṣṭaú maghavan bodh<i> ábhagaḥ ||
10a. góbhiṣ ṭarem<a> <á>matim durévāṃ yávena kṣúdham puruhūta víśvām |
10c. vayām rájabhiḥ prathamā dhánān<i> asmākena vrjānenā jayema ||
11a. bṛhaspátir naḥ pári pátu paścād utóttarasmād ádharād aghāyóḥ |
11c. índraḥ purástād utá madhyató naḥ sákhā sákhibhyo vārivaḥ kṛnotu ||

.H:Aṣṭaka VII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10.

.H:

10.45 (871). To Agni from Vatsapri Bhālandana
triṣṭubh

- 1a. divás pári prathamám jajñe agnír asmád dvitíyam pári jātávedāḥ |
1c. tṛtíyam apsú nṛmāṇā ájasram índhāna enam jarate s<u>ādhñ̥ ||
2a. vidmā te agne tr<a><y><i>dhā trayāni vidmā te dhāma víbhrtā purutrā |
2c. vidmā te nāma paramám gúhā yád vidmā tám útsam yáta ājagántha ||
3a. samudré tvā nṛmāṇā aps<ú> antár nṛcákṣā īdhe divó agna ūdhan |
3c. tṛtíye tvā rájasi tasthivāmsam apām upásthe mahiṣā avardhan ||
4a. ákrandaḥ agní stanáyann iva dyaúḥ kṣāmā rérihad vírúdhaḥ samañján |
4c. sadyó jajñānó ví hím iddhó ákhyad á ródasī bhānúnā bhāt<i> antāḥ ||

- 5a. śrīṇām udāro dharúṇo rayīṇām manīśāṇām prārpaṇaḥ sómagopāḥ |
 5c. vásuḥ sūnūḥ sáhaso apsú rájā ví bhāt<i> ágra uśásām idhānāḥ ||
 6a. vísvasya ketúr bhúvanasya gárbha á ródasī aprṇāj jáyamānaḥ |
 6c. vīlúm cid ádrim abhinat parāyāñ jánā yád agním áyajanta páñca ||
 7a. usík p<a>v<ā>kó aratīḥ sumedhá márteṣ<u> agnír amṛto ní dhāyi |
 7c. íyarti dhūmám aruśám bháribhrad úc chukréna śocíṣā dyām ínaxan ||
 8a. dṛśānó rukmá urviyá v<i> adyaud durmárṣam áyuh śriyé rucānāḥ |
 8c. agnír amṛto abhavad váyobhir yád enam d<i>yaúr janáyat surétāḥ ||
 9a. yás te adyá kṛṇávad bhadrásoce <a>pūpām deva ghṛtávantam agne |
 9c. prá tám naya pratarām vásyo ách<a> <a>bhí sumnām devábhaktaṃ yaviṣṭha ||
 10a. á tám bhaja sauśravaséṣ<u> agna ukthá-uktha á bhaja śasyámāne |
 10c. priyāḥ sūrye priyó agná bhavāt<i> új játéna bhinádad új jánitvaiḥ ||
 11a. t<u>vām agne yájamānā ánu dyūn víśvā vásu dadhire vār<i>yāṇi |
 11c. tváyā sahá dráviṇam ichámānā vrajám gómantam usíjo ví vavruḥ ||
 12a. ástāv<i> agnír narām suśévo vaiśvānará řiṣibhiḥ sómagopāḥ |
 12c. adveṣé dyāvāpṛthiví huvema dévā dhattá rayím asmé suvīram ||

|| iti saptamo 'ṣṭakaḥ samāptaḥ ||

10.46 (872). To Agni from Vatsapri Bhālandana
 triṣṭubh

- 1a. prá hótā jātó mahān nabhovín nṛśadvā sīdad apām upásthe |
 1c. dádhir yó dhāyi sá te váyāmsi yantá vásūni vidhaté tanūpāḥ ||
 2a. imām vidhánto apām sadhásthe paśúm ná naśám padaír ánu gman |
 2c. gúhā cātantam usíjo námobhir ichánto dhírā bhígavo <a>vīndan ||
 3a. imām tritó bhūr<i> avīndad ichán vaibhūvasó mūrdhán<i> ághn<i>yāyāḥ |
 3c. sá sévṛdho jātá á harm<i>yéṣu nābhīr yúvā bhavati rocanásya ||
 4a. mandrām hótāram usíjo námobhiḥ prāñcam yajñām netāram adhvarāṇām |
 4c. viśám akṛṇvann aratím p<a>v<ā>kām havyvāḥam dádhato mánuseṣu ||
 5a. prá bhūr jáyantam mahām vipodhām mūrā ámūram purām darmānam |
 5c. náyanto gárbham vanām dhíyam dhur híriśmaśruṃ nārvāṇam dhánarcam ||
 6a. ní past<i>yāsu tritá stabhūyán párivīto yónau sīdad antāḥ |
 6c. átaḥ samgr̥bhya viśám dāmūnā vídharmanā <a>yantraír iyate nṛṇ ||
 7a. asyájarāso damām aritrā arcáddhūmāso agnáyaḥ p<a>v<ā>kāḥ |
 7c. śviticāyaḥ śvātrāso bhuraṇyávo vanarśádo vāyávo ná sómāḥ ||

.H:Aṣṭaka VIII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

8a. prá jihváyā bharate vépo agnīḥ prá vayúnāni cétasā pṛthivyāḥ |

- 8c. tám āyávaḥ śucáyantam p<a>v<ā>kám mandráṃ hótāraṃ dadhire yájiṣṭham ||
 9a. dyāvā yám agním pṛthivī jániṣṭām ápas tváṣṭā bhṛgavo yám sáhobhiḥ |
 9c. īlén<i>yam prathamám mātariśvā devās tatakṣur mánave yájatram ||
 10a. yám tvā devā dadhiré havyvāham puruspṛho mānuṣāso yájatram |
 10c. sá yámann agne stuvaté váyo dhāḥ prá devayán yaśásaḥ sám hí pūrvīḥ ||

10.47 (873). To Indra Vaikuṇṭha from Saptagu Āngirasa
 triṣṭubh

- 1a. jagrbhmā te dákṣiṇam indra hástam vasūyávo vasupate vásūnām |
 1c. vidmā hí tvā gópatim śūra gónām asmábhyaṃ citráṃ vṛṣaṇam rayím dāḥ ||
 2a. s<u>āyudhám s<u>ávasam sunīthám cátuḥsamudraṃ dharúṇam rayīṇām |
 2c. car<í>t<i>yam śáms<i>yam bhūrivāram asmábhyaṃ citráṃ vṛṣaṇam rayím dāḥ ||
 3a. subráhmāṇam devávantam bṛhántam urúm gabhīrám pṛthúbudhnam indra |
 3c. śrutá<r>ṣim° ugrám abhimātiśāham asmábhyaṃ citráṃ vṛṣaṇam rayím dāḥ ||
 4a. sanádvájam vípravīram tárutraṃ dhanaspṛtam śūsuvāmsam sudákṣam |
 4c. dasyuhánam pūrbhídam indra satyám asmábhyaṃ citráṃ vṛṣaṇam rayím dāḥ ||
 5a. ásvāvantam rathínam vīravantam sahasrínam śatínam vājam indra |
 5c. bhadrávrātam vípravīram s<u>arśám asmábhyaṃ citráṃ vṛṣaṇam rayím dāḥ ||
 6a. prá saptágum ṛtádhitim sumedhám bṛhaspátim matír áchā jigāti |
 6c. yá āngirasó námasopasádyo <a>smábhyaṃ citráṃ vṛṣaṇam rayím dāḥ ||
 7a. vánīvāno máma dūtāsa índram stómās caranti sumatír iyānāḥ |
 7c. hr̥dispṛso mánasā vacyámānā asmábhyaṃ citráṃ vṛṣaṇam rayím dāḥ ||
 8a. yát t<u>vā yāmi daddhí tán na indra bṛhántam kṣáyam ásamaṃ jánānām |
 8c. abhí tát dyāvāpṛthivī gr̥ṇītām asmábhyaṃ citráṃ vṛṣaṇam rayím dāḥ ||

10.48 (874). To Indra Vaikuṇṭha from Indra Vaikuṇṭha
 jagatī. 7 10 11 triṣṭubh

- 1a. ahám bhuvam vásunaḥ pūrv<i>yás pátir ahám dhánāni sám jayāmi śásvataḥ |
 1c. mām havante pitāram ná jantávo <a>hám dāsúṣe ví bhajāmi bhójanam ||
 2a. ahám índro ródho vákṣo átharvaṇas tritāya gā ajanayam áher ádhi |
 2c. ahám dásyubhyaḥ pári nṛmṇám á dade gotrá śíkṣan dadhīcé mātariśvane ||
 3a. máhyam tváṣṭā vájram atakṣad āyasám máyi devāso <a>vṛjann ápi krátum |
 3c. māmānikam sūr<i>yasyeva duṣṭāram mām áryanti kṛténa kárt<u>vena ca ||
 4a. ahám etám gavyáyam ásv<i>yam pašúm puriśiṇam sáyakenā hiraṇyáyam |
 4c. purú sahásrā ní śisāmi dāsúṣe yán mā sómāsa ukthíno ámandiṣuḥ ||
 5a. ahám índro ná párá jigya íd dhānam ná mṛtyáve <á>va tasthe kádā caná |
 5c. sómam ín mā sunvānto yācatā vásu ná me pūravaḥ sakh<i>yé riṣāthana ||
 6a. ahám etāñ chāsvasato d<u>vā-d<u>v<ā> <i>ndram yé vájram yudháye <á>kṛṇvata |
 6c. āhváyamānāñ áva hánmanāhanam d<ṛ>ḥá vādann ánamasyur namasvīnaḥ ||
 7a. abhídám ékam éko asmi niṣṣāl abhí d<u>vā kím u tráyaḥ karanti |
 7c. khále ná parśān práti hanmi bhūri kím mā nindanti śátravo <a>nindrāḥ ||

- 8a. ahám guṅgúbhyo atithigvám iṣkaram iṣaṃ ná vṛtratúraṃ vikṣú dhārayam |
 8c. yát paṇayaghna utá vā karañjahé prāhám mahé vṛtrahátye ásuśravi ||
 9a. prá me námī sāpyá iṣé bhujé bhūd gāvām éṣe sakh<i>yā kṛṇuta dvitā |
 9c. didyúm yád asya samithéṣu maṃháyam ád íd enaṃ sám<i>yam ukth<i>yam karam ||

.H:Aṣṭaka VIII.1.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 10a. prá némasmin dadṛṣe sómo antár gopā némam āvir asthá kṛṇoti |
 10c. sá tigmásṛṅgaṃ vṛṣabhám yúyutsan druhás tasthau bahulé baddhó antáh ||
 11a. ādityānāṃ vásūnāṃ rudrīyānāṃ devó devānāṃ ná mināmi dhāma |
 11c. té mā bhadráya śávase tatakṣur áparājitam ástrtam áṣāḥham ||

10.49 (875). To Indra Vaikuṇṭha from Indra Vaikuṇṭha
 jagatī. 2 11 triṣṭubh

- 1a. ahám dām grṇaté pūrv<i>yam vás<u> ahám bráhma kṛṇavam máhya° vārdhanam |
 1c. ahám bhuvam yájamānasya coditā <a>yajvanaḥ sākṣi víśvasmin bhāre ||
 2a. mām dhur índ<a>raṃ nāma devatā divás ca gmás c<a> <a>pām ca jantávaḥ |
 2c. ahám hārī vīṣaṇā vívratā raghū ahám vájraṃ śávase dhṛṣṇ<ú> á dade ||
 3a. ahám átkam kavāye śísñatham háthair ahám kútsam · āvam ābhír ūtībhiḥ |
 3c. ahám súṣṇasya śnāthitā vādhar yamaṃ ná yó rarā ār<i>yam nāma dāsyaive ||
 4a. ahám pitéva vetasūmr abhíṣṭaye túgraṃ kútsāya smádibham ca randhayam |
 4c. ahám bhuvam yájamānasya rājāni prá yád bhāre tújaye ná priyádhṛṣe ||
 5a. ahám randhayam mṛgayam śrutárvaṇe yán mājihīta vayúnā canānuśák |
 5c. ahám veśám · namrām āyāve 'karam ahám savyāya pádgr̥bhim arandhayam ||
 6a. ahám sá yó návavāstvam bṛhádhratham sám vṛtréva · dāsam vṛtrahārujam |
 6c. yád vardháyantam pratháyantam ānuśág dūre pāre rájaso rocanākaram ||
 7a. ahám sūryasya pári yām<i> āsúbhiḥ pr<á> <e>taśébhír váhamāna ójasā |
 7c. yán mā sāvó mánuṣa áha nirñija řdhak kṛṣe · dāsam kṛtv<i>yam háthaiḥ ||
 8a. ahám saptahā náhuṣo náhuṣaraḥ práśrāvayaṃ śávasā turváṣam yádum |
 8c. ahám n<i> anyám sáhasā sáhas karam náva vrádhato navatím ca vakṣayam ||
 9a. ahám saptá sraváto dhārayam vīṣā dravitn<ú>vaḥ pṛthiv<i>yām sīrā ádhi |
 9c. ahám árñāṃsi ví tirāmi sukrátur yudhá vidam mánave gātúm iṣṭāye ||
 10a. ahám tát āsu dhārayam yád āsu ná devás caná tváṣṭā <á>dhārayad rúsat |
 10c. spārham gāvām ūdhassu vakṣānās<u> á mádhor mádhu śvātr<i>yam sómam āśíram ||
 11a. evá devām índ<a>ro viv<i>ye nṛñ prá cyautnéna maghāvā satyárādhāḥ |
 11c. víśv<ā> <i>t tá te harivaḥ śacīvo <a>bhí turásaḥ svayaśo grṇanti ||

10.50 (876). To Indra Vaikuṇṭha from Indra Vaikuṇṭha

1 2 6 7 jagatī. 3 4 abhisāriṇī. 5 triṣṭubh

- 1a. prá vo mahé mándamānāy<a> <á>ndhaso <á>rcā vísvānarāya vísv<a>ābhúve |
1c. índrasya yásya súnakham sāho máhi śrávo nṛmṇám ca ródasī saparyátaḥ ||
2a. só cin nú sákhyā nár<i>ya iná stutás carkṛt<i>ya índ<a>ro mávate náre |
2c. vísvāsu dhūrśú vājakṛtyeṣu satpate vṛtré vā <a>ps<ú> abhí śūra mandase ||
3a. ké té nára indra yé ta iṣé yé te sumnám sadhanyām íyakṣān |
3c. ké te vājāy<a> <a>suryāya hinvire ké apsú svās<u> <u>rvārāsu paúms<i>ye ||
4a. bhúvas tvám indra bráhmaṇā mahān bhúvo víśveṣu sávaneṣu yajñíyaḥ |
4c. bhúvo nṛmś cyautnó víśvasmin bháre jy<á><y><i>ṣṭhás ca mántro víśvacarṣaṇe ||
5a. ávā nú kam jyāyān yajñávanaso mahīm ta ómātrām kṛṣṭáyo viduḥ |
5c. áso nú kam ajáro vārdhás ca víśvéd etá sávanā tūtumá kṛṣe ||
6a. etá vísvā sávanā tūtumá kṛṣe svayám sūno sahaso yāni dadhiṣé |
6c. vārāya te pāt<a>raṃ dhármaṇe tánā yajñó mántro · bráhm<a> <ú>dyataṃ vácaḥ ||
7a. yé te vipra brahmakṛtaḥ suté sácā vásūnām ca vásunaś ca dāvāne |
7c. prá té sumnáya mánasā pathá bhuvan máde sutásya som<i>yásy<a> <á>ndhasaḥ ||

.H:Aṣṭaka VIII.1.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.51 (877). To Agni (1 3 5 7 9), the Devās (2 4 6 8) from Agni
Saucika (2 4 6 8), the Devās (1 3 5 7 9)
triṣṭubh

- 1a. mahát tád úlbaṃ stháviraṃ tád āsīd yénāviṣṭitaḥ pravivésithāpāḥ |
1c. vísvā apaśyad bahudhā te agne jātavedas tan<ú>vo devá ékaḥ ||
2a. kó mā dadarśa katamáḥ sá devó yó me tanvò bahudhā paryápaśyat |
2c. k<u>vāha mitrāvaruṇā kṣiyant<i> agnér vísvāḥ samídho devayānīḥ ||
3a. aíchāma tvā bahudhā jātavedaḥ práviṣtam agne aps<ú> óṣadhīsu |
3c. tám tvā yamó acikec citrabhāno daśāntaruṣyād atirócamānam ||
4a. hotrād ahám varuṇa bíbhyad āyaṃ néd evá mā yunájann átra devāḥ |
4c. tásya me tanvò bahudhā níviṣṭā etám ártham ná ciketāhám agnīḥ ||
5a. éhi mánur devayúr yajñákāmo <a>ramkṛtyā támasi kṣeṣ<i> agne |
5c. sugān patháḥ kṛṇuhi devayānān váha havýāni sumanasyámānaḥ ||
6a. agnéḥ pūrve bhrátaro ártham etám rathívádhvānam án<u> ávarīvuḥ |
6c. tásmād bhiyá varuṇa dūrām āyaṃ gauró ná kṣepnór avije j<i>yáyāḥ ||
7a. kurmás ta āyur ajáram yád agne yáthā yuktó jātavedo ná ríṣyāḥ |
7c. áthā vahāsi sumanasyámāno bhāgám devébhyo havíṣaḥ sujāta ||
8a. prayājān me anuyājāms ca kévalān úrjasvantaṃ havíṣo datta bhāgám |
8c. ghr̥tām cāpām púruṣam caúṣadhīnām agnés ca dīrghám āyur astu devāḥ ||
9a. táva prayājá anuyājás ca kévala úrjasvanto havíṣaḥ santu bhāgāḥ |

9c. távāgne yajñó <a>yám astu sárvas túbhyaṃ namantām pradísáś cátasraḥ ||

10.52 (878). To the Devās from Agni Saucīka
triṣṭubh

- 1a. víśve devāḥ śāstāna mā yáthehá hótā vṛtó manávai yán niśádyā |
1c. prá me brūta bhāgadhéyaṃ yáthā vo yéna pathá havyám á vo váhāni ||
2a. ahám hótā n<i> asidaṃ yájīyān víśve devā marúto mā junanti |
2c. áhar-ahar aśvinādhvaryavaṃ vām brahmā samíd bhavati sāhutir vām ||
3a. ayám yó hótā kíu sá yamáśya kám ápy ūhe yát samañjānti devāḥ |
3c. áhar-ahar jāyate māsí-mās<i> áthā devā dadhire havyaváham ||
4a. máṃ devā dadhire havyaváham ápamluktam bahú kṛchrá cárantam |
4c. agnír vidvān yajñám naḥ kalpayāti páñcayāmaṃ trivṛtaṃ saptátantum ||
5a. á vo yakṣ<i> amṛtatvám suvīraṃ yáthā vo devā várivaḥ kárāni |
5c. á bāh<u>vór vājram índrasya dheyām áthemá víśvāḥ pṛtanā jayāti ||
6a. tríṇi śatā trí saháśraṃ<i> agníṃ trimśác ca devā náva cāsaparyan |
6c. aúkṣan ghr̥tair āstr̥ṇan barhír asmā ád id dhótāraṃ n<i> asādayanta ||

.H:Aṣṭaka VIII.1.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.53 (879). To Agni from the Devās (1-3 6-11); from the Devās to
Agni Saucīka (4 5)
triṣṭubh. 6 7 9-11 jagatī

- 1a. yám aíchāma mánasā sò 'yám āgād yajñásya vidvān páruṣas cikivān |
1c. sá no yakṣad devátātā yájīyān ní hí śátsad ántaraḥ pūrvo asmát ||
2a. árādhi hótā niśádā yájīyān abhí práyāmsi súdhitāni hí khyát |
2c. yájāmahai yajñíyān hánta devāṃ ṁlāmahā íd<i>yāṃ áj<i>yena ||
3a. sādhvím akar devāvītiṃ no adyá yajñásya jihvám avidāma gúhyām |
3c. sá áyur āgāt surabhír vásāno bhadráṃ akar deváhūtiṃ no adyá ||
4a. tād adyá vācāḥ prathamám masīya yénásurāṃ abhí devā ásāma |
4c. ūrjāda utá yajñíyāsaḥ páñca janā máma hotráṃ juṣadhvam ||
5a. páñca janā máma hotráṃ juṣantām gójtā utá yé yajñíyāsaḥ |
5c. pṛthiví naḥ pāṛthivāt pāt<u> amhaso <a>ntárikṣam div<i>yāt pāt<u> asmān ||
6a. tántum tanvān rájaso bhānūm ánv ihi jyótiṣmataḥ pathó rakṣa dhiyá kṛtān |
6c. anulbaṇám vayata jóguvām ápo mánur bhava janáyā daív<i>yam jánam ||
7a. akṣánáho nahyatanotá som<i>yā íṣkṛṇudhvaṃ raśaná ótá piṃśata |
7c. aṣṭāvandhuraṃ vahatābhíto rátham yéna devāso ánayann abhí priyám ||
8a. ásmanvatī rīyate sám rabhadhvam út tiṣṭhata prá taratā sakhāyaḥ |

- 8c. átrā jahāma yé ásann ásevāḥ śivān vayám út taremābhī vājān ||
 9a. tváṣṭā māyā ved apāsām apástamo bíbhrat pātrā devapānāni śám̐tamā |
 9c. śíśīte nūnām parasúm̐ s<u>āyasām̐ yéna vṛścād étašo bráhmaṇas pátih̐ ||
 10a. sató nūnām kavayaḥ sám̐ śíśīta vāśībhir yābhir amṛtāya táksatha |
 10c. vidvāṃsaḥ padā gúh<i>yāni kartana yéna devāso amṛtatvám̐ ānaśúḥ ||
 11a. gárbhe yóṣām̐ ádadhur vatsám̐ āsán<i> apīc<i>yena mánasotá jihváyā |
 11c. sá viśvāhā sumánā yog<i>yā abhī siṣāsānir vanate kārā íj jítim ||

10.54 (880). To Indra from Bṛhaduktha Vāmadevya
 triṣṭubh

- 1a. tám̐ sú te kīrtím̐ maghavan mahitvā yát tvā bhīté ródasī áhvayetām̐ |
 1c. právo devāñ̐ átiro dāsam̐ ójah̐ prajāyai tvasyai yád áśikṣa indra ||
 2a. yád ácaras tan<ú>vā vāvṛdhānó bālānīndra prabruvāṇó jáneṣu |
 2c. māyét sá te yāni yuddhān<i> āhúr̐ nādyá śátruṃ nanú purá vivitse ||
 3a. ká u nú te mahimānaḥ samasy<a> <a>smát pūrva ṛṣayo <á>ntam̐ āpuḥ |
 3c. yán mātāraṃ ca pitāraṃ ca sākám̐ ájanayathās tan<ú>vaḥ s<u>āyāḥ ||
 4a. catvāri te asur<i>yāni nām<a> <á>dābh<i>yāni mahiṣāsya santi |
 4c. t<u>vám̐ aṅgá tāni vísvāni vitse yébhīḥ kármāṇi maghavañ̐ cakārtha ||
 5a. t<u>vaṃ vísvā dadhiṣe kévalāni yān<i> āvír̐ yá ca gúhā vásūni |
 5c. kāmam̐ ín me maghavan má ví tārīs̐ tvám̐ ājñātá t<u>vám̐ indrāsī dātá ||
 6a. yó ádadhāj̐ jyótiṣi jyótir̐ antár̐ yó ásrjan mádhunā sám̐ mádhūni |
 6c. ádha priyám̐ śūśám̐ indrāya mánma brahmakṛto bṛhádukthād̐ avāci ||

.H:Aṣṭaka VIII.1.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.55 (881). To Indra from Bṛhaduktha Vāmadevya
 triṣṭubh

- 1a. dūrē tán̐ nāma gúh<i>yam̐ parācaír̐ yát tvā bhīté áhvayetām̐ vayodhaí |
 1c. úd astabhñāḥ pṛthivīm̐ dyām̐ abhīke bhrátuḥ putrān̐ maghavan titviṣānāḥ ||
 2a. mahát tán̐ nāma gúh<i>yam̐ puruspr̐g̐ yéna bhūtām̐ janáyo yéna bhávyam̐ |
 2c. pratnām̐ jātām̐ jyótir̐ yád asya priyám̐ priyāḥ sám̐ aviśanta páñca ||
 3a. ā ródasī apr̐ñād̐ otá mádhyam̐ páñca devāñ̐ ṛtuśāḥ saptá-sapta |
 3c. cātustrim̐śatā purudhā ví caṣṭe sárūpeṇa jyótiṣā vívratena ||
 4a. yád uṣa aúchaḥ prathamá vibhānām̐ ájanayo yéna puṣṭāsya puṣṭám̐ |
 4c. yát te jāmitvám̐ ávaram̐ párasya mahán mahatyā asuratvám̐ ékam̐ ||
 5a. vidhūṃ dadrāṇām̐ sám̐ane bahūnām̐ yúvānaṃ sántam̐ palitó jagāra |
 5c. devāsya paśya kāv<i>yam̐ mahitvā <a>dyā mamāra sá h<i>yāḥ sám̐ āna ||

- 6a. śákmanā śákó aruṇāḥ suparnā á yó maháḥ sūraḥ sanád ánīlaḥ |
 6c. yác cikéta satyám ít tán ná mógham vásu spārhám utá jétotá dātā ||
 7a. aíbhir dade víṣṇ<i>yā paúṃs<i>yāni yébhír aúkṣad vṛtrahátyāya vajrī |
 7c. yé kármaṇaḥ kriyámāṇasya mahná ṛtekarmám udájāyanta devāḥ ||
 8a. yujá kármāṇi janáyan vísvaújā aśastihá vísvámanās turāśāt |
 8c. pītvī sómasya divá á vṛdhānāḥ sūro nír yudhá <a>dhamad dásyūn ||

10.56 (882). To the Víśve Devās from Bṛhaduktha Vāmadevya
 triṣṭubh. 4-6 jagatī

- 1a. idám ta ékam pará ū ta ékaṃ ṛṭīyena jyótiṣā sám víśasva |
 1c. saṃvéśane tan<ú>vaś cārur edhi priyó devánām paramé janítre ||
 2a. tanūṣ te vājin tan<ú>vaṃ náyantī vāmám asmábhya° dhātu sárma túbhyam |
 2c. áhruto mahó dharuṇāya deván divīva jyótiḥ s<u>vám á mimīyāḥ ||
 3a. vāj<í> asi vājinenā suvenīḥ suvitá stómaṃ suvitó dívaṃ gāḥ |
 3c. suvitó dhárma prathamānu satyá suvitó deván suvitó 'nu pátma ||
 4a. mahimná eṣām pitáraś canésire devá devéṣ<u> adadhur ápi krátum |
 4c. sám avivyacur utá yān<i> átviṣur <á> <e>ṣāṃ tanūṣu ní viviśuḥ púnaḥ ||
 5a. sáhobhir víśvam pári cakramū rájaḥ pūrvā dhāmān<i> ámitā mímānāḥ |
 5c. tanūṣu vísvā bhúvanā ní yemire práśārayanta purudhá prajā ánu ||
 6a. dvídhā sūnávo <á>suram s<u>varvídám ásthāpayanta ṛṭīyena kármaṇā |
 6c. s<u>vám prajāṃ pitáraḥ pít<i>yam sāha ávareṣ<u> adadhur tántum átatam ||
 7a. nāvā ná kṣódaḥ pradísāḥ pṛthivyāḥ s<u>astíbhir áti durgāṇi vísvā |
 7c. s<u>vám prajāṃ bṛháduktho mahitvá <á>vareṣ<u> adadhád á páreṣu ||

.H:Aṣṭaka VIII.1.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.57 (883). To the Víśve Devās from the four Gaupāyanas or Laupāyanas
 Bandhu, Subandhu, Śrutabandhu, Viprabandhu,
 gāyatrī

- 1a. má prá gāma pathó vayám má yajñád indra somínaḥ |
 1c. mántá sthur no árātayaḥ ||
 2a. yó yajñásya prasādhanas tántur devéṣ<u> átataḥ |
 2c. tám áhutaṃ naśīmahi ||
 3a. máno n<ú> á huvāmahe nārāśaṃsēna sómena |
 3c. pítṛṇám ca mánmabhiḥ ||
 4a. á ta etu mánaḥ púnaḥ krátve dáksāya jīvāse |
 4c. j<i>yók ca sūr<i>yam ḍṛsé ||

- 5a. púnar naḥ pitaro máno dádātu daív<i>yo jánaḥ |
 5c. jīváṃ vrātaṃ sacemahi ||
 6a. vayáṃ soma vraté táva mánaḥ tanūṣu bíbhrataḥ |
 6c. prajāvantaḥ sacemahi ||

10.58 (884). To the return of the mind from the four Gaupāyanas or Laupāyanas Bandhu, Subandhu, Śrutabandhu, Viprabandhu
 anuṣṭubh

- 1a. yát te yamám vaivasvatám máno jagāma dūrakám |
 1c. tát ta á vartayāmas<i> <i>há kṣáyāya jīváse ||
 2a. yát te dívaṃ yát pṛthivīm máno jagāma dūrakám |
 2c. tát ta á vartayāmas<i> <i>há kṣáyāya jīváse ||
 3a. yát te bhūmiṃ cāturbhṛṣṭim máno jagāma dūrakám |
 3c. tát ta á vartayāmas<i> <i>há kṣáyāya jīváse ||
 4a. yát te cātasraḥ pradísó máno jagāma dūrakám |
 4c. tát ta á vartayāmas<i> <i>há kṣáyāya jīváse ||
 5a. yát te samudrám arṇavám máno jagāma dūrakám |
 5c. tát ta á vartayāmas<i> <i>há kṣáyāya jīváse ||
 6a. yát te márīcīḥ praváto máno jagāma dūrakám |
 6c. tát ta á vartayāmas<i> <i>há kṣáyāya jīváse ||
 7a. yát te apó yád ósadhīr máno jagāma dūrakám |
 7c. tát ta á vartayāmas<i> <i>há kṣáyāya jīváse ||
 8a. yát te sūryaṃ yád uśásam máno jagāma dūrakám |
 8c. tát ta á vartayāmas<i> <i>há kṣáyāya jīváse ||
 9a. yát te párvatān bṛható máno jagāma dūrakám |
 9c. tát ta á vartayāmas<i> <i>há kṣáyāya jīváse ||
 10a. yát te vísvam idám jágan máno jagāma dūrakám |
 10c. tát ta á vartayāmas<i> <i>há kṣáyāya jīváse ||
 11a. yát te párāḥ parāváto máno jagāma dūrakám |
 11c. tát ta á vartayāmas<i> <i>há kṣáyāya jīváse ||
 12a. yát te bhūtám ca bhávyam ca máno jagāma dūrakám |
 12c. tát ta á vartayāmas<i> <i>há kṣáyāya jīváse ||

.H:Aṣṭaka VIII.1.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.59 (885). To Nirṛti (1-3), Nirṛti and Soma (4), Asunīti (5 6),
 liṅgoktadevatās (7), Heaven and Earth (8 9 10b), Heaven and Earth or Indra
 (10a) the four Gaupāyanas or Laupāyanas Bandhu, Subandhu, Śrutabandhu,

Viprabandhu

triṣṭubh. 8 pañkti. 9 mahāpañkti. 10 pañktuttarā

- 1a. prá tār<i> áyuh pratarám návīya sthātāreva krátumatā ráthasya |
- 1c. ádha cyávāna út tavīt<i> ártham parātarám sú nírṭtir jihītām ||
- 2a. sāmān nú rāyē nidhimán n<ú> ánnaṃ kárāmahe sú purudhá śrāvāmsi |
- 2c. tá no víśvāni jaritá mamattu parātarám sú nírṭtir jihītām ||
- 3a. abhí ṣ<ú> aryáḥ paúṃs<i>yair bhavema d<i>yaúr ná bhūmiṃ giráyo n<á> <á>jrān |
- 3c. tá no víśvāni jaritá ciketa parātarám sú nírṭtir jihītām ||
- 4a. mó ṣú naḥ soma mṛtyáve párá dāḥ páśyema nú sūr<i>yam uccárantam |
- 4c. dyúbhir hitó jarimá sū no astu parātarám sú nírṭtir jihītām ||
- 5a. ásunīte máno asmāsu dhārāya jīvātave sú prá tirā na áyuh |
- 5c. rārandhí naḥ sūr<i>yasya saṃdṛśi ghrténa tvám tan<ú>vaṃ vardhayasva ||
- 6a. ásunīte púnar asmāsu cákṣuh púnaḥ prāṇám ihá no dhehi bhógam |
- 6c. j<i>yók páśyema sūryam uccárantam ánumate m<ṛ>láyā naḥ s<u>astí ||
- 7a. púnar no ásum pṛthiví dadātu púnar dyaúr deví púnar antárikṣam |
- 7c. púnar naḥ sómas tan<ú>vaṃ dadātu púnaḥ pūṣá path<i>yām yá s<u>astíḥ ||
- 8a. sám ródasī subándhave yahví ṛtásya mātārā |
- 8c. bháratām ápa yád rápo dyaúḥ pṛthivi kṣamā rápo mó ṣú te kíṃ canā́mamat ||
- 9a. áva dvaké áva triká divás caranti bheṣajá |
- 9c. kṣamā cariṣṇ<ú> ekakám bháratām ápa yád rápo
- 9e. dyaúḥ pṛthivi kṣamā rápo mó ṣú te kíṃ canā́mamat ||
- 10a. sám indr<a> <ṛ>raya gám anaḍvāham yá ávahad uśínárāṇ<i>yā ánaḥ |
- 10c. bháratām ápa yád rápo dyaúḥ pṛthivi kṣamā rápo mó ṣú te kíṃ canā́mamat ||

10.60 (886). To Asamāti (1-4 6), Indra (5); a summons back to life for Subandhu (7-11); a praise of the (healing) hand (12) from the four Gaupāyanas or Laupāyanas Bandhu, Subandhu, Śrutabandhu, Viprabandhu and their mother, Agastya's sister (6)

anuṣṭubh. 1-5 gāyatrī. 8 9 pañkti

- 1a. á jánaṃ tveṣásamḍṛśam mähīnānām úpastutam |
- 1c. áganma bíbhtrato námaḥ ||
- 2a. ásamātiṃ nitósanaṃ tveṣám niyayínaṃ rátham |
- 2c. bhajérathasya sátpatim ||
- 3a. yó jánān mahiṣám iv<a> <a>titasthaú pávīravān |
- 3c. utápavīravān yudhá ||
- 4a. yásyekṣvákúr úpa vraté revān marāy<i> édhate |
- 4c. divīva páñca kṛṣṭáyah ||
- 5a. índra kṣatrāsamātiṣu ráthaproṣṭheṣu dhārāya |
- 5c. divīva sūr<i>yam dṛśé ||
- 6a. agást<i>yasya nádbh<i>yah sápti yunakṣi róhitā |
- 6c. pañin n<i> akramīr abhí víśvān rájann arādhásah ||
- 7a. ayám mātá <a>yám pitá <a>yám jīvātur ágamat |

7c. idám táva prasárpaṇam súbandhav éhi nír ihi ||

.H:Aṣṭaka VIII.1.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 8a. yáthā yugám varatráyā náhyanti dharúṇāya kám |
8c. evá dādhāra te máno jīvátave ná mṛtyáve <á>tho ariṣṭátātaye ||
9a. yátheyám pṛthiví mahí dādhāremān vānaspátin |
9c. evá dādhāra te máno jīvátave ná mṛtyáve <á>tho ariṣṭátātaye ||
10a. yamád ahám vaivasvatát subándhor mána ábharam |
10c. jīvátave ná mṛtyáve <á>tho ariṣṭátātaye ||
11a. n<í>ag vāto <á>va vāti n<í>ak tapati sūr<i>yaḥ |
11c. nīcīnam aghn<i>yā duhe n<í>ag bhavatu te rápaḥ ||
12a. ayám me hásto bhágavān ayám me bhágavattaraḥ |
12c. ayám me viśvábheṣajo <a>yám śivābhimarśanaḥ ||

10.61 (887). To the Viśve Devās from Nābhaneḍiṣṭha Mānava
triṣṭubh

- 1a. idám itthā raúd<a>raṇ gūrtávacā bráhma krátvā śác<i>yām antár ājaú |
1c. krāṇā yád asya pitārā maṃhaneṣṭhāḥ pársat pakthé áhan á saptá hótṛn ||
2a. sá íd dānāya dábh<i>yāya vanvāñ cyāvānaḥ súdair amimīta védim |
2c. túrvayāṇo gūrtávacastamaḥ kśódo ná réta itáūti siñcat ||
3a. máno ná yéṣu hávaneṣu tigmám vípaḥ śác<i>yā vanuthó drávantā |
3c. á yāḥ śáryābhis tuvinṛmṇó asy<a> <á>śrīṇīt<a> · ādísam gābhastau ||
4a. kṛṣṇā yád góṣ<u> aruñīṣu sídad divó nápātā <a>śvinā huve vām |
4c. vītám me yajñám á gatam me ánnaṃ vavanvāmsā n<á><y><i>ṣam ásmṛtadhrū ||
5a. práthiṣṭa yásya vīrākarmam iṣṇád ánuṣṭhitam nú nár<i>yo ápauhat |
5c. púnas tát á vṛhati yát kanāyā duhitúr á ánubhṛtam anarvā ||
6a. madhyā yát kártvam ábhavad abhīke kāmam kṛṇvāné pitári yuvatyām |
6c. manānág réto jahatur viyántā sánau níṣiktaṃ sukr̥tásya yónau ||
7a. pitá yát svām duhitáram adhiṣkán kṣmayā rétaḥ saṃjagmānó ní siñcat |
7c. s<u>ādh<i>yo 'janayan bráhma devā vāstoṣ pátiṃ vratapām nír atakṣan ||
8a. sá īm víṣā ná phénam asyad ājaú smád á pár<ā> aid ápa dabhráčetāḥ |
8c. sárat padá ná dáksīṇā parāvīṇá ná tá nú me pṛśan<i>yo jagṛbhre ||
9a. makṣú ná váhniḥ prajāyā upabdír agníṃ ná nagná úpa sídad údhaḥ |
9c. sánit<ā> <i>dhmám sánitotá vājam sá dhartā jajñe sáhasā yavīyút ||
10a. makṣú kanāyāḥ sakh<i>yám návagvā ṛtám vādanta ṛtáyuktim agman |
10c. dvibárhaso yá úpa gopám águr adakṣīṇāso ácyutā dudukṣan ||
11a. makṣú kanāyāḥ sakh<i>yám návīyo rádho ná réta ṛtám ít turāṇyan |
11c. súci yát te rék<a>ṇa áyajanta sabardúghāyāḥ páya usríyāyāḥ ||
12a. paśvā yát paścā víyutā budhánt<a> <i>ti bravīti vaktārī rárāṇaḥ |

- 12c. vásor vasutvá kāravo <a>nehā vísvaṃ viveṣṭi dráviṇam úpa kṣú ||
 13a. tād ín nv àsya pariśádvāno agman purú sádanto nārṣadám bibhitsuṇ |
 13c. ví śúṣṇasya sámgrathitam anarvā vidát puruprajātásya gúhā yát ||
 14a. bhárgo ha nám<a> <u>tá yásya devāḥ s<ú>var ná yé triṣadhasthé niṣedúḥ |
 14c. agnír ha nám<a> <u>tá jātávedāḥ śrudhí no hotar ṛtásya hótādhruk ||
 15a. utá tyā me raúd<a>rāv arcimántā nāsatyāv indra gūrtáye yájadhyai |
 15c. manuṣvād vṛktábarhiṣe rārāṇā mandú hitáprayasā vikṣú yájjyū ||
 16a. ayám stutó · rája vandi vedhā apás ca vípras tarati svásetuḥ |
 16c. sá kaksīvantam rejayat só agním nemím ná cakráṃ árvato raghudrú ||
 17a. sá dvibándhur vaitaraṇó yáṣṭā sabardhúm dhenúm as<ú>vam duhádhyai |
 17c. sám yán mitráváruṇā vṛñjá ukthaír jy<á><y><i>ṣṭhebhír aryamáṇam várūthaiḥ ||
 18a. tádbandhuḥ sūrír diví te dhiyamdhā nābhānediṣṭho rapati prá vénan |
 18c. sá no nābhiḥ paramā <a>syā vā gh<a> ahám tát paścā katithás cid āsa ||

.H:Aṣṭaka VIII.1.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 19a. iyám me nābhir ihá me sadhásthām imé me devā ayám asmi sárvaḥ |
 19c. dvijā áha prathamajā ṛtasy<a> <i>dám dhenúr aduhaj jáyamānā ||
 20a. ádhāsu mandró aratír vibhāvā <á>va syati dvivartanír vaneṣāt |
 20c. ūrdh<u>vā yác chr<á><y><i>ṇir ná śísur dán makṣú sthirám ševṛdhám sūta mātā ||
 21a. ádhā gāva úpamātiṃ kanāyā ánu śvāntásya kásya cit páreyuḥ |
 21c. śrudhí tvám sudraviṇo nas t<u>vám yā| āsvagnásya vāvṛdhe sūnṛtābhiḥ ||
 22a. ádha t<u>vám ind<a>ra viddh<i> asmán mahó rāyé nrpate vájrabāhuḥ |
 22c. rákṣā ca no maghónaḥ pāhí sūrín anehásas te harivo abhiṣtau ||
 23a. ádha yád rájanā gáviṣtau sárat saranyúḥ kārāve jaranyúḥ |
 23c. vípraḥ préṣṭhaḥ sá h<i> eṣām babhūva párá ca vákṣad utá parṣad enān ||
 24a. ádhā n<ú> asya jén<i>yasya puṣṭáu vṛthā rébhanta īmahe tād ū nú |
 24c. saranyúr asya sūnúr áśvo vípraś c<a> <a>si śrávasaś ca sātaú ||
 25a. yuvór yádi · sakh<i>yáy<a> <a>smé śárdhāya stómaṃ jujuśé námasvān |
 25c. vísvátra yásmin á girāḥ samīcīḥ pūrvíva gātúr dásat sūnṛtāyai ||
 26a. sá gṛṇānó adbhir devāvān íti subándhur námasā sūktaḥ |
 26c. vārdhad ukthaír vácobhir á hí nūnám v<i> ádhvaiti páyasa usríyāyāḥ ||
 27a. tá ū śú ṇo mahó yajatrā bhūtá devāsa utáye sajóṣāḥ |
 27c. yé vājāṃ ánayatā viyánto yé sthā nicetáro ámūrāḥ ||

10.62 (888). To the Viśve Devās, or a praise of the Angirases (1-6);
 to the Viśve Devās (7); dānastuti of Sāvarṇi (8-11) from Nābhānediṣṭha
 Mānava

1-4 jagatī. 5 8 9 anuṣṭubh. 6 bṛhatī. 7 satobṛhatī. 10 gāyatrī.
 11 triṣṭubh

- 1a. yé yajñéna dáksīṇayā sāmaktā índrasya sakhyám amṛtatvám ānaśá |
 1c. tébhyo bhadráṃ aṅgirasó vo astu práti ḡṛbhñīta mānavám sumedhasaḥ ||
 2a. yá udājan pitáro gomáyaṃ vás<u> ṛténābhīdan parivatsaré valám |
 2c. dīrghāyutvám aṅgirasó vo astu práti ḡṛbhñīta mānavám sumedhasaḥ ||
 3a. yá ṛténa sūryam ārohayan div<í> áprathayan pṛthivím mātáram ví |
 3c. suprajāstváṃ aṅgirasó vo astu práti ḡṛbhñīta mānavám sumedhasaḥ ||
 4a. ayám nābhā vadati valgú vo ḡṛhé dévaputrā ṛṣayas tác chṛṇotana |
 4c. subrahmaṇyám aṅgirasó vo astu práti ḡṛbhñīta mānavám sumedhasaḥ ||
 5a. vírūpāsa íd ṛṣayas tá íd gambhīrávepasah |
 5c. té aṅgirasah sūnávas té agnéḥ pári jajñire ||
 6a. yé agnéḥ pári jajñire vírūpāso divás pári |
 6c. návagvo nú dásagvo aṅgirstamo sácā devéṣu maṃhate ||
 7a. índreṇa yujá níḥ srjanta vāgháto vṛajám gómantam aśvínam |
 7c. saháśram me dádato aṣṭakarṇ<í>yah śrávo devéṣ<u> akrata ||
 8a. prá nūnám jāyatām ayám mánuṣ tókmeva rohatu |
 8c. yáh saháśram śatás<u>vaṃ sadyó dānāya máṃhate ||
 9a. ná tám aśnoti kás caná divá 'va° sán<u> ārabham |
 9c. sāvarṇ<í>yásya dáksīṇā ví síndhur iva paprathe ||
 10a. utá dāsā parivīṣe smáddiṣṭī góparīṇasā |
 10c. yádus turvás ca māmāhe ||
 11a. sahasradā grāmañīr má riṣan mánuḥ sūryeṇāsya yátamānaitu dáksīṇā |
 11c. sāvareṇ deváh prá tirant<u> áyur yásminn áśrāntā ásanāma vájam ||

.H:Aṣṭaka VIII.2.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.63 (889). To the Viśve Devās (1-14 17); prayer for personal welfare (15 16) from Gaya Plāta
 jagatī. 16 17 triṣṭubh. 15 triṣṭubh or jagatī

- 1a. parāváto yé dídhīṣanta āp<í>yam mánuṣrītāso jānimā vivásvataḥ |
 1c. yayāter yé nahuṣ<í>yasya barhīṣi devá āsate té ádhi bruvantu nah ||
 2a. víśvā hí vo namas<í>yāni vānd<í>yā nāmāni devā utá yajñíyāni vaḥ |
 2c. yé sthá jātā áditer adbh<í>yás pári yé pṛthivyās té ma ihá śrutā hávam ||
 3a. yébhyo mātā mádhumat pínvate páyah pīyúṣaṃ dyaúr áditir ádrībarhāḥ |
 3c. ukthásuṣmān vṛṣabharān s<u>ápnasas tám ádityám ánu madā s<u>astáye ||
 4a. ṛcákṣaso ániṣanto arháṇā bṛhád devāso amṛtatvám ānaśuḥ |
 4c. jyotírathā áhimāyā ánāgaso divó varṣmāṇaṃ vasate s<u>astáye ||
 5a. samrājo yé suvṛdho yajñám āyayúr áparihvṛtā dadhiré diví kṣáyam |
 5c. tám ā vivāsa námasā suvṛktībhīr mahó ádityám áditim s<u>astáye ||
 6a. kó va stómaṃ rādhati yám jújoṣatha víśve devāso manuṣo yāti ṣṭhána |

- 6c. kó vo 'dhvarám tuvijātā áram karad yó naḥ pársad át<i> áṃhaḥ s<u>astáye ||
- 7a. yébhyo hótrām prathamām áyejé mánuḥ sámiddhāgnir mánasā saptá hótr̥bhiḥ |
- 7c. tá ādityā ábhayaṃ sárma yachata sugā naḥ karta supáthā s<u>astáye ||
- 8a. yá ísire bhúvanasya prácetaso vísvasya sthātúr jágataś ca mántavaḥ |
- 8c. té naḥ kṛtād ákṛtād énasas pár<i> adyā devāsaḥ pipṛtā s<u>astáye ||
- 9a. bháreṣ<u> índram suhávaṃ havāmahe <a>ṃhomúcaṃ sukṛtaṃ daív<i>yam jánam |
- 9c. agnīm mitráṃ váruṇaṃ sātáye bhágaṃ dyāvāpṛthivī marútaḥ s<u>astáye ||
- 10a. sutrámaṇam pṛthivīm dyām anehásam suśármāṇam áditim supráñītim |
- 10c. daívīm návaṃ s<u>aritrám ánāgasam ásravantīm á ruhemā s<u>astáye ||
- 11a. víśve yajatrā ádhi vocatotáye trāyadhvaṃ no durévāyā abhihrútaḥ |
- 11c. satyáya vo deváhūtyā huvema śṛṇvató devā ávase s<u>astáye ||
- 12a. ápāmīvām ápa vísvām ánāhutim ápārātim durvidátrām aghāyatāḥ |
- 12c. āré devā dvéšo asmád yuyotan<a> <u>rú naḥ sárma yachatā s<u>astáye ||
- 13a. áriṣṭaḥ sá márt<i>o° víśva edhate prá prajābhir jāyate dhármaṇas pári |
- 13c. yám ādityāso náyathā sunītíbhīr áti vísvāni duritā s<u>astáye ||
- 14a. yám devāso <á>vatha vājasātau yám sūrasātā maruto hité dhāne |
- 14c. prātaryāvāṇaṃ rátham indra sánasīm áriṣyantam á ruhemā s<u>astáye ||
- 15a. s<u>astí naḥ · path<i>yāsu dhánvasu s<u>ast<i> apsú vṛjāne s<u>varvati |
- 15c. s<u>astí naḥ putrakṛthéṣu yóniṣu s<u>astí rāyé maruto dadhātana ||
- 16a. s<u>astír íd dhí prápathe śr<á><y><i>ṣṭhā rékṇasvat<i> abhí yá vāmám éti |
- 16c. sá no amā só áraṇe ní pātu s<u>āveśā bhavatu devágopā ||
- 17a. evá platéḥ sūnúr avīvr̥dhad vo víśva ādityā adite manīṣī |
- 17c. íśānāso náro ámart<i>yen<a> <á>stāvi jáno div<i>yó gáyena ||

.H:Aṣṭaka VIII.2.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.64 (890). To the Víśve Devās from Gaya Plāta
jagatī. 12 16 17 triṣṭubh

- 1a. kathā devānāṃ katamáśya yāmani sumántu nāma śṛṇvatām manāmahe |
- 1c. kó m<ṛ>lāti katamó no máyas karat katamá ūtí abh<i> á vavartati ||
- 2a. kratūyānti krátavo hr̥tsú dhītáyo vénanti venāḥ patáyant<i> á díśaḥ |
- 2c. ná marḍitā vidyate anyá ebh<i>yo devéṣu me ádhi kāmā ayamsata ||
- 3a. nārā vā śámsam pūṣāṇam ágoh<i>yam agnīm devédham abh<i> arcase girā |
- 3c. sūryāmāsā candrámasā yamāṃ diví tritām vātam uśásam aktúm asvínā ||
- 4a. kathā kavís tuvīrāvān káyā girā bṛhaspátir vāvṛdhate suvr̥ktíbhiḥ |
- 4c. ajá ékapāt suhávebhir íkvabhir áhiḥ śṛnotu budhn<i>yo hávīmani ||
- 5a. dáksasya vā <a>dite jánmani vraté rájānā mitráváruṇā vivāsasi |
- 5c. átūrtapanthāḥ pururátho aryamā saptáhotā víśurūpeṣu jánmasu ||
- 6a. té no árvanto havanaśrúto hávaṃ víśve śṛṇvantu vājino mitádravaḥ |

- 6c. sahasrasā medhāsātāv iva tmānā mahó yé dhānam samithéṣu jabhriré ||
7a. prá vo vāyúṃ rathayújam púramdhiṃ stómaiḥ kṛṇudhvam sakh<i>yāya pūśānam |
7c. té hí devásya savitúḥ sāvīmani krátuṃ sácante sacítaḥ sácetasah ||
8a. tríḥ saptá sarrā nad<i>yo mahír apó vānaspátīn párvatām agnīm útāye |
8c. kṛśānum ástīn tiṣ<i>yam sadhástha á rudrám rudréṣu rudríyam havāmahe ||
9a. sárasvatī saráyuḥ síndhur ūrmíbhīr mahó mahír ávasā yantu vákṣaṇīḥ |
9c. devír ápo mātáraḥ sūdayitn<ú>vo ghr̥távat páyo mádhuman no arcata ||
10a. utá mātá bṛhaddivā śr̥ṇotu nas tváṣtā devébhīr jánibhiḥ pitá vácaḥ |
10c. ṛbhukṣá vājo ráthaspátīr bhágo raṇvāḥ śáṃsaḥ śásamānásya pātu naḥ ||
11a. raṇvāḥ sámdr̥ṣtau pitumām̐ iva kṣáyo bhadrá rudrāṇām marútām úpastutiḥ |
11c. góbhiḥ ṣ<i>yāma yaśáso jáneṣ<u> á sádā devāsa ílayā sacemahi ||
12a. yām me dhíyam máruta índra dévā ádadāta varuṇa mitra yūyám |
12c. tám pīpayata páyaseva dhenúṃ kuvíd gíro ádhi ráthe váhātha ||
13a. kuvíd aṅgá práti yáthā cid asyá naḥ sajāt<i>yasya maruto búbodhatha |
13c. nābhā yátra prathamám samnásāmahe tátra jāmitvám áditir dadhātu naḥ ||
14a. té hí dyāvāpṛthiví mātára mahí deví devāñ jánmanā yajñíye itáḥ |
14c. ubhé bibhrta ubháyam bhárīmabhiḥ purú rétāṃsi pitṛbhiḥ ca síncataḥ ||
15a. ví śá hótrā vísvam ásnoti vār<i>yam bṛhaspátīr arámatiḥ pánīyasī |
15c. grāvā yátra madhuśúd ucyáte bṛhád ávīvaśanta matíbhīr manīṣīṇah ||
16a. evá kavís tuvīravām̐ ṛtajñá draviṇasyúr draviṇasaś cakānāḥ |
16c. ukthébhīr átra matíbhīḥ ca vípro <á>pīpayad gáyo divyāni jánma ||
17a. evá platéḥ sūnúr avīvṛdhad vo vísva ádityā adite manīṣī |
17c. īśānāso náro ámart<i>yen<a> <á>stāvi jáno div<i>yó gáyena ||

10.65 (891). To the Viśve Devās from Vasukarṇa Vāsukra
jagatī. 15 triṣṭubh

- 1a. agnír índro váruṇo mitró aryamā vāyúḥ pūśá sárasvatī sajóśasaḥ |
1c. ádityā víṣṇur marútaḥ s<ú>var bṛhát sómo rudró áditir bráhmaṇas pátiḥ ||
2a. indr<a><a>gní vṛtrahátýeṣu sátpatī mithó hinvāná tan<ú>vā sámokasā |
2c. antárikṣam máh<i> á paprur ójasā sómo ghr̥taśr̥ír mahimānam íráyan ||
3a. téśam hí mahná mahatām anarvāṇām stómām̐ íyarm<i> ṛtajñá ṛtāvídham |
3c. yé apsavám arṇavám citrarādhasas té no rāsantām maháye sumitr<i>yāḥ ||
4a. s<ú>varṇaram antárikṣāni rocaná dyāvābhúmī pṛthivīm skambhur ójasā |
4c. pṛkṣá iva maháyantaḥ surátáyo devá stavante mánuṣāya sūrāyaḥ ||

.H:Aṣṭaka VIII.2.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 5a. mitráya śikṣa váruṇāya dāsúṣe yá samrājā mánasā ná prayúchataḥ |
5c. yáyor dhāma dhármaṇā rócate bṛhád yáyor ubhé ródasī nádhasī vṛtau ||
6a. vá gaúr vartaním̐par<i>éti niskrtám pávo dúhānā vratanír avārataḥ |

- 6c. sā prabruvāṇā vāruṇāya dāśūṣe devébhyo dāśad dhaviṣā vivāsvate ||
7a. divākṣaso agnijihvā ṛtāvṛdha ṛtāsyā yōniṃ vimṛśānta āsate |
7c. dyāṃ skabhītv<ī> apā ā cakrur ójasā yajñāṃ janitvī tan<ú>vī ní māmṛjuh ||
8a. parikṣītā pitārā pūrvajāvārī ṛtāsyā yōnā kṣayataḥ sāmokasā |
8c. dyāvāpṛthivī vāruṇāya sāvrate ghṛtāvāt páyo mahiṣāya pinvataḥ ||
9a. parjānyāvātā vṛṣabhā puriṣīṅ<ā> <i>ndravāyū vāruṇo mitró aryamā |
9c. devāṃ ādityāṃ āditiṃ havāmahe yé pāṛthivāso div<i>yāso apsú yé ||
10a. tvāṣṭāraṃ vāyúṃ ṛbhavo yá óhate daívyā hótārā uṣásam s<u>astáye |
10c. bṛhaspátim vṛtrakhādám sumedhásam indriyám sómaṃ dhanasā u īmahe ||
11a. bráhma gām áśvaṃ janáyanta óśadhīr vānaspátim pṛthivīm párvatāṃ apāḥ |
11c. sūryaṃ diví roháyantaḥ sudánava áryā vratā visṛjānto ádhi kṣámi ||
12a. bhujyúṃ āṃhasaḥ pipṛtho nír aśvinā śyāvam putráṃ vadhrimatyā ajinvatam |
12c. kamadyúvam vimadāyohathur yuvám viṣṇāp<ú>vam vísvakāyāva srjathaḥ ||
13a. pávīravī tanyatúr ékapād ajó divó dhartā síndhur ápaḥ samudríyaḥ |
13c. víśve devāsaḥ śṛṇavan vácāṃsi me sárasvatī sahā dhībhīḥ púramdh<i>yā ||
14a. víśve devāḥ sahā dhībhīḥ púramdh<i>yā mánor yájatrā amṛtā ṛtajñāḥ |
14c. rātiṣāco abhiṣācaḥ s<u>varvídaḥ s<ú>var gíro bráhma sūktám juṣerata ||
15a. devān vāsiṣṭho amṛtān vavande yé vísvā bhúvanā <a>bhí pratasthūḥ |
15c. té no rāsantām urugāyám adyá yūyám pāta s<u>astībhiḥ sádā naḥ ||

10.66 (892). To the Viśve Devās from Vasukarṇa Vāsukra
jagatī. 15 triṣṭubh

- 1a. devān huve bṛhácchravasah s<u>astáye jyotiṣkṛto adhvarásya prácetasah |
1c. yé vāvṛdhūḥ pratarāṃ vísvávedasa índrajyeṣṭhāso amṛtā ṛtāvṛdhaḥ ||
2a. índraprasūtā vāruṇapraṣiṣṭā yé sūryasya jyótiṣo bhāgām ānasūḥ |
2c. marúdgane vṛjāne mánma dhīmahi mághone yajñāṃ janayanta sūrāyaḥ ||
3a. índro vāsubhiḥ pári pātu no gáyam ādityaír no áditiḥ sárma yachatu |
3c. rudró rudrébhir devó m<ī>layāti nas tvāṣṭā no gnābhiḥ suvitāya jinvatu ||
4a. áditir dyāvāpṛthivī ṛtām mahád índrāvīṣṇū · marútaḥ s<ú>var bṛhát |
4c. devāṃ ādityāṃ ávase havāmahe vásūn rudrān savitāraṃ sudāṃsasam ||
5a. sárasvān dhībhīr vāruṇo dhṛtāvratāḥ pūṣā víṣṇur mahimā vāyúr aśvinā |
5c. brahmakṛto amṛtā vísvávedasaḥ sárma no yaṃsan trivárūtham āṃhasaḥ ||
6a. vṛṣā yajñó vṛṣaṇaḥ santu yajñīyā vṛṣaṇo devā vṛṣaṇo haviṣkṛtaḥ |
6c. vṛṣaṇā dyāvāpṛthivī ṛtāvārī vṛṣā parjānyo vṛṣaṇo vṛṣastúbhaḥ ||
7a. agníśómā vṛṣaṇā vājasātaye purupraśastā vṛṣaṇā úpa bruve |
7c. yāv ījire vṛṣaṇo devayajyāyā tá naḥ sárma trivárūtham ví yaṃsataḥ ||
8a. dhṛtāvratāḥ kṣatṛiyā yajñaniṣkṛto bṛhaddivā adhvarāṇām abhiśríyaḥ |
8c. agníhotāra ṛtasāpo adruho <a>pó asṛjann ánu vṛtratúr<i>ye ||
9a. dyāvāpṛthivī janayann abhí vratā <ā>pa óśadhīr vanínāni yajñīyā |
9c. antárikṣam s<ú>var ā paprur útáye vásam devāsas tan<ú>vī ní māmṛjuh ||
10a. dhartāro divá ṛbhávaḥ suhástā vātāparjanya mahiṣāsya tanyatóḥ |
10c. ápa óśadhīḥ prá tirantu no gíro bhágo rātír vājino yantu me hávam ||

- 11a. samudráḥ síndhū rájo antárikṣam ajá ékapāt tanayitnúr arṇaváḥ |
 11c. áhir budhn<i>yaḥ śrṇavad vácāmsi me víśve devāsa utá sūrāyo máma ||
 12a. s<i>yāma vo mánavo devávītaye prāñcam no yajñám prá ṇayata sādhyá |
 12c. ādityā rúdrā vásavaḥ súdānava imā bráhma śasyámānāni jinvata ||
 13a. daívyā hótārā prathamā puróhita ṛtásya pánthām án<u> emi sādhyá |
 13c. kṣétrasya pátim prátiveśam īmahe víśvān devāṃ amṛtāṃ áprayuchataḥ ||

.H:Aṣṭaka VIII.2.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 14a. vásiṣṭhāsaḥ pitṛvād vácam akrata devāṃ ṛlānā ṛṣivát s<u>astáye |
 14c. prītá iva jñātayaḥ kāmam ét<i>y<a> <a>smé devāso <á>va dhūnutá vásu ||
 15a. devān vásiṣṭho amṛtān vavande yé víśvā bhúvanā <a>bhí pratasthúḥ |
 15c. té no rāsantām urugāyám adyá yūyám pāta s<u>astíbhiḥ sádā naḥ ||

10.67 (893). To Bṛhaspati from Ayāsya Āngirasa
 triṣṭubh

- 1a. imām dhíyaṃ saptásīrṣṇīm pitá na ṛtáprajātām bṛhatīm avindat |
 1c. turíyaṃ svij janayad víśvájanyo <a>yás<i>ya ukthám índrāya śámsan ||
 2a. ṛtām śámsanta rjú dídh<i>yānā divás putrásō ásurasya vīrāḥ |
 2c. vípram padám ángiraso dádhanā yajñásya dhāma prathamám mananta ||
 3a. haṃsaír iva sákhibhir vāvadadbhir ásmanmáyanī náhanā v<i>ásyān |
 3c. bṛhaspátir abhikánikradad gá utá prástaúd úc ca vidvāṃ agāyat ||
 4a. avó d<u>vābhyām pará ékayā gá gúhā tíṣṭhantīr ánṛtasya sétau |
 4c. bṛhaspátis támasi jyótir ichánn úd usrá ákar ví hí tísrá ávaḥ ||
 5a. vibhídya púram śayáthem ápācīm nís trīṇi sākám udadhér akṛntat |
 5c. bṛhaspátir uśasaṃ sūr<i>yam gām arkám viveda stanáyann iva dyaúḥ ||
 6a. índro valám rakṣitāram dúghānām karéṇeva ví cakartā ráveṇa |
 6c. svédāñjibhir āsírām ichámāno <á>rodayat pañim á gá amuṣṇāt ||
 7a. sá īm satyébhiḥ sákhibhiḥ śucádbhir gódhāyasaṃ ví dhanasaír adardaḥ |
 7c. bráhmaṇas pátir vṛṣabhir varāhair gharmásvedebhir dráviṇaṃ v<i>ānaṭ ||
 8a. té satyéna mánasā gópatim gá iyānása iṣaṇayanta dhībhiḥ |
 8c. bṛhaspátir mithóavadyapebhir úd usríyā asrjata svayúgbhiḥ ||
 9a. tám vardháyanto matíbhiḥ sívábhiḥ siṃhám iva nánadataṃ sadhásthe |
 9c. bṛhaspátim vṛṣaṇaṃ sūrasātau bhāre-bhare ánu madema jiṣṇúm ||
 10a. yadā vājam ásanad víśvárūpam á dyām áruksad úttarāni sádma |
 10c. bṛhaspátim vṛṣaṇaṃ vardháyanto nánā sánto bíbhrato jyótir āsá ||
 11a. satyám āśiṣaṃ kṛnutā vayodhaí kírim cid dh<i> ávatha svébhír évaiḥ |
 11c. pascá mṛdho ápa bhavantu víśvās tād rodasī śṛnutam vísvaminvé ||
 12a. índro mahná maható arṇavásya ví mūrdhānam abhinad arbudásya |
 12c. áhann áhim áriṇāt saptá síndhūn devaír dyāvāpṛthivī právataṃ naḥ ||

10.68 (894). To Bṛhaspati from Ayāsyā Āngirasa
triṣṭubh

- 1a. udaprúto ná váyo rákṣamānā vāvadato abhríyasyeva ghóṣāḥ |
1c. giribhrájo n<á> <ū>rmáyo mádanto bṛhaspátim abh<í> arká anāvan ||
2a. sám góbhīr āngirasó náksamāno bhága ivéd aryamáṇaṃ nināya |
2c. jáne mitró ná dámpatī anakti bṛhaspate vājáyāśúmr ivājaú ||
3a. sād<u>aryá atithínīr iṣirā spārhāḥ suvárṇā anavadyárūpāḥ |
3c. bṛhaspátīḥ párvatebhyo vitúryā nír gá ūpe yávam iva sthivíbhyah ||
4a. āpruṣāyán mádhuna <r>tásya yónim avakṣipánn arká ulkám iva dyóḥ |
4c. bṛhaspátir uddhárann áśmano gá bhúmyā udnéva ví tvácam bibheda ||
5a. ápa jyótiṣā támō antárikṣād udnāḥ śípālam iva vāta ājat |
5c. bṛhaspátir anumṛśyā valásy<a> <a>bhrám iva vāta á cakra á gāḥ ||
6a. yadā valásya pīyato jásum bhéd bṛhaspátir agnitápoḥ bhīr arkāiḥ |
6c. dadbhír ná jihvá páriviṣtam ádad āvir nidhīm akṛṇod usríyāṇām ||

.H:Aṣṭaka VIII.2.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 7a. bṛhaspátir ámata hí tyád āsām náma svarīṇām sádane gúhā yát |
7c. āṇḍéva bhittvá śakunásya gárbham úd usríyāḥ párvatasya tmánājat ||
8a. áśnāpinaddham mádhu páry apaśyan mátsyaṃ ná dīnā udáni kṣiyántam |
8c. níṣ táj jabhāra camasám ná vṛkṣād bṛhaspátir viravéṇā vikṛtya ||
9a. sóṣām avindat sá s<ú>vaḥ só agním só arkéṇa ví babādhe támāṃsi |
9c. bṛhaspátir góvapuṣo valásya nír majjánāṃ ná párvāṇo jabhāra ||
10a. himéva parṇā muṣitā vánāni bṛhaspátinākrpayad való gāḥ |
10c. anānukṛtyám apunás cakāra yát sūryāmāsā mithá uccárātaḥ ||
11a. abhí śyāvám ná kíśanebhir áśvam náksatrebhiḥ pitáro dyám apimśan |
11c. rátryām támō ádadhur jyótir áhan bṛhaspátir bhínád ádrim vidád gāḥ ||
12a. idám akarma námo abhriyāya yāḥ pūrvír · án<u> ānónavīti |
12c. bṛhaspátīḥ sá hí góbhiḥ só ásvaiḥ sá vīrébhiḥ sá nṛbhir no váyo dhāt ||

10.69 (895). To Agni from Sumitra Bādhryāsva
triṣṭubh. 1 2 jagatī

- 1a. bhadrá agnér vadhr<i>ásvásya samdríšo vāmī prānītiḥ surāṇā úpetayah |
1c. yád īm sumitrá víšo ágra indháte ghṛténāhuto jarate dávidyutat ||
2a. ghṛtám agnér vadhr<i>ásvásya vārdhanam ghṛtám ánnam ghṛtám <u>asya médanam |
2c. ghṛténāhuta urviyá ví paprathe sūrya iva rocate sarpírāsutiḥ ||
3a. yát te mánur yád ánikam sumitrāḥ samīdhé agne tát idám návīyah |

- 3c. sá revác choça sá gíro juṣasva sá vājama darṣi sá ihá śrávo dhāḥ ||
4a. yám tvā pūrvam īlitó vadhr<i>ásváh samīdhé agne sá idám juṣasva |
4c. sá na stipá utá bhavā tanūpā dātrám rakṣasva yád idám te asmé ||
5a. bhāvā dyumnī vādhri<i>ásvotá gopā má tvā tārid abhímātir jánānām |
5c. śúra 'va° dhr̥ṣṇús cyávanaḥ sumitráh prá nú vocam vādhri<i>ásvasya náma ||
6a. sám ajr<i>yā parvat<i>yā vásūni dāsā vṛtrān<i>ār<i>yā jigetha |
6c. śúra 'va° dhr̥ṣṇús cyávano jánānām t<u>vám agne pṛtanāyūm̐r abhí ṣyāḥ ||
7a. dīrghátantur bṛhádúkṣāyám agníḥ sahásrastarīḥ śatánītha řbhvā |
7c. dyumán dyumátsu nṛbhír mrjyámānaḥ sumitréṣu dīdayo devayátsu ||
8a. t<u>vé dhenúḥ sudúghā jātavedo <a>saścáteva samanā sabardhúk |
8c. t<u>vám nṛbhír dáksīṇāvadbhir agne sumitrébhir idhyase devayádbhīḥ ||
9a. devás cit te amítā jātavedo mahimānaḥ vādhri<i>ásva prá vocan |
9c. yát sampṛcham mānuṣīr vísa áyan t<u>vam̐ nṛbhír ajayas tvāvṛdhebhīḥ ||
10a. pitéva putráma abibhar upásthe t<u>vam̐ agne vadhr<i>ásváh saparyán |
10c. juṣāṇó asya samídhama yaviṣṭh<a> <u>tá pūrvāṃ̐ avanor vṛádhataś cit ||
11a. śásvad agnír vadhr<i>ásvásya śátrūn nṛbhír jigāya sutásomavadbhīḥ |
11c. sámama cid adahaś citrabhāno <a>va vṛádhantama abhinad vṛdhás cit ||
12a. ayám agnír vadhr<i>ásvásya vṛtrahā sanakāt préddho námasopavāk<i>yah |
12c. sá no ájāmīm̐r utá vā víjāmīn abhí tiṣṭha śárdhato vādhri<i>ásva ||

.H:Aṣṭaka VIII.2.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.70 (896). To Āpra from Sumitra Bādhryasva
triṣṭubh

- 1a. imám me agne samídhama juṣasv<a> <i>lás padé práti haryā ghṛtácīm |
1c. várṣman pṛthivyāḥ sudinatvé áhnām ūrdhvó bhava sukrato devayajyā ||
2a. á devānām agrayāvehá yātu nárāśamso vísvárūpebhír ásvaiḥ |
2c. ṛtásya pathā námasā miyéddho devébh<i>yo devátamaḥ suṣūdat ||
3a. śásvattamám īlate dūt<i>yāya havíṣmanto manuṣ<i>yāso agnīm |
3c. váhiṣṭhair ásvaiḥ suvítā ráthen<a> á devān vakṣi ní ṣadehá hótā ||
4a. ví prathatām devājuṣṭam tiraścā dīrghám drāghmā surabhí bhūt<u> asmé |
4c. áheḷatā mánasā deva barhír índrajyeṣṭhām̐ usató yakṣi devān ||
5a. divó vā sānu sprśátā várīyah pṛthivyā vā mátrayā ví śrayadhvam |
5c. usatīr dvāro mahinā mahádbhír devám ráthama rathayúr dhārayadhvam ||
6a. deví divó duhitārā suśilpé uśásānaktā sadatām ní yónau |
6c. á vām devāsa usatī usánta uraú sīdantu subhage upásthe ||
7a. ūrdhvó grāvā bṛhád agníḥ sámiddhama priyā dhāmān<i>áditer upásthe |
7c. puróhitāv ṛtviḥ yajné asmín vidúṣṭarā dráviṇama á yajethām ||
8a. tísro devír barhír idám várīya á sīdata cakṛmā vah s<i>yonám |

- 8c. manuṣvād yajñāṃ sūdhitā havīṃṣ<i> <i>lā devī ghṛtāpadī juṣanta ||
 9a. déva tvaṣṭar yád dha cārutvám ānaḍ yád āṅgirasām ābhavaḥ sacābhūḥ |
 9c. sá devānām pátha úpa prá vidvám̐ uśán yakṣi draviṇodaḥ surátnaḥ ||
 10a. vānaspate raśanáyā niyūyā devānām pátha úpa vakṣi vidvān |
 10c. svádāti deváh̐ kṛṇávad dhavīṃṣ<i> ávatām̐ dyāvāpṛthiví hávam me ||
 11a. āgne vaha váruṇam iṣṭáye na índram̐ divó marúto antárikṣāt |
 11c. sídantu barhír víśva ā yájatráḥ sváhā devá amṛtā mādayantām ||

10.71 (897). To Knowledge from Bṛhaspati Āṅgirasa
 triṣṭubh. 9 jagatī

- 1a. bṛhaspate prathamám vácó ágram̐ yát praírata nāmadhéyaṃ dádhānāḥ |
 1c. yád eṣām̐ śréṣṭham̐ yád ariprám̐ āsīt̐ prenā́ tād eṣām̐ níhitam̐ gúhāvīḥ ||
 2a. sáktum̐ iva títāunā punánto yátra dhírā mánasā vácam̐ ákrata |
 2c. átrā sákhāyaḥ sakh<i>yāni jānate bhadráṣāṃ lakṣmír̐ níhitādhi vācī ||
 3a. yajñéna vácāḥ padavíyam̐ āyan̐ tām̐ án̐v avindann̐ ṛṣiṣu práviṣṭām̐ |
 3c. tām̐ ābhṛtyā v<i> adadhuḥ purutrā́ tām̐ saptá rebhā́ abhí sám̐ navante ||
 4a. utá tvaḥ pásyan̐ ná dadarśa vácam̐ utá tvaḥ śṛṇvān̐ ná śṛṇot<i> enām̐ |
 4c. utó t<u>vasmai tan<ú>vam̐ ví sasre jāyéva pátya usatí suvāsāḥ ||
 5a. utá tvaṃ sakhyé sthirápītam̐ āhur̐ náinaṃ̐ hinvant<i> ápi vājineṣu |
 5c. ádhen<u>vā carati māyáyaiśá vácam̐ śúsruvám̐ aphalām̐ apuṣpām̐ ||
 6a. yás tityája sacivídaṃ sákhāyaṃ̐ ná tásya vác<i> ápi bhāgó asti |
 6c. yád īm̐ śṛṇót<i> álakam̐ śṛṇoti nahí pravéda sukṛtásya pánthām̐ ||
 7a. akṣaṇvántaḥ kárṇavantaḥ sákhāyo̐ manojavéṣ<u> ásamā babhūvuḥ |
 7c. ādaghnāsa upakakṣāsa u tve hradá iva snátvā u tve dadṛṣre ||
 8a. hṛdā taṣṭéṣu mánaso javéṣu yád brāhmaṇāḥ samyájante sákhāyaḥ |
 8c. átrāha tvaṃ ví jahur ved<i>yābhir̐ óhabrahmāṇo ví carant<i> u tve ||
 9a. imé yé nārvān̐ ná parás cáranti ná brāhmaṇāso ná sutékarāsaḥ |
 9c. tá eté vácam̐ abhipádyā pāpáyā́ sirís̐ tántram̐ tanvate áprajajñayaḥ ||
 10a. sárve nandanti yaśásāgatena sabbhāsāhena sákh<i>yā sákhāyaḥ |
 10c. kilbiṣaspṛt̐ pituśāṇir̐ h<i> eṣām̐ áram̐ hitó bhávati vājīnāya ||
 11a. ṛcām̐ t<u>vaḥ pōṣam̐ āste pupuṣvān̐ gāyatráṃ̐ tvo gāyati śákvarīṣu |
 11c. brahmā́ t<u>vo vādati jātavidyām̐ yajñásya mātrām̐ ví mimīta u tvaḥ ||

.H:Aṣṭaka VIII.3.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.72 (898). To the Devās from Bṛhaspati Āṅgirasa, or Bṛhaspati
 Laukya, or Aditi Dākṣāyaṇī
 anuṣṭubh

- 1a. devānāṃ nú vayāṃ jānā prā vocāma vipanyāyā |
 1c. ukthēṣu śasyāmāneṣu yāḥ páśyād úttare yugé ||
 2a. brāhmaṇas pátir etā sām karmāra ivādhamat |
 2c. devānāṃ pūrv<i>yé yugé <á>sataḥ sád ajāyata ||
 3a. devānāṃ yugé prathamé <á>sataḥ sád ajāyata |
 3c. tād āśā ánv ajāyanta tād uttānāpadas pári ||
 4a. bhūr jajña uttānāpado bhuvá āśā ajāyanta |
 4c. áditer dákṣo 'jāyata° dákṣād <u> áditih pári ||
 5a. áditir h<i> ájaniṣṭa dákṣa yā duhitá táva |
 5c. tám devā ánv ajāyanta bhadrá amṛtabandhavaḥ ||
 6a. yád devā adāḥ salilé súsamrabdhā átīṣṭhata |
 6c. átrā vo nṛtyatām iva tūvró reṇúr ápāyata ||
 7a. yád devā yátayo yathā bhúvanān<i> ápinvata |
 7c. átrā samudrá ā gūḥhám ā sūryam ajabhartana ||
 8a. aṣṭáu putráso áditer yé jātās tan<ú>vas pári |
 8c. devāñ úpa praít saptábhiḥ párā mārtaṇḍám ās<i>yat ||
 9a. saptábhiḥ putraír áditir úpa praít pūrv<i>yāṃ yugám |
 9c. prajāyai mṛtyáve t<u>vat púnar mārtaṇḍám ābharat ||

10.73 (899). To Indra from Gaurivīti Śaktyā
 triṣṭubh

- 1a. jāniṣṭhā ugrāḥ sáhase turāya mandrá ójiṣṭho bahulābhimānaḥ |
 1c. ávardhann índram marútaś cid átra mātá yád vīraṃ dadhánad dhániṣṭhā ||
 2a. druhó níṣattā pṣanī cid évaiḥ purú śámsena vāvṛdhuṣ tá índram |
 2c. abhívṛteva tā mahāpadéna dhvāntāt prapitvād úd aranta gárbhāḥ ||
 3a. ṛṣvā te pádā prā yáj jígās<i> ávardhan vāja utá yé cid átra |
 3c. t<u>vám indra sālāvṛkán saháśram āsán dadhiṣe aśvínā vavṛtyāḥ ||
 4a. samanā túnrir úpa yāsi yajñám ā násat<i>yā sakh<i>yāya vakṣi |
 4c. vasāvyām indra dhārayaḥ saháśrā <a>śvínā sūra dadatur maghāni ||
 5a. mándamāna ṛtād ádhi prajāyai sákhibhir índra iṣirébhir ártham |
 5c. ābhir hí māyā úpa dáśyum āgān míhaḥ prā tamrá avapat támāmsi ||
 6a. sánāmānā cid dhvasayo n<i> asmā ávāhann índra uśáso yáthānaḥ |
 6c. ṛṣvaír agachaḥ sákhibhir níkāmaiḥ sākám pratiṣṭhā híd<i>yā jaghantha ||
 7a. t<u>vám jaghantha námucim makhasyúṃ dāsam kṛṇvāná ṛṣaye vímāyam |
 7c. t<u>vám cakartha mánave s<i>yonán pathó devatrā <á>ñjaseva yānān ||
 8a. t<u>vám etāni papriṣe ví nám<a> <i>śāna indra dadhiṣe gābhastau |
 8c. ánu tvā devāḥ śávasā madant<i> upáribudhnān vanínaś cakartha ||
 9a. cakráṃ yád asy<a> <a>ps<ú> ā níṣattam utó tād asmai mádh<u> íc cachadyāt |
 9c. pṛthiv<i>yām átīṣitam yád údhaḥ páyo góṣ<u> ádadhā óśadhīṣu ||
 10a. áśvād iyāy<a> <i>ti yád vādant<i> ójaso jātám utá manya enam |
 10c. manyór iyāya harm<i>yēṣu tasthau yátaḥ prajāñā índro asya veda ||
 11a. váyaḥ suparñā úpa sedur índram priyámedhā ṛṣayo nádhamānāḥ |

11c. ápa dhvāntám ūṛṇuhí pūrdhí cákṣur̥ mumugdh<i> asmān nidháyeva baddhān ||

.H:Aṣṭaka VIII.3.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.74 (900). To Indra from Gaurivīti Śaktya
triṣṭubh

- 1a. vásūnām vā cakṛṣ<e> íyakṣan dhiyā vā · yajñair̥ vā ródas<i>yoh̥ |
1c. árvanto vā yé rayimántaḥ sātáu vanúm vā yé suśrúṇam̥ suśrúto dhúḥ ||
2a. háva eṣām ásuro nakṣata dyām̥ śravasyatā́ mánasā́ niṁsata kṣām̥ |
2c. cákṣāṇā́ yātra suvitā́ya devā́ dyaúr̥ ná vārebhiḥ̥ kṛṇāvanta s<u>vañ̥ ||
3a. iyám eṣām̥ · amṛtānām̥ gñ̥ sarvátātā́ yé kṛpāṇanta rátnam̥ |
3c. dhíyam̥ ca yajñām̥ ca sādhan̥tás té no dhāntu vasav<i>yam̥ ásāmi ||
4a. ā́ tát ta indr<a> āyávaḥ panant<a> <a>bhí yá ūrvām̥ gómantaḥ títṛtsān̥ |
4c. sakṛts<ú>vaḥ yé puruputrām̥ mahīm̥ sahásradhārām̥ bṛhatīm̥ dúdukṣan̥ ||
5a. śácīva índram̥ ávase kṛṇudhvam̥ ánānataḥ damáyantam̥ pṛtanyūn̥ |
5c. ṛbhukṣāṇam̥ maghāvānaḥ suvṛktīm̥ bhártā́ yó vájraḥ nár<i>yam̥ purukṣúḥ ||
6a. yád vāvāna purutāmam̥ purāśāl̥ ā́ vṛtrah<ā> <i>ndro námān<i> aprāḥ̥ |
6c. áceti prāsāhas pátis túviṣmān̥ yád īm̥ uśmāsi kártave kárat tát ||

10.75 (901). Praise of Streams from Sindhuṣṭit Praiyamedha
jagatī

- 1a. prá sú va āpo mahimānam̥ uttamām̥ kārúr̥ vocāti sádane vivásvataḥ̥ |
1c. prá saptá-sapta tr<a><y><i>dhā́ hí cakramúḥ̥ prá sṛtvarīṇām̥ áti síndhur̥ ójasā́ ||
2a. prá te 'radad váruṇo yātave patháḥ̥ síndho yád vājāṁ̥ abh<i> ádravas t<u>vám̥ |
2c. bhūmyā́ ádhi pravátā́ yāsi sānuná yád eṣām̥ ágram̥ jágatām̥ irajyāsi ||
3a. diví svanó yatate bhūm<i>yopár<i> anantām̥ súśmam̥ úd iyarti bhānúnā́ |
3c. abhrād̥ iva prá stanayanti vṛṣṭáyāḥ̥ síndhur̥ yád éti vṛṣabhó ná róruvat̥ ||
4a. abhí tvā́ síndho śísūm̥ ín ná mātáro vāśrā́ arṣanti páyaseva dhenávaḥ̥ |
4c. rájēva yúdhvā́ nayasi tvám̥ ít sícau yád āsām̥ ágram̥ pravátām̥ ínakṣasi ||
5a. imám̥ me gaṅge yamune sarasvati sūtudri stómaḥ̥ sacatā́ páruṣṇ<i> ā́ |
5c. asikn<i>yā́ marudvṛdhe vitástay<ā> áṛjikīye śṛṇuh<i> ā́ suśomayā́ ||
6a. tṛṣṭāmayā́ prathamām̥ yātave sajūḥ̥ susárt<u>vā́ rasáyā́ śvet<i>yā́ t<i>yā́ |
6c. t<u>vám̥ síndho kúbhayā́ gomatīm̥ krúmum̥ mehatn<u>vá́ sarátham̥ yābhir̥ íyase ||
7a. ṛjīt<i> éní rúsatī mahitvā́ pári jráyāṁsi bharate rájāṁsi |
7c. ádabdhā́ síndhur̥ apāsām̥ apástamā́ <á>śvā́ ná citrá́ vápuṣīva darśatā́ ||
8a. s<u>áśvā́ síndhuḥ̥ suráthā́ suvāsā́ hiranyáyī́ súkṛtā́ vājínivatī́ |
8c. ūṛṇavatī́ yuvatīḥ̥ silāmāvat<i> utádhi vaste subhágā́ madhuvídham̥ ||

- 9a. sukhám rátham yuyuje síndhur aśvínam téna vājāṃ sanīṣad asmín ājaú |
 9c. mahān h<i> asya mahimā panasyāte <a>dabdhasya svāyaśaso virapśīnaḥ ||

.H:Aṣṭaka VIII.3.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.76 (902). To the pressing stones from the serpent Jaratkarṇa Airāvata
 jagatī

- 1a. ā va rñjasa ūrjāṃ v<i>uṣṭiṣ<u> índram marúto ródasī anaktana |
 1c. ubhé yáthā no áhanī sacābhúvā sádaḥ-sado varivasyāta udbhídā ||
 2a. tád u śr<a><y><i>ṣṭham sávanam sunotan<a> <a>tyo ná hástayato ádriḥ sotári |
 2c. vidád dh<i> aryó abhíbhūti paúṃs<i>yam mahó rāyé cit tarute yád árvataḥ ||
 3a. tád íd dh<i> asya sávanam vivér apó yáthā purá mánave gātúm áśret |
 3c. góarṇasi tvāṣṭ<a>ré ásvanirṇiji prém adhvaréṣ<u> adhvarāṃ aśísrayuḥ ||
 4a. ápa hata rakṣáso bhaṅgurāvata skabhāyāta nírtim sédhatāmatim |
 4c. ā no rayīm sárvavīram sunotana devāv<i>yam bharata ślókam adrayaḥ ||
 5a. divás cid ā vo <a>mavattarebh<i>yo vibhvānā cid āś<ú>apastarebh<i>yaḥ |
 5c. vāyós cid ā sómarabhastarebh<i>yo <a>gnés cid arca pitukṛttarebh<i>yaḥ ||
 6a. bhurántu no yaśasaḥ sót<u> ándhaso grāvāṇo vácā divitā divítmatā |
 6c. náro yátra duhaté kām<i>yam mádh<u> āghośáyanto abhíto mithastúraḥ ||
 7a. sunvánti sómam rathirāso ádrayo nír asya rásam gavīṣo duhanti té |
 7c. duhánt<i> údhar upasécanāya kām náro havýā ná marjayanta āsábhiḥ ||
 8a. eté naraḥ s<u>ápaso abhūtana yá índrāya sunuthá sómam adrayaḥ |
 8c. vāmām-vāmaṃ vo div<i>yāya dhām<a>ne vásu-vasu vaḥ pārvivāya sunvaté ||

10.77 (903). To the Maruts from Syūmaraśmi Bhārgava
 triṣṭubh. 5 jagatī

- 1a. abhraprúšo ná vácā prušā vásu havīṣmanto ná yajñā vijānūṣaḥ |
 1c. sumārutam ná brahmāṇam arháse gaṇám astoṣ<i> eṣām ná śobháse ||
 2a. śriyé máryāso añjīm̐r akr̐vata sumārutam ná pūrvír áti kṣápaḥ |
 2c. divás putrása étā ná yetira ádityāsas té akrá ná vāvṛdhuḥ ||
 3a. prá yé diváḥ pṛthivyā ná barhānā tmānā riricré abhrān ná sūr<i>yaḥ |
 3c. pājasvanto ná vīrāḥ panasyávo riśádaso ná máryā abhídyavaḥ ||
 4a. yuṣmákam budhné apām ná yāmani vithuryáti ná mahí śratharyáti |
 4c. viśvápsur yajño arvág ayám sú vaḥ práyasvanto ná satráca ā gata ||
 5a. yūyám dhūrśú prayújo ná raśmíbhir jyótiṣmanto ná bhāsá v<i>uṣṭiṣu |
 5c. śyenāso ná svāyaśaso riśádasah pravāso ná prásitāsaḥ pariprúṣaḥ ||
 6a. prá yád váhadhve marutaḥ parākād yūyám maháh samvāraṇasya vásvaḥ |

- 6c. vidānāso vasavo rādhi<i>yasy<a> ārac cid dvēṣaḥ sanutār yuyota ||
 7a. yá ud̥ci · yajñé adhvaṣṭhá marúdbh<i>yo ná mánuṣo dádāsat |
 7c. revát sá váyo dadhate suvīraṃ sá devānām āpi gopīthé astu ||
 8a. té hí yajñéṣu yajñíyāsa ūmā ādit<i>yéna námna śámbhaviṣṭhāḥ |
 8c. té no <a>vantu rathatúr manīṣám mahás ca yáman adhvaré cakānāḥ ||

.H:Aṣṭaka VIII.3.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.78 (904). To the Maruts from Syūmaraśmi Bhārgava

1 3 4 8 triṣṭubh. 2 5-7 jagatī

- 1a. víprāso ná mánmabhiḥ s<u>ādh<i>yo devāv<i>yo ná yajñāiḥ s<u>āpnasaḥ |
 1c. rájāno ná citráḥ susaṃdíśaḥ kṣitīnām ná máryā arepāsaḥ ||
 2a. agnír ná yé bhrájasā rukmávakṣaso vātāso ná svayújaḥ sadyáūtayaḥ |
 2c. prajñātāro ná jy<á><y><i>ṣṭhāḥ sunītayaḥ suśarmāṇo ná sómā ṛtām yaté ||
 3a. vātāso ná yé dhúnayo jigatnávo <a>gnīnām ná jihvá virokīṇaḥ |
 3c. vármaṇvanto ná yodhāḥ śimīvantaḥ pitṛnām ná śámsāḥ surātayaḥ ||
 4a. ráthānām ná yè 'ráḥ sánābhayo jigīvāṃso ná sūrā abhídyavaḥ |
 4c. vareyávo ná máryā ghr̥taprúṣo <a>bhisvartāro arkām ná suṣṭúbhaḥ ||
 5a. ásvāso ná yé jy<á><y><i>ṣṭhāsa āśávo didhiśávo ná rath<i>yaḥ sudānavaḥ |
 5c. āpo ná nimnaír udábhír jigatnávo viśvárūpā ángiraso ná sāmabhiḥ ||
 6a. grāvāṇo ná sūrāyaḥ síndhumātara ādardirāso ádrayo ná viśvāhā |
 6c. śísúlā ná krīlāyaḥ sumātāro mahāgrāmó ná yámann utá tviṣā ||
 7a. uśásam ná ketávo 'dhvaraśríyaḥ śubhamyávo nāñjībhír v<i>ásvitan |
 7c. síndhavo ná yayíyo bhrájadṛṣṭayaḥ parāváto ná yójanāni mamire ||
 8a. subhāgán no devāḥ kr̥ṇutā surátanān asmán stotṛn maruto vāvṛdhānāḥ |
 8c. ádhi stotrásya sakh<i>yásya gāta sanád dhí vo ratnadhéyāni sánti ||

10.79 (905). To Agni from Agni Saucika, or Agni Vaiśvānara, or Sapti

Vājambhara

triṣṭubh

- 1a. ápaśyam asya maható mahitvám ámart<i>yasya márt<i>yāsu vikṣú |
 1c. nānā hánū víbhr̥te sám bharete ásinvatī bāpsatī bhūr<i> attaḥ ||
 2a. gúhā śíro níhitam ṛdhag akṣī ásinvann atti jihváyā vānāni |
 2c. átrān<i> asmai paḍbhíḥ sám bharant<i> uttānāhastā námasādhi vikṣú ||
 3a. prá mātúḥ pratarám gúh<i>yam ichán kumāró ná vīrúdhāḥ sarpad urvīḥ |
 3c. sasám ná pakvám avidac chucántam ririhvāṃsam ripá upásthe antáḥ ||
 4a. tát vām ṛtām rodasī prá bravīmi jáyamāno mātārā gárbho atti |

- 4c. nāhām devāsya márt<i>yás ciket<a> <a>gnír aṅgá vícetāḥ sá prácetāḥ ||
 5a. yó asmā ánnam ṛṣ<ú> ādádhat<i> ájyair ghr̥taír juhóti púṣyati |
 5c. tásmāi sahásram akṣábhīr ví cakṣe <á>gne víśvátaḥ prat<i>ánni asi tvám ||
 6a. kíṃ devéṣu tyája énaś cakarth<a> <á>gne pṛchāmi nú t<u>vām ávidvān |
 6c. ákr̥īlan kr̥īlan hárir áttave 'dán ví parvasás cakarta gām ivāsīḥ ||
 7a. víṣūco áśvān yuyuje vanejá íjītibhī raśanābhīr ḡrbhītān |
 7c. cakṣadé mitró vásubhiḥ sújātaḥ sám āṇdhe párvabhir vāvṛdhānāḥ ||

.H:Aṣṭaka VIII.3.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.80 (906). To Agni from Agni Saucika or Agni Vaiśvānara
 triṣṭubh

- 1a. agníḥ sáptim vājambharām dadāt<i> agnír vīrām śrút<i>yam karmaniṣṭhām |
 1c. agní ródasī ví carat samañjān agnír nārīm vīrākuṣim púramdhim ||
 2a. agnér ápnasaḥ samíd astu bhadrá <a>gnír mahī ródasī á viveśa |
 2c. agnír ékaṃ · codayat samáts<u> agnír vṛtrāṇi dayate purūṇi ||
 3a. agnír ha tyām járataḥ kárṇam āv<a> <a>gnír adbhyó nír adahaj járūtham |
 3c. agnír átriṃ gharma uruṣyad antár agnír nṛmédham prajāyāsrjat sám ||
 4a. agnír dād dráviṇam vīrāpeśā agnír ṛṣim yāḥ sahásrā sanóti |
 4c. agnír diví hav<i>yám á tatān<a> <a>gnér dhāmāni víbhṛtā purutrā ||
 5a. agním ukthair ṛṣayo ví hvayante <a>gnīm náro yāmani bādhitāsaḥ |
 5c. agním váyo antárikṣe pátanto <a>gníḥ sahásrā pári yāti gónam ||
 6a. agním vísa īlate mānuṣīr yā agním mānuṣo náhuṣo ví jātāḥ |
 6c. agnír gāndharvīm path<i>yām ṛtāsy<a> <a>gnér gávyūtir ghr̥tā á níṣattā ||
 7a. agnáye bráhma ṛbhāvas tatakṣur agním mahām avocāmā suvṛktīm |
 7c. ágne práva jaritāram yaviṣṭh<a> <á>gne máhi dráviṇam á yajasva ||

10.81 (907). To Viśvakarman from Viśvakarman Bhauvana
 triṣṭubh

- 1a. yá imā víśvā bhúvanāni júhvad ṛṣir hótā n<i> ásīdat pitā nah |
 1c. sá āśīṣā dráviṇam ichámānaḥ prathamachád ávarāñ á viveśa ||
 2a. kíṃ svid āsīd adhiṣṭhānam ārámbhanaṃ katamát svit kathāsīt |
 2c. yáto bhūmim janāyan víśvákarmā ví dyām aúrṇon mahinā víśvacakṣāḥ ||
 3a. víśvátaścakṣur utá víśvátomukho víśvátobāhur utá víśvátaspāt |
 3c. sám bāhúbhyām dhāmati sám pátatrair dyāvābhūmī janāyan devá ékaḥ ||
 4a. kíṃ svid vánaṃ ká u sá vṛkṣá āsa yáto dyāvāpṛthivī niṣtatakṣúḥ |
 4c. mánīṣiṇo mánasā pṛchátéd u tād yád adhyātiṣṭhad bhúvanāni dhārāyan ||

- 5a. yá te dhámāni paramāni yāvamā yá madhyamā viśvakarmann utémā |
 5c. śíksā sákhibhyo havíṣi svadhāvaḥ svayám yajasva tan<ú>vaṃ vṛdhānāḥ ||
 6a. viśvakarman havíṣā vāvṛdhānāḥ svayám yajasva pṛthivím utá dyām |
 6c. múhyant<u> anyé abhíto jánāsa ihásmākam maghāvā sūrír astu ||
 7a. vácās pátiṃ viśvákarmānam ūtáye manojúvaṃ vāje adyá huvema |
 7c. sá no víśvāni hávanāni joṣad viśvāsambhūr ávase sādúkarmā ||

10.82 (908). To Viśvakarman from Viśvakarman Bhauvana
 triṣṭubh. 6 jagatī

- 1a. cákṣuṣaḥ pitā mánasā hí dhīro ghr̥tám ene ajanan nánnamāne |
 1c. yadéd ántā ádadṛhanta pūrva ád íd dyāvāpṛthiví aprathetām ||
 2a. viśvákarmā vímanā ád víhāyā dhātā vidhātā paramótā samdṛk |
 2c. téṣām iṣṭāni sám iṣā madanti yátrā sapta<r>ṣín pará ékam āhúḥ ||
 3a. yó naḥ pitā janitā yó vidhātā dhámāni véda bhúvanāni vísvā |
 3c. yó devānām nāmadhā éka evá tám sampraśnám bhúvanā yant<i> anyā ||
 4a. tá áyajanta dráviṇam sám asmā řṣayaḥ pūrve jaritāro ná bhūnā |
 4c. asūrte sūrte rájasi niṣatté yé bhūtāni samákṛṇvann imāni ||

.H:Aṣṭaka VIII.3.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 5a. paró divā pará enā pṛthivyā paró devébhir ásurair yád ásti |
 5c. kām svid gárbham prathamám dadhra ápo yátra devāḥ samápaśyanta víśve ||
 6a. tám íd gárbham prathamám dadhra ápo yátra devāḥ samágachanta víśve |
 6c. ajásya nābhāv ádh<i> ékam árpitaṃ yásmin víśvāni bhúvanāni tasthúḥ ||
 7a. ná tám vidātha yá imā jajān<a> <a>nyád yuṣmākam ántaram babhūva |
 7c. nihāreṇa právr̥ta jalp<i>yā c<a> <a>sutr̥pa ukthaśásas caranti ||

10.83 (909). To Manyu from Manyu Tāpasa
 triṣṭubh. 1 jagatī

- 1a. yás te manyo <á>vidhad vajra sāyaka sāha ójaḥ puṣyati víśvam ānuśák |
 1c. sāhyāma dāsam ár<i>yam tváyā yujā sáhaskṛtena sáhasā sáhasvatā ||
 2a. manyúr índro manyúr evāsa devó manyúr hótā váruṇo jātávedāḥ |
 2c. manyúm vísa īlate mānuṣír yāḥ pāhí no manyo tápasā sajóṣāḥ ||
 3a. abhīhi manyo tavásas távīyān tápasā yujā ví jahi sátṛūn |
 3c. amitrahā vṛtrahā dasyuhā ca vísvā vásūn<i> á bharā t<u>vám naḥ ||
 4a. t<u>vám hí manyo abhībhūt<i>yojāḥ svayambhūr bhāmo abhimātīṣāhāḥ |
 4c. viśvácaraṣaṇiḥ sáhuriḥ sáhāvān asmās<u> ójaḥ pṛtanāsu dhehi ||
 5a. abhāgāḥ sánn ápa páreto asmi táva krátvā taviśásya pracetaḥ |

- 5c. tám tvā manyo akratúr jihīlāhám s<u>vá tanūr baladéyāya méhi ||
 6a. ayám te asm<i> úpa méh<i> arvān prācīnāḥ saḥure viśvadhāyaḥ |
 6c. mányo vajrinn abhí mām ā vavṛtsva hánāva dásyūmr utá bodh<i> āpéh ||
 7a. abhí préhi dakṣiṇató bhavā me <a>dhā vṛtrāṇi jaṅghanāva bhūri |
 7c. juhómi te dharúṇam mádhvo ágram ubhá upāṃsú prathamā pibāva ||

10.84 (910). To Manyu from Manyu Tāpasa
 1-3 triṣṭubh. 4-7 jagatī.

- 1a. tváyā manyo sarátham ārujānto hársamāṇāso dhṛṣitā marutvaḥ |
 1c. tigméśava áyudhā saṃśísānā abhí prá yantu náro agnírūpāḥ ||
 2a. agnír 'va° manyo tviṣitāḥ sahasva senānír naḥ saḥure hūtá edhi |
 2c. hatvāya śátrūn ví bhajasva véda ójo mímāno ví mṛdho nudasva ||
 3a. sáhasva manyo abhímātim asmé ruján mṛṇán pramṛṇán préhi śátrūn |
 3c. ugrám te pājo nan<ú> ā rurudhre vaśí vásaṃ nayasa ekaja tvám ||
 4a. éko bahúnām asi manyav īlitó vísaṃ-vísaṃ yudháye sám śísādhi |
 4c. ákr̥ttaruk · t<u>váyā yujá vayám dyumántam ghósaṃ vijayāya kṛṇmahe ||
 5a. vijeṣakíd índra ivānavabravó <a>smākam manyo adhipā bhavéhá |
 5c. priyám te náma saḥure gr̥ṇīmasi vidmā tám útsaṃ yáta ābabhūtha ||
 6a. ābhūt<i>yā saḥajá vajra sāyaka sáho bibharṣ<i> abhibhūta úttaram |
 6c. krátvā no manyo sahá med<í> edhi mahāadhanásya puruhūta saṃsṛji ||
 7a. sámsṛṣṭam dhānam ubháyaṃ samākṛtam asmábhyaṃ dattām váruṇas ca manyúḥ |
 7c. bhíyaṃ dádhānā hṛdayeṣu śátravaḥ párājitāso ápa ní layantām ||

.H:Aṣṭaka VIII.3.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.85 (911). To Soma (1-5), Sūryā's wedding (6-16), the Devās (17), Soma and Arka (18), the Moon (19), wedding mantras and good wishes of men (20-28), a censure of contact with a bride's clothing (29-30), dispelling illnesses of the bridal couple (31), Sūryā (32-47) from Sūryā Sāvitrī the Maruts from Gotama Rāhūgaṇa
 anuṣṭubh. 14 19-21 23 24 26 27? 36 37 44 triṣṭubh. 18 37 43 jagatī.
 34 urobr̥hatī

- 1a. satyénóttabhitā bhūmih sūryeṇ<a> <ú>ttabhitā dyaúḥ |
 1c. ṛtēnādityās tiṣṭhanti diví sómo ádhi śritāḥ ||
 2a. sómenādityā balínaḥ sómena pṛthiví mahí |
 2c. átho náksatrāṇām eṣám upásṭhe sóma áhitaḥ ||
 3a. sómam manyate papivān yát sampiṃśánt<i> óśadhim |

- 3c. sómaṃ yám brahmāno vidúr ná tásyāsnāti kás caná ||
4a. āchádvidhānair gupitó bārhataiḥ soma rakṣitāḥ |
4c. grāvṇām íc chr̥vān tiṣṭhasi ná te aśnāti pārhivaḥ ||
5a. yát tvā deva prapībanti tātá ā pyāyase púnah |
5c. vāyúḥ sómasya rakṣitā sámānām māsá ākr̥tiḥ ||
6a. raḥbh<i>ā</i> āsīd anudéyī nārāśamsī n<i>ó</i>canī |
6c. sūryāyā bhadráṃ íd vāso gāthayaiti páriṣkr̥tam ||
7a. cítir ā upabārhaṇaṃ cáksur ā abh<i>āñ</i>janam |
7c. d<i>yaúr</i> bhūmiḥ kóśa āsīd yád áyāt sūr<i>yá</i> pátim ||
8a. stómā āsan pratidháyaḥ kuríraṃ chánda opaśáh |
8c. sūryāyā aśvínā varā <a>gnír āsīt purogaváh ||
9a. sómo vadhūyúr abhavad aśvínāstām ubhá varā |
9c. sūryāṃ yát pátye sám̐santim mánasā savitādādāt ||
10a. máno asyā ána āsīd d<i>yaúr</i> āsīd utá chadīḥ |
10c. śukráv anaḍvāhāv āstām yád áyāt sūr<i>yá</i> gr̥hám ||
11a. ṛksāmābhyām abhíhitau gāvau te sāmanāv itah |
11c. śrótraṃ te cakré āstām diví pánthās carācārāḥ ||
12a. súci te cakré yāt<i>yá</i> v<i>yāno</i> ákṣa āhataḥ |
12c. áno manasmáyam sūryā <á>rohat prayatí pátim ||
13a. sūryāyā vahatúḥ prágāt savitá yám avāsr̥jat |
13c. aghāsu hanyante gāvo <á>r̥junyoḥ pár<i>uhyate</i> ||
14a. yád aśvinā prchāmānāv áyātam tricakreṇa vahatúm sūr<i>yāyāḥ</i> |
14c. víśve devā ánu tād vām ajānan putráḥ pitárāv avr̥ṇita pūśá ||
15a. yád áyātam śubhas patī vareyāṃ sūr<i>yām</i> úpa |
15c. k<u>vaikam cakráṃ vām āsīt k<ú>va deṣtrāya tasthathuḥ ||
16a. d<u>vé te cakré sūr<i>ye</i> brahmāna ṛtuthā viduḥ |
16c. áthaikam cakráṃ yád gúhā tād addhātaya íd viduḥ ||
17a. sūr<i>yāyai</i> devébh<i>yo</i> mitráya várunāya ca |
17c. yé bhūtásya prácetasa idám tébhyo 'karam námaḥ ||
18a. pūrvāparāṃ carato māyáyaitau síśú kr̥l̥antau pári yāto adhvarám |
18c. víśvān<i> anyó</i> bhūvanābhicāṣṭa ṛtūmr̥ anyó vidádhaj jāyate púnah ||
19a. návo-navo bhavati jáyamāno <á>hnām ketúr uśásām et<i>ágram</i> |
19c. bhāgāṃ devébh̐yo ví dadhāt<i> ayán</i> prá candrámas tirate dīrghám áyuh ||
20a. sukimśukám śalmalím viśvárūpaṃ híraṇyavarṇam̐ suvítam̐ sucakráṃ |
20c. á roha sūrye amítasya lokám s<i>yonám</i> pátye vahatúm kṛṇuṣva ||
21a. úd ir̥ṣvātaḥ pátivatí h<i>eśá</i> viśvávasuṃ námasā gīrbhír̥ |le |
21c. anyām icha pitṛśadaṃ v<i>aktām</i> sá te bhāgó janúśa tásya viddhi ||
22a. úd ir̥ṣvāto viśvávaso námase|ā mahe t<u>vā |
22c. anyām icha prapharv<i>yam</i> sám̐ jāyām pát<i>yā</i> sr̥ja ||

.H:Aṣṭaka VIII.3.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 23a. anṛkṣarā rjávaḥ santu pánthā yébhīḥ sákhāyo yánti no vareyám |
23c. sám aryamá sám bhágo no ninīyāt sám jāspatyám suyámam astu devāḥ ||
24a. prá tvā muñcāmi váruṇasya páśād yéna tvābadhnāt savitā suśévaḥ |
24c. ṛtásya yónau sukṛtásya loké <á>riṣtām tvā sahá pátyā dadhāmi ||
25a. prétó muñcāmi námútaḥ subaddhām amútas karam |
25c. yátheyám indra mīḍh<u>vaḥ suputrā subhágāsati ||
26a. pūṣā tvetó nayatu hastagr̥hy<a> <a>śvínā tvā prá vahatām ráthena |
26c. gr̥hān gacha gr̥hāpatnī yáthāso vaśínī tvám vidátham á vadāsi ||
27a. ihá priyám prajáyā te sám ṛdhyatām asmín gr̥hé gārhapatyāya jāgr̥hi |
27c. ená pátyā tan<ú>vam sám srjasv<a> <á>dhā jívīrī vidátham á vadāthaḥ ||
28a. nīlalohitám bhavati kṛtyāsaktír v<í> ajyate |
28c. édhante asyā jñātáyaḥ pátir bandhéṣu badhyate ||
29a. párā dehi sām<ú>yam brahmábhyo ví bhajā vásu |
29c. kṛtyaiśá padvátī bhūtv<í> á jāyá viśate pátim ||
30a. ásīrīrā tanūr bhavati rúsati pāpáyāmuyá |
30c. pátir yád vadhvò vāsasā svám āngam abhidhītsate ||
31a. yé vadhvās candrām vahatúm yákṣmā yánti jánād ánu |
31c. púnas tām yajñīyā devā náyantú yáta āgatāḥ ||
32a. má vidan paripanthíno yá āśídanti dámpatī |
32c. sugébhīr durgám átītām ápa drānt<u> árātayaḥ ||
33a. sumaṅgalír iyám vadhūr imām saméta páśyata |
33c. saúbhāgyam asyai dattvāy<a> <á>thāstām ví páretana ||
34a. tṛṣtām etát kátukam etád apāṣthávad viśávan naítád áttave |
34c. sūr<i>yām yó brahmá vidyāt sá íd vādhyam arhati ||
35a. āśásanam viśásanam átho adhivikártanam |
35c. sūryáyāḥ paśya rūpāṇi táni brahmá tú śundhati ||
36a. gr̥bhñāmi te saubhagatvāya hástam máyā pátyā jarádaṣṭir yáthāsaḥ |
36c. bhágo aryamá savitā púraṁdhir máhyam tvādur gārhapatyāya devāḥ ||
37a. tām pūṣaṅ chivatāmām érayasva yásyām bíjam manuṣ<í>yā vápanti |
37c. yá na ūrú uśatī viśráyāte yásyām uśántaḥ prahárāma śépaḥ ||
38a. túbhyam ágre páry avahan sūryām vahatúnā sahá |
38c. púnaḥ pátibhyo jāyām dá agne prajáyā sahá ||
39a. púnaḥ pátīm agnír adād áyusā sahá várcasā |
39c. dīrghāyur asyā yāḥ pátir jívāti śaradaḥ śatām ||
40a. sómaḥ prathamó vivide gandharvó vivida úttaraḥ |
40c. tṛtíyo agnīṣ te pátis turíyas te manuṣyajāḥ ||
41a. sómo dadad gandharvāya gandharvó dadad agnáye |
41c. rayīm ca putráṁs c<a> <a>dād agnír máhyam átho imām ||
42a. ihaívā stam má ví yausṭam víśvam áyur v<í> aśnutam |
42c. krīlantau putraír náptṛbhir módamānau s<u>vé gr̥hé ||
43a. á naḥ prajám janayatu prajāpatir ājarasāya sám anakt<u> aryamá |
43c. ádurmaṅgalīḥ patilokám á víśa sám no bhava dvipáde sám cátuṣpade ||
44a. ághoracakṣur ápatighn<í> edhi śivā paśúbhyaḥ sumánāḥ suvárcāḥ |
44c. vírasūr · devákāmā s<i>yonā sám no bhava dvipáde sám cátuṣpade ||

- 45a. imám tvám indra mīdhvaḥ suputrám subhágāṃ kṛṇu |
 45c. dáśāsyaṃ putrán á dhehi pátim ekādaśám kṛdhi ||
 46a. samrājñī śvāsūre bhava samrājñī śvaśrvám bhava |
 46c. nánāndari samrājñī bhava samrājñī ádhi devṛṣu ||
 47a. sám añjantu víśve deváh sám ápo hṛdayāni nau |
 47c. sám mātariśvā sám dhātā sám u deṣṭrī dadhātu nau ||

.H:Aṣṭaka VIII.4.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.86 (912). Discourse between Vṛṣākapi Aindra (7 13 23), Indrāñī
 (2-6 9 10 15-18) and Indra (1 8 11 12 14 19-22)
 pañkti

- 1a. ví hí sótor ásrkṣata néndraṃ devám amaṃsata |
 1c. yátrámamad vṛṣákapiṛ aryáh puṣtéṣu mátsakhā
 1e. víśvasmād índra úttaraḥ ||
 2a. párá h<i> indra dhāvasi vṛṣákaper áti vyáthih |
 2c. n<á> <ū> áha prá vindas<i> anyátra sómapītaye
 2e. víśvasmād índra úttaraḥ ||
 3a. kím ayám tvám vṛṣákapis cakāra hárito mṛgáh |
 3c. yásmā irasyásíd u n<ú> aryó vā puṣṭimád vásu
 3e. víśvasmād índra úttaraḥ ||
 4a. yám imám tvám vṛṣákapim priyám indrābhirákṣasi |
 4c. ś<u>vá n<ú> asya jambhiṣad ápi kárṇe varāhayúr
 4e. víśvasmād índra úttaraḥ ||
 5a. priyá taṣṭāni me kapír v<i>aktā v<i> adūduṣat |
 5c. šíro n<ú> asya rāviṣaṃ ná sugám duṣkṛte bhuvaṃ
 5e. víśvasmād índra úttaraḥ ||
 6a. ná mát strī subhasáttarā ná suyásutarā bhuvat |
 6c. ná mát prátiyavīyasī ná sákth<i> údyamīyasī
 6e. víśvasmād índra úttaraḥ ||
 7a. uvé amba sulābhike yáthevāngá bhaviṣyāti |
 7c. bhasán me amba sákthi me šíro me vīva hṛṣyati
 7e. víśvasmād índra úttaraḥ ||
 8a. kím subāho s<u>aṅgure pṛthuṣṭo pṛthujāghane |
 8c. kím sūrāpatni nas t<u>vám abhy àmīṣi vṛṣákapim
 8e. víśvasmād índra úttaraḥ ||
 9a. avírām iva mām ayám śarārur abhí manyate |
 9c. utáhám asmi vīrīñī <i>ndrapatnī marútsakhā
 9e. víśvasmād índra úttaraḥ ||

- 10a. samhoṭrāṃ sma purā nārī sāmanam vāva gachati |
 10c. vedhā ṛtasya vīrīṇī <i>ndrapatnī mahīyate
 10e. víśvasmād índra úttaraḥ ||
 11a. indrāṇīm āsú nāriṣu subhāgām ahám asravam |
 11c. nahy āsyā aparāṃ canā jarāsā mārāte pátir
 11e. víśvasmād índra úttaraḥ ||
 12a. nāhám indrāṇi rāraṇa sákhyur vṛṣākaper ṛté |
 12c. yásyedám áp<i>yam havīḥ priyám devéṣu gáchati
 12e. víśvasmād índra úttaraḥ ||
 13a. vṛṣākāpāyi révati súputra ād u súsnuṣe |
 13c. ghásat ta índra ukṣāṇaḥ priyám kācitkarāṃ havír
 13e. víśvasmād índra úttaraḥ ||
 14a. ukṣṇó hí me páñcadaśa sākám pácanti viṃśatím |
 14c. utāhám admi pīva íd ubhā kukṣī pṛṇanti me
 14e. víśvasmād índra úttaraḥ ||
 15a. vṛṣabhó ná tigmásṛṅgo <a>ntár yūthéṣu róruvat |
 15c. manthás ta índra sám hrdé yám te sunóti bhāvayúr
 15e. víśvasmād índra úttaraḥ ||

.H:Aṣṭaka VIII.4.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 16a. ná sése yásya rámbate <a>ntará sakth<i>yā kápṛt |
 16c. séd íse yásya romaśám niṣedúṣo vijṛmbhate
 16e. víśvasmād índra úttaraḥ ||
 17a. ná sése yásya romaśám niṣedúṣo vijṛmbhate |
 17c. séd íse yásya rámbate <a>ntará sakth<i>yā kápṛd
 17e. víśvasmād índra úttaraḥ ||
 18a. ayám índra vṛṣākāpiḥ párasvantam hatám vidat |
 18c. asím sūnám návam carúm ād édhasyāna ácitam
 18e. víśvasmād índra úttaraḥ ||
 19a. ayám emi vicākaśad vicinván dāsam ár<i>yam |
 19c. pībāmi pākasútvano <a>bhí dhíram acākaśam
 19e. víśvasmād índra úttaraḥ ||
 20a. dhánva ca yát kṛntátram ca káti svit tá ví yójanā |
 20c. nédīyaso vṛṣākape <a>stam éhi gṛhām úpa
 20e. víśvasmād índra úttaraḥ ||
 21a. púnar éhi vṛṣākape suvitá kalpayāvahai |
 21c. yá eśá svapnanámśano <a>stam éṣi pathá púnar
 21e. víśvasmād índra úttaraḥ ||
 22a. yád údañco vṛṣākape gṛhám indrájagantana |
 22c. k<ú>va syá pulvaghó mṛgáḥ kám agaṇ janayópano
 22e. víśvasmād índra úttaraḥ ||

- 23a. pársur ha náma mānavī sākāṃ sasūva vimśatīm |
 23c. bhadrām bhala tyásyā abhūd yásyā udáram āmayad
 23e. víśvasmād índra úttaraḥ ||

10.87 (913). To Agni Rakṣohan from Pāyu Bhāradvāja
 triṣṭubh. 22-25 anuṣṭubh

- 1a. rakṣohāṇaṃ vājīnaṃ ā jigarmi mitráṃ práthiṣṭhaṃ úpa yāmi sárma |
 1c. śísāno agnīḥ krátubhiḥ sámiddhaḥ sá no dívā sá riśáḥ pátu náktam ||
 2a. áyodaṃṣṭro arcísā yātudhānān úpa sprśa jātavedaḥ sámiddhaḥ |
 2c. ā jihváyā mūradevān rabhasva kravýādo vṛktv<í> ápi dhatsv<a> āsán ||
 3a. ubhóbhayāvinn úpa dhehi dáṃṣṭrā hiṃsráḥ śísāno <á>varam páraṃ ca |
 3c. utántárikṣe pári yāhi rájāñ jámbhaiḥ sám dheh<i> abhí yātudhānān ||
 4a. yajñáir íṣūḥ samnámamāno agne vácā śalyāñ asánibhir dihānáḥ |
 4c. tábhir vidhya hṛdaye yātudhānān pratícó bāhūn práti bhañdh<i> eṣām ||
 5a. ágne tvácamaṃ yātudhānasya bhindhi hiṃsrásánir hárasā hant<u> enam |
 5c. prá párvāni jātavedaḥ śṛṇīhi kravýāt kraviṣṇúr ví cinotu vṛkṇám ||
 6a. yátredānīm pásyasi jātavedas tíṣṭhantam agna utá vā cárantam |
 6c. yád vāntárikṣe pathíbhiḥ pátantaṃ tám ástā vidhya sár<u>vā śísānaḥ ||
 7a. utálabdham sprṇuhi jātaveda ālebhānād ṛṣṭíbhir yātudhānāt |
 7c. ágne púrvo ní jahi sósucāna āmādaḥ kṣvínkās tám adant<u> éñīḥ ||
 8a. ihá prá brūhi yatamáḥ só agne yó yātudhāno yá idám kṛṇóti |
 8c. tám ā rabhasva samídha yaviṣṭha nṛcákṣasaś cákṣuṣe randhayainam ||
 9a. tikṣṇénagne cákṣuṣā rakṣa yajñám práñcaṃ vásubhyaḥ prá ṇaya pracetaḥ |
 9c. hiṃsrám rákṣāṃs<i> abhí sósucānam má tvā dabhan yātudhānā nṛcakṣaḥ ||
 10a. nṛcákṣā rákṣaḥ pári paśya vikṣú tásya tríṇi práti śṛṇīh<i> ágrā |
 10c. tásyāgne pṛṣṭír hárasā śṛṇīhi tredhā múlaṃ yātudhānasya vṛṣca ||
 11a. trír yātudhānaḥ prásitim ta et<u> ṛtām yó agne ánṛtena hánti |
 11c. tám arcísā sphūrjáyāñ jātavedaḥ samakṣám enam grṇaté ní vṛñdhi ||

.H:Aṣṭaka VIII.4.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 12a. tád agne cákṣuḥ práti dhehi rebhé śaphārújaṃ yéna pásyasi yātudhānam |
 12c. atharvaváj jyótiṣā daív<i>yena satyám dhūrvantam acítaṃ n<i> oṣa ||
 13a. yád agne adyá mithunā śápāto yád vácās ṛṣṭám janáyanta rebhāḥ |
 13c. manyór mánasaḥ śaravyā jāyate yá táyā vidhya hṛdaye yātudhānān ||
 14a. pára śṛṇīhi tápasā yātudhānān páragne rákṣo hárasā śṛṇīhi |
 14c. párcísā mūradevāñ chṛṇīhi párasutrpo abhí sósucānaḥ ||
 15a. párádyá devá vṛjinám śṛṇantu pratyág enam śapáthā yantu ṛṣṭāḥ |
 15c. vácāstenam sárava <r>chantu márman víśvasyaitu prásitim yātudhānaḥ ||
 16a. yáḥ paúruṣeṇa kravíṣā samañkté yó áśvyena paśúnā yātudhānaḥ |

- 16c. yó aghnyáyā bháratī kṣírām agne tésām śírṣāṇī hárasāpi vṛśca ||
 17a. saṃvatsarīṇam páya usríyāyās tásya máśíd yātudhāno nṛcakṣaḥ |
 17c. pīyūṣam agne yatamás títrpsāt tám pratyāñcam arcísā vidhya márman ||
 18a. viṣám gávām yātudhānāḥ pibant<u> á vṛścyantām áditaye durévāḥ |
 18c. párainān devāḥ savitá dadātu párā bhāgám óśadhīnām jayantām ||
 19a. sanád agne mṛnasi yātudhānān ná tvā rákṣāmsi pṛtanāsu jigyuḥ |
 19c. ánu daha sahá múrān kravyádo má te hetyá mukṣata daív<i>yāyāḥ ||
 20a. t<u>vám no agne adharád údaktāt t<u>vám paścād utá rakṣā purástāt |
 20c. práti té te ajárāsas tápiṣṭhā aghásamsam sóśucato dahantu ||
 21a. paścāt purástād adharád údaktāt kavíḥ kávyena pári páhi rájan |
 21c. sákhe sákhāyam ajáro jarimṇé <á>gne mártāṃ ámart<i>yas t<u>vám naḥ ||
 22a. pári tvāgne púram vayám vípram sahasya dhīmahi |
 22c. dhṛśádvarṇam divé-dive hantāram bhaṅgurāvataṃ ||
 23a. viśéṇa bhaṅgurāvataḥ práti śma rakṣáso daha |
 23c. ágne tigména sócísā tápuragrābhir ṛṣṭíbhiḥ ||
 24a. práty agne mithuná daha yātudhānā kimídínā |
 24c. sám tvā śísāmi jāgrh<i> ádabdham vipra mánmabhiḥ ||
 25a. práty agne hárasā háraḥ śṛṇíhí viśvátaḥ práti |
 25c. yātudhānasya rakṣáso bálam ví ruja vīr<i>yam ||

10.88 (914). To Sūrya and Vaiśvānara from Mūrdhanvat, an Āṅgīrasa,
 or Vāmadevya
 triṣṭubh

- 1a. havíṣ pāntam ajáram s<u>varvídī divispṛś<i> áhutam júṣtam agnaú |
 1c. tásya bhármaṇe bhúvanāya devā dhármaṇe kám svadháyā paprathanta ||
 2a. gīrṇám bhúvanam támasāpagūḥham āvíḥ s<ú>var abhavaj jāté agnaú |
 2c. tásya devāḥ pṛthiví dyaúr utāpo <á>raṇayann óśadhīḥ sakhyé asya ||
 3a. devébhir n<ú> iṣitó yajñíyebhir agníṃ stośān<i> ajáram bṛhántam |
 3c. yó bhānúnā pṛthivīm dyām utémām ātatāna ródasī antárikṣam ||
 4a. yó hótāsīt prathamó devājuṣṭo yám samāñjann áj<i>yenā vṛṇānāḥ |
 4c. sá patatr<i> itvarám sthā jágad yác chvātrám agnír akrṇoj jātávedāḥ ||
 5a. yáj jātavedo bhúvanasya mūrdhān átiṣṭho agne sahá rocanéna |
 5c. tám tvāhema matíbhir gīrbhír ukthaíḥ sá yajñíyo abhavo rodasipráḥ ||
 6a. mūrdhā bhuvó bhavati náktam agnís tátaḥ sūryo jāyate prátár udyán |
 6c. māyám ū tú yajñíyānām etám ápo yát túrṇís cárati prajānán ||
 7a. dṛśén<i>yo yó mahinā sámiddho <á>rocata divíyonir vibhāvā |
 7c. tásminn agnaú sūktavākéna devā havír víśva ájuhavirus tanūpāḥ ||
 8a. sūktavākám prathamám ád íd agnīm ád íd dhavír ajanayanta devāḥ |
 8c. sá eṣām yajñó abhavat tanūpās tám dyaúr veda tám pṛthiví tám ápaḥ ||

.H:

- 9a. yám devāso <a>janayant<a> <a>gním yásminn ájuhavur bhúvanāni vísvā |
9c. só arcíṣā pṛthivīm dyām utémām rjūyāmāno atapan mahitvā ||
10a. stómena hí diví devāso agnīm ájījanañ chákṭibhī rodasiṣṛām |
10c. tám ū akrṇvan tr<a><y><i>dhā bhuvé kám sá oṣadhīḥ pacati vísvárūpāḥ ||
11a. yadéd enam ádadhur yajñíyāso diví devāḥ sūr<i>yam āditeyám |
11c. yadā cariṣṇú mithunāv ábhūtām ád ít prāpaśyan bhúvanāni vísvā ||
12a. vísvasmā agnīm bhúvanāya devā vaiśvānarām ketúm áhnām akrṇvan |
12c. á yás tatān<a> <u>śāso vibhātīr ápo ūrṇoti támo arcíṣā yán ||
13a. vaiśvānarām kaváyo yajñíyāso <a>gním devā ajanayann ajuryám |
13c. nákṣatram pratnám áminac cariṣṇú yakṣásyādhyakṣam taviṣám bṛhāntam ||
14a. vaiśvānarām vísvāhā dīdivāmsam mántirair agnīm kavím áchā vadāmaḥ |
14c. yó mahimná paribabhūv<a> <u>rví utāvástād utá devāḥ parástāt ||
15a. d<u>vé srutí aśṛṇavam pitṛṇām ahám devānām utá márt<i>yānām |
15c. tábhyām idám vísvam éjat sám eti yád antarā pitáram mātáram ca ||
16a. d<u>vé samīcī bibhṛtaś cárantaḥ sīrṣató jātám mánasā vímrṣtam |
16c. sá pratyán vísvā bhúvanāni tasthāv áprayuchan tarāñir bhrājamānaḥ ||
17a. yátrā vādete ávaraḥ páraś ca yajñan<i>yoh kataró nau ví veda |
17c. á śekur ít sadhamādam sákhāyo nákṣanta yajñám ká idám ví vocat ||
18a. kát<i> agnáyaḥ káti sūr<i>yasaḥ kát<i> uṣāsaḥ kát<i> u svid āpaḥ |
18c. nópaspíjam vaḥ pitaro vadāmi pṛchāmi vaḥ kavayo vidmāne kám ||
19a. yāvanmātrām uśāso ná prátikam suparṇ<i>yo vásate mātariśvaḥ |
19c. távad dadhāt<i> úpa yajñám āyán brāhmaṇó hótur ávaro niṣīdan ||

10.89 (915). To Indra (1-4 6-18), Indra and Soma (5) from Reṇu

Vaiśvāmitra
triṣṭubh

- 1a. índram stavā nṛtamaḥ yásya mahnā vibabādhe rocanā ví jmó ántān |
1c. á yáḥ papraú carṣaṇīdhṛd várobhiḥ prá síndhubhyo riricāno mahitvā ||
2a. sá sūr<i>yaḥ pár<i> urú várāms<i> éndro vavṛtyād ráth<i>yeva cakrá |
2c. átiṣṭhantam apas<i>yam ná sárgam kṛṣṇā támāmsi tvíṣ<i>yā jaghána ||
3a. samānám asmā ánapāvṛd arca kṣmayā divó ásamam bráhma návyam |
3c. ví yáḥ pṛṣṭhéva jánimān<i> aryá índraś cikāya ná sákhāyam īṣé ||
4a. índrāya gíro ániśitasargā apāḥ prérayaḥ ságarasya budhnāt |
4c. yó ákṣeṇeva cakrīyā sácībhir vísvak tastāmbha pṛthivīm utá dyām ||
5a. āpāntamanyus trpálaprabharmā dhúniḥ sīmivāñ chárumāñ rjīṣí |
5c. sómo vísvān<i> atasā vánāni nárvaḡ índram pratimānāni debhuḥ ||
6a. ná yásya dyāvāpṛthiví ná dhánva nāntárikṣam nádrayaḥ sómo akṣāḥ |
6c. yád asya manyúr adhinīyámānaḥ śṛṇāti vílú rujāti sthirāni ||
7a. jaghána vṛtrám svádhitiṣ vāneva rurója púro áradan ná síndhūn |
7c. bibhēda girím návam ín ná kumbhám á gā índro akrṇuta svayúgbhiḥ ||
8a. t<u>vám ha tyád ṛṇayā índra dhíro <a>sír ná párva vṛjínā śṛṇāsi |

- 8c. prá yé mitrásya váruṇasya dhāma yújaṃ ná jánā minánti mitráṃ ||
 9a. prá yé mitráṃ práryamáṇaṃ durévāḥ prá saṃgíraḥ prá váruṇaṃ minánti |
 9c. n<i> amítreṣu vadhām indra túmraṃ víṣan víṣāṇaṃ aruṣāṃ síṣīhi ||
 10a. índro divá indra íse pṛthivyā índro apām indra ít párvatānām |
 10c. índro vṛdhām indra ín médhirāṇām índraḥ kṣéme yóge háv<i>ya índraḥ ||
 11a. práktúbhya indraḥ prá vṛdhó áhabhyaḥ prántárikṣāt prá samudrásya dhāséh |
 11c. prá vátasya práthasaḥ prá jmó ántāt prá síndhubhyo ririce prá kṣitíbhyaḥ ||
 12a. prá sósucatyā uṣáso ná ketúr asinvā te vartatām indra hetíḥ |
 12c. áśmeva vidhya divá á srjānás tápiṣṭhena héśasā dróghamitrān ||

.H:Aṣṭaka VIII.4.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 13a. án v áha māsā án<u> íd vánān<i> án<u> óṣadhīr ánu párvatāsaḥ |
 13c. án<u> índraṃ ródasī vāvaśāné án v ápo ajihata jáyamānam ||
 14a. kárhi svit sá ta indra cet<i>yásad aghásya yád bhinádo rákṣa éṣat |
 14c. mitrakrúvo yác chásane ná gāvāḥ pṛthivyā āpṛg amuyā sáyante ||
 15a. śatrūyánto abhí yé nas tatasré máhi vrádhanta ogaṇása indra |
 15c. andhénāmítrās támasā sacantām sujyotíṣo aktávas tám̃ abhí ṣyuh ||
 16a. purūṇi hí tvā sávanā jánānām bráhmāṇi mándan gr̥ṇatām řṣṇām |
 16c. imām āghóṣann ávasā sáhūtim tiró víśvām̃ árcato yāh<i> arvān ||
 17a. evā te vayám indra bhuñjatīnām vidyāma · sumatīnām návānām |
 17c. vidyāma vástor ávasā gr̥ṇánto víśvāmitrā utá ta indra nūnām ||
 18a. śunām huvema maghāvānam índram asmín bhāre nṛtamaṃ vājasātau |
 18c. śr̥ṇvántam ugrám útáye samátsu ghnántam vṛtrāṇi saṃjítam dhánānām ||

10.90 (916). To Puruṣa from Nārāyaṇa
 anuṣṭubh. 16 triṣṭubh

- 1a. sahasraśīrṣā pūruṣaḥ sahasrākṣāḥ sahasrapāt |
 1c. sá bhūmim̃ víśvato vṛtvā <á>ty atīṣṭhad daśāṅgulám ||
 2a. pūruṣa evédám sárvaṃ yád bhūtám yác ca bháv<i>yam |
 2c. utāmṛtatvásyésāno yád ánnenātíróhati ||
 3a. etāvān asya mahimā <á>to jyáyāms ca pūruṣaḥ |
 3c. pádo 'sya víśvā bhūtāni tripád asyāmṛtam̃ diví ||
 4a. tripád ūrdhvā úd ait pūruṣaḥ pádo 'syehābhavat púnāḥ |
 4c. táto víśvaṃ v<i> akrāmat sāsānānaśané abhí ||
 5a. tásmād virāḷ ajāyata virājo ádhi pūruṣaḥ |
 5c. sá jātó áty aricyata páścād bhūmim̃ átho purāḥ ||
 6a. yát pūruṣeṇa havíṣā devā yajñám átanvata |
 6c. vasantó asyāsīd ājyaṃ gr̥ṣmā idhmāḥ śarād dhavíḥ ||
 7a. tám̃ yajñám barhíṣi praúkṣan pūruṣam̃ jātám agratāḥ |

- 7c. téna devá ayajanta sādhi>yā řšayaś ca yé ||
8a. tásmād yajñāt sarvahútaḥ sámbhrtam pṛśadāi>yám |
8c. paśún támś cakre vāyavyān āraṇyān grām<i>yás ca yé ||
9a. tásmād yajñāt sarvahúta řcaḥ sámāni jajñire |
9c. chándāmsi jajñire tásmād yájus tásmād ajāyata ||
10a. tásmād áśvā ajāyanta yé ké c<a> <u>bhayádataḥ |
10c. gávo ha jajñire tásmāt tásmāi jātā ajāvāyaḥ ||
11a. yát púruṣam v<i> ádadhuḥ katidhā v<i> akalpayan |
11c. múkham kím asya kaú bāhú ká ūrú pádā ucyete ||
12a. brāhmaṇo 'sya múkham āsīd bāhú rājan<i>yaḥ kṛtāḥ |
12c. ūrú tát asya yád vaiśyaḥ padbhyām śúdro ajāyata ||
13a. candráma mánaso jātás cákṣoḥ sūryo ajāyata |
13c. múkhād índraś c<a> <a>gnís ca pṛāṇād vāyúr ajāyata ||
14a. nábhya āsīd antárikṣam śīrṣṇó dyaúḥ sám avartata |
14c. padbhyām bhúmir díśaḥ śrótrāt táthā lokām akalpayan ||
15a. saptāsyāsan paridhāyas tríḥ saptá samídhaḥ kṛtāḥ |
15c. devā yád yajñām tanvāná ábadhnan púruṣam paśúm ||
16a. yajñéna yajñām ayajanta devás táni dhármāni prathamān<i> āsan |
16c. té ha nákam mahimānaḥ sacanta yátra pūrve sādhi>yāḥ sánti devāḥ ||

.H:Aṣṭaka VIII.4.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.91 (917). To Agni from Aruṇa Vaitahavya
jagatī. 15 triṣṭubh

- 1a. sám jāgrvábhir járamāna idhyate dáme dāmūná iśáyann ilás padé |
1c. víśvasya hótā havišo váreṇ<i>yo vibhúr vibhāvā suśákhā sakhīyaté ||
2a. sá darśataśrīr átithir grhé-grhe váne-vane śísriye takvavír iva |
2c. jánam-janam ján<i>yo nāti manyate víśa á kṣeti viś<i>yo víśam-víśam ||
3a. sudákṣo dákṣaiḥ krátunāsi sukrátur ágne kavíḥ kāv<i>yenāsi víśvavít |
3c. vásur vásūnām kṣayasi tvám éka íd dyāvā ca yāni pṛthiví ca púsyataḥ ||
4a. pṛajānān agne táva yónim ṛtvíyam ilāyās padé ghṛtāvāntam āsadaḥ |
4c. á te cikitra uśásām ivétayo <a>repásah sūr<i>yasyeva raśmāyaḥ ||
5a. táva śríyo varṣ<i>yasyeva vidyútaś citrás cikitra uśásām ná ketávaḥ |
5c. yád ośadhīr abhírṣṭo vānāni ca pári svayām cinuśé ánnam ās<i>ye ||
6a. tám ośadhīr dadhire gárbham ṛtvíyam tám āpo agnīm janayanta mātāraḥ |
6c. tám ít samānām vanínaś ca virúdhō <a>ntárvatís ca súvate ca víśvāhā ||
7a. vātopadhūta iṣitó vāsām ānu ṛṣú yád ánnā véviṣad vitíṣṭhase |
7c. á te yatante rath<i>yo yáthā pṛthak chárdhāms<i> agne ajārāni dhákṣataḥ ||
8a. medhākārām vidáthasya prasādhanam agnīm hótāram paribhūtānam matím |

- 8c. tám íd árbhe havíṣ<i> á samānám ít tám ín mahé vṛṇate nán<i>yám t<u>vát ||
 9a. t<u>vám íd átra vṛṇate t<u>váyávo hótāram agne vidátheṣu vedhásah |
 9c. yád devayānto dádhati práyāmsi te havíṣmanto mánavo vṛktábarhiṣah ||
 10a. távāgne hotráṃ táva potráṃ ṛtvíyaṃ táva neṣtráṃ t<u>vám agníd ṛtāyatáh |
 10c. táva praśāstráṃ t<u>vám adhvarīyasi brahmá cāsi gṛhápatis ca no dáme ||
 11a. yás túbhyam agne amṛtāya márt<i>yaḥ samídhā dáśad utá vā havíṣkṛti |
 11c. tāsya hótā bhavasi yāsi dūt<i>yam úpa brūṣe yájas<i> adhvarīyasi ||
 12a. imā asmai matáyo vāco asmád āṃ íco gírah suṣtutáyah sám agmata |
 12c. vasūyávo vásave jātávedase vṛddhāsu cid várdhano yāsu cākánat ||
 13a. imám pratnáya suṣtutím návīyasīm vocéyam asmā uśatē śṛṇótu naḥ |
 13c. bhūyá ántarā hrd<i> asya nispṛṣe jāyéva pátya uśatī suvāsah ||
 14a. yásminn ásvāsa ṛṣabhāsa ukṣāno vaśá meṣá avasṛṣtāsa áhutáh |
 14c. kílālapé sómapṛṣthāya vedhāse hrdā matím janaye cārum agnáye ||
 15a. áhāv<i> agne havír ās<i>ye te srucīva ghr̥tám cam<ú>vīva sómah |
 15c. vājasāniṃ rayím asmé suvīram praśastám dhehi yaśásam bṛhántam ||

10.92 (918). To the Viśve Devās from Śāryāta Mānava
 jagatī

- 1a. yajñāsya vo rath<i>yam víspátim viśám hótāram aktór átithim vibhāvasum |
 1c. sócañ chúṣkāsu háriṇīṣu járbhurad vṛṣā ketúr yajató dyám aśāyata ||
 2a. imám añjaspām ubháye akr̥ṇvata dharmāṇam agnīm vidáthasya sādhanam |
 2c. aktúm ná yahvám uśásah puróhitam tánūnápātam aruśásya niṃsate ||
 3a. bál asya nīthá ví pañés ca manmahe vayá asya práhutā āsur áttave |
 3c. yadā ghorāso amṛtatvám āśat<a> ád íj jánasya daív<i>yasya carkiran ||
 4a. ṛtāsya hí prásitir dyaúr urú vyáco námo mah<í> arámatih pánīyasī |
 4c. índro mitró váruṇah sám cikitrire <á>tho bhágaḥ savitá pūtádakṣasah ||
 5a. prá rudrēna yayínā yanti síndhavas tiró mahím arámatim dadhanvire |
 5c. yébhīḥ párijmā pariyānn urú jrāyo ví róruvaj jaṭhāre víśvam ukṣáte ||

.H:Aṣṭaka VIII.4.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 6a. krāṇā rudrá marúto vísvákrṣṭayo diváh śyenāso ásurasya nīláyah |
 6c. tébhiś caṣṭe váruṇo mitró aryam<á> <i>ndro devébhīr arvasébhīr árvasah ||
 7a. índre bhújam śásamānāsa āsata sūro dṛṣīke vṛṣaṇás ca paúms<i>ye |
 7c. prá yé n<ú> asy<a> <a>rhāṇā tatakṣiré yújam vájram nṛśádaneṣu kārāvah ||
 8a. sūrás cid á haríto asya rīramad índrād á kás cid bhayate távīyasah |
 8c. bhímāsya vṛṣṇo jaṭhárād abhiśváso divé-dive sáhuri stann ábādhitaḥ ||
 9a. stómaṃ vo adyá rud<a>rāya śíkvase kṣayádvīrāya námasā didiṣṭana |
 9c. yébhīḥ śívah s<u>ávāṃ evayāvabhīr diváh síṣakti sváyaśā nīkāmabhiḥ ||
 10a. té hí prajāyā ábharanta ví śrávo bṛhaspátir vṛṣabháh sómajāmayah |

- 10c. yajñāṅgīr ātharvā prathamó ví dhārayad devā dākṣair bhṛgavaḥ sám cikitire ||
 11a. té hí dyāvāpṛthivī bhūritetasā nārāśamsasā cāturaṅgo yamó 'ditiḥ |
 11c. devās tvāṣṭā draviṇodā ṛbhukṣāṅaḥ prá rodasī marúto viṣṇur arhire ||
 12a. utá syá na usíjāṃ urviyā kavír áhiḥ śṛṇotu budhn<i>yo hávīmani |
 12c. sūryāmāsā vicárantā divikṣítā dhiyā sámīnahuṣī asyá bodhatam ||
 13a. prá naḥ pūṣā caráthaṃ viśvádev<i>yo <a>pāṃ nápād avatu vāyúr iṣṭáye |
 13c. ātmānaṃ vāsyo abhí vātam arcata tād asvínā suhavā yāmani śrutam ||
 14a. viśám āsám ábhayānām adhikṣítam gīrbhír u · sváyaśasaṃ grṇīmasi |
 14c. gnābhír viśvābhír áditim anarváṇam aktór yúvānaṃ nṛmāṇā ádhā pátim ||
 15a. rébhāḍ átra janúṣā púrvo ángirā grāvāṇa úrdhvā abhí cakṣur adhvarám |
 15c. yébhír víhāyā ábhavad vicakṣāṅaḥ páthaḥ sumékaṃ svádhitir vānanvati ||

10.93 (919). To the Visve Devās from Tānva Pārtha

prastārapaṅkti. 2 3 13 anuṣṭubh. 9 paṅkti according to syllable count.

11 nyaṅkusāriṇī. 15 purastādbṛhatī

- 1a. máhi dyāvāpṛthivī bhūtam urvī nārī yahvī ná ródasī sádaṃ naḥ |
 1c. tébhír naḥ pātaṃ sáhyasa ebhír naḥ pātaṃ sūśāni ||
 2a. yajñé-yajñe sá márt<i>yo devān saparyati |
 2c. yáḥ sumnaír dīrghaśrúttama āvívāsat<i> enān ||
 3a. víśveṣām irajyavo devānām vār maháḥ |
 3c. víśve hí viśvámahasó víśve yajñéṣu yajñīyāḥ ||
 4a. té ghā rājāno amṛtasya mandrā aryamā mitró váruṅaḥ párijmā |
 4c. kád rudró nṛṇāṃ stutó marútaḥ pūśāṇo bhágaḥ ||
 5a. utá no náktam apāṃ vṛṣaṅvasū sūryāmāsā sádanāya sadhan<i>yā |
 5c. sácā yát sād<i> eṣām áhir budhnéṣu budhn<i>yāḥ ||
 6a. utá no devāv asvínā śubhás páti dhāmabhir mitráváruṇā uruṣyatām |
 6c. maháḥ sá rāyá eṣate <á>ti dhánveva duritā ||
 7a. utá no rudrá cin m<ṛ>latām asvínā víśve devāso ráthaspátir bhágaḥ |
 7c. ṛbhúr vāja ṛbhukṣāṅaḥ párijmā viśvavedasaḥ ||
 8a. ṛbhúr ṛbhukṣā ṛbhúr vidható máda á te hárī jújuvānāsya vājínā |
 8c. duṣṭāraṃ yásya sáma cid ídhag yajñó ná mānuṣaḥ ||
 9a. kṛdhí no áhrayo deva savitaḥ sá ca tuṣe maghónām |
 9c. sahó na índro váhnibhir n<i> eṣām carṣaṇīnām cakráṃ raśmīm ná yoyuve ||
 10a. aīṣu dyāvāpṛthivī dhātam mahád asmé vírēṣu viśvácarṣāni śrávaḥ |
 10c. pṛkṣám vājasya sātáye pṛkṣám rāyótá turváṇe ||
 11a. etám śámsam ind<a>r<a> <a>smayúṣ ṭ<u>vám kūcit sántaṃ sahasāvann abhíṣṭaye |
 11c. sádā pāh<i> abhíṣṭaye medátāṃ vedátā vaso ||
 12a. etám me stómaṃ tanā ná sūrye dyutádyāmānaṃ vāvṛdhanta n<ṛ>ṇām |
 12c. saṃvānanaṃ n<á> <á>sv<i>yam táṣtev<a> <á>napacyutam ||

.H:

- 13a. vāvarta yeṣāṃ rāyā yuktā <e>ṣāṃ hiraṇyāyī |
13c. nemádhitā ná paúṃs<i>yā vṛth<ā> <i>va viṣ<á><a>ntā ||
14a. prá tād duḥśīme pṛthavāne vené prá rāmé vocam ásure maghávatsu |
14c. yé yuktvāya páñca śatā <a>smayú pathā viśrāv<i> eṣāṃ ||
15a. ádhīn n<u> átra saptatīm ca saptá ca |
15b. sadyó didiṣṭa tān<u>vaḥ sadyó didiṣṭa pārth<i>yāḥ sadyó didiṣṭa māyavāḥ

10.94 (920). To the pressing stones from the serpent Arbuda Kādraveya jagatī. 5 7 14 triṣṭubh

- 1a. praíté vadantu prá vayāṃ vadāma grāvabhyo vácam vadatā vādadbhyaḥ |
1c. yád adrayaḥ parvatāḥ sākám āśávaḥ ślókam ghóṣam bháraténdrāya somínaḥ ||
2a. eté vadanti śatávāt sahásvad abhí krandanti háritebhir āsábhiḥ |
2c. viṣtví grāvāṇaḥ sukṛtaḥ sukṛtyāyā hótuś cit pūrve havirádyam āśata ||
3a. eté vadant<i> ávidann anā mádhu n<i> ūnkhayante ádhi pakvá ámiṣi |
3c. vṛkṣásya śākhām aruṇásya bāpsatas té sūbharvā vṛṣabhāḥ prēm arāviṣuḥ ||
4a. bṛhád vadanti madirēṇa mandín<ā> <i>ndram krósanto <a>vidann anā mádhu |
4c. samrābhyaḥ dhīrāḥ svásrbhir anartiṣur āghośayantaḥ pṛthivīm upabdíbhīḥ ||
5a. suparnā vácam aktrat<a> <ú>pa dyáv<i> ākharé kṛṣṇā iṣirā anartiṣuḥ |
5c. n<i>an ní yant<i> úparasya niṣkṛtām purú réto dadhire sūr<i>yaśvítāḥ ||
6a. ugrá iva pravāhantaḥ samāyamuḥ sākám yuktā vṛṣaṇo bíbhrato dhúraḥ |
6c. yác chvasáto jagrasāná arāviṣuḥ śṛṇvá eṣāṃ prothátho árvatām iva ||
7a. dásāvanibhyo dásakakṣ<i>yebh<i>yo dásayoktrebhyo dásayojanebh<i>yāḥ |
7c. dásābhīśubhyo arcatajárebh<i>yo dása dhúro dása yuktā váhadbh<i>yāḥ ||
8a. té ádrayo dásayantrāsa āśavas téṣām ádhānam pár<i> eti haryatām |
8c. tá ū sutásya som<i>yásy<a> <á>ndhaso <a>ṃśóḥ pīyūṣam prathamásya bhejire ||
9a. té somádo hárī índrasya niṃsate <a>ṃsúṃ duhánto ádh<i> āsate gávi |
9c. tébhir dugdhám papivān som<i>yám mádh<u> índro vardhate práthate vṛṣāyáte ||
10a. vṛṣā vo aṃśúr ná kíla riṣāthan<a> <i>lāvantaḥ sádám ít sthan<a> áśítāḥ |
10c. raivatyéva máhasā cārava sthana yásya grāvāṇo ájuṣadhvam adhvarām ||
11a. ṛḍilā · áṛḍilāso ádrayo <a>śramaṇā áśṛthitā ámrtyavaḥ |
11c. anāturā ajārā sthāmaviṣṇavaḥ supīvaso átrṣitā átrṣṇajaḥ ||
12a. dhruvā evá vaḥ pitáro yugé-yuge kṣémakāmāsaḥ sádaso ná yuñjate |
12c. ajuryáso hariṣáco harídrava á dyām ráveṇa pṛthivīm aśuśravuḥ ||
13a. tād íd vadant<i> ádrayo vimócane yāmann añjaspā iva ghéd upabdíbhīḥ |
13c. vápanto bíjam iva dhān<i>yākṛtaḥ pṛncānti sómam ná minanti bāpsataḥ ||
14a. suté adhvaré ádhi vácam aktrat<a> á krīlāyo ná mātāram tudántaḥ |
14c. ví śú muñcā suṣuvúšo manīṣāṃ ví vartantām ádrayaś cáyamānāḥ ||

.H:

10.95 (921). A discourse between Purūruvas Aiḷa (1 3 6 8-10 12 14 17) and Urvaśī (2 4 5 7 11 13 15 16 18)

triṣṭubh

- 1a. hayé jāye mánasā tīṣṭha ghore vácāmsi miśrá kṛṇavāvahai nú |
1c. ná nau mántrā ánuḍitāsa eté máyas karan páratate canāhan ||
2a. kím etá vácā kṛṇavā távāhám prākramiṣam uṣásām agriyéva |
2c. púrūravaḥ púnar ástam párehi durāpanā vāta ivāhám asmi ||
3a. iṣur ná śriyá iṣudhér asaná goṣāḥ śatasá ná ráṃhiḥ |
3c. avíre krátu ví davidyutan n<á> <ú>rā ná māyúm citayanta dhúnayaḥ ||
4a. sá vásu dádhatī śvásurāya váya úṣo yádi váṣṭy ántigrhāt |
4c. ástam nanakṣe yásmiñ cākán dívā náktam śnathitá vaitaséna ||
5a. tríḥ sma máhnaḥ śnathayo vaitasén<a> <u>tá sma me <á>v<i>yatyai pṛṇāsi |
5c. púrūravo <á>nu te kétam āyaṃ rájā me víra tan<ú>vas tād āsiḥ ||
6a. yá sujūrñiḥ śr<á><y><i>ñiḥ sumnáāpir hradécakṣur ná granthínī caranyúḥ |
6c. tá añjāyo <a>ruṇāyo ná sasruḥ śriyé gāvo ná dhenávo 'navanta ||
7a. sám asmiñ jāyamāna āsata gnā utém avardhan nad<i>yah svágūrtāḥ |
7c. mahé yát tvā purūravo ráñāy<a> <á>vardhayan dasyuhátyāya devāḥ ||
8a. sácā yád āsu jáhatīṣ<u> átkam ámānuṣīṣu mānuṣo niṣéve |
8c. ápa sma mát tarásantī ná bhujyús tá atrasan rathasprīso n<á> <á>śvāḥ ||
9a. yád āsu márto amṛtāsu nisprík sám kṣoñībhiḥ · krátubhir ná pṛñkté |
9c. tá ātāyo ná tanvāḥ śumbhata svā áśvāso ná krīlāyo dándaśānāḥ ||
10a. vidyún ná · yá pátantī dávidyod bhárantī me áp<i>yā kām<i>yāni |
10c. jániṣto apó nár<i>yah sújātaḥ pr<á> <ú>rvāśī tirata dírgám áyuh ||
11a. jajñiśá itthá gopīth<i>yāya hí dadhātha tát purūravo ma ójaḥ |
11c. áśāsam tvā vidúṣī sásmin áhan ná ma áśrṇoḥ kím abhúg vadāsi ||
12a. kadā sūnúḥ pitāram jātá ichāc cakrán n<á> <á>śru vartayad vijānán |
12c. kó dámpatī sámanasā ví yūyod ádha yád agniḥ śvásūreṣu dídayat ||
13a. práti bravāṇi vartáyate áśru cakrán ná krandad ádh<i>ye śivāyai |
13c. prá tát te · hinavā yát te asmé páreh<i> ástam nahí mūra mápaḥ ||
14a. sudevó adyá prapáted ánāvṛt parāvátam paramám gántavá u |
14c. ádhā śáyīta níṛter upásthe <á>dhainam víkā rabhasáso adyúḥ ||
15a. púrūravo má mṛthā má prá paptó má tvā víkāso áśivāsa u kṣan |
15c. ná vaí straiñāni sakh<i>yāni santi sālāvṛkāñām hṛdayān<i> etá ||
16a. yád vírūpā <á>caram márt<i>yeṣ<u> ávasam rátriḥ śarádaś cátasraḥ |
16c. ghṛtāsyā stokám sakṛd áhna áśnām tād evédám tátṛpāñā carāmi ||
17a. antariksaprám rájaso vimānīm úpa śikṣām<i> urváśīm vásiṣṭhaḥ |
17c. úpa tvā rátīḥ sukṛtāsyā tīṣṭhān ní vartasva hṛdayam tapyate me ||
18a. íti tvā devā imā áhur aiḷa yáthem etád bhāvāsi mṛtyúbandhuḥ |

18c. prajā te devān havīṣā yajāti suvargā u tvām āpi mādayāse ||

.H:Aṣṭaka VIII.5.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.96 (922). Praise using the word "hari" by Baru Āngirasa or Sarvahari Aindra

jagatī. 12 13 triṣṭubh

- 1a. prá te mahé vidáthe śamśiṣam hárī prá te vanve vanúṣo haryatám mádam |
1c. ghr̥tám ná yó háribhiś cāru sēcata á tvā viśantu hárivarpasam gírah ||
2a. háriṃ hí yónim abhí yé samásvaran hinvánto hárī div<i>yám yáthā sádaḥ |
2c. á yám pṛnānti háribhir ná dhenáva índrāya sūśam hárivantam arcata ||
3a. só asya vājro hárīto yá āyasó hárir níkāmo hárir á gábhast<i>yoh |
3c. dyumní suśipró hárimanyusāyaka índre ní rūpā hárītā mimikṣire ||
4a. diví ná ketúr ádhi dhāyi haryató vivyácad vājro hárīto ná ráṃh<i>yā |
4c. tudád áhiṃ hárīsipró yá āyasáh sahásrasókā abhavad dharimbharáh ||
5a. t<u>vám-t<u>vam aharyathā úpastutaḥ pūrvebhir indra harikeśa yájvabhiḥ |
5c. t<u>vám haryasi táva vísvam ukth<i>yam ásāmi rádho harijāta haryatám ||
6a. tá vajrīnam mandīnam stóm<i>yam máda índraṃ ráthe vahato haryatá hárī |
6c. purū<i> asmai sávanāni háryata índrāya sómā hárayo dadhanvire ||
7a. áram kāmāya hárayo dadhanvire sthirāya hinvan hárayo hárī turá |
7c. árvadbhir yó háribhir jóśam íyate só asya kāmam hárivantam ānaśe ||
8a. hárīśmaśarur hárīkeśa āyasás turaspéye yó haripá ávardhata |
8c. árvadbhir yó háribhir vājínīvasur áti vísvā duritá páriśad dhárī ||
9a. srúveva yásya hárīṇī vipetátuḥ sípre vājāya hárīṇī dávidhvataḥ |
9c. prá yát krté camasé mármrjad dhárī pītṽá mádasya haryatásy<a> <á>ndhasaḥ ||
10a. utá sma sádma haryatásya past<i>yor átyo ná vājam hárivāñ acikradat |
10c. mahí cid dhí dhiśāñáharyad ójasā bṛhád váyo dadhiṣe haryatás cid á ||
11a. á ródasī háryamāṇo mahitvá návyam-navyam haryasi mánma nú priyám |
11c. prá past<i>yam asura haryatám gór āviś kṛdhi háraye sūr<i>yāya ||
12a. á tvā haryántam prayújo jánānām ráthe vahantu hárīsipram indra |
12c. píbā yáthā prátibhṛtasya mádhvo háryan yajñam sadhamáde dáśonim ||
13a. ápāḥ pūrveśam harivaḥ sutánam átho idam sávanam kévalam te |
13c. mamaddhí sómam mádhumantam indra satrá vṛṣaṇ jāthára á vṛṣasva ||

10.97 (923). Praise of herbs by Bhiṣaj Ātharvaṇa
anuṣṭubh

1a. yá óśadhīḥ pūrvā jātá devébhyas triyugám purá |

- 1c. mánai nú babhrúnām ahám śatām dhāmāni saptá ca ||
 2a. śatām vo amba dhāmāni sahásram utá vo rúhaḥ |
 2c. ádhā śatakratvo yūyám imám me agadáṃ kṛta ||
 3a. ośadhīḥ práti modadhvam púṣpavatīḥ prasūvarīḥ |
 3c. ásvā iva sajitvarīr vīrúdhah pārayiṣṇ<ú>vaḥ ||
 4a. ośadhīr íti mātaraś tād vo devīr úpa bruve |
 4c. sanéyam ásvam gām vāsa ātmānaṃ táva pūruṣa ||
 5a. ásvatthé vo niśádanam parñé vo vasatiṣ kṛtá |
 5c. gobhāja ít kílāsatha yát sanávatha pūruṣam ||
 6a. yátraúśadhīḥ samágmata rájānaḥ sámítāv iva |
 6c. vípraḥ sá ucyate bhiśág rakṣohāmīvacātanah ||
 7a. ásvāvatīm somāvatīm ūrjáyantīm údojasam |
 7c. ávitsi sárva ośadhīr asmā ariśtātātaye ||
 8a. úc chúsmā ośadhīnām gāvo goṣṭhād iverate |
 8c. dhānaṃ sanīṣyántīnām ātmānaṃ táva pūruṣa ||

.H:Aṣṭaka VIII.5.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 9a. íṣkṛtir náma vo mātá <á>tho yūyám stha níṣkṛtīḥ |
 9c. sīrāḥ patatīṇī sthana yád āmáyati níṣ kṛtha ||
 10a. áti vísvāḥ pariṣṭhā stená 'va° vrajám akramuḥ |
 10c. ośadhīḥ pr<á> <a>cucyavur yát kíṃ ca tan<ú>vo rápaḥ ||
 11a. yád imā vājáyann ahám ośadhīr hásta ādadhé |
 11c. ātmā yáḥśmasya naśyati purá jīvagīrbho yathā ||
 12a. yásyauśadhīḥ prasárpath<a> <á>ṅgam-aṅgam páruṣ-paruḥ |
 12c. táto yáḥśmaṃ ví bādhadhva ugró madhyamaśír iva ||
 13a. sākám yaḥśma prá pata cáṣeṇa kikiḍivīnā |
 13c. sākám vátasya dhráj<i>yā sākám naśya nihákayā ||
 14a. anyā vo anyám avat<u> anyānyásyā úpāvata |
 14c. tāḥ sárvaḥ saṃvidāná idám me právatā vácaḥ ||
 15a. yāḥ phalínīr yá aphaḷá apuṣpá yás ca puṣpínīḥ |
 15c. bṛhaspátiprasūtās tá no muñcant<u> áṃhasaḥ ||
 16a. muñcántu mā śapath<í>yād átho varuṇ<í>yād utá |
 16c. átho yamáśya páḍbīśāt sárvasmād devakilbiśāt ||
 17a. avapátantīr avadan divá ośadhayas pári |
 17c. yám jīvám aśnávāmahai ná sá riśyāti pūruṣaḥ ||
 18a. yá ośadhīḥ sómarājñīr bahvīḥ śatávicakṣaṇāḥ |
 18c. táśam tvám as<i> uttamā <á>raṃ kāmāya sám hṛdé ||
 19a. yá ośadhīḥ sómarājñīr víṣṭhitāḥ pṛthivīm ánu |
 19c. bṛhaspátiprasūtā asyaí sám datta vīr<í>yam ||
 20a. má vo riśat khanitá yásmai cāhám khánāmi vaḥ |
 20c. dvipác cátuṣpad asmākam sárvam ast<u> anāturám ||

- 21a. yás cedám úpaśṛṇvánti yás ca dūrám párāgatāḥ |
 21c. sárvaḥ saṃgátya vīrudho <a>syáí sám datta vīr<i>yam ||
 22a. óśadhayaḥ sám vadante sómena sahá rāj<a>ñā |
 22c. yásmai kṛṇóti brāhmaṇás táṃ rājan párayāmasi ||
 23a. tvám uttamás<i> ośadhe táva vṛkṣā úpastayaḥ |
 23c. úpastir astu sò 'smākam yó asmám abhidásati ||

10.98 (924). Desirous of rain Devāpi Ārṣṭiṣeṇa lauded the gods
 triṣṭubh

- 1a. bṛhaspate prāti me devátām ihi mitró vā yád váruṇo vási pūṣá |
 1c. ādityaír vā yád vásubhir marútvān sá parjányam sámṭanave vṛṣāya ||
 2a. ā devó dūtó ajiráś cikitvān t<u>vād devāpe abhí mām agachat |
 2c. prācīnáḥ prāti mām ā vavṛtsva dádhāmi te dyumátīm vácam āsán ||
 3a. asmé dhehi dyumátīm vácam āsán bṛhaspate anamīvām iṣirám |
 3c. yáyā vṛṣṭīm sámṭanave vánāva divó drapsó mádhumām ā viveśa ||
 4a. ā no drapsā mádhumanto viśant<u> índra deh<i> ádhiratham sahásram |
 4c. ní śīda hotráṃ ṛtuthá yajasva devān devāpe havíṣā saparya ||
 5a. ārṣṭiṣeṇó hotráṃ ṛṣir niśīdan devāpir devasumatīm cikitvān |
 5c. sá úttarasmād ádharam samudráṃ apó divyá asṛjad varṣ<i>yā abhí ||
 6a. asmín samudré ádh<i> úttarasminn ápo devébhír nívr̥tā atīṣṭhan |
 6c. tá adravann ārṣṭiṣeṇéna sṛṣṭā devāpinā préṣitā mṛkṣínīṣu ||
 7a. yád devāpiḥ sámṭanave puróhito hotráya vṛtāḥ kṛpáyann ádīdhet |
 7c. devasrútam vṛṣṭivániṃ rárāṇo bṛhaspátir vácam asmā ayachat ||
 8a. yám tvā devāpiḥ śúsucāno agna ārṣṭiṣeṇó manuṣ<i>yah samīdhé |
 8c. víśvebhír devaír anumadyámānaḥ prá parjányam irayā vṛṣṭimántam ||

.H:Aṣṭaka VIII.5.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 9a. t<u>vām pūrva ṛṣayo gīrbhír āyan tvám adhvaréṣu puruhūta víśve |
 9c. sahásrān<i> ádhirathān<i> asmé ā no yajñam rohidaśvópa yāhi ||
 10a. etān<i> agne navatír náva tvé áhutān<i> ádhirathā sahásrā |
 10c. tébhír vardhasva tanvaḥ śūra pūrvír divó no vṛṣṭīm iṣitó rir̥hi ||
 11a. etān<i> agne navatīm sahásrā sám prá yacha vṛṣṇa índrāya bhāgám |
 11c. vidvān pathá ṛtuśó devayānān ápy aulānām diví devéṣu dhehi ||
 12a. ágne bādhasva ví m̥dho ví durgáhā <á>pāmivām ápa rákṣāmsi sedha |
 12c. asmāt samudrád bṛható divó no <a>pām bhūmánam úpa naḥ sr̥jehá ||

10.99 (925). To Indra from Vamra Vaikhānasa
 triṣṭubh

- 1a. kám naś citráṃ iṣanyasi cikitvān pṛthugmānaṃ · vāśrāṃ vāvṛdhādhyai |
1c. kát tásya dātu śávaso v<i>uṣtau tákṣad vājraṃ vṛtratúram ápinvat ||
2a. sá hí dyutá vidyútā véti sáma pṛthúm yónim asuratvá sasāda |
2c. sá sáni<u>lebhiḥ prasahāno asya bhrātur ná ṛté saptáthasya māyāḥ ||
3a. sá vājaṃ yātā <á>paduṣpadā yán s<ú>varṣātā pári ṣadat saniṣyán |
3c. anarvā yác chatádurasya védo ghnāñ chiśnádevāñ abhí várpasā bhūt ||
4a. sá yahv<i>yo <a>vánīr goṣ<u> árvā <á> juhōti pradhan<i>yāsu sásriḥ |
4c. apādo yátra yújyāso <a>rathā droṇ<i>aśvāsa írate ghṛtām vāḥ ||
5a. sá rudrēbhir áśastavāra íbhvā hitvī gáyam āréavadya ágāt |
5c. vamrásya manye mithunā vívavrī ánnam abhítyārodayan muṣāyán ||
6a. sá íd dāsaṃ tuvíravam pátir dán ṣaḷakṣám · triśírṣānaṃ damanyat |
6c. asyá tritó n<ú> ójasā vṛdhāno vipā varāhám áyoagrayā han ||
7a. sá drúhvaṇe mánuṣa úrdhvasāná á sāvīṣad arśasānáya sárur |
7c. sá nṛtamo náhuṣo 'smát sújataḥ púro <a>bhinaḍ árhan dasyuhátye ||
8a. só abhríyo ná yávasa udanyán kṣáyāya gātúm vidán no asmé |
8c. úpa yát sídad índuṃ śárīraiḥ śyenó <á>yo<a>pāṣṭir hanti dásyūn ||
9a. sá vrādhataḥ śavasānébhir asya kútsāya śúṣṇaṃ kṛpāṇe páradāt |
9c. ayám kavím anayac chasyámānam átkam yó asya sánitotá nṛṇām ||
10a. ayám daśasyán nár<i>yebhir asya dasmó devébhir váruṇo ná māyī |
10c. ayám kanína ṛtupá ved<i> ámimīt<a> <a>ráruṃ yás cátuṣpāt ||
11a. asyá stómebhir auśijá rjísivā vrajám darayad vṛṣabhéna píproḥ |
11c. sútvyá yád · yajató dīdáyad gīḥ púra iyāno abhí várpasā bhūt ||
12a. evā mahó asura vakṣáthāya vamrakāḥ paḍbhír úpa sarpad índram |
12c. sá iyānáḥ karati svastím asmā íṣam úrjam sukṣitím vísvam ábhāḥ ||

10.100 (926). To the Viśve Devās from Duvasyu Vāndana
jagatī

- 1a. índra dīhya maghavan tvávad íd bhujá ihá stutāḥ sutapá bodhi no vṛdhé |
1c. devébhir naḥ savitá prāvatu śrutám á sarvátātim áditim vṛṇīmahe ||
2a. bhārāya sú bharata bhāgám ṛtvíyam prá vāyāve śucipé krandádiṣṭaye |
2c. gaurásya yāḥ páyasah pītím ānaśá á sarvátātim áditim vṛṇīmahe ||
3a. á no devāḥ savitá sāvīṣad váya rjūyaté yájamānāya sunvaté |
3c. yáthā devān pratibhūṣema pākavád á sarvátātim áditim vṛṇīmahe ||
4a. índro asmé sumánā astu víśvāhā rájā sómaḥ suvitásyádh<i> etu naḥ |
4c. yáthā-yathā mitrádhītāni saṃdadhúr á sarvátātim áditim vṛṇīmahe ||
5a. índra ukthéna śávasā páruḍ dadhe bṛhaspate prataritās<i> áyuṣaḥ |
5c. yajño mánuḥ prámatir naḥ pitá hí kam á sarvátātim áditim vṛṇīmahe ||

.H:

- 6a. índrasya nú súkrtaṃ daív<i>yaṃ sáho <a>gnír gr̥hé jaritá médhiraḥ kavíḥ |
6c. yajñás ca bhūd vidáthe cārur ántama ā sarvátātim áditim vṛñīmahe ||
7a. ná vo gúhā cakṛma bhūri duṣkr̥tāṃ nāvīṣṭ<i>yaṃ vasavo devahélanam |
7c. mākīr no devā ánṛtasya várpasa ā sarvátātim áditim vṛñīmahe ||
8a. ápāmīvāṃ savitá sāviṣan n<i>ag várīya íd ápa sedhant<u> ádrayaḥ |
8c. grāvā yátra madhuśúd ucyáte br̥hád ā sarvátātim áditim vṛñīmahe ||
9a. ūrdhvó grāvā vasavo <a>stu sotári vísvā dvēṣāṃsi sanutár yuyota |
9c. sá no deváh savitá pāyúr íd<i>ya ā sarvátātim áditim vṛñīmahe ||
10a. ūrjam gāvo yávase pīvo attana ṛtasya yāḥ sádane kóse aṅgdh<u>vé |
10c. tanūr evá tan<ú>vo astu bheṣajám ā sarvátātim áditim vṛñīmahe ||
11a. kratuprāvā jaritá śásvatām áva índra íd bhadrá prámatiḥ sutávatām |
11c. pūrnam ūdhar div<i>yám yásya siktáya ā sarvátātim áditim vṛñīmahe ||
12a. citrás te bhānūḥ kratuprá abhiṣṭīḥ sánti spṛdho jaraṇiprá ádhr̥ṣṭāḥ |
12c. rájiṣṭhaya ráj<i>yā paśvá ā gós tūtūrṣat<i> pár<i> ágraṃ duvasyúḥ ||

10.101 (927). To the Viśve Devās, or a praise of the sacrificial priest from Budha Saumya

triṣṭubh. 4 6 gāyatrī. 5 br̥hatī. 9 12 jagatī

- 1a. úd budhyadhvaṃ sámanasaḥ sakhāyaḥ sám agnīm indhvam bahávaḥ sánīlāḥ |
1c. dadhikrām agnīm uśásaṃ ca devīm índrāvato <á>vase ní hvaye vaḥ ||
2a. mandrá kṛṇudhvaṃ dhíya ā tanudhvaṃ nāvam aritrapáranīm kṛṇudhvaṃ |
2c. íṣkṛṇudhvaṃ áyudhāraṃ kṛṇudhvaṃ práñcam yajñám prá ṇayatā sakhāyaḥ ||
3a. yunákta sírā ví yugá tanudhvaṃ kṛté yónau · vapatehá bíjam |
3c. girá ca sruṣṭīḥ sábhara ásan no nédīya ít sṛṇ<i>yaḥ pakvám éyāt ||
4a. sírā yuñjanti kaváyo yugá ví tanvate pṛthak |
4c. dhírā devéṣu sumnayā ||
5a. nír āhāvān kṛṇotana sám varatrā dadhātana |
5c. siñcāmahā avatám udríṇaṃ vayám suṣékam ánupakṣitam ||
6a. íṣkr̥tāhāvam avatám suvaratrám suṣecanam |
6c. udríṇaṃ siñce ákṣitam ||
7a. pr<i>ñīt<a>° <á>śvān hitám jayātha s<u>astivāham rátham ít kṛṇudhvaṃ |
7c. drōṇāhāvam avatám ásmacakram áṃsatrakośam siñcatā nṛpāṇam ||
8a. vrajám kṛṇudhvaṃ sá hí vo nṛpāṇo várma sívyadhvaṃ bahulá pṛthūni |
8c. púraḥ kṛṇudhvaṃ áyasīr ádhr̥ṣṭā má vaḥ susroc camasó díṛṇhatā tám ||
9a. ā vo dhíyaṃ yajñíyāṃ varta ūtáye dévā devīm yajatám yajñíyām ihá |
9c. sá no duhíyad yávaseva gatví sahásradhārā páyasā mahí gauḥ ||
10a. ā tú šiñca hárim im drór upáste vāsībhis takṣat<a> <a>śmanmáyiḥ |
10c. pári ṣvajadhvaṃ dáśa kaks<i>yābhir ubhé dhúrau práti váhniṃ yunakta ||
11a. ubhé dhúrau váhnir āpībdamāno <a>ntár yóneva carati dvijāniḥ |
11c. vānaspátim vána āsthāpayadhvaṃ ní śú dadhidhvaṃ ákhananta útsam ||
12a. kápr̥n naraḥ kapṛthám úd dadhātana codáyata khudáta vājasātaye |

12c. niṣṭigri<i>yaḥ putráṃ á cyāvayotáya índraṃ sabādha ihá sómapītaye ||

.H:Aṣṭaka VIII.5.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.102 (928). To Indra or a wooden mace (used to recover his cattle from thieves) by Mudgala Bhārmyaśva
triṣṭubh. 1 3 12 bṛhatī

- 1a. prá te rátham mithūkṛtam índro <a>vatu dhr̥ṣṇuyā |
1c. asmínn ājaú puruhūta śravāy<i>ye dhanabhakṣeṣu no <a>va ||
2a. út sma vāto vahati vāso <a>syā ádhiratham yád ájayat sahásram |
2c. rathír abhūn mudgalānī gáviṣṭau bhāre kṛtām v<i> aced indrasenā ||
3a. antár yacha jíghāmsato vājram indrābhidāsataḥ |
3c. dāsasya vā maghavann ār<i>yasya vā sanutár yavayā vadhám ||
4a. udnó hradám apibaj járhṣāṇaḥ kūtām sma tṛṃhád abhímātim eti |
4c. prá muškābhārah śráva ichámāno <a>jirám bāhū abharat síṣāsan ||
5a. n<i> akrandayann upayānta enam ámehayan vṛṣabhám mádhya ājéḥ |
5c. téna sūbharvaṃ śatávat sahásram gávām múdgalah pradhāne jigāya ||
6a. kakárdave vṛṣabhó yuktá āsīd ávāvacīt sārathir asya keśī |
6c. dúdher yuktásya drávataḥ sahānasa ṛchānti śmā niṣpádo mudgalānīm ||
7a. utá pradhím úd ahann asya vidvān úpāyunag váṃsagam átra síkṣan |
7c. índra úd āvat pátim ághn<i>yānām áramhata pād<i>yābhiḥ kakúdmān ||
8a. śunám aṣṭrāv<i> acarat kapardī varatrāyāṃ dār<u> anáhyamānaḥ |
8c. nṛmṇāni kṛṇvān bahāve jánāya gāḥ paspaśānás táviṣīr adhatta ||
9a. imám tám paśya vṛṣabhásya yúñjam kāṣṭhāyā mádhya drughaṇám sáyānam |
9c. yéna jigāya śatávat sahásram gávām múdgalah pṛtanāj<i>yeṣu ||
10a. āre aghā kó n<ú> itthá dadarśa yām yuñjānti tám <u> á sthāpayanti |
10c. nāsmāi tṛṇam nódakám á bharant<i> úttaro dhuró vahati pradédisat ||
11a. parivṛktéva pativídyam ānaṭ píp<i>yānā kūcakreṇeva siñcán |
11c. eṣaiṣ<i>yā cid rath<i>yā jayema sumaṅgālam sínavad astu sātám ||
12a. t<u>vám víśvasya jágataś cákṣur indrāsi cákṣuṣaḥ |
12c. vṛṣā yád ājím vṛṣanā síṣāsasi codáyan vādhrinā yujā ||

10.103 (929). To Indra (1-3 5-11), Bṛhaspati (4), Apvā (12), Indra or the Maruts (13) from Apratiratha Aindra
triṣṭubh. 13 anuṣṭubh

- 1a. āsúḥ síśāno vṛṣabhó ná bhīmó ghanāghanāḥ kṣóbhanaś carṣaṇīnām |
1c. samkrándano 'nimiṣá ekavīrah śatám sénā ajayat sākám índrah ||

- 2a. samkrāndanenānimiṣeṇa jiṣṇúnā yutkāreṇa duścyavanéna dhṛṣṇúnā |
 2c. tát índreṇa jayata tát sahadhvam yúdho nara íśuhastena vṛṣṇā ||
 3a. sá íśuhastaiḥ sá niṣaṅgíbhīr vaśí sámśraṣṭā sá yúdha índro gaṇéna |
 3c. samśraṣṭajít somapā bāhuśardh<i> ugrádhanvā prátihitābhīr ástā ||
 4a. bṛhaspate pári dīyā ráthena rakṣohāmítrāṃ apabádhamānaḥ |
 4c. prabhañján sénāḥ pramṛṇó yudhá jáyann asmákam edh<i> avitá ráthānām ||
 5a. balavijñāyá stháviraḥ právīraḥ sáhasvān vājí sáhamāna ugráḥ |
 5c. abhívīro abhísatvā sahojá jáitram indra rátham á tiṣṭha govít ||
 6a. gotrabhídaṃ govídaṃ vájrabāhum jáyantam ájma pramṛṇántam ójasā |
 6c. imám sajatā ánu vīrayadhvam índram sakhāyo ánu sám rabhadhvam ||
 7a. abhí gotrāṇi sáhasā gāhamāno <a>dayó vīráḥ śatámanyur índraḥ |
 7c. duścyavanāḥ pṛtanāśā ayudhyó <a>smákam sénā avatu prá yutsú ||

.H:Aṣṭaka VIII.5.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 8a. índra āsām n<a><y><i>tá bṛhaspátir dáksīṇā yajñāḥ purá etu sómaḥ |
 8c. devasenānām abhibhañjatīnām jáyantīnām marúto yant<u> ágram ||
 9a. índrasya vṛṣṇo váruṇasya rájña ādityānām marútāṃ śárdha ugrám |
 9c. mahāmanasām bhuvanacyavānām ghóṣo devānām jáyatām úd asthāt ||
 10a. úd dharṣaya maghavann áyudhān<i> út sátvanām māmakānām mánāṃsi |
 10c. úd vṛtrahan vājīnām vājīnān<i> úd ráthānām jáyatāṃ yantu ghóṣāḥ ||
 11a. asmákam índraḥ sámṛteṣu dhvajéṣ<u> asmákam yá íśavas tá jayantu |
 11c. asmákam vīrá úttare bhavant<u> asmáñ u devā avatā háveṣu ||
 12a. amíṣāṃ cittám pratilobháyantī grhāṅgān<u> ap<u>ve párehi |
 12c. abhí préhi nír daha hr̥sú sókair andhénāmítrās támasā sacantām ||
 13a. pr<á> <i>tá jáyatā nara índro vaḥ śárma yachatu |
 13c. ugrá vaḥ santu bāhávo <a>nādhṛṣyá yáthásatha ||

10.104 (930). To Indra from Vaiśvāmītra
 triṣṭubh

- 1a. ásāvi sómaḥ puruhūta túbhyaṃ háribhyaṃ yajñám úpa yāhi túyam |
 1c. túbhyaṃ gíro vípravīrā iyāná dadhanvirá indra píbā sutásya ||
 2a. apsú dhūtásya harivaḥ píbehá nṛbhiḥ sutásya játháram pṛṇasva |
 2c. mimikṣúr yám ádraya indra túbhyaṃ tébhīr vardhasva mádam ukthavāhaḥ ||
 3a. prógrām pītīm vṛṣṇa iyarmi satyām prayaí sutásya har<i>ásva túbhyaṃ |
 3c. índra dhénābhīr ihá mādayasva dhībhīr vísvābhīḥ śac<i>yā grṇānāḥ ||
 4a. ūtí śacīvas táva vīr<i>yēna váyo dádhanā usíja ṛtajñāḥ |
 4c. prajāvad indra mánuṣo duroṇé tasthúr grṇántaḥ sadhamád<i>yāsaḥ ||
 5a. prāñtībhiḥ ṭe har<i>ásva suṣṭóḥ suṣumnásya pururúco jánāsaḥ |
 5c. máṃhiṣṭhām ūtīm vitíre dádhanā stotára indra táva sūñtābhīḥ ||

- 6a. úpa bráhmāṇi harivo háribhyāṃ sómasya yāhi pītáye sutásya |
6c. índra tvā yajñáḥ kṣámamāṇam ānaḍ dāśvāṃ as<i> adhvarásya praketaḥ ||
7a. sahásravājam abhimātiśāham sutéranam maghávānam suvṛktím |
7c. úpa bhūṣanti gíro ápratítam índram namasyā jaritúḥ pananta ||
8a. saptápo devíḥ surāṇā ámrktā yábhiḥ síndhum átara indra pūrbhít |
8c. navatím srotyā náva ca srávantír devébhyo gātúm mánuṣe ca vindaḥ ||
9a. apó mahír abhísaster amuñco <á>jāgar ās<u> ádhi devá ékaḥ |
9c. índra yās tvám vṛtratūrye cakártha tábhir vísvāyus tan<ú>vam pupuṣyāḥ ||
10a. vīreṅ<i>yaḥ krátur índraḥ suśastír utāpi dhénā puruhūtám itte |
10c. árdyad vṛtrám ákrṇod ulokám sasāhé śakráḥ pṛtanā abhiṣṭíḥ ||
11a. śunám huvema maghávānam índram asmín bhāre nítamaṃ vājasātau |
11c. śrṇvántam ugrám útáye samátsu ghnántam vṛtrāṇi samjítam dhánānām ||

.H:Aṣṭaka VIII.5.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.105 (931). To Indra from the Kautsas Durmitra (Sumitra by his qualities) or Sumitra (Durmitra by his qualities)

uṣṇih. 1 uṣṇih or gāyatrī. 2 pipīlikamadhyā. 11 triṣṭubh or gāyatrī

- 1a. kadā vaso · stotrám háryat<e> á <á>va śmaśāru dhad vāḥ |
1c. dīrghám sutám vātāpyāya ||
2a. hārī yásya suyújā vívratā vér árvantā <á>nu śépā |
2c. ubhá rají ná keśínā pátir dán ||
3a. ápa yór índraḥ pāpaja á márto ná śaśramāṇó bibhīvān |
3c. śubhé yád yuyujé táviṣṭvān ||
4a. sácāyór índraś cárkrṣa áṃ upānasāḥ saparyán |
4c. nadáyor vívratayoḥ sūra índraḥ ||
5a. ádhi yás tasthaú késavantā vyácasvantā ná puṣ<i>yaí |
5c. vanóti śiprābhyāṃ śiprīṇīvān ||
6a. prāstaud ṛṣvaújā ṛṣvébhis tatákṣa sūraḥ śávasā |
6c. ṛbhúr ná krátubhir mātariśvā ||
7a. vājram yás cakré suhánāya dásyave hirīmasó hirīmān |
7c. árutahanur ádbhutam ná rájaḥ ||
8a. áva no vṛjinā śiśīhy ṛcā vanem<a> <a>nīcaḥ |
8c. nábrahmā yajñá ṛdhag jóṣati tvé ||
9a. ūrdhvā yát te tretīnī bhūd yajñásya dhūrṣú sádman |
9c. sajúr návam svāyaśasaṃ sácāyóḥ ||
10a. śriyé te pṛṣṇir upasécanī bhūc chriyé dárvir arepāḥ |
10c. yáyā s<u>vé pāt<a>re siñcás<e> út ||
11a. śatám vā yád asurya práti tvā sumitrá itthá <a>staud durmitrá itthá <a>staut |

11d. ávo yád dasyuhátýe kutsaputrám právo yád dasyuhátýe kutsavatsám ||

10.106 (932). To the Ásvins from Bhūtāṃśa Kāśyapa
triṣṭubh

- 1a. ubhā u nūnām tād íd arthayethe ví tanvāthe dhíyo vástrāpáseva |
1c. sadhrīcīnā yátave prém ajīgaḥ sudíneva pṛkṣa á taṃsayethe ||
2a. uṣṭāreva phārvareṣu śrayethe prāyogéva śvātr<i>yā śāsūr éthaḥ |
2c. dūtéva hí ṣṭhó yaśásā jáneṣu māpa sthātām mahiṣévāvapānāt ||
3a. sākam̐yújā śakunásýeva pakṣá pásvéva citrá yájur á gamiṣṭam |
3c. agnír iva devayór dīdivāṃsā párijmāneva yajathaḥ purutrā ||
4a. āpí vo asmé pitāreva putr<á> <u>gréva rucá nṛpátīva turyaí |
4c. íryeva puṣṭyaí kirāneva bhujyaí sruṣṭívāneva hávam á gamiṣṭam ||
5a. váṃsageva pūsar<i>yā śimbātā mitréva <r>tā śatārā śātāpantā |
5c. vájevoccā váyasā gharm<i>yeṣṭhā méṣeveṣā sapar<i>yā púrīṣā ||
6a. sṛṇ<i>yeva jarbhārī turphārītū naitoséva turphārī parpharīkā |
6c. udanyajéva jémanā maderū tá me jarāy<u> ajāram marāyu ||
7a. pajréva cárcaram jāram marāyu kṣádmevārtheṣu tartarītha ugrā |
7c. ṛbhū nápat kharamajrā kharājṛur vāyúr ná parpharat kṣayad rayīnām ||
8a. gharméva mádhu jaṭhāre sanérū bhágevitā turphārī phārívāram |
8c. pataréva cacará candránirñiṇ mānarñgā manan<i>yā ná jágmī ||
9a. bṛhānteve gambhāreṣu pratiṣṭhām pádeva gādhām tárate vidāthaḥ |
9c. kárneva śāsūr ánu hí smárātho <á>mśeva no bhajataṃ citráam āpnaḥ ||

.H:Aṣṭaka VIII.6.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 10a. āraṅgaréva mádh<u> érayethe sārāghéva gávi nīcīnabāre |
10c. kīnāreva svédam āsiṣvidānā kṣāmevorjá sūyavasāt sacethe ||
11a. ṛdhyāma stómaṃ sanuyāma vājam á no mántram saráthehópa yātam |
11c. yáso ná pakvām mádhu góṣ<u> antár á bhūtāṃśo ásvínoḥ kāmam aprāḥ ||

10.107 (933). To the dakṣiṇā or its giver from Divya Āngirasa or
Dakṣiṇā Prājapatyā
triṣṭubh. 4 jagatī

- 1a. āvír abhūn máhi māghonam eṣām vísvaṃ jīvāṃ támaso nír amoci |
1c. máhi jyótiḥ pitṛbhir dattám āgād urúḥ pánthā dákṣiṇāyā adarśi ||
2a. uccā diví dákṣiṇāvanto asthur yé ásvadāḥ sahá té sūr<i>yena |
2c. hiraṇyadá amṛtatvām bhajante vāsodāḥ soma prá tiranta áyuḥ ||
3a. daívī pūrtír dákṣiṇā devayajyā ná kavārībhyo nahí té pṛñānti |

- 3c. áthā nárah práyatadakṣiṇāso <a>vadyabhiyā bahávaḥ pṛṇanti ||
 4a. śatádhāraṃ vāyúm arkám s<u>varvídaṃ nṛcákṣasas té abhí cakṣate havīḥ |
 4c. yé pṛṇanti prá ca yáchanti saṃgamé té dákṣiṇāṃ duhate saptámātaram ||
 5a. dákṣiṇāvān prathamó hūta eti dákṣiṇāvān grāmaṇīr ágram eti |
 5c. tám evá manye nṛpátim jánānām yáḥ prathamó dákṣiṇām āvivāya ||
 6a. tám evá <í>ṣim tám u brahmāṇam āhur yajñan<í>yam sāmāgām ukthaśásam |
 6c. sá śukrāsya tan<ú>vo veda tistró yáḥ prathamó dákṣiṇayā rarádha ||
 7a. dákṣiṇāśvaṃ dákṣiṇā gām dadāti dákṣiṇā candrám utá yád dhíraṇyam |
 7c. dákṣiṇānnaṃ vanute yó na ātmā dákṣiṇām vārma kṛṇute vijānán ||
 8a. ná bhojá mamrur ná n<i>arthám īyur ná riṣyanti ná vyathante ha bhojáḥ |
 8c. idám yád víśvam bhúvanaṃ s<ú>vaś c<a> <e>tát sárvaṃ dákṣiṇaibhyo dadāti ||
 9a. bhojá jigyuḥ surabhīm yónim ágre bhojá jigyur vadh<ú>vaṃ yá suvāsāḥ |
 9c. bhojá jigyur antaḥpéyam sūrāyā bhojá jigyur yé áhūtāḥ prayánti ||
 10a. bhojáy<a> <á>śvaṃ sám mṛjant<i> āśúm bhojáyāste kan<í>yā śúbhamānā |
 10c. bhojásyedám puṣkarīṇīva véśma páriṣkṛtaṃ devamānéva citráṃ ||
 11a. bhojám áśvāḥ suṣṭhuvāho vahanti suvíd rátho vartate dákṣiṇāyāḥ |
 11c. bhojám devāso <a>vatā bhāreṣu bhojáḥ śátrūn samanīkeṣu jétā ||

10.108 (934). Discourse between the dog goddess Saramā (1 3 5 7 9) and the Paṇi Asuras (2 4 6 8 10 11)

triṣṭubh

- 1a. kím ichántī sarāmā prédám ānaḍ dūre h<í> ádhvā jáguriḥ parācañḥ |
 1c. kásméhitiḥ ká páritakm<i>yāsīt kathám rasāyā atarah páyāmsi ||
 2a. índrasya dūtīr iṣitā carāmi mahá ichántī paṇayo nidhīn vaḥ |
 2c. atiṣkádo bhiyāsā tán na āvat táthā rasāyā ataram páyāmsi ||
 3a. kíḍḍīññ índraḥ sarame ká dṛṣīkā yásyedám dūtīr ásarah parākāt |
 3c. á ca gáchān mitráṃ enā dadhām<a> <á>thā gávāṃ gópatir no bhavāti ||
 4a. nāhám tám veda dábh<i>yam dábhat sá yásyedám dūtīr ásaram parākāt |
 4c. ná tám gūhanti sraváto gabhīrá hatá índreṇa paṇayah śayadhve ||
 5a. imá gávaḥ sarame yá aichaḥ pári divó 'ntān° subhage pátantī |
 5c. kás ta enā áva srjād áyudhv<ī> utásmákam áyudhā santi tigmā ||
 6a. asen<i>yā vaḥ paṇayo vácāms<i> aniṣavyās tan<ú>vaḥ santu pāpīḥ |
 6c. ádhrṣto va étavá astu pánthā bṛhaspátir va ubhayá ná m<ī>lāt ||

.H:Aṣṭaka VIII.6.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 7a. ayám nidhīḥ sarame ádribudhno góbhīr áśvebhīr vásubhīr n<í>ṛṣṭaḥ |
 7c. rákṣanti tám paṇayo yé sugopá réku padám álakam á jagantha ||
 8a. éhá gamann ṛṣayah sómaśitā ayās<i>yo ángiraso návagvāḥ |
 8c. tá etám ūrvám ví bhajanta gónām áthaitád vácaḥ paṇáyo vāmān ít ||

- 9a. evá ca tvam̐ sarama ājagántha prábādhitā sáhasā daív<i>yena |
 9c. svásāraṃ tvā kṛṇavai mā púnar gā ápa te gávāṃ subhage bhajāma ||
 10a. nāhāṃ veda bhr̥ṛtvāṃ nó svasṛtvāṃ índro vidur āngirasaś ca ghorāḥ |
 10c. gókāmā me achadayan yád āyam āpāta ita paṇayo várīyaḥ ||
 11a. dūrām ita paṇayo várīya úd gāvo yantu minatír ṛténa |
 11c. bṛhaspátir yá ávindan nígūlhāḥ sómo grāvāna ṛṣayaś ca vípraḥ ||

10.109 (935). To the Viśve Devās from Juhū Brahmajāyā or
 Ūrdhvanābhan Brāhma
 triṣṭubh. 6 7 anuṣṭubh

- 1a. té <a>vadan prathamā brahmakilbiṣé <á>kūpāraḥ saliló mātarísvā |
 1c. vīlúharās tápa ugró mayobhūr ápo devīḥ prathamajā ṛténa ||
 2a. sómo rájā prathamó brahmajāyām púnar prāyachad áhṛṇīyamānaḥ |
 2c. anvartitā váruṇo mitrá āsīd agnír hótā hastagṛhyá nināya ||
 3a. hástenaivá grāh<i>ya ādhír asyā brahmajāyéyām íti céd ávocan |
 3c. ná dūtāya prah<i>ye tastha eśá tathā rāṣṭrāṃ gupitāṃ kṣatṛíyasya ||
 4a. devā etásyām avadanta pūrve sapta<r>śáyas tápase yé niṣedúḥ |
 4c. bhīmā jāyā brāhmaṇásyópanītā durdhāṃ dadhāti paramé v<i>oman ||
 5a. brahmacārī carati véviṣad víṣaḥ sá devānām bhavat<i> ékam āngam |
 5c. téna jāyām ány avindad bṛhaspátīḥ sómena nītāṃ juh<ú>vaṃ ná devāḥ ||
 6a. púnar vai devā adaduḥ púnar manuṣ<i>yā utá |
 6c. rájānaḥ satyāṃ kṛṇvāná brahmajāyām púnar daduḥ ||
 7a. punardāya brahmajāyām kṛtvī devaír nikilbiṣám |
 7c. ūrjam pṛthivyá bhaktvāy<a> <u>rugāyām úpāsate ||

10.110 (936). To the Āpris from Jamadagni Bhārgava or Rāma
 Jāmadagnya
 triṣṭubh

- 1a. sámiddho adyá mánuṣo duroṇé devó devān yajasi jātavedaḥ |
 1c. á ca váha mitramahaś cikitvān t<u>vāṃ dūtāḥ kavír asi prácetāḥ ||
 2a. tánūnapāt pathá ṛtásya yānān mádhvā samañján svadayā sujihva |
 2c. mánmāni dhībhír utá yajñām ṛndhān devatrā ca kṛṇuh<i> adhvarāṃ naḥ ||
 3a. ājūhvāna íḍ<i>yo vánd<i>yaś c<a> á yāh<i> agne vásubhiḥ sajóṣāḥ |
 3c. t<u>vāṃ devānām asi yahva hótā sá enān yakṣ<i> <i>ṣitó yájīyān ||
 4a. prācīnam barhīḥ pradísā pṛthivyá vástor asyá vṛjyate ágre áhnām |
 4c. v<i> u prathate vitarāṃ várīyo devébh<i>yo áditaye s<i>yonám ||
 5a. vyácasvatír urviyá ví śrayantām pátibhyo ná jánayaḥ súmbhamānaḥ |
 5c. dévīr dvāro bṛhatír viśvaminvā devébh<i>yo bhavata supṛāyaṇāḥ ||
 6a. á suṣváyantī yajaté úpāke uṣāsānāktā sadatāṃ ní yónau |
 6c. divyé yóṣaṇe bṛhatí surukmé ádhi śríyaṃ śukrapísaṃ dádhāne ||
 7a. daívya hótārā prathamā suvācā mímānā yajñām mánuṣo yájadhyai |

7c. pracodáyantā vidátheṣu kārū prācīnam jyótiḥ pradísā diśántā ||

.H:Aṣṭaka VIII.6.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

8a. ā no yajñám bhāratī túyam et<u> īlā manuṣvād ihá cetáyantī |

8c. tísro devír barhír édám s<i>yonám sárasvatī s<u>ápasah sadantu ||

9a. yá imé dyāvāpṛthivī jānitī rūpaír ápiṃśad bhúvanāni víśvā |

9c. tám adyá hotar iṣitó yájīyān devám tváṣṭāram ihá yakṣi vidvān ||

10a. upāvasṛja tmán<i>yā samañján devānām pátha ṛtuthā havīṃṣi |

10c. vānaspátīḥ sámítā devó agníḥ svádantu havýám mádhunā ghṛténa ||

11a. sadyó jātó v<i> amimīta yajñám agnír devānām abhavat purogāḥ |

11c. asyá hótuh pradísy ṛtasya vācī svāhākṛtaḥ havír adantu devāḥ ||

10.111 (937). To Indra from Aṣṭādaṃṣṭra Vairūpa
triṣṭubh

1a. mánīṣiṇaḥ prá bharadhvam manīṣām yáthā-yathā matáyaḥ sánti nṛṇām |

1c. índraḥ satyaír érayāmā kṛtébhiḥ sá hí víró girvaṇasyúr vídānaḥ ||

2a. ṛtasya hí sádaso dhītír ádyaut sám gārṣṭeyó vṛṣabhó góbhīr ānaḥ |

2c. úd atiṣṭhat taviṣéṇā ráveṇa mahánti cit sám vivyācā rájāṃsi ||

3a. índraḥ kíla śrút<i>yā asyá veda sá hí jiṣṇúḥ pathikṛt sūr<i>yāya |

3c. án ménām kṛṇvān ácyuto bhúvad góḥ pátir diváḥ sanajá ápratītaḥ ||

4a. índro mahná maható arṇavásya vratāminād ángirobhir grṇánáḥ |

4c. purūṇi cin ní tatānā rájāṃsi dādḥāra yó dharúṇaḥ satyátātā ||

5a. índro diváḥ pratimānam pṛthivyā víśvā veda sávanā hánti súṣṇam |

5c. mahīm cid dyām átanot sūr<i>yeṇa cāskāmbha cit kámbhanena skábhīyān ||

6a. vājreṇa hí vṛtrahá vṛtrám ástar ádevasya súśuvānasya mājāḥ |

6c. ví dhr̥ṣṇo átra dhr̥ṣatā jaghanth<a> <á>thābhavo maghavan bāh<ú>ojāḥ ||

7a. sácanta yád uśásaḥ sūr<i>yeṇa citrām asya ketávo rām avindan |

7c. ā yán náksatraḥ dádr̥ṣe divó ná púnar yató nákir addhá nú veda ||

8a. dūrám kíla prathamā jagmur āsām índrasya yāḥ prasavé sasrúr āpaḥ |

8c. k<ú>va svid ágraḥ k<ú>va budhná āsām āpo mádhyaḥ k<ú>va vo nūnám ántaḥ ||

9a. srjāḥ síndhūṃr áhinā jagrasānām ād íd etāḥ prá vivijre javéna |

9c. múmuksamāṇā utá yá mumucré <á>dhéd etā ná ramante nítikṭaḥ ||

10a. sadhr̥cīḥ síndhum usatír ivāyan sanāj járá áritāḥ pūrbhíd āsām |

10c. ástam ā te · pārthivā vásūn<i> asmé jagmuḥ sūnṛtā indra pūrvīḥ ||

10.112 (938). To Indra from Nabhaḥprabhedana Vairūpa
triṣṭubh

- 1a. índra píba pratikāmám sutásya prātaḥsāvās táva hí pūrvápītiḥ |
 1c. hárṣasva · hántave śūra śátrūn ukthébhiḥ te vīr<i>yā prā bravāma ||
 2a. yás te rátho · mánaso jávīyān éndra téna somapéyāya yāhi |
 2c. túyam á te hárayaḥ prá dravantu yébhír yāsi vīṣabhir mándamānaḥ ||
 3a. háritvatā várcasā sūr<i>yasya śréṣṭhai rūpaís tan<ú>vaṃ sparśayasva |
 3c. asmábhír indra sákhībhír huvānáḥ sadhrīcīno mādayasvā niśádyā ||
 4a. yásya tyát te mahimānam mádeṣ<u> imé mahí ródasī nāviviktām |
 4c. tát óka á háribhir indra yuktaíḥ priyébhír yāhi priyám ánnam ácha ||
 5a. yásya śásvat papivám̐ indra śátrūn anānukṛtyā ráṇ<i>yā cakártha |
 5c. sá te púramdhiṃ táviṣīm iyarti sá te mádāya sutá indra sómaḥ ||
 6a. idám te pátraṃ sánavittam indra píba sómam enā śatakrato |
 6c. pūrṇá āhāvó madiráśya mádhvo yám víśva íd abhíharyanti devāḥ ||

.H:Aṣṭaka VIII.6.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 7a. ví hí tvám indra purudhá jánāso hitáprayaso vīṣabha hváyante |
 7c. asmákam te · mádhumattamān<i> <i>má bhuvan sávanā téṣu harya ||
 8a. prá ta indra pūrv<i>yāni prá nūnam vīr<i>yā vocam prathamā kṛtāni |
 8c. satīnāmanyur aśrathāyo ádriṃ suvedanām akr̥ṇor bráhmaṇe gām ||
 9a. ní śú sīda gaṇapate gaṇéṣu t<u>vám āhur vípratamaṃ kavīnām |
 9c. ná r̥té tvát kriyate kíṃ canāré mahám arkám maghavañ citráma arca ||
 10a. abhikhyā no maghavan nádhmānān sákhe bodhí vasupate sákhīnām |
 10c. ráṇam kṛdhi raṇakṛt satyaśuṣm<a> <á>bhakte cid á bhajā rāyé asmān ||

10.113 (939). To Indra from Śataprabhedana Vairūpa
 jagatī. 10 triṣṭubh

- 1a. tám asya dyāvāpṛthiví śáctasā víśvebhír devaír ánu śúṣmam āvatām |
 1c. yád aít kṛṇvāno mahimānam indriyám pītví sómasya krátumām̐ avardhata ||
 2a. tám asya víṣṇur mahimānam ójasā <a>mśúm dadhanvān mádhuno ví rapśate |
 2c. devébhír índro maghāvā sayāvabhir vṛtrám jaghanvám̐ abhavad váreṇ<i>yāḥ ||
 3a. vṛtrēṇa yád áhinā bíbhrad āyudhā samásthithā yudháye śámsam āvíde |
 3c. víśve te átra marútaḥ sahá tmānā <á>vardhann ugra mahimānam indriyám ||
 4a. jajñāná evá v<i> abādhata spīrdhaḥ prápaśyad vīró abhí paúṃs<i>yam ráṇam |
 4c. ávṛscad ádriṃ áva sasyádaḥ srjad ástabhnān nákam s<u>apasyáyā pṛthúm ||
 5a. ád índraḥ satrá táviṣīr apatyata váriyo dyāvāpṛthiví abādhata |
 5c. ávābharad dhr̥ṣitó vájram āyasám sévam mitráya váruṇāya dāsúṣe ||
 6a. índrasyátra táviṣībhyo virapśína r̥ghāyató araṃhayanta manyáve |
 6c. vṛtrám yád ugró v<i> ávṛscad ójasā <a>pó bíbhrataṃ támasā párvṛtam ||
 7a. yá vīr<i>yāni prathamāni kárt<u>vā mahitvébhír yátamānau samīyātuḥ |
 7c. dhvāntám támó · <á>va dadhvase hatá índro mahná pūrváhūtāv apatyata ||

- 8a. víśve deváso ádha vṛṣṇ<i>yāni te <á>vardhayan sómavatyā vacasyáyā |
 8c. raddhām vṛtrám áhim índrasya hánmanā <a>gnír ná jámbhais tṛṣ<ú> ánnam āvayat ||
 9a. bhūri dákṣebhir vacanébhīḥ ṛkvabhiḥ sakh<i>yébhiḥ sakh<i>yāni prá vocata |
 9c. índro dhúnim ca cūmurim ca dambháyañ chraddhāmanasyā śṛṇute dabhítaye ||
 10a. t<u>vám purūṅ<i> ā bharā s<u>ásvyā yébhir mámsai nivácanāni śámsan |
 10c. sugébhīḥ víśvā duriṭá tarema vidó śú ṇa urviyā gādhām adyá ||

10.114 (940). To the Viśve Devās from Sadhri Vairūpa or Gharma

Tāpasa

triṣṭubh. 4 jagatī

- 1a. gharmā sámantā trivṛtaṃ v<i> āpatus táyor júṣṭim mātariśvā jagāma |
 1c. divás páyo dídhīṣānā aveṣan vidúr devāḥ sahasāmānam arkám ||
 2a. tísro deṣṭrāya níṛṭīr úpāsate díṛghaśrúto ví hí jānānti váhnayaḥ |
 2c. tāsām ní cikyuḥ kaváyo nidānam páreṣu yā gúh<i>yeṣu vratéṣu ||
 3a. cátuṣkapardā yuvatīḥ supésā ghṛtápratīkā vayúnāni vaste |
 3c. tásyām suparṇā vṛṣānā ní śedatur yátra devā dadhiré bhāgadhéyam ||
 4a. ékaḥ suparṇāḥ sá samudrám ā viveśa sá idám víśvam bhúvanam ví caṣṭe |
 4c. tám pákena mánasāpaśyam ántitas tám mātā reḥi sá u reḥi mātáram ||
 5a. suparṇám víprāḥ kaváyo vácobhir ékam sántam bahudhā kalpayanti |
 5c. chándāṃsi ca dádható adhvaréṣu grāhān sómasya mimate d<u>vādaśa ||
 6a. śatṭrimśámś ca catúraḥ kalpáyantaś chándāṃsi ca dádhata ād<u>vādaśám |
 6c. yajñám vimāya kaváyo manīśá ṛksāmābhyām prá rátham vartayanti ||

.H:Aṣṭaka VIII.6.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 7a. cáturdaśānyé mahimāno asya tám dhīrā vácá prá ṇayanti saptá |
 7c. āpnānam tīrtham ká ihá prá vocad yéna pathā prapībante sutásya ||
 8a. sahasradhā pañcadaśān<i> ukthā yāvad dyāvāpṛthivī távad ít tát |
 8c. sahasradhā mahimānaḥ sahasram yāvad bráhma víṣṭhitam távatī vák ||
 9a. kás chándasām yógam ā veda dhīraḥ kó dhīṣṇ<i>yām práti vácam papāda |
 9c. kám ṛtvījām aṣṭamám súram āhur hārī índrasya ní cikāya káḥ svit ||
 10a. bhūmyā ántam pár<i> éke caranti ráthasya dhūrśú yuktáso asthuḥ |
 10c. śrámasya dāyām ví bhajant<i> ebh<i>yo yadā yamó bhávati harm<i>yé hitāḥ ||

10.115 (941). To Agni from Upastuta Vārṣṭihavya

jagatī. 8 triṣṭubh. 9 śakavarī

- 1a. citrá íc chíśos tárūṇasya vakśátho ná yó mātárāv ap<i>éti dhátave |
 1c. anūdḥá yádi jījanad ádhā ca nú vavákṣa sadyó máhi dūt<i>yam cāran ||

- 2a. agnír ha náma dhāyi dánm apástamaḥ sám yó vánā yuváte bhásmanā datā |
 2c. abhipramúra juh<ú>vā s<u>adhvará inó ná próthamāno yávase vṛṣā ||
 3a. tám vo vím ná druśádam devám ándhasa índum próthantam pravápantam arṇavám |
 3c. āsā váhniṃ ná śociśā virapśínam máhivratam ná sarájantam ádhvanah ||
 4a. ví yásya te jrayasānasy<a> <a>jara dhákṣor ná vātāḥ pári sánt<i> ácyutāḥ |
 4c. ā raṇvāso yúyudhayo ná satvanám tritám naśanta prá śiśánta iṣṭāye ||
 5a. sá íd agníḥ káṇvatamaḥ káṇvasakhā <a>ryāḥ párasya<a> <á>ntarasya táruṣaḥ |
 5c. agníḥ pātu grṇató agníḥ sūrín agnír dadātu téṣām ávo nah ||
 6a. vājintamāya sáhyase supitr<i>ya trṣú cyāvāno ánu jātávedase |
 6c. anudré cid yó dhṛṣatá váram saté mahíntamāya dhánvanéd aviṣyaté ||
 7a. ev<á> <a>gnír márt<i>aiḥ° sahá sūrībhir vásu ṣṭave sáhasaḥ sūnáro nṛbhiḥ |
 7c. mitrásō ná yé súdhitā ṛtāyávo dyávo ná dyumnaír abhí sánti mánuṣān ||
 8a. ūrjo napāt sahasāvann íti tv<ā> <u>pastutásya vandate vṛṣā vāk |
 8c. t<u>vām stośama t<u>váyā suvírā drāghīya áyuh pratarám dádhanāḥ ||
 9a. íti tvāgne vṛṣṭihavyasya putrá upastutása ṛṣayo <a>vocan |
 9c. támś ca pāhí · grṇatás ca sūrín váṣaḍ váṣaḥ íty ūrdhvāso anakṣan
 9e. námo náma íty ūrdhvāso anakṣan ||

10.116 (942). To Indra from Agniyuta (or Agniyūpa) Sthaura
 triṣṭubh

- 1a. píbā sómam mahatá indriyāya píbā vṛtrāya hántave śaviṣṭha |
 1c. píba rāyé śávase hūyámānaḥ píba mádhvas trṣád indrá vṛṣasva ||
 2a. asyá píba kṣumátaḥ prásthitasya<a> <i>ndra sómasya váram á sutásya |
 2c. s<u>astidá mánasā mādayasv<a> <a>rvācīno reváte saúbhagāya ||
 3a. mamáttu tvā div<i>yāḥ sóma indra mamáttu yāḥ sūyáte pārthiveṣu |
 3c. mamáttu yéna várivaś cakártha mamáttu yéna niriṇási śátrūn ||
 4a. ā dvibárhā aminó yāt<u> índro vṛṣā háribhyām páriṣiktam ándhaḥ |
 4c. gávy ā sutásya prábhṛtasya mádhvaḥ satrá khédām aruśahá vṛṣasva ||
 5a. ní tigmāni bhrásāyan bhrás<i>yān<i> áva sthirá tanuhi yātujúnām |
 5c. ugrāya te sáho bálam dadāmi pratítyā śátrūn vigadéṣu vṛṣca ||
 6a. v<i> aryá indra tanuhi śrávāms<i> ója sthiréva dhánvano 'bhímātī |
 6c. asmadr<i>ag vāvṛdhānāḥ sáhobhir ánibhṛṣtas tan<ú>vam vāvṛdhasva ||
 7a. idám havír maghavan túbhya° rātám práti samrāl áhṛṇāno grbhāya |
 7c. túbhyaṃ sutó maghavan túbhya° pakvó <a>ddh<i> indra píba ca prásthitasya ||

.H:Aṣṭaka VIII.6.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 8a. addhíd indra prásthitemá havímṣi cáno dadhiṣva pacatótá sómam |
 8c. práyasvantaḥ práti haryāmasi tvā satyāḥ santu yájamānasya kāmāḥ ||
 9a. préndrāgnībhyām suvacasyām iyarmi síndhāv iva prérayaṃ nāvam arkaīḥ |

9c. áyā iva pári caranti devā yé asmábhyaṃ dhanadā udbhídaś ca ||

10.117 (943). Praise of the donation of wealth and food from

Bhikṣu Āṅgīrasa

triṣṭubh. 1 2 jagatī

- 1a. ná vā u devāḥ kṣúdham íd vadhāṃ dadur utāśitam úpa gachanti mṛtyávaḥ |
1c. utó rayīḥ pṛṇató nopa dasyat<i> utāpṛṇan marḍitāraṃ ná vindate ||
2a. yá ādhrāya cakamānāya pitvó <a>nnavān sán raphitāyopajagmúṣe |
2c. sthirám mánaḥ kṛṇuté sévate pur<ā> <u>tó cit sá marḍitāraṃ ná vindate ||
3a. sá íd bhojó yó grháve dādāt<i> ánnakāmāya cārate kṛśāya |
3c. áram asmai bhavati yāmahūtā utāparīṣu kṛṇute sákhāyam ||
4a. ná sá sákhā yó ná dādāti sákhye sacābhúve sácamānāya pitvāḥ |
4c. ápāsmāt prēyān ná tát óko asti pṛṇāntam anyám áraṇaṃ cid ichet ||
5a. pṛṇīyād ín nādhamānāya távyān drāghīyāṃsam ánu paśyeta pánthām |
5c. ó hí vártante ráth<i>yeva cakrá <a>nyám-anyam úpa tiṣṭhanta ráyaḥ ||
6a. mógham ánnaṃ vindate ápracetāḥ satyám bravīmi vadhá ít sá tásya |
6c. nāryamānaṃ púśyati nó sákhāyam kévalāgho bhavati kevalādī ||
7a. kṛśānn ít phāla āśitaṃ kṛṇoti yānn ádhvānam ápa vṛṅkte carītraīḥ |
7c. vādan brahmā <a>vadato vānīyān pṛṇānn āpír aprṇantam abhí syāt ||
8a. ékapād bhūyo dvipádo ví cakrame dvipāt tripādam abh<i> eti paścāt |
8c. cátuṣpād eti dvipādām abhisvaré sampáśyan pañktír upatíṣṭhamānaḥ ||
9a. samaú cid dhástau ná samám viviṣṭaḥ sammātārā cin ná samám duhāte |
9c. yamáyoś cin ná samā vīr<i>yāṇi jñātí cit sántau ná samám pṛṇītaḥ ||

10.118 (944). To Agni Rakṣohan from Urukṣaya Āmahīyava

gāyatrī

- 1a. ágne háṃsi n<i> atrīnaṃ dīd<i>yan márt<i>yeṣ<u> ā |
1c. s<u>vé kṣāye śucivrata ||
2a. út tiṣṭhasi s<ú>āhuto ghr̥tāni práti modase |
2c. yát tvā srúcaḥ samásthiran ||
3a. sá āhuto ví rocate <a>gnír īlén<i>yo girā |
3c. srucā prátīkam ajyate ||
4a. ghr̥ténāgnīḥ sám ajyate mádhupratīka āhutaḥ |
4c. rócamaṇo vibhāvasuḥ ||
5a. járamānaḥ sám idhyase devébhyaḥ havāvāhana |
5c. tám tvā havanta márt<i>yāḥ ||
6a. tám mart<i>ā° ámart<i>yam ghr̥ténāgnīm saparyata |
6c. ádābh<i>yam grhápatim ||
7a. ádābh<i>yena śócīṣā <a>gne rákṣas t<u>vám daha |
7c. gopā ṛtásya dīdīhi ||
8a. sá tvám agne prátīkena práty oṣa yātudhān<i>yāḥ |

- 8c. urukṣáyeṣu díḍ<i>yat ||
 9a. tám tvā gīrbhír urukṣáyā havyvāhaṃ sám īdhire |
 9c. yájiṣṭham mánuṣe jáne ||

.H:Aṣṭaka VIII.6.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.119 (945). Laba Aindra's self praise
 gāyatrī

- 1a. íti vā íti me máno gām ásvaṃ sanuyām íti |
 1c. kuvít sómasyāpām íti ||
 2a. prá vātā iva dódhata ún mā pītā ayaṃsata |
 2c. kuvít sómasyāpām íti ||
 3a. ún mā pītā ayaṃsata rátham ásvā ivāsávaḥ |
 3c. kuvít sómasyāpām íti ||
 4a. úpa mā matír asthita vāsrā putráṃ iva priyám |
 4c. kuvít sómasyāpām íti ||
 5a. ahám táṣṭeva vandhúram páry acāmi hṛḍā matím |
 5c. kuvít sómasyāpām íti ||
 6a. nahí me akṣipác can<á> <á>chāntsuh páñca kṛṣṭáyah |
 6c. kuvít sómasyāpām íti ||
 7a. nahí me ródasī ubhé anyám pakṣám caná práti |
 7c. kuvít sómasyāpām íti ||
 8a. abhí dyām mahinā bhuvam abhīmám pṛthivím mahím |
 8c. kuvít sómasyāpām íti ||
 9a. hántāhám pṛthivím imám ní dadhānīhá vehá vā |
 9c. kuvít sómasyāpām íti ||
 10a. oṣám ít pṛthivím ahám jaṅghānānīhá vehá vā |
 10c. kuvít sómasyāpām íti ||
 11a. diví me anyāḥ pakṣó <a>dhó anyám acīkṛṣam |
 11c. kuvít sómasyāpām íti ||
 12a. ahám asmi mahāmahó <a>bhinabhyám údíṣitaḥ |
 12c. kuvít sómasyāpām íti ||
 13a. gṛhó yām<i> áraṃkṛto devébhyo havyvāhanaḥ |
 13c. kuvít sómasyāpām íti ||

10.120 (946). To Indra from Bṛhaddīva Ātharvaṇa
 triṣṭubh

- 1a. tād íd āsa bhúvaneṣu jy<á><y><i>ṣṭhaṃ yáto jajñá · ugrás tveṣánṛmṇaḥ |
1c. sadyó jajñānó ní riṇāti śátrūn ánu yám víśve mádant<i> ūmāḥ ||
2a. vāvṛdhānáḥ śávasā bhūr<i>ojāḥ śátrur dāsāya bhiyásaṃ dadhāti |
2c. áv<i>anac ca v<i>anac ca sásni sám te navanta prábhṛtā mádeṣu ||
3a. t<u>vé krátum ápi vṛñjanti víśve d<u>vír yád eté trír bhávant<i> ūmāḥ |
3c. svādóḥ svādīyaḥ svādúnā sṛjā sám adáḥ sú mádhu mádhunābhí yodhīḥ ||
4a. íti cid dhí tvā dhánā jáyantam máde-made anumádanti víprāḥ |
4c. ójīyo dhr̥ṣṇo sthirám á tanuṣva má tvā dabhan yātudhānā durévāḥ ||
5a. tváyā vayám śāśadmahe ráṇeṣu prapáśyanto yudhén<i>yāni bhūri |
5c. codáyāmi ta áyudhā vácobhiḥ sám te śísāmi bráhmaṇā váyāmsi ||
6a. stuśéy<i>yam puruvárpasam řbhvam inátamam āpt<i>yám āpt<i>yānām |
6c. á darṣate śávasā saptá dánūn prá sākṣate pratimānāni bhūri ||
7a. ní tād dadhiṣe <á>varam páraṃ ca yásminn ávith<a> <á>vasā duroṇé |
7c. á mātārā sthāpayase jigatnú áta inoṣi kárvarā purūṇi ||

.H:Aṣṭaka VIII.6.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 8a. imá bráhma bṛháddivo vivakt<i> <i>ndrāya śūśám agriyāḥ s<u>arśāḥ |
8c. mahó gotrásya kṣayati svarájo dúraś ca víśvā avṛṇod ápa svāḥ ||
9a. evá mahān bṛháddivo átharvā <á>vocat svām tan<ú>vam índram evá |
9c. svásāro mātāribhvarīr aripṛá hinvánti ca śávasā vardháyanti ca ||

10.121 (947). To Ka from Hiranyagarbha Prājapatya
triṣṭubh

- 1a. hiranyagarbhāḥ sám avartatāgre bhūtásya jātāḥ pátir éka āsīt |
1c. sá dādhāra pṛthivīm dyām utémām kásmai devāya havíṣā vidhema ||
2a. yá ātmadá baladá yásya víśva upásate práśiṣaṃ yásya devāḥ |
2c. yásya chāyá <á>mṛtaṃ yásya mṛtyúḥ kásmai devāya havíṣā vidhema ||
3a. yāḥ prāṇató nimiṣató mahitv<á> <é>ka íd rájā jágato babhūva |
3c. yá íṣe asyá dvipádaś cātuṣpadaḥ kásmai devāya havíṣā vidhema ||
4a. yásy<a> <i>mé himávanto mahitvá yásya samudráṃ rasáyā sahāhúḥ |
4c. yásy<a> <i>māḥ pradíśo yásya bāhú kásmai devāya havíṣā vidhema ||
5a. yéna dyaúr ugrá pṛthiví ca d<ṛ>lhá yéna s<ú>va stabhitám yéna nákaḥ |
5c. yó antárikṣe rájaso vimānaḥ kásmai devāya havíṣā vidhema ||
6a. yám krándasī ávasā tastabhāné abhy aīkṣetām mánasā réjamāne |
6c. yátrádhi sūra údito vibhāti kásmai devāya havíṣā vidhema ||
7a. āpo ha yád bṛhatīr víśvam áyan gárbhaṃ dádhānā janáyantīr agnīm |
7c. táto devānām sám avartatásur ékaḥ kásmai devāya havíṣā vidhema ||
8a. yás cid āpo mahinā paryápaśyad dáksaṃ dádhānā janáyantīr yajñám |
8c. yó devéṣv ádhi devá éka āsīt kásmai devāya havíṣā vidhema ||

- 9a. má no hiṃsīj janitá yáḥ pṛthivyá yó vā dívam satyádharma jajána |
 9c. yás cāpás candrá bṛhatír jajána kásmā devāya havīṣā vidhema ||
 10a. prájāpate ná tvád etán<i> anyó vísvā jātāni pári tā babhūva |
 10c. yátkāmās te juhumāś tán no astu vayám s<i>yāma pátayo rayīṇām ||

10.122 (948). To Agni from Citramahas Vāsiṣṭha
 jagatī. 1 5 triṣṭubh.

- 1a. vásuṃ ná citrámahasaṃ gr̥ṇīṣe vāmāṃ sévam átithim adviṣeṇyám |
 1c. sá rāsate śurúdhō vísvádhāyaso <a>gnír hótā gr̥hāpatiḥ suvīryam ||
 2a. juṣānó agne prāti harya me váco vísvāni vidvān vayúnāni sukrato |
 2c. ghṛtanirṇig bráhmaṇe gātúm éraya táva devā ajanayann ánu vratám ||
 3a. saptá dhāmāni pariyānám ámart<i>yo dāśad dāśúṣe sukr̥te māmahasva |
 3c. suvīreṇa rayīṇagne s<u>ābhúvā yás ta ānaṭ samídha tám juṣasva ||
 4a. yajñāsya ketúm prathamám puróhitam havīṣmanta īlate saptá vājīnam |
 4c. śṛṇvántam agnīm ghṛtāpṛṣṭham ukṣāṇam pṛṇántam devám pṛṇatē suvīr<i>yam ||
 5a. t<u>vám dūtāḥ · prathamó váreṇyaḥ sá hūyāmāno amṛtāya matsva |
 5c. tvām marjayan marúto dāśúṣo gr̥hé t<u>vám stómebhir bhṛgavo ví rurucuḥ ||
 6a. iṣam duhán sudúghām vísvádhāyasaṃ yajñapriye yájamānāya sukrato |
 6c. ágne ghṛtásnus trír ṛtāni díd<i>yad vartír yajñám pariyán sukratūyase ||
 7a. t<u>vám íd asyā uṣáso v<i>uṣṭiṣu dūtām kṛṇvānā ayajanta mānuṣāḥ |
 7c. tvām devā mahayāy<i>yāya vāvṛdhur āj<i>yam agne nimrjānto adhvaré ||
 8a. ní tvā vāsiṣṭhā ah<u>vanta vājīnam gr̥ṇánto agne vidátheṣu vedhásāḥ |
 8c. rāyás póṣam yájamāneṣu dhārāya yūyám pāta s<u>astúbhiḥ sádā naḥ ||

.H:Aṣṭaka VIII.7.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.123 (949). To Vena from Vena Bhārgava
 triṣṭubh

- 1a. ayám venás codayat pṛśnigarbhā jyótirjarāyū rájaso vimāne |
 1c. imám apām saṃgamé sūr<i>yasya síśuṃ ná víprā matíbhi rihanti ||
 2a. samudrād ūrmím úd iyarti venó nabhojāḥ pṛṣṭhām haryatásya darśi |
 2c. ṛtásya sánāv ádhi viṣṭāpi bhrāt samānám yónim abhy ānūṣata vrāḥ ||
 3a. samānám pūrvír abhí vāvaśānās tíṣṭhan vatsásya mātáraḥ sánílāḥ |
 3c. ṛtásya sánāv ádhi cakramāṇā rihánti mádhvo amṛtasya vāṇīḥ ||
 4a. jānánto rūpám akr̥panta víprā mṛgásya ghóṣam mahiśásya hí gmán |
 4c. ṛténa yánto ádhi síndhum asthur vidád gandharvó amṛtāni nāma ||
 5a. apsarā jārám upasiṣmiyāṇā yóṣā bibharti paramé v<i>oman |

- 5c. cārat priyāsya yóniṣu priyāḥ sán sīdat pakṣé hiranyáye sá venāḥ ||
 6a. nāke suparnám úpa yát pátantaṃ hṛdā vénanto abhy ácakṣata tvā |
 6c. híraṇyapakṣaṃ váruṇasya dūtám yamásya yónau śakunám bhuranyúm ||
 7a. úrdhvó gandharvó ádhi nāke asthāt pratyán citrá bíbhrad asyáyudhāni |
 7c. vásāno átkam surabhím dṛśé kám s<ú>var ná nāma janata priyāni ||
 8a. drapsāḥ samudrám abhí yáj jígāti páśyan gr̥dhrasya cákṣasā vídharman |
 8c. bhānūḥ śukréṇa śocíṣā cakānás tṛtīye cakre rájasi priyāni ||

10.124 (950). To Agni (1-4), cosmogonic (5-8), Indra (9) from
 Agni (2-4), Agni, Varuṇa and Soma (1 5-9)
 triṣṭubh. 7 jagatī

- 1a. imám no agna úpa yajñám éhi páñcayāmaṃ trivṛtaṃ saptátantum |
 1c. áso havyvāl̥ utá naḥ purogā jyóg evá dīrghám táma āśayiṣṭhāḥ ||
 2a. ádevād devāḥ pracátā gúhā yán prapásyamāno amṛtatvám emi |
 2c. śívám yát sántam áśiva jáhāmi s<u>vāt sakhyád áraṇīm nábhim emi ||
 3a. páśyann anyásyā átithim vayáyā r̥tásya dhāma ví mime purūṇi |
 3c. sámśāmi pitré ásurāya sévam ayajñiyád yajñíyam bhāgám emi ||
 4a. bahvīḥ sámā akaram antár asminn índraṃ vṛṇānāḥ pitāraṃ jahāmi |
 4c. agnīḥ sómo váruṇas té cyavante paryávard rāṣṭrám tád avām<i> āyán ||
 5a. nírmāyā u tyé ásurā abhūvan t<u>vám ca mā varuṇa kāmáyāse |
 5c. r̥téna rájann ártaṃ viviñcán máma rāṣṭrasy<a> <á>dhipatyam éhi ||
 6a. idám s<ú>var idám íd āsa vāmám ayám prakāśá ur<ú> antárikṣam |
 6c. hánāva vṛtrám niréhi soma havíṣ tvā sántam havíṣā yajāma ||
 7a. kavīḥ kavítvá diví rūpám āsajad áprabhūti váruṇo nír apāḥ sr̥jat |
 7c. kṣémaṃ kṛṇvānā jánayo ná síndhavas tá asya várṇam śúcayo bharibhrati ||
 8a. tá asya jyéṣṭham indriyám sacante tá īm ā kṣeti svadháyā mādantīḥ |
 8c. tá īm víśo ná rájānam vṛṇānā bíbhatsúvo ápa vṛtrád atiṣṭhan ||
 9a. bíbhatsúnām sayújam haṃsám āhur apām divyānām sakh<i>yé cārantaṃ |
 9c. anuṣṭúbham ánu carcūryāmānam índraṃ ní cikyuḥ kaváyo manīṣā ||

.H:Aṣṭaka VIII.7.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.125 (951). To Vāc, the daughter of Ambhr̥ṇa
 triṣṭubh. 2 jagatī

- 1a. ahám rudrébhir vásubhiś carām<i> ahám ādityaír utá viśvādevaiḥ |
 1c. ahám mitrávaruṇobhá bibharm<i> ahám indrāgní ahám aśvínobhá ||
 2a. ahám sómam āhanásam bibharm<i> ahám tvāṣṭāram utá pūśānam bhāgam |

- 2c. ahám dadhāmi dráviṇaṃ havíṣmate supráv<i>ye yájamānāya sunvaté ||
 3a. ahám ráṣṭrī saṃgāmanī vásūnāṃ cikítuṣī prathamā yajñíyānām |
 3c. tám mā devā v<i> adadhuḥ purutrā bhúristhātrām bhúr<i> āveśáyantīm ||
 4a. máyā só ánnam atti yó vipásyati yáḥ práṇiti yá ṭm śṛṇót<i> uktám |
 4c. amantávo máṃ tá úpa kṣiyanti śrudhí śruta śraddhivám te vadāmi ||
 5a. ahám evá svayám idám vadāmi júṣṭam devébhīr utá mānuṣebhiḥ |
 5c. yám kāmāye tám-tam ugrám kṛṇomi tám brahmāṇaṃ tám řṣim tám sumedhām ||
 6a. ahám rudrāya dhānur ā tanomi brahmadvíṣe śárave hántavā u |
 6c. ahám jánāya samádam kṛṇom<i> ahám dyāvāpṛthivī ā viveśa ||
 7a. ahám suve pitáram asya mūrdhán máma yónir aps<ú> antáḥ samudré |
 7c. táto ví tiṣṭhe bhúvanānu vísv<ā> <u>támūṃ dyām varṣmāṇópa sprśāmi ||
 8a. ahám evá vāta iva prá vām<i> ārabhamāṇā bhúvanāni vísvā |
 8c. paró divá pará enā pṛthivy<ā> <e>tāvātī mahinā sám babhūva ||

10.126 (952). To the Viśve Devās from Kulmalabarhiṣa Śailūṣī or
 Añhomuc Vāmadevya
 upariṣṭādbṛhatī. 8 triṣṭubh

- 1a. ná tám áṃho ná durityám dévāso aṣṭa márt<i>yam |
 1c. sajóṣaso yám aryamā mitró náyanti váruṇo áti dvíṣaḥ ||
 2a. tád dhí vayám vṛṇīmáhe váruṇa mītr<a> <á>ryaman |
 2c. yénā nír áṃhaso yūyám páthá nethá ca márt<i>yam áti dvíṣaḥ ||
 3a. té nūnám no 'yám útáye váruṇo mitró aryamā |
 3c. náyiṣṭhā u no neśāni pársiṣṭhā u naḥ parśāṇ<i> áti dvíṣaḥ ||
 4a. yūyám vísvam pári pátha váruṇo mitró aryamā |
 4c. yuṣmākam śármaṇi priyé s<i>yāma suprañītayo <á>ti dvíṣaḥ ||
 5a. ādityāso áti srídho váruṇo mitró aryamā |
 5c. ugrám marúdbhī rudrám huvem<a> <i>ndram agníṃ s<u>astáye <á>ti dvíṣaḥ ||
 6a. nétāra ū ṣú ṇas tiró váruṇo mitró aryamā |
 6c. áti vísvāni durityá rájānaś carṣaṇīnām áti dvíṣaḥ ||
 7a. śunám asmábhyam útáye váruṇo mitró aryamā |
 7c. śárma yachantu saprátha ādityāso yád ímahe áti dvíṣaḥ ||
 8a. yáthā ha tyád vasavo gaur<i>yam cit padí řitām ámuñcatā yajatrāḥ |
 8c. evó ř<ú> asmán muñcatā v<i> áṃhaḥ prá tār<i> agne pratarám na áyuh ||

.H:Aṣṭaka VIII.7.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.127 (953). Praise of the night by Kuśika Saubhara or
 Rātri Bhāradvājī

gāyatrī

- 1a. rātrī v<í> akhyad āyatī purutrā dev<í> akṣābhiḥ |
1c. vísvā ádhi śríyo 'dhita ||
2a. ór<ú> aprā ámart<i>yā niváto dev<í> udvátaḥ |
2c. jyótiṣā bādhate támaḥ ||
3a. nír u svásāram askṛt<a> <u>śásam dev<í> āyatī |
3c. ápéd u hāsate támaḥ ||
4a. sã no adyá yásyā vayám ní te yámann ávikṣmahi |
4c. vṛkṣé ná vasatīm váyah ||
5a. ní grāmāso avikṣata ní padvānto ní pakṣíṇaḥ |
5c. ní śyenāsaś cid arthínaḥ ||
6a. yāváyā vṛk<í>yam vṛkam yaváya stenám ūrm<i>ye |
6c. áthā naḥ sutārā bhava ||
7a. úpa mā pépiśat támaḥ kṛṣṇám v<í>aktam asthita |
7c. úṣa ṛṇéva yātaya ||
8a. úpa te gā ivākaram vṛṇiṣvá duhitar divaḥ |
8c. rātri stómaḥ ná jigyuṣe ||

10.128 (954). To the Viśve Devās from Vihavya Āngirasa
triṣṭubh. 9 jagatī

- 1a. māmāgne várco vihavéṣ<u> astu vayám tvéndhānās tan<ú>vam puṣema |
1c. máhyaḥ namantām pradíśas cātasras tváyādhyakṣeṇa pṛtanā jayema ||
2a. máma devā vihavé santu sárva índravanto marúto víṣnur agníḥ |
2c. māmāntárikṣam urúlokam astu máhyaḥ vátaḥ pavatām káme asmín ||
3a. máyi devā dráviṇam á yajantām máyy áśír astu máyi deváhūtiḥ |
3c. daívyā hótāro vanuṣanta pūrve <á>riṣṭāḥ syāma tan<ú>vā suvīrāḥ ||
4a. máhyaḥ yajantu máma yāni havyā <á>kūtiḥ satyā mánaso me astu |
4c. éno má ní gām katamác canāhám víśve devāso ádhi vocatā naḥ ||
5a. dévīḥ ṣaḥ urvīr urú naḥ kṛṇota víśve devāsa ihá vīrayadhvam |
5c. má hāsmahi prajáyā má tanúbhir má radhāma dviṣaté soma rājan ||
6a. ágne manyúm pratinudán páreṣām ádabdho gopāḥ pári páhi nas tvám |
6c. pratyāñco yantu nigútaḥ púnas té <a>maíṣām cittám prabúdhām ví neśat ||
7a. dhātā dhātṛṇām bhúvanasya yás pátir devám trātāram abhimātiṣāhám |
7c. imóḥ yajñám aśvínobhá bṛhaspátir devāḥ pāntu yájamānaḥ n<i>arthāt ||
8a. uruvyácā no mahiśāḥ sárma yaṃsad asmín háve puruhūtāḥ purukṣúḥ |
8c. sá naḥ prajáyai har<i>ásva m<ṛ>lay<a> <í>ndra má no rīriṣo má párá dāḥ ||
9a. yé naḥ sapátnā ápa té bhavant<u> indrāgnibhyām áva bādhāmahe tán |
9c. vásavo rudrā ādityā upariśpísam m<ā> <u>grām céttāram adhirājám akran ||

.H:

10.129 (955). Cosmogonic hymn from Prajāpati Parameṣṭhin
triṣṭubh

- 1a. nāsad āsīn nó sād āsīt tadānīm nāsīd rájo nó v<i>omā paró yát |
1c. kím āvarīvaḥ kúha kásya sármann ámbhaḥ kím āsīd gáhanam gabhírám ||
2a. ná mrtyúr āsīd amṛtaṃ ná tárhi ná rātr<i>yā áhna āsīt praketaḥ |
2c. ānīd avātāṃ svadháyā tát ékaṃ tásmād dhānyán ná parāḥ kím canāsa ||
3a. táma āsīt támasā gūlhám ágre <a>praketāṃ salilāṃ sárvam ā idám |
3c. tuchyénabh<ú> ápihitam yád āsīt tápasas tán mahinājāyataikam ||
4a. kámas tát ágre sám avartatādhi mánaso rétaḥ prathamám yád āsīt |
4c. sató bándhum ásati nír avindan hṛdí pratīsyā kaváyo manīṣā ||
5a. tiraścīno vítato raśmír eṣām adháḥ svid āsī3d upári svid āsī3t |
5c. retodhá āsan mahimāna āsan svadhā avástāt práyatiḥ parástāt ||
6a. kó addhá veda ká ihá prá vocat kúta ájātā kúta iyám vísr̥ṣṭiḥ |
6c. arvāg devā asyā visárjanen<a> <á>thā kó veda yáta ābabhūva ||
7a. iyám vísr̥ṣṭir yáta ābabhūva yádi vā dadhé yádi vā ná |
7c. yó asyādhyakṣaḥ paramé v<i>oman só aṅgá veda yádi vā ná véda ||

10.130 (956). Cosmogonic hymn from Yajña Prājāpatya
triṣṭubh. jagatī

- 1a. yó yajñó · viśvátas tántubhis tatá ékaśataṃ devakarmébhir áyataḥ |
1c. imé vayanti pitáro yá āyayúḥ prá vayāpa vayét<i> āsate taté ||
2a. púmāṃ enaṃ tanuta út kṛṇatti púmān ví tatne ádhi náke asmín |
2c. imé mayūkhā úpa sedur ū sádaḥ sāmāni cakrus tásarāṇ<i> ótave ||
3a. kāsīt pramá pratimā kím nidānam ájyam kím āsīt paridhíḥ ká āsīt |
3c. chāndaḥ kím āsīt práūgam kím ukthám yád devā devám áyajanta víśve ||
4a. agnér gāyatr<í> abhavat sayúgv<ā> <u>ṣṇihayā savitá sám babhūva |
4c. anuṣṭubhā sóma ukthair máhasvān bṛhaspáter bṛhatí vácam āvat ||
5a. virāṇ mitrávaruṇayor abhiśrīr índrasya triṣṭúb ihá bhāgó áhnaḥ |
5c. vísvān devāñ jágat<ī> á viveśa téna cākṠpra řsayo manuṣyāḥ ||
6a. cākṠpré téna řsayo manuṣyā yajñé jāté pitáro naḥ purāné |
6c. páśyan manye mánasā cākṣasā tán yá imám yajñám áyajanta pūrve ||
7a. sahástomāḥ saháčhandasa āvṛtaḥ sahápamá řsayāḥ saptá daív<i>yāḥ |
7c. pūrveṣām pánthām anudṛśya dhírā anvālebhire rath<i>yo ná raśmín ||

10.131 (957). To Indra (1-3 6 7), the Aśvins (4 5) from Sukṛti
Kākṣivata
triṣṭubh. 4 anuṣṭubh

- 1a. ápa práca indra vísvāṁ amítrān ápāpāco abhibhūte nudasva |
 1c. ápódico ápa sūrādharāca uraú yáthā táva śárman mádema ||
 2a. kuvíd anḡá yávamanto yávam cid yáthā dānt<i> anupūrvam viyūya |
 2c. ihéhaiṣāṁ kṛṇuhi bhójanāni yé barhiṣo námovṛktiṁ ná jagmúḥ ||
 3a. nahí sthūr<i> ṛtuthā yātám ásti nóta śrávo vivide saṁgamēṣu |
 3c. gavyánta índraṁ sakh<i>yāya víprā ásvāyánto víṣaṇaṁ vājáyantaḥ ||
 4a. yuvám surāmam ásvinā námucāv āsuré sácā |
 4c. vipipānā śubhas patī índraṁ kármas<u> āvatam ||

.H:Aṣṭaka VIII.7.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 5a. putrám iva pitārāv ásvínobh<ā> <i>ndrāvátuḥ kāv<i>yair daṁsánābhiḥ |
 5c. yát surāmaṁ v<i> ápiḇaḥ śácībhiḥ sárasvatī tvā maghavann abhiṣṇak ||
 6a. índraḥ sutrāmā s<u>ávāṁ ávobhiḥ sum<ṛ>līkó bhavatu vísvávedāḥ |
 6c. bādhatāṁ dvéṣo ábhayaṁ kṛṇotu suvír<i>yasya pátayaḥ s<i>yāma ||
 7a. tásya vayám sumataú yajñíyasy<a> <á>pi bhadré saumanasé s<i>yāma |
 7c. sá sutrāmā s<u>ávāṁ índro asmé ārác cid dvéṣaḥ sanutár yuyotu ||

10.132 (958). To Heaven and Earth and the Ásvins (1), Mitra and Varuṇa (2-7) from Śakapūta Nārmedha

1 nyaṅkusāriṇī. 2 6 prastārapaṅkti. 3-5 virāḍrūpā. 7 mahāsatobṛhatī

- 1a. ījānám íd d<i>yaúr gūrtāvasur ījānám bhūmir abhí prabhūśāni |
 1c. ījānāṁ devāv ásvínāv abhí sumnaír avardhatām ||
 2a. tá vām mitrāvaruṇā dhārayátksitī suṣumn<ā> <i>ṣitatvātā yajāmasi |
 2c. yuvóḥ krāñāya sakh<i>yair abhí ṣ<i>yāma rakśásaḥ ||
 3a. ádhā cin nú yád dídhiṣāmahe vām abhí priyám rék<a>ṇaḥ pátyamānāḥ |
 3c. dadvāṁ vā yát púṣyati rékṇaḥ sám <ū> āran nákir asya maghāni ||
 4a. asāv anyó asura sūyata dyaús t<u>vám víśveṣāṁ varuṇāsi rájā |
 4c. mūrdhā ráthasya cākan naitāvat<ā> <é>nasā <a>ntakadhrúk ||
 5a. asmín s<ú> etác chākapūta éno hité mitré nígatān hanti vīrān |
 5c. avór vā yád dhāt tanūṣ<u> ávaḥ priyāsu yajñíyās<u> árvā ||
 6a. yuvór hí mātá <á>ditir vicetasā d<i>yaúr ná bhūmiḥ páyasā pupūtāni |
 6c. áva priyā didiṣṭana sūro ninikta raśmībhiḥ ||
 7a. yuvám h<i> · apnarājāv ásīdatam tīṣṭhad rátham ná dhūrśadam vanarśadam |
 7c. tá ṇaḥ kaṇūkayántir ṇmédhas tatre āṁhasaḥ sumédhas tatre āṁhasaḥ ||

10.133 (959). To Indra from Sudās Paijavana

1-3 śakavarī. 4-6 mahāpaṅkti. 7 triṣṭubh

- 1a. pró ṣ<ú> asmai purorathám índrāya sūṣám arcata |
 1c. abhīke cid ulokakṛt saṃgé samātsu vṛtrahā <a>smākam bodhi coditā
 1f. nábhantām anyakéṣām j<i>yākā́ ádhi dhánvasu ||
 2a. t<u>vám sándhūmr ávásrjo <a>dharāco áhann áhim |
 2c. ásatrúr indra jajñiṣe víśvam puṣyasi vār<i>yam tám tvā pári ṣvajāmahe
 2f. nábhantām anyakéṣām j<i>yākā́ ádhi dhánvasu ||
 3a. ví sū víśvā árātayo <a>ryó naśanta no dhíyaḥ |
 3c. ástāsi śátrove vadhám yó na indra jíghāmsati yá te rātír dadír vásu
 3f. nábhantām anyakéṣām j<i>yākā́ ádhi dhánvasu ||
 4a. yó na indrábhíto jáno vṛkāyúr ādídeśati |
 4c. adhaspadám tám im kṛdhi vibādhó asi sāsahír
 4e. nábhantām anyakéṣām j<i>yākā́ ádhi dhánvasu ||
 5a. yó na indrábhidāsati sánābhir yás ca níṣ<i>yaḥ |
 5c. áva tāsya bálam tira mahíva dyaúr ádha tmánā
 5e. nábhantām anyakéṣām j<i>yākā́ ádhi dhánvasu ||
 6a. vayám indra t<u>váyávaḥ sakhitvám á rabhāmahe |
 6c. ṛtāsya naḥ pathā nay<a> <á>ti víśvāni duritā
 6e. nábhantām anyakéṣām j<i>yākā́ ádhi dhánvasu ||
 7a. asmábhyaṃ sū t<u>vám indra tám śikṣa yá dóhate práti váraṃ jaritré |
 7c. áchidr<a>údhni pīpáyad yáthā naḥ sahasradhārā páyasā mahí gauḥ ||

.H:Aṣṭaka VIII.7.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.134 (960). To Indra from Māndhātṛ Yauvanāśva (1-6a), Godhā (6b 7)
 mahāpañkti. 7 pañkti

- 1a. ubhé yád indra ródasī āpapráth<a> <u>ṣā́ iva |
 1c. mahāntaṃ tvā mahínām samrājāṃ carṣaṇínām
 1e. deví jánitry ajījanad bhadrá jánitry ajījanat ||
 2a. áva sma durhaṇāyató mártasya tanuḥi sthirám |
 2c. adhaspadám tám im kṛdhi yó asmāñ ādídeśati
 2e. deví jánitry ajījanad bhadrá jánitry ajījanat ||
 3a. áva tyā bṛhatír íṣo víśváścandrā amitrahan |
 3c. śácibhiḥ śakra dhūnuh<i> <i>ndra víśvābhir ūtībhir
 3e. deví jánitry ajījanad bhadrá jánitry ajījanat ||
 4a. áva yát tvám śatakratev índra víśvāni dhūnuṣé |
 4c. rayim ná sunvaté sácā sahasríñībhir ūtībhir
 4e. deví jánitry ajījanad bhadrá jánitry ajījanat ||
 5a. áva svédā ivābhíto víśvak patantu didyávaḥ |

- 5c. dūrvāyā iva tāntavo v<í> asmád etu durmatír
 5e. deví jánitrī ajījanad bhadrā jánitrī ajījanat ||
 6a. dīrghám h<í> ankušám yathā śáktim bíbharṣi mantumaḥ |
 6c. pūrveṇa maghavan padā <a>jó vayám yáthā yamo
 6e. deví jánitrī ajījanad bhadrā jánitrī ajījanat ||
 7a. nákir devā minīmasi nákir ā yopayāmasi
 7c. mantraśrútyaṃ carāmasi |
 7d. pakṣébhīr apikakṣébhīr átrābhī sám rabhāmahe ||

10.135 (961). To Yama from Kumāra Yāmāyana
 anuṣṭubh

- 1a. yásmin vṛkṣé supalāśé devaiḥ sampíbate yamáḥ |
 1c. átrā no víspátīḥ pitā purāṇāṃ ánu venati ||
 2a. purāṇāṃ anuvénantaṃ cárantaṃ pāpáyāmuyá |
 2c. asūyánn abhy àcākaśaṃ tásmā asprḥayam púnaḥ ||
 3a. yám kumāra návaṃ rátham acakráṃ mánasākṛṇoḥ |
 3c. ékeṣaṃ vísvátaḥ práñcam ápaśyann ádhi tiṣṭhasi ||
 4a. yám kumāra právartayo rátham víprebh<i>yas pári |
 4c. tám sámānu právartata sám itó nāv<í> áhitam ||
 5a. káḥ kumārám ajanayad rátham kó nír avartayat |
 5c. káḥ svit tát adyá no brūyād anudéyī yáthābhavat ||
 6a. yáthābhavad anudéyī táto ágram ajāyata |
 6c. purástād budhná átataḥ páścān niráyaṇaṃ kṛtám ||
 7a. idám yamáśya śádanaṃ devamānám yád ucyáte |
 7c. iyám asya dhamyate nālír ayám gīrbhīḥ páriṣkṛtaḥ ||

.H:Aṣṭaka VIII.7.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.136 (962). To the Keśins (i.e. Agni, Sūrya, Vāyu) from
 Vātaraśana's seven sons, the munis Jūti (1), Vātajūti (2), Viprajūti (3),
 Vṛṣāṇaka (4), Karikrata (5), Etaśa (6), Rśyaśṛṅga (7)
 anuṣṭubh

- 1a. keś<í> agníṃ keśí viśám keśí bíbharti ródasī |
 1c. keśí vísvaṃ s<ú>var dṛśé keśídám jyótir ucyate ||
 2a. múnayo vātaraśanāḥ piśāngā vasate málā |
 2c. vātasyānu dhrājīṃ yanti yád devāso ávikṣata ||
 3a. únmaditā maúneyena vātāṃ ā tashimā vayám |

- 3c. sárīred asmākaṃ yūyám mártāso abhí paśyatha ||
 4a. antárikṣeṇa patati víśvā rūpāvacākaśat |
 4c. múnir devásya-devasya saúkrtyāya sákhā hitáḥ ||
 5a. vātasyáśvo vāyóḥ sákh<ā> <á>tho devéṣito múnih |
 5c. ubhaú samudrāv á kṣeti yás ca púrva utáparaḥ ||
 6a. apsarásāṃ gandharvāṇāṃ mrgāṇāṃ cáraṇe cáran |
 6c. keśí kétasya vidván sákhā svádúr madántamaḥ ||
 7a. vāyúr asmā úpāmanthat pináṣti smā kunannamá |
 7c. keśí viśásya pātreṇa yád rudrēṇāpibat sahá ||

10.137 (963). To the Viśve Devās from Bharadvāja (1), Kaśyapa (2),
 Gotama (3), Atri (4), Viśvāmitra (5), Jamadagni (6), Vasiṣṭha (7)
 anuṣṭubh

- 1a. utá devā ávahitaṃ dévā ún nayathā púnaḥ |
 1c. utágaś cakrúṣaṃ devā dévā jīváyathā púnaḥ ||
 2a. d<u>vāv imau vātau vāta á síndhor á parāvataḥ |
 2c. dákṣaṃ te anyá á vātu párānyó vātu yád rápaḥ ||
 3a. á vāta vāhi bheṣajám ví vāta vāhi yád rápaḥ |
 3c. t<u>vám hí víśvábheṣajo devānāṃ dūtá íyase ||
 4a. á tvāgamaṃ sám̐tātibhir átho ariṣṭátātibhiḥ |
 4c. dákṣaṃ te bhadram ábhāṣaṃ párā yákṣmaṃ suvāmi te ||
 5a. tráyantām ihá devās tráyatām marútām gaṇáḥ |
 5c. tráyantām víśvā bhūtāni yáthāyám arapá ásat ||
 6a. ápa íd vá u bheṣajír ápo amīvacātaniḥ |
 6c. ápaḥ sárvasya bheṣajís tās te kṛṇvantu bheṣajám ||
 7a. hástābhyāṃ dáśaśákhābhyāṃ jihvá vácāḥ purogaví |
 7c. anāmayitnúbhyāṃ t<u>vā tábhyāṃ tvópa sprśāmasi ||

.H:Aṣṭaka VIII.7.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.138 (964). To Indra from Aṅga Aurava
 jagatī

- 1a. táva tyá indra sakh<i>yéśu váhnaya ṛtám manvāná v<i> adardirur valám |
 1c. yátrā daśasyánn uśáso riṇánn apáḥ kútsāya mánmann ah<i>yás ca daṃsáyaḥ ||
 2a. ávāsṛjaḥ pras<ú>vah śvañcáyo girín úd āja usrá ápibo mádhu priyám |
 2c. ávardhayo vaníno asya dáṃsasā śuśóca sūrya ṛtájātayā girá ||
 3a. ví sūryo mádhye amucad ráthamaṃ divó vidád dáśāya pratimānam ár<i>yaḥ |

- 3c. d<ṛ>lhāni pípror ásurasya māyína índro v<i> āsyac cakṛvāṁ ṛjísvanā ||
 4a. ánādhṛṣṭāni dhṛṣitó v<i> ās<i>yam nidhīm̐r ádevāṁ amṛṇad ayās<i>yah |
 4c. māsēva sūryo vāsu pūryam ā dade gṛṇānāḥ sátrūm̐r ásṛṇād virúkmatā ||
 5a. áyuddhaseno vibh<ú>vā vibhindatā dáśad vṛtrahā túj<i>yāni tejate |
 5c. índrasya vájṛād abibhed abhiśnáthaḥ prákrāmac chundhyūr ájahād uṣā ánaḥ ||
 6a. etā t<i>yā te śrút<i>yāni kévalā yád éka ékam ákṛṇor ayajñām |
 6c. māsām̐ vidhānam adadhā ádhi dyávi tváyā víbhinnam bharati pradhím̐ pitā ||

10.139 (965). To Sūrya (1-3), Viśvāvasu (4-6) from Viśvāvasu

Devagandharva

triṣṭubh

- 1a. sūryaraśmir háríkeśaḥ purástāt savitā jyótir úd ayāṁ ájasram |
 1c. tāsya pūṣā prasavé yāti vidvān sampáśyan vísvā bhúvanāni gopāḥ ||
 2a. nṛcákṣā eṣá divó mádhya āsta āpaprivān ródasī antárikṣam |
 2c. sá viśvácīr abhí caṣṭe ghṛtácīr antarā pūrvam áparam ca ketúm ||
 3a. rāyó budhnāḥ samgámano vásūnām̐ vísvā rūpā <a>bhí caṣṭe śácībhiḥ |
 3c. devá iva savitā satyádaharm<ā> <i>ndro ná tasthau samaré dhánānām̐ ||
 4a. viśvāvasuṁ soma gandharvām̐ ápo dadṛśúsīs tād ṛténā v<i> āyan |
 4c. tád anvávid índro rārahāṇā āsām̐ pári sūryasya paridhīm̐r apaśyat ||
 5a. viśvāvasur abhí tán no gṛṇātu divyó gandharvó rájaso vimānaḥ |
 5c. yád vā ghā satyám̐ utá yán ná vidmā dhíyo hinvāno dhíya ín no avyāḥ ||
 6a. sásnim̐ avindac cáraṇe nadīnām̐ ápāvṛṇod dúro ásmavrajānām̐ |
 6c. práśām̐ gandharvó amṛtāni vocad índro dáḥṣam̐ pári jānād ahínām̐ ||

10.140 (966). To Agni from Agni Pāvaka

1 viṣṭārapāṅkti. 2-4 satobṛhatī. 5 upariṣṭājjyotis. 6 triṣṭubh

- 1a. ágne táva śrávo váyo máhi bhrājante arcáyo vibhāvaso |
 1c. bṛhadbhāno śávasā vājam ukth<i>yam̐ dádhāsi dáśúṣe kave ||
 2a. p<a>v<ā>kávarcāḥ súkrávarcā ánūnavarcā úd iyarṣi bhānúnā |
 2c. putró mātārā vicárann upāvasi pṛṇákṣi ródasī ubhé ||
 3a. ūrjo napāj jātavedaḥ suśastúbhir̐ mándasva dhītúbhir̐ hitāḥ |
 3c. t<u>vé íṣaḥ sám̐ dadhur̐ bhūrivarpasāḥ citrótayo vāmájātāḥ ||
 4a. irajyānn̐ agne prathayasva jantúbhir̐ asmé ráyo amart<i>ya |
 4c. sá darśatásya vápuṣo ví rájasi pṛṇákṣi sānasím̐ krátum̐ ||
 5a. iṣkartāram̐ adhvarásya prácetasam̐ kṣáyantam̐ rádhaso maháḥ |
 5c. rātúm̐ vāmásya subhágām̐ mahím̐ íṣam̐ dádhāsi sānasím̐ rayím̐ ||
 6a. ṛtāvānam̐ mahiśám̐ viśvadarśatam̐ agním̐ sumnāya dadhire puró jānāḥ |
 6c. śrútkarṇam̐ sapráthastamam̐ t<u>vā girā daív<i>yam̐ mānuṣā yugá ||

.H:Aṣṭaka VIII.7.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.141 (967). To the Viśve Devās from Agni Tāpasa
anuṣṭubh

- 1a. ágne áchā vadehá naḥ pratyáñ naḥ sumánā bhava |
- 1c. prá no yacha viśas pate dhanadá asi nas t<u>vám ||
- 2a. prá no yachat<u> aryamá prá bhágaḥ prá bṛhaspátih |
- 2c. prá deváḥ prótá sūnṛtā rāyó devī dadātu naḥ ||
- 3a. sómaḥ rájānam ávase <a>gnīm gīrbhír havāmahe |
- 3c. ādityān viśṇuḥ sūr<i>yam brahmāṇaḥ ca bṛhaspátim ||
- 4a. indravāyū bṛhaspátim suhávehá havāmahe |
- 4c. yáthā naḥ sárva íj jánaḥ sámgyāḥ sumánā ásat ||
- 5a. aryamáṇaḥ bṛhaspátim índraḥ dānāya codaya |
- 5c. vātaḥ viśṇuḥ sárasvatīm savitāraḥ ca vājīnam ||
- 6a. t<u>vám no agne agnībhir bráhma yajñám ca vardhaya |
- 6c. t<u>vám no devátāyē rāyó dānāya codaya ||

10.142 (968). Āprī hymn (1-12) to Indra (13) from
Dīrghatamas Aucathya
triṣṭubh. 1 2 jagatī. 7 8 anuṣṭubh

- 1a. ayám agne jaritā tvé abhūd ápi sáhasaḥ sūno nah<i> anyád ást<i> āp<i>yam |
- 1c. bhadráḥ hí sárma trivárūtham ásti ta āré hímsānām ápa didyúm á kṛdhi ||
- 2a. pravát te agne jánimā pitūyatáh sácīva vísvā bhúvanā n<i> ṛñjase |
- 2c. prá sáptayaḥ prá saniṣanta no dhíyaḥ purás caranti paśupá iva tmánā ||
- 3a. utá vā u pári vṛnakṣi bāpsad bahór agna úlapasya svadhāvaḥ |
- 3c. utá khilyā urvárāṇām bhavanti má te hetím táviṣīm cukrudhāma ||
- 4a. yád udváto niváto yási bāpsat pṛthag eṣi pragardhínīva sénā |
- 4c. yadá te vāto anuvāti śocír vápteva śmáśru vapasi prá bhūma ||
- 5a. prát<i> asya śr<á><y><i>ṇayo dadṛśra ékaḥ niyānam bahávo ráthāsaḥ |
- 5c. bāhū yád agne anumármrjāno n<i> aññ uttānām an<u>eṣi bhūmim ||
- 6a. út te súśmā jihatām út te arcír út te agne śasamānāsya vājāḥ |
- 6c. úc chvañcasva ní nama várdhamāna á tvādyá víśve vásavaḥ sadantu ||
- 7a. apám idám n<i> áyanaḥ samudrásya nivésanam |
- 7c. anyám kṛṇuṣvetáh pánthām téna yāhi vásāñ ánu ||
- 8a. áyane te parāyaṇe dūrvā rohantu puṣpīñih |
- 8c. hradās ca puṇḍárikāñi samudrásya gṛhá imé ||

10.143 (969). To the Ásvins from Atri Sāṃkhya

anuṣṭubh

- 1a. tyám cid átrim ṛtajúram ártham áśvaṃ ná yátave |
1c. kakṣívantaṃ yádī púnā ráthaṃ ná kṛṇuthó návam ||
2a. tyám cid áśvaṃ ná vājínam areṇávo yám átnata |
2c. d<ṛ>lhám granthím ná ví ṣyatam átrim yáviṣṭham á rájaḥ ||
3a. nárā dáṃsiṣṭhāv átraye śúbhrā síṣāsataṃ dhíyaḥ |
3c. áthā hí vāṃ divó narā púna stómo ná viśáse ||

.H:Aṣṭaka VIII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

- 4a. cité tát vāṃ surādhasā rātīḥ sumatír aśvinā |
4c. á yán naḥ sádane pṛthaú sámame párṣatho narā ||
5a. yuvám bhujyúṃ samudrá á rájasaḥ pārá īnkhitám |
5c. yātám áchā patatrībhir násatyā sātáye kṛtam ||
6a. á vāṃ sumnaīḥ śamyú iva máṃhiṣṭhā víśvavedasā |
6c. sám asmé bhūṣataṃ nar<ā> <ú>tsaṃ ná pipyúṣīr íṣaḥ ||

10.144 (970). To Indra from Suparṇa Tārksyaputra, or Ūrdhvakṛśana Yāmāyana

1 3 4 gāyatrī. 2 bṛhatī. 5 satobṛhatī. 6 viṣṭārapaṅkti

- 1a. ayám hí te ámart<i>ya índur átyo ná pátyate |
1c. dákṣo víśváyur vedháse ||
2a. ayám asmásu kāv<i>ya ṛbhúr vājro dāsvate |
2c. ayám bibhart<i> ūrdhvákṛśanam mádam ṛbhúr ná kṛtv<i>yam mádam ||
3a. ghṛṣuḥ śyenāya kṛtvana āsú s<u>āsu váṃsagaḥ |
3c. áva dīdhed ahīśúvaḥ ||
4a. yám suparṇāḥ parāvataḥ śyenásya putrá ábharat |
4c. śatácakraṃ yò 'hyò vartanīḥ ||
5a. yám te śyenás cārum avṛkám padābharad aruṇám mānám ándhasaḥ |
5c. enā váyo ví tār<i> áyu° jīvása enā jāgāra bandhútā ||
6a. evá tát índra índunā devéṣu cid dhārayāte máhi tyájāḥ |
6c. krátvā váyo ví tār<i> áyu° sukrato krátvāyám asmád á sutāḥ ||

10.145 (971). From Indrānī, an upaniṣad, a spell to drive off rivals
anuṣṭubh. 6 paṅkti

- 1a. imām khanām<i> oṣadhiṃ vīrúdhm bálavattamām |
1c. yáyā sapátnīm bádhate yáyā saṃvindaṭe pátim ||

- 2a. úttānaparṇe súbhage dévajūte sáhasvati |
 2c. sapátñīm me párā dhama pátim me kévalaṃ kuru ||
 3a. úttarā <a>hám Uttara úttar<ā> <i>d úttarābhyaḥ |
 3c. áthā sapátñī yā mām<a> <á>dharā sādharābh<i>yaḥ ||
 4a. nahy āsyā nāma gṛbhñāmi nó asmín ramate jáne |
 4c. párām evá parāvátam sapátñīm gamayāmasi ||
 5a. ahám asmi sáhamānā <á>tha tvám asi sāsahíḥ |
 5c. ubhé sáhasvatī bhūtvī sapátñīm me sahāvahai ||
 6a. úpa te 'dhām sáhamānām abhí tvādhām sáhīyasā |
 6c. mām ánu prá te máno vatsám gaúr iva dhāvatu pathá vār iva dhāvatu ||

.H:Aṣṭaka VIII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.146 (972). To a goddess of the wilderness from Devamuni Airammada
 anuṣṭubh

- 1a. áraṇyān<i> áraṇyān<i> asaú yā préva náśyasi |
 1c. kathā grāmaṃ ná pṛchasi ná tvā bhír 'va° vindati3m̃ ||
 2a. vṛṣāravāya vādante yád upāvati ciccikāḥ |
 2c. āghātibhir 'va° dhāváyann arañyānir mahīyate ||
 3a. utá gāva ivādant<i> utá véśmeva dṛśyate |
 3c. utó arañyānīḥ sāyám śakaṭir iva sarjati ||
 4a. gām aṅgaísá ā hvayati dārv aṅgaísó ápāvadhīt |
 4c. vásann arañyānyām sāyám ákrukṣad iti manyate ||
 5a. ná vā arañyānir hant<i> anyás cén nābhigáchatī |
 5c. svādóḥ phálasya jagdhvāya yathākāmaṃ ní padyate ||
 6a. āñjanagandhiṃ surabhím bahvannām ákṛṣīvalām |
 6c. práhám mṛgāṇām mātáram arañyānīm aśamsiṣam ||

10.147 (973). To Indra from Suvedas Śairīṣi
 jagatī. 5 triṣṭubh

- 1a. śrát te dadhāmi prathamāya manyáve <á>han yád vṛtrám nár<i>yam vivér apāḥ |
 1c. ubhé yát tvā bhávato ródasī ánu réjate śúsmāt pṛthivī cid adrivaḥ ||
 2a. t<u>vám mājābhīr anavadya māyīnam śravasyatā mánasā vṛtrám ardayaḥ |
 2c. t<u>vám ín náro vṛnate gáviṣṭiṣu t<u>vám vísvāsu háv<i>yās<u> íṣṭiṣu ||
 3a. aīṣu cākandhi puruhūta sūrīṣu vṛdhāso yé maghavann ānaśúr maghám |
 3c. árcanti toké tánaye páriṣṭiṣu medhásātā vājīnam áhraye dháne ||
 4a. sá ín nú rāyāḥ súbhṛtasya cākanan mádam yó asya rámh<i>yam cíketati |

- 4c. t<u>vávrdho maghavan dās<ú>adhvaro makṣú sá vājam bharate dhānā nṛbhiḥ ||
 5a. t<u>vám śárdhāya mahinā grṇāná urú kṛdhi maghavañ chagdhí rāyāḥ |
 5c. t<u>vám no mitró váruṇo ná māyí pitvó ná dasma dayase vibhaktā ||

10.148 (974). To Indra from Pṛthu Vainya
 triṣṭubh

- 1a. suṣvāñāsa ind<a>ra stumási tvā sasavāmsaś ca tuvinṛmṇa vājam |
 1c. ā no bhara suvitām yásya cākán tmánā tánā sanuyāma t<u>vótāḥ ||
 2a. ṛṣvās t<u>vám ind<a>ra sūra jātó dāsīr víśaḥ · sūr<i>yeṇa sahyāḥ |
 2c. gúhā hitām gúh<i>yam gūlhám apsú bibhṛmási prasrávaṇe ná sómam ||
 3a. aryó vā gíro abh<i> arca vidván ṛṣīṇām vípraḥ sumatīm cakānāḥ |
 3c. té s<i>yāma yé raṇáyanta sómair en<ā> <u>tá túbhya° ratholha bhakṣaīḥ ||
 4a. imá bráhm<a> <i>nd<a>ra túbhya° śamsi dá nṛbhyo n<ṛ>ṇām sūra śávaḥ |
 4c. tébhir bhava sákratur yeṣu cākán utá trāyasva grṇatá utá stín ||
 5a. śrudhí hávam ind<a>ra sūra pṛthyā utá stavase ven<i>yásy<a> <a>rkaīḥ |
 5c. ā yás te yónim ghṛtāvāntam ásvār ūrmír ná nímnaír dravayanta vākvāḥ ||

.H:Aṣṭaka VIII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.149 (975). To Savitr from Arcat Hairanyastūpa
 triṣṭubh

- 1a. savitā yantraīḥ pṛthivīm aramṇād askambhané savitā dyām adṛmhat |
 1c. ásvam 'vādhukṣad° dhúnim antárikṣam atúrte baddhām savitā samudrám ||
 2a. yátrā samudrá skabhitó v<i> aúnad ápām napāt savitā tásya veda |
 2c. áto bhūr áta ā útthitam rájo <á>to dyāvāpṛthiví aprathetām ||
 3a. paścédám anyád abhavad yájatram ámart<i>yasya bhúvanasya bhūná |
 3c. suparṇó aṅgá savitúr garútmān pūrvo jātāḥ sá u asyānu dhárma ||
 4a. gāva 'va° grāmaṃ yūyudhir 'v<a>° <á>śvān vāśréva vatsám sumánā dúhānā |
 4c. pátir 'va° jāyām abhí no n<i> etu dhartā divāḥ savitā viśvāvāraḥ ||
 5a. híraṇyastūpaḥ savitar yáthā tvā <ā>ṅgirasó juh<u>vé vāje asmín |
 5c. evá tvārcann ávase vándamānaḥ sómasyevāmsúm práti jāgarāhám ||

10.150 (976). To Agni from Mṛṇika Vāsiṣṭha

1-3 bṛhatī. 4 upariṣṭājjyotis or jagatī. 5 upariṣṭājjyotis

- 1a. sámiddhaś cit sám idhyase devébhyo havyavāhana |

- 1c. ādityaí rudraír vásubhir na á gahi m<ṛ>likāya na á gahi ||
 2a. imám yajñám idám váco jujuṣāná upāgahi |
 2c. mártāsas tvā samidhāna havāmahe m<ṛ>likāya havāmahe ||
 3a. t<u>vām u jātávedasaṃ viśvāvāraṃ gr̥ṇe dhiyā |
 3c. ágne devám̐ á vaha naḥ priyávrātān m<ṛ>likāya priyávrātān ||
 4a. agnír devó devānām abhavat puróhito <a>gním manuṣyā̀ ṛṣayaḥ sám īdhire |
 4c. agním mahó dhānasātāv ahám huve m<ṛ>likám dhānasātaye ||
 5a. agnír átrim bharádvājaṃ gáviṣṭhīram právan naḥ káṇvaṃ trasádasyum āhavé |
 5c. agním vásiṣṭho havate puróhito m<ṛ>likāya puróhitaḥ ||

10.151 (977). To the śraddhā from Śraddhā Kāmāyanī
 anuṣṭubh

- 1a. śraddháyāgnīḥ sám idhyate śraddháyā hūyate havīḥ |
 1c. śraddhām bhágasya mūrdhāni vácasā vedayāmasi ||
 2a. priyám śraddhe dádataḥ priyám śraddhe dídāsataḥ |
 2c. priyám bhojēsu yájvas<u> idám ma uditám kṛdhi ||
 3a. yáthā devā ásureṣu śraddhām ugrēṣu cakriré |
 3c. evám bhojēsu yájvas<u> asmākam uditám kṛdhi ||
 4a. śraddhām devā yájamānā vāyúgopā úpāsate |
 4c. śraddhām hṛdayyāyākūtyā śraddháyā vindate vāsu ||
 5a. śraddhām prātár havāmahe śraddhām madhyám̐dinam pári |
 5c. śraddhām sūryasya nimirúci śraddhe śrād dhāpayehá naḥ ||

.H:Aṣṭaka VIII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.152 (978). To Indra from Śāsa Bhāradvāja
 anuṣṭubh

- 1a. śāsá itthā mahám̐ as<i> amitrakhādó ádbhutaḥ |
 1c. ná yásya hanyáte sákhā ná jīyate kádā caná ||
 2a. s<u>astidā viśás pátir vṛtrahá vimṛdhó vaśí |
 2c. víṣéndraḥ purá etu naḥ somapā abhayaṃkarāḥ ||
 3a. ví rākṣo ví mṛdho jahi ví vṛtrāsya hánū ruja |
 3c. ví manyúm̐ indra vṛtrahann amítrasyābhidásataḥ ||
 4a. ví na indra mṛdho jahi nīcā yacha pṛtanyatāḥ |
 4c. yó asmám̐ abhidásat<i> ádharaṃ gamayā támaḥ ||
 5a. ápendra dviṣató máno <á>pa jíjyāsato vadhám |
 5c. ví manyóḥ śárma yacha vārīyo yavayā vadhám ||

10.153 (979). To Indra from Devajāmaya Indramātarah
gāyatrī

- 1a. īṅkháyantīr apasyúva índraṃ jātám úpāsate |
1c. bhejānāsaḥ suvīr<i>yam ||
2a. t<u>vám indra bálād ádhi sáhaso jātá ójasaḥ |
2c. t<u>vám vṛṣan vṛṣéd asi ||
3a. t<u>vám indrāsi vṛtrahā v<i> antárikṣam atiraḥ |
3c. úd dyām astabhñā ójasā ||
4a. t<u>vám indra sajóśasam arkám bibharṣi bāh<u>vóḥ |
4c. vājraṃ śísāna ójasā ||
5a. t<u>vám indrābhibhūr asi víśvā jātān<i> ójasā |
5c. sá víśvā bhúva ābhavaḥ ||

10.154 (980). Cosmogonic hymn from Yamī
anuṣṭubh

- 1a. sóma ékebhyaḥ pavate ghr̥tám éka úpāsate |
1c. yébhya mádhu pradhávati táṃś cid evápi gachatāt ||
2a. tápasā yé anādhṛṣyās tápasā yé s<ú>var yayúḥ |
2c. tápo yé cakriré máhas táṃś cid evápi gachatāt ||
3a. yé yúdhyanthe pradhāneṣu śúrāso yé tanūtyájah |
3c. yé vā sahásradakṣiṇās táṃś cid evápi gachatāt ||
4a. yé cit púrva ṛtasāpa ṛtāvāna ṛtāvīdhah |
4c. piṭṛn tápasvato yama táṃś cid evápi gachatāt ||
5a. sahásrañīthāḥ kaváyo yé gopāyānti sūr<i>yam |
5c. ṛṣīn tápasvato yama tapojāṃ āpi gachatāt ||

.H:Aṣṭaka VIII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.155 (981). A spell to remove misfortune (1 4); to Brāhmaṇaspati (2
3), the Viśve Devās from Śirimbiṭha Bhāradvāja
anuṣṭubh

- 1a. árāyi kāṇe víkaṭe girim̐ gacha sadān<u>ve |
1c. śirimbiṭhasya sátvabhis tébhiḥ ṭvā cātayāmasi ||
2a. cattó itás cattāmútaḥ sárva bhrūñān<i> arúṣi |

- 2c. arāyyam brahmaṇas pate tīkṣṇaśṛṅgodṛṣānn ihi ||
 3a. adó yád dāru plāvate sīndhoḥ pāre apūruśām |
 3c. tād ā rabhasva durhaṇo téna gacha parastarām ||
 4a. yád dha prácīr ájagant<a> <ú>ro maṇḍūradhāṇīkīḥ |
 4c. hatā índrasya śátravaḥ sárve budbudáyāśavaḥ ||
 5a. párīmé gām aneṣata pár<i> agnīm ahr̥ṣata |
 5c. devéṣ<u> akrata śrávaḥ ká imām ā dadharṣati ||

10.156 (982). To Agni from Ketu Āgneya
 gāyatrī

- 1a. agnīm hinvantu no dhíyaḥ sáptim āsúm ivājīṣu |
 1c. téna jeṣma dhānaṃ-dhanam ||
 2a. yáyā gā ākárāmahe sénayāgne távot<i>yā |
 2c. tām no hinva maghāttaye ||
 3a. āgne sthūrām rayīm bhara pṛthúm gómantam aśvínam |
 3c. aṇdhí khām vartáyā pañim ||
 4a. āgne nákṣatram ajáram ā sūryam rohayo diví |
 4c. dádhaj jyótir jánebh<i>yah ||
 5a. āgne ketúr viśám asi préṣṭhaḥ śréṣṭha upasthasát |
 5c. bódhā stotré váyo dádhāt ||

10.157 (983). To the Viśve Devās from Bhuvana Āptya or Sādhana Bhauvana
 dvipadā triṣṭubh

- 1a. imā nú kam bhúvanā sīśadhām<a> <i>ndraś ca víśve ca devāḥ ||
 2a. yajñām ca nas tan<ú>vaṃ ca prajām c<a> ādityaír índraḥ sahá cikṣpāti ||
 3a. ādityaír índraḥ ságaṇo marúdbhir asmākam bhūt<u> avitá tanúnām ||
 4a. hatváya devā ásurān yád áyan devā devatvām abhirákṣamāṇāḥ ||
 5a. pratyāñcam arkám anayañ chácībhīr ād ít svadhām iṣirām páry apaśyan ||

.H:Aṣṭaka VIII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.158 (984). To Sūrya from Cakṣus Saurya
 gāyatrī

- 1a. sūr<i>yo no divás pātu vāto antárikṣát |
 1c. agnír naḥ párhivebh<i>yah ||

- 2a. jóṣā savitar yásya te háraḥ śatám savám̐ árhati |
 2c. pāhī no didyútaḥ pátantyāḥ ||
 3a. cákṣur no devāḥ savitā cákṣur na utá párvataḥ |
 3c. cákṣur dhātā dadhātu naḥ ||
 4a. cákṣur no dhehi cákṣuṣe cákṣur vikhyaí tanūbh<i>yaḥ |
 4c. sám cedám ví ca paśyema ||
 5a. susaṁdṛśaṁ t<u>vā vayám práti paśyema sūr<i>ya |
 5c. ví paśyema nṛcákṣasaḥ ||

10.159 (985). Śacī Paulomī's hymn
 anuṣṭubh

- 1a. úd asaú sūr<i>yo agād úd ayám māmako bhágaḥ |
 1c. ahám tád vidvalá pátim abhy āsākṣi viśāsahī ||
 2a. ahám ketúr ahám mūrdhá <a>hám ugrā vivācanī |
 2c. māméd ánu krátum pátiḥ sehānāyā upācaret ||
 3a. máma putráḥ śatruháno <á>tho me duhitā virāt |
 3c. utáhám asmi saṁjayā pátyau me ślóka uttamāḥ ||
 4a. yénéndro havíṣā kṛtv<í> ábhavad dyumn<í> uttamāḥ |
 4c. idám tád akri devā asapatná kílabhuvam ||
 5a. asapatná sapatnaghnī jáyant<i> abhibhúvarī |
 5c. ávṛkṣam anyāsāṁ vārco rádho ástheyasām iva ||
 6a. sám ajaīsam imā ahám sapatnīr abhibhúvarī |
 6c. yáthāhám asyá vīrásya virājāni jánasya ca ||

10.160 (986). To Indra from Pūraṇa Vaiśvāmītra
 triṣṭubh

- 1a. tīvrásyābhíyayo asyá pāhi sarvarathā ví hārī ihá muñca |
 1c. índra má tvā yájamānāso anyé ní rīraman túbhyam imé sutāsaḥ ||
 2a. túbhyam sutās túbhyam u sót<u>vāsas t<u>vám gíraḥ śvātr<i>yā á hvayanti |
 2c. índredám adyá sávanam juṣāṇó víśvasya vidvám̐ ihá pāhi sómam ||
 3a. yá uśatā mánasā sómam asmai sarvahṛdá devákāmaḥ sunóti |
 3c. ná gā índras tásya párā dadāti praśastám íc cārum asmai kṛṇoti ||
 4a. ánuṣpaṣṭo bhavat<i> eṣó asya yó asmai revān ná sunóti sómam |
 4c. nír aratnaú maghāvā tám dadhāti brahmadvíṣo hant<i> ánānudiṣṭaḥ ||
 5a. aśvāyānto gavyānto vājáyanto hávāmahe tv<ā> <ú>pagantavā u |
 5c. ābhūṣantas te sumataú návāyāṁ vayám indra tvā śunám huvema ||

.H:

10.161 (987). A cure for a serious disease addressed to Indra from
Yakṣmanāśana Prājapatya
triṣṭubh. 5 anuṣṭubh

- 1a. muñcāmi tvā havīṣā jīvanāya kām ajñātayakṣmād utā rājayakṣmāt |
- 1c. grāhir jagrāha yādi vaiṭād enam tāsyā indrāgnī prā mumuktam enam ||
- 2a. yādi kṣitāyur yādi vā pāreto yādi mṛtyór antikām nīta evā |
- 2c. tám ā harāmi nīrṭter upāsthād āspārṣam enam śatāsāradāya ||
- 3a. sahasrākṣeṇa śatāsāradena śatāyuṣā havīṣāhārṣam enam |
- 3c. śatām yāthemām śarādo nāyāt<i> <i>ndro víśvasya duritāsya pāram ||
- 4a. śatām jīva śarādo vārdhamānaḥ śatām hemantāñ chatām <ū> vasantān |
- 4c. śatām indrāgnī savitā bṛhaspātiḥ śatāyuṣā havīṣemām púnar duḥ ||
- 5a. āhārṣam tvāvidam t<u>vā púnar āgāḥ punarṇava |
- 5c. sārvaṅga sārvaṃ te cákṣuḥ sārvaṃ āyus ca te 'vidam ||

10.162 (988). Atonement for an abortion from Rakṣohan Brāhma
anuṣṭubh

- 1a. brāhmaṇāgnīḥ saṃvidāno rakṣohā bādhatām itāḥ |
- 1c. ámivā yās te gārbham durñāmā yónim āśāye ||
- 2a. yās te gārbham ámivā durñāmā yónim āśāye |
- 2c. agnīḥ tám brāhmaṇā sahā nīḥ kravyādān anīnaśat ||
- 3a. yās te hānti patāyantam niṣatsnúm yāḥ sarīsrpām |
- 3c. jātām yās te jíghāṃsati tám itó nāśayāmasi ||
- 4a. yās ta ūrū vihārat<i> antarā dámpatī śāye |
- 4c. yónim yó antár ārēlhi tám itó nāśayāmasi ||
- 5a. yās tvā bhrātā pátir bhūtvā jāro bhūtvā nipádyate |
- 5c. prajāṃ yās te jíghāṃsati tám itó nāśayāmasi ||
- 6a. yās tvā svāpnena támasā mohayitvā nipádyate |
- 6c. prajāṃ yās te jíghāṃsati tám itó nāśayāmasi ||

10.163 (989). A charm for dispelling fever from Vivṛhan Kāśyapa
anuṣṭubh

- 1a. akṣībhyāṃ te nāsikābhyāṃ kārṇābhyāṃ chúbukād ādhi |
- 1c. yākṣmam śīrṣaṇyām mastīṣkāj jihvāyā ví vṛhāmi te ||
- 2a. grīvābhyas ta uṣṇihābhyah kīkasābhyo anūk<i>yāt |
- 2c. yākṣmam doṣaṇyām āṃsābhyāṃ bāhūbhyāṃ ví vṛhāmi te ||
- 3a. āntrébhyas te gúdābh<i>yo vaniṣṭhór hīdayād ādhi |
- 3c. yākṣmam mátasnābhyāṃ yaknāḥ plāśībhyo ví vṛhāmi te ||

- 4a. ūrúbhyāṃ te aṣṭhīvadbhyāṃ pārṣṇibhyāṃ prápadābh<i>yāṃ |
 4c. yákṣmaṃ śróṇibhyāṃ bhásadād bháṃsaso ví vṛhāmi te ||
 5a. méhanād vanamkáraṇāl lómabhyas te nakhébh<i>yaḥ |
 5c. yákṣmaṃ sárvasmād ātmānas tám idāṃ ví vṛhāmi te ||
 6a. áṅgād-áṅgāl lómno-lomno jātám párvāṇi-parvāṇi |
 6c. yákṣmaṃ sárvasmād ātmānas tám idāṃ ví vṛhāmi te ||

.H:Aṣṭaka VIII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.164 (990). A charm against insomnia from Pracetas Aucathya
 1 2 4 anuṣṭubh. 3 triṣṭubh. 5 pañkti

- 1a. ápehi manasas pate <á>pa krāma parás cara |
 1c. paró níṛṛtyā á cakṣva bahudhá jívato mánaḥ ||
 2a. bhadráṃ vaí váraṃ vṛṇate bhadráṃ yuñjanti dáakṣiṇam |
 2c. bhadráṃ vaivasvaté cákṣur bahutrā jívato mánaḥ ||
 3a. yád āśásā niḥśásā <a>bhiśás<ā> <u>pārimá jágrato yát svapántaḥ |
 3c. agnír vísvān<i> ápa duṣkr̥tān<i> ájuṣṭān<i> āré asmád dadhātu ||
 4a. yád indra brahmaṇas pate <a>bhidrohāṃ cárāmasi |
 4c. prácetā na āṅgirasó dviṣatām pāt<u> áṃhasaḥ ||
 5a. ájaiṣmādyāsanāma c<a> <á>bhūmánāgaso vayám |
 5c. jāgratsvapnáḥ samkalpāḥ pāpó yāṃ dviṣmās tám sá ṛchatu
 5e. yó no dvéṣti tám ṛchatu ||

10.165 (991). To the Viśve Devās from Kapota Nirṛta (10-12), the
 Maruts (3 5 7 9), and Agastya (13-15) (an atonement for killing Kapota)
 triṣṭubh

- 1a. dévāḥ kapóta iṣitó yád ichán dūtó níṛṛtyā idám ājagāma |
 1c. tásmā arcāma kṛṇāvāma níṣkr̥tiṃ sám no astu dvipáde sám cátuṣpade ||
 2a. śívāḥ kapóta iṣitó no ast<u> anāgā devāḥ śakunó gr̥héṣu |
 2c. agnír hí vípro juṣatām havír naḥ pári hetíḥ pakṣiṇī no vṛṇaktu ||
 3a. hetíḥ pakṣiṇī ná dabhāt<i> asmán āṣṭryām padám kṛṇute agnidháne |
 3c. sám no góbhyaś ca púruṣebhyaś cāstu má no hiṃsīd ihá devāḥ kapótaḥ ||
 4a. yád úlūko vádati moghám etád yát kapótaḥ padám agnaú kṛṇóti |
 4c. yásya dūtáḥ práhita eśá etát tásmāi yamāya námo astu mṛtyáve ||
 5a. ṛcā kapótaṃ nudata praṇódam iṣam mādantaḥ pári gām nayadhvam |
 5c. samyopáyanto duritāni vísvā hitvā na ūrjam prá patāt pátiṣṭhaḥ ||

10.166 (992). A spell to kill a rival from R̥ṣabha, a Vairāja or Śākvara

anuṣṭubh. 5 mahāpañkti

- 1a. ṛṣabhám mā samānānām sapátnānām viśāsahím |
1c. hantāraṃ sátrūṇām kṛdhi virājāṃ gópatiṃ gávām ||
2a. ahám asmi sapatnah<á> <í>ndra 'váriṣṭo° ákṣataḥ |
2c. adháh sapátnā me padór imé sárve abhíṣṭhitāḥ ||
3a. átraivá vó 'pi nahyām<i> ubhé ártñī iva jyáyā |
3c. vácas pate ní ṣedhemān yáthā mād ádharaṃ vādān ||
4a. abhibhūr ahám ágamaṃ viśvákarmaṇa dhám<a>nā |
4c. á vaś cittám á vo vratám á vo 'hám sámitiṃ dade ||
5a. yogakṣemám va ādāy<a> <a>hám bhūyāsam uttamá
5c. á vo mūrdhānam akramīm |
5d. adhaspadān ma úd vadata
5e. maṇḍúkā iv<a> <u>dakān maṇḍúkā udakād iva ||

.H:Aṣṭaka VIII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.167 (993). To Indra (1 2 4), liṅgoktadevatās (3) from Viśvāmitra and Jamadagni

jagatī

- 1a. túbhyedám indra pári ṣicyate mádhu t<u>vám sutásya kalásasya rājasi |
1c. t<u>vám rayím puruvírām u nas kṛdhi t<u>vám tápaḥ paritápyājayaḥ s<ú>vaḥ ||
2a. s<u>arjítam máhi mandānám ándhaso hávāmahe pári śakráṃ sutám ūpa |
2c. imám no yajñám ihá bodh<i> á gahi spṛdho jáyantam maghávānam īmahe ||
3a. sómasya rájño váruṇasya dhármaṇi bṛhaspáter ánumatyā u sármaṇi |
3c. távāhám adyá maghavann úpastutau dhátar vídhātaḥ kalásām abhakṣayam ||
4a. práśūto bhakṣám akaraṃ carāv ápi stómaṃ cemám prathamáh sūrír ún mrje |
4c. suté sāténa yád<i> ágamaṃ vām práti viśvāmitrajamadagnī dáme ||

10.168 (994). To Vāyu from Anila Vātāyana

triṣṭubh

- 1a. vātasya nú mahimānaṃ ráthasya rujānñ eti stanáyann asya ghóṣaḥ |
1c. divispṛg yāt<i> aruṇāni kṛṇvānñ utó eti pṛthivyā reṇúm ásyān ||
2a. sám prérate ánu vātasya viṣṭhā aínaṃ gachanti sámānaṃ ná yóṣaḥ |

- 2c. tábhiḥ sayúḥ sarátham devá īyate <a>syá vísvasya bhúvanasya rájá ||
 3a. antárikṣe pathíbhir īyamāno ná ní víśate katamác canāhaḥ |
 3c. apám sákhā prathamajā ṛtāvā k<ú>va svij jātáḥ kúta á babhūva ||
 4a. ātmā devānām bhúvanasya gárbho yathávaśám carati devá eśáḥ |
 4c. ghóṣā íd asya śṛṇvire ná rūpám tásmāi vātāya havíṣā vidhema ||

10.169 (995). To the cows from Śabara Kākṣivata
 triṣṭubh

- 1a. mayobhūr vāto abhí vāt<u> <u>srā úrjasvatīr óṣadhīr á riśantām |
 1c. pīvasvatīr jīvádhyāḥ pibant<u> avasāya padvāte rudra m<ṛ>la ||
 2a. yáḥ sárūpā vírūpā ékarūpā yāsām agnír íṣṭyā námāni véda |
 2c. yá ángirasas tápasehá cakrús tábhyaḥ parjanya máhi sárma yacha ||
 3a. yá devéṣu tan<ú>vam aīrayanta yāsām sómo víśvā rūpāni véda |
 3c. tá asmábhyam páyasā pínvamānāḥ prajāvatīr indra goṣṭhé rirīhi ||
 4a. prajāpatir máhyam etā rárāṇo vísvair devaíḥ pitṛbhiḥ samvidānāḥ |
 4c. śívāḥ satīr úpa no goṣṭhám ákas tāsām vayám prajāyā sám sadema ||

.H:Aṣṭaka VIII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.170 (996). To Sūrya from Vibhrāj Saurya
 jagatī. 4 āstārapaṅkti

- 1a. vibhrād bṛhát pibatu som<i>yám mádh<u> áyur dádhad yajñápatāv ávihrutam |
 1c. vātajūto yó abhirákṣati tmánā prajāḥ pupoṣa purudhá ví rājati ||
 2a. vibhrād bṛhát súbhṛtam vājasátamaḥ dhárman divó dharúṇe satyám árpitam |
 2c. amitrahá vṛtrahá dasyuhántamaḥ jyótir jajñe asurahá sapatnahá ||
 3a. idám śréṣṭham jyótiṣām jyótir uttamám vísvajíd · dhanajíd ucyate bṛhát |
 3c. vísvabhrād bhrājó máhi sūr<i>yo ḍṛśá urú paprathe sáha ójo ácyutam ||
 4a. vibhrājañ jyótiṣā s<ú>var ágacho rocanám diváḥ |
 4c. yénemá víśvā bhúvanān<i> ábhṛtā víśvákarmaṇā víśvádev<i>yāvatā ||

10.171 (997). To Indra from Iṭa Bhārgava
 gāyatrī

- 1a. t<u>vám tyám iṭáto rátham índra právaḥ sutávataḥ |
 1c. áśṛṇoḥ somíno hávam ||
 2a. t<u>vám makhásya dódhataḥ síro <á>va tvacó bharaḥ |

- 2c. ágachah somíno grhám ||
 3a. t<u>vám tyám indra márt<i>yam āstrabudhnāya ven<i>yám |
 3c. múhuḥ śrathnā manasyáve ||
 4a. t<u>vám tyám indra sūr<i>yam paścā sántam purás kṛdhi |
 4c. devánāṃ cit tiró vásam ||

10.172 (998). To Uṣas from Saṃvarta Āngirasa
 dvipadā virāj

- 1a. ā yāhi vānasā sahā gāvaḥ sacanta vartanīm yád ūdhabhiḥ ||
 2a. ā yāhi vásv<i>yā dhiyā máṃhiṣṭho jārayánmakhaḥ sudānubhiḥ ||
 3a. pitubhṛto ná tántum ít sudānavaḥ práti dadhmo yájāmasi ||
 4a. uṣā ápa svásus támaḥ sám vartayati vartanīm sujátātā ||

10.173 (999). In praise of a king from Dhruva Āngirasa
 anuṣṭubh

- 1a. ā tvāhārsam antár edhi dhruvās tiṣṭhāvicācaliḥ |
 1c. víśas tvā sárva vāñchantu má tvád rāṣṭrám ádhi bhraśat ||
 2a. ihaívaídhi mápa cyoṣṭhāḥ párvata 'vāvicācaliḥ° |
 2c. índra 'vehá° dhruvās tiṣṭh<a> <i>há rāṣṭrám u dhāraya ||
 3a. imám índro adīdharad dhruvám dhruvéṇa havíṣā |
 3c. tásmā sómo ádhi bravat tásmā u bráhmaṇas pátiḥ ||
 4a. dhruvā dyaúr dhruvā pṛthiví dhruvásaḥ párvatā imé |
 4c. dhruvám víśvam idám jágad dhruvó rájā víśám ayám ||
 5a. dhruvám te rájā váruṇo dhruvám devó bṛhaspátiḥ |
 5c. dhruvám ta índraś cāgníś ca rāṣṭrám dhārayatām dhruvám ||
 6a. dhruvám dhruvéṇa havíṣā <a>bhí sómam mṛśāmasi |
 6c. átho ta índraḥ kévalīr víśo balihṛtas karat ||

.H:Aṣṭaka VIII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.174 (1000). In praise of a king from Abhīvarta Āngirasa
 anuṣṭubh

- 1a. abhīvarténa havíṣā yénéndro abhivāvṛté |
 1c. ténāsmán brahmaṇas pate <a>bhí rāṣṭráya vartaya ||
 2a. abhivṛtya sapátnān abhí yá no árātayaḥ |

- 2c. abhí pṛtanyántaṃ tiṣṭh<a> <a>bhí yó na irasyáti ||
 3a. abhí tvā deváh savitā <a>bhí sómo avīvṛtat |
 3c. abhí tvā vísvā bhūtān<i> abhīvartó yáthāsasi ||
 4a. yénéndro havíṣā kṛtv<í> ábhavad dyumn<í> uttamáh |
 4c. idám tád akri devā asapatnáḥ kílabhuvam ||
 5a. asapatnáḥ sapatnahā <a>bhírāṣṭro viśāsahí |
 5c. yáthāhám eṣām bhūtānām virājāni jánasya ca ||

10.175 (1001). To the pressing stones from Ūrdhvagrāvan Ārbudi
 1 gāyatrī

- 1a. prá vo grāvāṇaḥ savitā deváh suvatu dhármaṇā |
 1c. dhūrsú yujyadhvaṃ sunutá ||
 2a. grāvāṇo ápa duchúnām ápa sedhata durmatím |
 2c. usrāḥ kartana bheṣajám ||
 3a. grāvāṇa úpareṣ<u> á mahīyānte sajóśasaḥ |
 3c. víṣṇe dádhato víṣṇ<i>yam ||
 4a. grāvāṇaḥ savitā nú vo deváh suvatu dhármaṇā |
 4c. yájamānāya sunvaté ||

10.176 (1002). To the Ṛbhus (1), Agni (2-4) from Sūnu Ārbhava
 anuṣṭubh. 2 gāyatrī

- 1a. prá sūnáva ṛbhūṇām bṛhán navanta vṛjánā |
 1c. kṣámā yé vísvádhāyaso <á>śnan dhenúṃ ná mātáram ||
 2a. prá devám dev<i>yá dhiyā bháratā jātávedasam |
 2c. havyā no vakṣad ānuśák ||
 3a. ayám u śyá prá devayúr hótā yajñāya nīyate |
 3c. rátho ná yór abhívṛto ghṛīṇīvāñ cetati tmánā ||
 4a. ayám agnír uruṣyat<i> amṛtād iva jánmanaḥ |
 4c. sáhasaś cid sáhīyān devó jīvātave kṛtáh ||

10.177 (1003). A mystical hymn from Patanḡa Prājāpatya
 1 jagatī. 2 3 triṣṭubh

- 1a. patanḡám aktám ásurasya māyáyā hṛdá paśyanti mánasā vipaścítaḥ |
 1c. samudré antáh kaváyo ví cakṣate máricīnām padám ichanti vedhásah ||
 2a. patanḡó vácám mánasā bibharti tám gandharvó <a>vadaḥ gárbhe antáh |
 2c. tám dyótamānām svar<í>yam manīṣám ṛtásya padé kaváyo ní pānti ||
 3a. ápaśyaṃ gopám ánipadyamānam á ca párá ca pathíbhiś cárantam |
 3c. sá sadhrícīḥ sá víṣūcīr vásāna á varīvarti bhúvaneṣ<u> antáh ||

.H:Aṣṭaka VIII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.178 (1004). To Tārksya from Ariṣṭanemi Tārksya
triṣṭubh

- 1a. t<i>yám ū ṣú vājínaṃ devájūtaṃ sahāvānaṃ tarutāraṃ ráthānām |
1c. áriṣṭanemim pṛtanájam āsúm s<u>astáye tārksyam ihá huvema ||
2a. índrasyeva rātīm ajóhuvānāḥ s<u>astáye nāvam ivā ruhema |
2c. úrvī ná pṛthvī báhule gábhīre má vām étau má páretau riṣāma ||
3a. sadyás cid yáḥ śávasā páñca kṛṣṭīḥ sūrya iva jyótiṣāpás tatāna |
3c. sahasrasāḥ śatasā asya ráṃhir ná smā varante yuvatīm ná śáryām ||

10.179 (1005). To Indra from Śibi Auśīnara (1), Pratardana Daivodāsi,
King of Kāśi (2), Vasumanas Rauhidaśva (3)
1 anuṣṭubh. 2 3 triṣṭubh

- 1a. út tiṣṭhatāva paśyat<a> <i>ndrasya bhāgám ṛtvíyam |
1c. yádi śrātó juhótana yády ásrāto mamattāna ||
2a. śrātám havír ó ṣ<ú> indra prá yāhi jagāma sūro ádhvano vímadhyam |
2c. pári tvāsate nidhībhiḥ sákhāyaḥ kulapā ná vrājapatiṃ cārantam ||
3a. śrātám manya údhani śrātám agnaú súsṛātam manye tād ṛtām návīyaḥ |
3c. mádhyaṃdinasya sávanasya dadhnāḥ pībendra vajrin purukṛj juṣāṇāḥ ||

10.180 (1006). To Indra from Jaya Aindri
triṣṭubh

- 1a. prá sasāhiṣe puruhūta śátrūñ jyéṣṭhas te súsma ihá rātír astu |
1c. índrá bhara dáksīṇenā vásūni pátiḥ síndhūnām asi revátīnām ||
2a. mṛgó ná bhīmáḥ kucaró giriṣṭhāḥ parāvāta á jaganthā párasyaḥ |
2c. sṛkám saṃśāya pavim indra tigamám ví śátrūn tālhi ví mṛdho nudasva ||
3a. índra kṣatrám · abhí vāmám ójo <á>jāyathā vṛṣabha carṣaṇīnām |
3c. ápānudo jánam amitrayántam urúm devébhyo akṛṇor ulokám ||

10.181 (1007). To the Viṣve Devās from Pratha Vāsiṣṭha (1), Sapratha
Bhāradvāja (2), Gharma Saurya (3)
triṣṭubh

- 1a. práthás ca yásya sapráthás ca nám<a> ánuṣṭubhasya havíṣo havír yát |
 1c. dhātúr dyútānāt savitús ca víṣno rathamtarám á jabhārā vásiṣṭhaḥ ||
 2a. ávīdan té átihitam yád áśīd yajñásya dhāma paramám gúhā yát |
 2c. dhātúr dyútānāt savitús ca víṣnor bharádvājo bṛhád á cakre agnéḥ ||
 3a. té <a>vīdan mánasā dídh<i>yānā yáju ṣkannám prathamám devayānam |
 3c. dhātúr dyútānāt savitús ca víṣnor á sūr<i>yād abharan gharmám eté ||

.H:Aṣṭaka VIII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.182 (1008). To Bṛhaspati from Tapurmūrdhan Bārhaspatya
 triṣṭubh

- 1a. bṛhaspátir nayatu durgáhā tiráḥ púnar neṣad aghásamsāya mánma |
 1c. kṣípád áśastim ápa durmatím hann áthā karad yájamānāya śám yóḥ ||
 2a. nárāśámso no <a>vatu prayājé śám no ast<u> anuyājó háveṣu |
 2c. kṣípád áśastim ápa durmatím hann áthā karad yájamānāya śám yóḥ ||
 3a. tápurmūrdhā tapatu rakśáso yé brahmadvíṣaḥ śárave hántavā u |
 3c. kṣípád áśastim ápa durmatím hann áthā karad yájamānāya śám yóḥ ||

10.183 (1009). To the yajamāna (1), the yajamāna's wife (2), the
 hotṛ (3) from Prajāvat Prājāpatya
 triṣṭubh

- 1a. ápaśyam tvā mánasā cékitānam tápaso jātām tápaso víbhūtam |
 1c. ihá prajām ihá rayím rárāṇaḥ prá jāyasva prajáyā putrakāma ||
 2a. ápaśyam tvā mánasā dídh<i>yānām svāyām tanú ítv<i>ye nádhamānām |
 2c. úpa mām uccā yuvatír babhūyāḥ prá jāyasva prajáyā putrakāme ||
 3a. ahám gárbham adadhām óśadhīṣ<u> ahám víśveṣu bhúvaneṣ<u> antáḥ |
 3c. ahám prajā ajanayam pṛthivyām ahám jánibhyo aparíṣu putrán ||

10.184 (1010). To the liṅgoktadevatās from Tvaṣṭṛ who brings about
 conception, or Viṣṇu Prājāpatya
 anuṣṭubh

- 1a. víṣnur yónim kalpayatu tváṣṭā rūpāni píṃsatu |
 1c. á siñcatu prajāpatir dhātá gárbham dadhātu te ||
 2a. gárbham dhehi sinīvāli gárbham dhehi sarasvati |
 2c. gárbham te aśvínau devāv á dhattām púṣkarasrajā ||

- 3a. hiraṇyáyī arāṇī yam̐ nirmánthato aśvínā |
3c. tám̐ te gárbham̐ havāmahe daśamé māsī sūtave ||

10.185 (1011). To Aditi from Satyadhṛti Vāruṇi
gāyatrī

- 1a. máhi trīṇām̐ ávo <a>stu dyukśám̐ mitrásy<a> <a>ryamṇáh̐ |
1c. durādhárṣam̐ váruṇasya ||
2a. nahí tēśām̐ amā caná n<á> <á>dhvasu vāraṇéṣu |
2c. íše ripúr̐ aghásam̐saḥ ||
3a. yásmai putrásō áditeḥ prá jīváse márt<i>yāya |
3c. jyótir̐ yáchant<i> ájasram̐ ||

.H:Aṣṭaka VIII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.186 (1012). To Vāyu from Ula Vātāyana
gāyatrī

- 1a. vāta ā vātu bheṣajám̐ śambhú mayobhú no hṛdé |
1c. prá ṇa āyūṃṣi tāriṣat ||
2a. utá vāta pitāsi na utá bhrātotá ṇa sákhā |
2c. sá no jīvátave kṛdhi ||
3a. yád adó vāta te gṛhé <a>mṛtasya nidhír̐ hitáh̐ |
3c. táto no dehi jīváse ||

10.187 (1013). To Agni from Vatsa Āgneya
gāyatrī

- 1a. prāgnáye vācam̐ īraya vṛṣabhāya kṣitínām̐ |
1c. sá ṇaḥ parśad̐ áti dvíṣaḥ ||
2a. yáh̐ párasyaḥ parāvátas̐ tiró dhánvātirócate |
2c. sá ṇaḥ parśad̐ áti dvíṣaḥ ||
3a. yó rákṣāṃsi nijūrvati víṣā śukréṇa śocísā |
3c. sá ṇaḥ parśad̐ áti dvíṣaḥ ||
4a. yó vísvābhí vipásyati bhúvanā sám̐ ca pásyati |
4c. sá ṇaḥ parśad̐ áti dvíṣaḥ ||
5a. yó asyá pāré rájasah̐ śukró agnír̐ ájāyata |
5c. sá ṇaḥ parśad̐ áti dvíṣaḥ ||

10.188 (1014). To Agni Jātavedas from Śyena Āgneya
gāyatrī

- 1a. prá nūnám jātāvedasam áśvaṃ hinota vājīnam |
- 1c. idám no barhír āsáde ||
- 2a. asyá prá jātāvedaso vípravīrasya mīlhúṣaḥ |
- 2c. mahīm iyarmi suṣtútīm ||
- 3a. yá rúco jātāvedaso devatrā havyvāhanīḥ |
- 3c. tábhir no yajñám invatu ||

10.189 (1015). To Sārparājñī or Sūrya from Sārparājñī
gāyatrī

- 1a. áyám gauḥ pśnir akramīd áśadan mātáram puráḥ |
- 1c. pitáram ca prayán s<ú>vah ||
- 2a. antás carati rocaná <a>syá prāṇád apānatí |
- 2c. v<í> akhyan mahiṣó dívam ||
- 3a. triṃśád dhāma ví rājati vāk patamgāya dhīyate |
- 3c. práti vástor áha dyúbhiḥ ||

.H:Aṣṭaka VIII.8.YY...Rig Veda...Maṇḍala 10

.H:

10.190 (1016). Cosmogonic hymn from Aghamarṣaṇa Mādhuchandasa
anuṣṭubh

- 1a. ṛtám ca satyám cābhīddhāt tápasó 'dh<i> ajāyata |
- 1c. táto rátr<ī> ajāyata tátaḥ samudró arṇaváh ||
- 2a. samudrād arṇavád ádhi samvatsaró ajāyata |
- 2c. ahorātrāṇi vidádhad víśvasya miṣató vaśí ||
- 3a. sūryācandramásau dhātá yathāpūrvám akalpayat |
- 3c. dívam ca pṛthivīm c<a> <a>ntárikṣam átho s<ú>vah ||

10.191 (1017). To Agni (1), Harmony (2-4) from Saṃvanana Āngirasa
anuṣṭubh. 3 triṣṭubh

- 1a. sám-sam íd yuvase vṛṣann ágne vísvān<i> aryá á |

- 1c. iḷás padé sám idhyase sá no vásūn<i> á bhara ||
2a. sám gachadhvaṃ sám vadadhvaṃ sám vo mánāṃsi jānatām |
2c. devā bhāgāṃ yáthā pūrve samjānānā upāsate ||
3a. samānó mántraḥ sámītiḥ samānī samānām mánāḥ sahá cittām eṣām |
3c. samānām mántram abhí mantraye vaḥ samānéna vo havīṣā juhomi ||
4a. samānī va ākūtiḥ samānā hṛdayāni vaḥ |
4c. samānām astu vo máno yáthā vaḥ súsahāsati ||

|| iti daśamo 'ṣṭakaḥ samāptaḥ ||

|| iti daśamaṃ maṇḍalaṃ samāptam ||